

B
801.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 801.

ספר

שארית הנחלה

שואל ויבוח ומשיב

בראשונה היה נעמן. בחוץ חיבור נלח ישראל ויקראו שמו מן. עורונו ככ'ו למרץ מלכא משוח"א בעל נחלה לישראל כר"ו. והנלח הזה. אשר מחזה שריו יחזה, כטו ומשוכלל. בעל"ס ובח"לל. כאלו שני נושאים רעים ואחים. זה לעומת זה מתוכחים, ואנו המוליח לאור ברשות מרן הממבר כר"ו הללתי לי משם קונטרס זה המשוכח והמפואר. ובישראל ותשאר. זכיון לדבר חשוב ראוי הוא לקבוע ברכה לעמנו. על כן קבעתי לו מקום על שפת הנח"ל אומר לדבק טוב עמם אל עמנו. ישמחו השלוסיפים המאמינים. ויעלוז בכבוד הלמרים הפשטנים.

נרפס	ראשונה
פזם	
פה	אמון
נא	יע"א

באדר שני שנת כי אתה תברך צדיק ה' כלנה רטון תעמרתו
תחת מכתש הדפוס החדש של שלמה אוטולינגי

אלבסטריוף של מלרים 1862

על טוב

וזכרו הנכיר הדיוק סי' יא' דה ליאון ארוט נר'ו

הוא וכפיו הע"ז והרכ הטולל טוב ומטוב כמזהר"ר

ראובן ברוך נר'ו אב"ד דק"ק

ספרדים אשר בוויין וע"ה כי

כדפוס הנח"ל פעם ראשונה

הרבה השתדלו והו

ח'ה' עממס

כד"ה

שארית הנחלה

אמר המוציא לאור ש"ש

א

הבטחתי להקורא החביב! בהקדמתי הקלרה שבראש הספר לספח על שפת הנחיל קונטרסים מוכרח שארית הנחלה. והנני הנני לקיים הבטחתי. אבל שלא היה קונטרסים זה חיבור בפני עצמו. אלא הוא בתוך חיבורו

אני להודיע לקורא הגדול נצה ישראל שיסד מרן המחבר נר"ו על ויכוח הקבלה שחיבר ראהובו החכם המפורסם כמוה"ר ש"ל נר"ו נגד הוזהר וחכמת האמת. והחיבור המופלא נח ישראל הנ"ו הוא ארוך כדורו. בנוי על תורת שאל ומשיב. ויכוח אדיר ונורא כאלו עבר בין שני חכמים גדולים ירושלמיים שבאו בעוב"י ליוורנו יע"א לשו"ר עפ"י שליחות"ס נכבדו ובין סוחר מפורסם מילידי העיר האל אבל שלם בתורה ובידאת חטא ידו אחת מרבה בסחורה וידו השנית מחוקת בעסק התורה והחכמה. ומתלמידו תלמידיו של הרב החסיד מוהר"י אירגאס ז"ל בעל שומר אמונים וסאר ספריו הבכירים. והמצי"א זה מרן המחבר נר"ו. אם מטעם ששם בליוורנו יע"א היה נמצא מוטל על ערש דוי ושם חיברו כמו שאומר בכל פעם בתוך חיבורו. "אני וקולמוסי וחדר המטות" ובאשר העיד נ"כ החכם החוקר המהולל מאד הרב כמוה"ר אריהו בן המוזג נר"ו בהקדמתו האיטלקית לנ' מזמורים שחיבר רבינו המחבר נר"ו כשעלה על כס

יע"א וע"כ ראה על דרך תגמול להוכיח שם ליוורנו יע"א לטובה ולכרעה בפרט זה. וען קיבל הנאה עלומה לא הנאת ממון, כי אם הנאת קורת רוח ע"גם מהמבחרים שבה. ובראשם הרב המופלא וכבוד ה' מלא המוה"ר אברהם פיפירנו נר"ו והרב החוקר הנ"י הי"ו וכל תופשי התורה בקדושה ובטהרה. ואחריהם כל ישרי לב חברת צדקה וחסד אשר שם ומכללם שנים מכל כמין שני טיפי מרגליות

כמוה"ר אליה באקיש נר"ו וכמוה"ר יצחק בכ"ר מתתיה קוריקוס נר"ו הניחוהו יומם ולילה מל' עדו על ערש דוי ומלעבור לפניו שעות

דרבנו. בקמתו ובכניונו. כאשר לוף דבש יובב מפה מרן המחבר נר"ו עת זכור יזכרם לטובה אות. והוא נר"ו פקד עלי להודיע בדברים שכתב הדברים והאמת האלה. כאשר הוא האריך הרחיב בהקדמתו לנח הנ"ל.

ואם מטעם כי ראה לתת כפי חד מתלמידיו הרב מוהר"י אירגאס ז"ל התשו' הגלמות. באר"ש נכוחות. כי הרבה הסריו כנגדו החכם עד"ל נר"ו. ויותר מדי חירף וגיוף מערכות הרב יוסף יפה טוה"ר ז"ל. מה שלא דמיו ולא עלתה על לבנו. על מי שהתגדל על דרכי סצרי המושכלות ומשפטי הגימורים הנקראים כלשון בני יפת כו"ר אלי. איך יפנה עורף ולא פנים אל תורת העגוה ופרק דרך ארץ אשר מחוייב כל איש מאישו תכל לכבד כל חכם ועבון, יהיה מאזויה עם שיהיה כ"ש כסיהוה יהודי דלתי מיאודה

כי חובה עליו לכבד התורה ולומדיה. כל מחמדיה. ונסכ"ר לבי בקרבי להשתמש במקלת דכ"י רבינו המחבר מרן מלכא משיח"א נר"ו כפתיחתו הנפלא לחיבור כנ"י הנ"ו קראה אגרת דורשת

משפט רעשוקים שאחר שהאריך כמתק לשונו הוך בלי שמרים מה הביאו לחבר חיבור כזה ולפירן לפי שעה חק האהבה ברייתו היתה עם התכם המושלם השד"ל נר"ו.

ואיך הוכרח לשלשל הויכוח משני לענין. ולמה כחר בדרך זו ולא זולתה. יורה שהוכרח להכנס בענין. שלא כענין

על זה כתב וז"ל:

וי כדאי לעמוד על כבוד דבר זה ר"ל להביא חכמת האמת בכור הייכוף הזבלו) הוא מן הדרך להרחיב הדבור וללכת כמה שבאים חץ אל המצוין, כדי לברר ולבין הדברים על בורים. למען יהיו נכספים אל הין שומעתי ודבר זה לא יעלה בידנו כי אם כשנאמר בנינוס כייכות שאל ומצוי שהיא ה' וזו היותר משוכח וקל להבין. שבארץ המפואר הזה יעלה הקי"ף מהקדמה להקדמה ולפי' ביון לרצוין וישתדל בעיני הקוראים על יעלה בידו תכלית הענין מל"ב ומזוהר ובחור בשקיים מבלי אום מבוכה. וע"כ ראיתי לקרר תשיבת מקצועה זה הרחב כימי אוקיאטום עם ויכות שאל ומצוי, והסדר היותר לפני המצוין בלורת קיפיר ומבשה שהיה. ואנב אחרי אלף כפצס כפצס מהבנה לשלש טעמים כדורים. האחד להפיק זעף הקורא מנוגיט העיונים הקיים. ולהתאקד לבו בדברי הן ושל טוב ומילו. בדורותא' לשפצע הקירא כתיך עיון הדרך כזה. ה' י' להטביע כייכות הזה מטוב ג' ספור אמיתי בכל פינות חליון. ולורה זאת היתה נקיות אל לא כללית מן פעמים מהכונה שבו דרך המזוכחים לדלג מענין לענין ומדבר לדבר כתיך ויכוח. ואיב חורגים לאותה נקודה שהיו בה. ומעולם לא ראיתי שזני מתוכחם שהארכי טענותה כפי' על ביון אחר אלף זו הפי' זו קטן מהותו ענין שעלו יסוב הכלית ויכוח. כי ה"ה אלף ואיך רצוניהם הכל לפי הזדמנ בעת ויכוחם ב' כיום הנאותים ל' יותר ויכות אל ב' זכמה הלשון. הם כסדרו הזמנים והנחיות המדונות. והם ב' הקדמה לתרות כה"ל שאל לחבורו מלתה הנב הורחקה וחבורו משוכ לו והדברים גלוים וידועים לכל כפי' בחכמת ההגיון והמדברים. הישרישי' שיש כמה דברים בס' ויכות הקבלה הנ"ל או כספרים חדשים כולל כי שהם כיוונות וחורופין וגדופין ועל לות מלעדיו גבר. ואין ראוי לכל משכל להתעל ולתשוב עלוהם בדרך ישר כי הוא היותר זמן וסיפיר ככפורה והקץ נפש המשוב והקורה כליגור דברים החבויים לידו כאב לב וחרפת הדם. ולשתוק לגמרי ה"ה כי נמלא המבוה נשבר. על כן בלאתנו מהכונה לתכלית הכ' טעמים הראשונים נשתדל להעביר היותר זמן כשנאסר כפי' המתוכחים ויכוחים נאותים. קצורים בגבותים. שיש בהם די והותר לסתום פי המנגדים בכמה עלילות. שהעלילו על חכמי ישראל. הרינו כפרה' וככמה טובשים שנפלו בהם מחקרן ידועת עומק פשט חכמת התלמוד ופרש'ו ורכבו. ועל כולם בע' הנשיב בדברים המוכחים לבו של הדם ובטוים על הדני האמת והדרך. ובוה עלת כידוני תרתו תלת לטיבותה וכמוכן הפשט. וכל דבר שהוא הולא מהכונה עם שהוא קצור ומשולשל כתנחו כתיך ארבע הודות שנים כתמי' הענין שנים בסופי כמו זה כלומר כל מה שבתוך הודות הוה מקום התפסק. והח"ך הלוי בליון הקורה אל ירלה ולמוד עפ'י סדר הכתיב לפני ואם ירלה לודע הענין מרחשו לסופו, וינח כל מה שבתוך הודות. ואחר שהלעתיו זה הכך המתות לפניו סיפור המעשה מרחשו לסופו כאשה נפל מציקרו עכ"ד רבינו המחבר נר"ו בפתחתו.

זאני המ"ל נר"ו ראיתי ונתון אל לבי להתחיל מגוף המעשה כדי שיהא לקינטרים הלוא ראש וכפה ואגמון שנלאו הכי הם דברים המשמחים את הלב ויורדים חדרי בטן. וכשנגיע לתחילת ויכוחם בחכמת האמת עם אשמוט כל מה שעבר בין החכמים והסופר בשני ימים ולילה אחד כייכות האדיר והנורא ותחיל מדברים עצמיים (לתכלית כונתו בשארית הנחלה) שעברו בין החכמים והסופר כתיך הסעודה השנית. ושם ומלאני הקורא. ושם אדבר עמו. ואספר לו בקפיות אחת מה שעבר בין המזוכחים כדי שיהא כל המעשה לפני הקורא קצור ומשול של ובני ומשולל. כעון סופו בתחילתו. וכן ערכו זאת יקרת הפארתו. ועוד זאת אעשה להקל לפני הקורא ישכל מקום שיואל מרן המחבר נר"ו מהכונה. כעלם ענין שארית הנחלה (ר"ל בענין הנודך לנו לדעת איך הנחלה דאורייתא היא טבעית גמורה וכל הנודך ליסוד זה מהקדמות טבעיות פלוסופיות מדבריו"ת הגיוניות ודמיו שכל זה הוא מגוף החיבור שארית הנחלה, הפי' שלפוס ריהטא נראים דברים ח'ונים. הם הם עיקר מטרין כאשר יבחו הקורא) כדרכו הטובה להתעלם ולטויל ארוכות וקירות ככמה דברים הננועים לחלל הלב ובפרט כדוריו זה. כל חץ אל המכוון הלוא אתנה נס אני כתיך ארבע ידות למען ידע הקורא את אשר לפניו ואם ירלה יניח כל זה לאחר עיונו. והכל כדלונו

ותחף אבא להעתיק דברי מרן המחבר נר"ו כסדרן

שארית הנחלה

ג

מינישה שהיה כך היה

א

כי רבנו ירושלם טוב"ב בזבז על ל"ה הנל"ר . מן המגד גמרו בדעתם
 לשלוח מ"תם . שני תלמודי חכמים רשימים לעירי הוי"ו יע"א ל"פוק על פתחי
 הגדיבוס כדי לקבץ על הנב'קות מכל הגידר והמרב לקיים קדוש וקדושה כחן הזיוס וה'למה לא
 תאס . ויפול הגורל על ב' ת"ח גדולים ועמוסים . ובתורה ובחיות חנף שלמים . וודם רב להם
 כנגלה ובנסתר . האחד זקן וכסוף פנים ושכר קצב פעם אחת בכל הדלות האל ומכיר ורגול
 כסדר העבודה והלכות שלוהו . והב' אב בחכמה ורך באנוס עולה תעומה אשר מעלים לא ילא
 מן הקדש האל הזו"ל . ויהיו כי קרבו הימים לבתת רגלם לאו"ל עפ"ו שליזות"ם . היו האנשים עמבוס
 למאד על כיעול בית המדרש בכל ימי מאך שליחותם ובפרט באנשים שקדוים כתיבם אשר כל ימותם
 מקדמו ומחשבו לבית המדרש . ומתוך לרה נורק מפי שניהם לוקח בידם ספריו האר"י הקדוש
 ויע"א והם ספר עץ החיים וכו' שערות . כי מעטו הכמות ורבו הזיכיה המה ויאמרו איש אל
 אחיו . איך טוב שלא לחבר ומנוטו בלי תורה . כי הם להתעצב כל ימי מאך שליזותם בחכמה זאת .
 ושכיה הרבה מאד . וכן היה וגמרו חומרי ומתנו בתוך כלו גולתם ואמתתם הספרים הנז"ל
 ושמו לררך פעמיהם . וודרו ופו וימלאו הנויה ללכת ליוורנו יע"א הוא העיר המהוללה בתורה
 וביראת חנף . ועינין פזו בה ת"ח הנזכרים . לזו"ס ופרח"ים . ויריעה מה להם בחכמה קדושה הנז'
 ובאחם מן הקדש לקו בידם הויה כתבו טווחא לאנשים סתרים מרובי"ם אשר שם . ומכללם אחת
 היתה לשם סתד מפורסם שלם בתורה וביראת חנף ודו אחת מרבה כסדרה . ודו חנות מחזקת
 בעסק התורה . ומתלמודי תלמודיו של הרב הגדול והקדוש משה"ר יוסף הירגאש ז"ל רב המקום
 במה"ה שעברה . ויהיו כי הניעו אל מחוז חפאם . היא העיר הגדולה הנז"ל הכף בידם שני לביתם
 יום שבת קדש היה הלכו לבקר להסותר המפורסם הנז' ומסרו בידו הכתב הרחוק הנז' (עינין תריכ"ג
 קו' הק"ק) לשמו כי נעים . והסותר הנכבד קבלם בכל כבוד שבעולם . ועטרים וכתרים מאה כתרי'
 ועברו שם שעה שלומה אל קורת רוח עמוס . כי מלאוהו להסותר שלם בודיעות התורה ומשפט הלשון .
 והרבה חידושי תורה זמעו משיו בפרשת השבוע . וכולם היו חודושים וקדוש בעומק פשט הכתוב . שהיה
 הדרך היותר משוכח בכואורי המקראות בואור המרחיב לב המאמון הפילוסופי עד להשליא . ויתמחו
 החכמים איש אל אחיו לאמר . הנה הראה אותנו אלר"ם איש תם וישר הוהב התורה ולומדות .
 למחזיקים בה וקומכות . מה שלא דימונו ולא עלתה על לבנו הפעם נודה לה' אשר עד כה ברכנו
 לבא למטוא כנלותו זה . הוש מלאושי ישראל ותורה וגדולה במקום אחד . וזדהבו והכו ישושים
 קמו עמרו וילכו לבית הכסתייתם שמחים וטובי לב על כל הטובה .

ב ויום שלישי לבואתם

ויהו בבקר וי"א בשבת . אחר התפלה . אמר החכם הגדול אל השני . הראהו הודוד ! את אשר
 נומותי לך כי בעירי אדום נמלא מנוח אשר יעב לטו לשקוד על דלתו חכמת האמת בהשקט
 ומנוחת הרעיונים ? האקמן ! דירה נאה ופה ובריאה . בנקוות ופרישות חדר לברו . חדר המנוט
 לבר . חדר הקעודות לבר . ויבא השלישי ויכריע הוא חדר ההקבלה . לה נאווה תהלה . ומרכידי עשתה
 לה ככל מוני לור וכיור . והתוספו ששלו מעטו האלמוגוס ! ועל הכל הישוב ההתכודדי הזה ! קול
 דממה

דמנמה רקה והפתח סגור יהיה לא יפתח אשר כל הבא ועמד אין אדם יכול לעמוד מן האגף ולפנים בלתי קחת הרשות או עופחה על הפתח. היש מקום מנוחה נכונה כזה אחי? ויען השני ויאמר לו. כן דברת! אמנת הדבר כי הנה מקום הנה מנוחה לעסוק בחכמת האמת כי בעיני זולתה והא איבא האלף והכוח ס' עץ החיים ונתחיל בסומנא טבא להתעסק בו כאשר נדרנו? ויען הגדול ויאמר. לך כי שלחך ה' וזאת היתה כונתי לשבח ולפאר האכסניא והפונדק אשר ארחנו בו. כמו שאמר. מהר! קח את הספר ומפץ ה' בודינו וללח כי העת הנכונה שקוונה מלאטה בשדילווורנו וע"ה. ויקם השני קל חוש אל חדר המטות אשר שם כלי גולתס ויבא בידו ס' עץ החיים ולקחו שני כסאות גדולות בעלות כ' זווית מטופות עורות אלום מאדמים לשקוד עליהן במנוחת הנפש והרעיונים והקריובס אל השלמן. החכם השני פתח הספר על השלמן ומשיו וקרא מתוך הספר והגדול הבקי בכותה חכמה שומע בעל פה. והתחילו ברוש עגולום ויושר — הוא הנקרא שער ה"ק — ולמדו החקירה הא' שהיא לרעת סוכת בריאת העולמות ופלפלו בה ככל הטורף עד שירדו לעומק התרתה. והשני אשר למד קודם לכן בקשר המורה. רנה להוליד מחלוקת בין האר"ו והרמב"ם כפרט זה והגדול השתיקו כי בירר הדברים כשמלה והראה לו כמופת חותך כי חלום אחד הוא המחלוקת הזה (עיון לקמן כליל ד' אחר חטית הקדמה ה' כי שם מקומנו) והחכם הב' התרלה והתפייס והורה ולא בוש כי שנה ברוחה ושדכרו חבירו לרקו יחדו. ותכף פנו אל החקירה הב' והיא. למה בריאת הציור' היתה עתה ולא קודם לכן ולא אח"ך? ובעוד החכם הב' לומד מילה במילה החקירה וההתרה עד תמה הנה משרת בעל האכסניא בא ורפך אל הדלת אשר שם החכמים ויאמרו החכמים. מי באחר? והמשרת פתח וכנסם בקודה ובהשתחויה לאמר. הנה הסיוח השר המפורסם שבצירינו עומד בחצר ומבקש רשות להכנס. ויאמרו החכמים ובה! יבא תכף! וקצו החכמים וילאו מן האגף ולחוץ וקבלו אותו בכל כבוד שבעולם ולקחו אותה מתחת זרועות, החכם הגדול מומינו והשני משמאלו והכניסו אותו בחדר ההקבלה אשר שם היו עוסקים בתורה. והוא סיכוהו על הסבסל הגדול. ויאמרו אליו. מדוע חדרת אלנו את כל המרדה הזאת? אין לנו כדאוס אל כל הכבוד הזה! ונחנו מה? כי הטרחת עממך לבא בכבודך ובעממך לדרוש בלומינו? רב לנו הכבוד הגדול כמה שקבלת אותנו כביתך נאזה קדש ונהנינו מזו כבודה מה שלא דמנו ולא עלתה על לבנו להיות זוכים להקביל פניו שר וגדול כממך!

הסיוח

טובו מתפלא. אדרבא להפך! אני הוא שזכני ה' להקביל פני גדולי ישראל שכמוכם. ואילו ערס ידעתי מבואחכם בקרב מחנינו היה מן הדין שאני חקיים מלות זקן תחילה ולבא לבקר כהיכל קדשכם. וזאת חובתי ופרי דתי בלי ספק כ"ש עמה שאני מחייב אם מלך הדין ואם מפרק דרך ארץ שכבר קדמתם לבקרני יום תמול:

החכם הגדול

ה' הערפת הסיוח! מטוב מזונך ויראת חטאך הערפה בעין יפה וכמדה גדושה. למעלה מן הטובע |

הסיוח

למעלה מן הטובע? מי שולא ירו חיבת מלתו וחובת אינושותו הוא ככלל כמה שלמעלה מן הטובע? ראה זה חדש! והפוך פניו כלפי החכם הב' ויאמר. המצעת מומך החכם החרוף חידוש נפלא כזה? ויהמר לא במעתי. ואילו כי מכור אני בחברי החכם כי בתמוו הילך לדיק ומעולם אינו מחניף לשום בריה. הייתי אומר שכבר נלכד במדת החנופה. וסנתקוים בענותו הגדולה הזאת שירת המאורר. "אני מדת חנופה. נאזה ויפה. וכל סלתי מנופה. ועלנו לזרושה. וכו' כלבי סוף ומרמה ותכמתני בערמה. והכינו לאדמה. וקומתי כפופה. עד להרץ כראשי הלף אקוד בלחאי. ל ואטרומס בכחאי. ואגבה בחנופה." אבל ח"ו שחברי החכם המוכס ומסוד בכל מצאו הוא ככל

בכת החנפים הלף דבר הוא!

החכם הגדול

ט' שחן ושחק ופניו כלפי חבירו ענה ואמר. יודי החבר הטוב! יבא וימך ותלך לרפוק על פתחי שרים וסוקרים

וסמכים אחרים מפני הכבוד דוקא! בלתי שום פניית נמשן. ותראה בחוש הראות איך כבויון גדול ודיוחך וכבוד אלהים הסתר דבר!

הסוד

גם פה ליורטו? חלילה על בני קהלתו הנעימה כמעשה להיות מעוזבו ה'! חלילה!

החכם הגדול

מה ראה מבני קהלתך אחרו כי הם ספרדים גמורים ורובם מתוך כולם שרשם מאנשי האסוף והאפריקה אשר נתגדלו על ברכי התורה ולומדיה והם ר"ל כלל הספרדים המחזיקים הבעלו תורה בתפארת ומעלה יותר מן הפרטים והאטלקים. וא"כ איך להביא ראה מרוב בני קהלתך.

הסוד

מס גדול אתה מטול להב' קהלות גדולות ועצומות כהפרטים והאטלקים וכן לא יעשה! מחילה מכבודך! אתה טוגע בדבר הזה. מאחר כי אתה ספרדי מבטן ומחיוון.

החכם הגדול

וראי שחייב כשר לעדות בדבר הזה חלולי ולא מפניך מנדולי רבני רפת אחד קדוש בדורו של מרן מוהר"ו קארו ו"ל הוא מוהר"א לרפתי ערוש ו"ל והוא הוא כי דיבר דברים כהויתן הלא הם כתובים כתשו' מרן ז"ל החדשות הבקת כולל ס"ו ס' ו"ג עמוד עליהם הסוד! שכתב וז"ל. ואם הייתי יודע דמנהג הספרדים יכ"ו לעשות זה המו שכירך על החולה שאין בו סכנה וכו' לא הייתי מפרסם הפסק אשר עשיתי למנוע ביד המבדק וכו' כי הם בין הפרטים והאטלקים וכו' משום כבוד הספרדים יכ"ו כי הייתי מרכיב תורה בכמה מקומות בין הספרדים וכו' והם המחזיקים הבעלו תורה בתפארת ומעלה יותר משאר לשונות בנילה ע"כ.

הסוד

וראי שפעמור על דברים אלו. לא לאמת הדברים אחריו שאלו מפיק בקומתם ובמנהגם. אבל לראות הפליאה הנשגבה והקוף אמתית בכל פינות חלקיה. אחרי ההשקפה הנאותה בראותנו כמה עשו והללונו הספרדים הקדמונים שבו מן הגורש בה' ד' קהלות אמטורס. לונדון. בורדיאוס. לוורטו וע"א. כמה הקדשות הקדשו בהרימם קרן קיימת קד גדול ועצום עד שאין לך קהלות שיש להם קניא בעיניה קד עצום בחלוצי המלכים כהנה. שכמעט מנהיגהן אינם לריכוס להטיל שום מס אל יחידו קגולה אשר בקרב מחנהם, כי תל"ת קומץ ההקדשות שהקדשו הספרדים הקדמונים משביע לכל לורך הקהלות. וכמה ישובות עיקריות וש"כ ד' הרהות הקדש והן כולן מהספרדים הראשונים והאחרונים. ומאיטולא, ולרפת? לא שמעתי כזאת. פלא! כמה מן החידושים נשמעים בלאחר יד שיש בהם כדאי כמעט להעלותם על ספר ובדיו כי הם דברים מבוררים כשמלה, וה' ומחול לו! אם אפשר בקלת גנותן של בני אברהם ולחק יועקב ואגזור אומר ואומר. שקהלתנו זאת הוריד. עדיה מעליה מיום שהתערבו בפרנסתה ושררה הנהגתה אנשים הסמוכים מקהלות הסמוכות אשר לא מבני הספרדים הקדמונים המה:

החכמים

אחד לחבירו. סגור בחיך הטובים! הספר הפתוח על השלחן. כי אגב טרדוניתו בהקבלת פני הסודר החוביניו שכחנו ועזבנוהו פתוח וכן לא יעשה. וקס החכם הב' לסגור אותו

הסוד

לא! לא בחיך! לא תקגור אותו כי חושני מחטות מלהיות סיבה לכטול תורתכם. תוכלו להתמוד תלמוד תורתכם ברונכם הטוב. כי בלאו הכי הוא יו"ה בשבת ואין לנו שום עסק מסחר ויהיה לו נח' להתעלם עמכם כאן בד"ת

החכמים

אבל הדברים שהיינו בהם הם נעלים ונשגבים. ואתה יודיד אמת כי ראינו כך יום תמול שאתה מלא ברומון במולי דאגרתה ובכואור עומק פשטי המקראות השמעת אותנו פלאות עב"פ בלימוד נשגב כזה ודאי לא נסות בו. ויהיו הדברים נשמעים להזניך כלחשים ורשעים.

הסוד

אמת כער אנכי ולא איש ואין לי שום ידיעה בנגלות כ"ש בנסתרות. עכ"ו יש לי קורת רוח עצום שתלמדו לפני

לפני, ואם לבני לא יבין מנסתרות עכ"פ. כל הנשמה תהלל יה ואפי' בלימוד הויה"ק בלי הבנה קבלנו
כל ישראל שהוא עליו גדול לנשמה. כ"ש בביאור חכמה זאת שבורחיו הם תלמוד הויה"ק לפני בדרך מעלה
ומתן ובלשון איטלקי שאני מבין בו אין ספק שהלב יבין דבר מהו"ע"ד ודאי אומר. על יום טוב באפי'.

החכמים

אמר לחבירו קראו כענינהם ודחקו שפתותיהם ונענעו ראשם כלומר. קנס סופרים ומדקדקים ובעלו
מקרא בלימוד הקבלה? ויאמר הגדול לחבירו. טוב הדבר פתח הספר ולמוד בקול רם ויאזרו דברך
כי בודאי יודיעו האחר לחיל מטאין הוא ולא יקטן כנטיעות אם ישמע הויה"ק דבר שלא הורגל בו.

חסידים

ומי איכה שפיקא? מה אני ומה חיי! אפי' לפתוח פיה"ש מלהכנס בתוך דברים עמוקים כאלה ואפי'
להעלותם במחשבה. חלילה לי אם אכלע ואם אשחית!

החכמים

אין לנו ח"ו כמוהו"ק אלא כמוזכרים דוקא. וזאת חובתנו ונעשנה. קודם התחלת לימודינו. ואדבק
והבי קרבו שלשם אל השלחן ופתח החכם הב' הספר ושאל לראשון מהיבן נחמול? ויאמר לו הגדול
מהתקירה הב' ודאי שהיא חקירה בפני עצמה והראשונה כבר עמדנו עליה כל לרכנו. (עיינן לקמן מסו'
תו"ג ואילך. ששם הסוחר בעצמו יבאר הכל וזה נעשה כדי להכנס עם הסוחר בדברים ולהלחיבו בחקירה
ה"ב והדברים ארוכים עיון עלוהם במקומם*) והתחיל החכם הב' לקרות מתוך הספר. "החקירה
הב' הנה היא קרובה לשאלת מה לפנינו וכו' והנה ענין החקירה הזאת הוא. אשר שואלים למה בריאת
העוה"ו היתה-עתה ולא קודם לכן ולא אח"ך?". והחכם הב' התחיל לבארה בלשון איטלקי בע"פ והיה
מתקשה לומר לעומק כונת החקירה. כי היה חדש בחכמה זאת. והיה הגדול מסביר הדבר באותו לשון
תכלית ועומק החקירה על מה אדמיה הטבעו. והחכם הב'. עדיין היה מתקשה וחוזר ומתפלל על
הדברים. והגדול היה מתחזק להרחיב הדברים הדק היטב עד שוכנסו באוני חבירו. ואדחכו והבי
הסוחר עומד ושוקק ומתפלל ורואה שכבר החכם הב' התעלה בכל דבריו חבירו כאלו כבר היה כל
העקוב למי שור וכבר היו רוזים לבא אל התרת החקירה כאלו כבר מלאה החקירה מקום לנוח ומחשבת
הסוחר יאחז לפועל וישמע שהאחד שואל אל הב'. הבנת הדברים על בריון? הראית שהיא חקירה
אמיתית ונלרכת למאד? והחכם הב' השיב. הבנתו! ונאום הדברים למי שחקקן וחלפן כי היא פנה מפנות
התורה היא אמנות החידוש. ויען האחד. ה"ב כלך אל התרת החקירה ואל נשעה בדברים שאין לנו
עוד לורך בהם.

הסוחר

זקק ב' ידיו ויאמר אל החכם הב' המתן! אל בתי תעבור מעל פני החקירה! כי עדיין לא הוכררה
כלל ואין לה על מה לסמוך ואינו רוטה לומר עוד דבר שאינו הגון הפורח במחשבתו כערך חקירה
זאת. תסמר שערתי בשרי!

החכמים

כפנוס שחוקות ומתמיהות ענו ואמרו. עדיין לחיית קולך הסוחר. מתקשט באונינו כמה אגדת בפך
והתחללת בכל גופך מלהעלות אפי' במחשבה דבר וזני דבר בחקירות הנשגבות האלה. ועתה כהרף
עין שוית נפשך הדרכה!

הסוחר

גם רב כהנא בעלותו לאו' קבל עליו שלא יקשה מדה גדולה מהזמן שבע שנים תמומות, ושוב
כהרף עין החלופים בשבע קושות שנתק עלוהם ושבע שורות תלמודים שחור אחרנית (כ"ק רקו"י) גם
הני נלאתי לכלל ולא חובל, ועל שבעתים הותר רב כהנא, והסוחר על שבעים ושבעה קושות מפליאות
שיש לי עליוכם רכותי! כררו דבריוכם אם תוכלו!

(אמר המ"ל ס"ט כל מה שזרשים תור חזיו לכה הוא בכלל הדברים שנאסרו בפיסק חבירו ואינו ענין
לכונתו בשארית הנחלה, וע"כ יבקש מקרא ולא יתאס בחיבור זה.)

שאלות החלה

אמר ה' ל' ט' ז' לא ידע כי אני משמיט הדר מפי הקורא אחר שהחלתי להטעמו מעורה הדבש אשר נקטע
 מטה מעשה הוא מרן המחבר נר"ו. ואני מוליכו אל ענין אחר לגמרי ולא זו דרך המקדד להניח נפש הקורא
 שוקק. אבל באמת זכותי בקופתי כי לא יכולתי להשמיט גם החלה המעשה. כי אני מוכרח להשמיט לקורא איך
 סבוכה מרוב חשקו להבין רבה על דוריו בקש ההרהר לעצמו וכנכנס עמהם בויתוך כי אותה אלו מבקשים להודיע לקורא איך
 נפל הענין מעיקרו. ואחר שהודעתיו מה הלאתו לסוחר לפרוץ גדר המוסר ולהסתפק בויתוך עם החכמים. ישתלשלו כל
 הדברים אשר אני עתיד לשום לפניו בשאלות החלה הזו. כי עכ"פ ידע הקורא בקיצור מעשה שהיה וידע נ"כ כי מה
 שאני משמיט אינו דבר הטוב לכונתו. וכדי לקצר הדברים יותר אקיים נדרי אשר נדרתי לו לספר לפניו קישור
 המאורע הדיו הלזה בקיצור נמרץ והיינו שהחליל הויכוח עפ"י סדר החכמה כאשר אתה רואה שהחלילו בדיש פגולים ויושר
 ושוב נכנשו במלכות ושוב בהשאלות העולמות אבי"ע הדברים כסדרן בחכמה נפלאה. לא כמו שעשה החכם הסד"ל נר"ו
 שלקט מזה אחד ומהו אחד לא בסדר ולא בטעם (ימחול לי) וכיני וכיני הנישע עת סעודה הערב של יו"א ושם כבוד הסעודה
 שכל את' ידיו מרן המחבר נר"ו וסידר לפניו ויכוח נאה ויאות בקיום פיכות תורה שבע"פ, ובשעת בהרמ"ז מנוח
 שסוקפות את ידך המשיך חוט הויכוח בטבע קום ער שגראק ממש שך נפלו הדברים מעיקרם, וכאך הויכוח כל
 אותה הליכה עד עלות השחר והתפללו שם במגין עשרה וחזרו על למודם והיו כל היום ההוא שקודים על למודם, ולעם
 ערב הקימם בעל הפונק. בעל כרחם והוסיבם על סעודה גדולה כסעודת שלמה בשעתו. ובאמצע הסעודה נתן מרן
 המחבר נר"ו בפי הסוחר מילי דדיחותא ורובם מתוך כולם התלוצצות בדרך כבוד מדומה, על מנהג אנשי המורס במלכא
 ומשעם, וטבתם וקימתם, וכנגד זה לשבח ולפאר מנהג אנשי הפון השונים במורקו יין מעמלם ולהביא ראיות מדומות
 מן התורה ומן הגניזא בקיום מנהגם, והחכמים פתחו פיהם והורו לסוחר הכל בחר איפכא, ושזין זה חדש באנשי
 הפון לתת טעמים לפנס ולהחזירם לשבח ועי"ז שמו אנשי הפון המר למתוק והפכו הקערה על פיה וגילו טעם
 וכיסו אלף טפחים מפני כבוד הסוחר, ועפ"י רוב הספער מהסוחר גילו החכמים כמה מנות בטלוח בארנות ההם וכמה
 איסורים להחזירם החר גמור עפ"י יסודות רשעים שבדו, עד שכבר שמו לומר סוחר איגראימוס! או להבנת האדם
 לעצמו, לבקש עוד אי' וכנייה וישובה, וכן הוא איגראימוס בענין הכובא מה ששאל מרע"ה מהקב"ה ונפלונו אני ועמד
 מכל העם אשר ע"פ האדמה וכ"ש מו שיחשוב כי לא יש נפש חיה כי אם לישראל לבד כי הוא סבל ולא חכם (שיין ויכוח
 שקבלה דנ"ד) וע"ז הזוחר אור כנבר תניו להביא ראיות פשוטות שאין שאלה זח נכנסת בכלל המדה המנוגה של להבנת
 עצמו והכבוד הסוחר בראיותיו עד שהחכמים ענו ואמרו לו שהיה מכבוד עליהם כמו שיבא לפניך בדיבור המתחיל
 "מתילת מכבודך" שפי' זה בחיבורו הגדול הוא סי' תקכ"ד ולפניך נתתיכו בסי' כ"ב בקישור הענין, ומענין זה הוא
 שנסתכבו בענין שאלות החלה אשר עסקינו עליו כמו שיבא לפניך, מעשה שמע הדברים ידידי הקורא! כאשר יאלו
 מפי הגוף המחבר נר"ו אות באות מועתקים מספרו נלח ישראל, והרי קיימתי נדרי לקשר הדברים לפניך בקפיוה אחת,
 החכמים

מחילה מכבודך הסוחר! יש לך מן הכבוד מנה הראויה להכבוד לכות בני אדם! מה תכבוד עלינו
 בעמוד והחזר כל שורשי האמונות והדעות אשר עשו פרו למעלה. לא לבד בחלל לבן של ישראל, אלא
 גם כלב אומות גדולות ועליונות והם הנולדים והאשמה עליהם קנו שבותה מאז השנים? והלא כל דבר
 הם כמעט דברי החבר הטוב זיע"ה בכל מהמריו הקדושים שבס' הזוהרי, מו זה לא ידע שכל דבר שהוא
 יולא מפשטי המקראות התנ"ך ושזין לו פשט אחר, ובפרט אם נכתב בה' הומשי תורה, דהא ודאי לא
 נסתפק בו איש מאנשי התורות הנזכרות, וכבר חזר להם ידיעה נאמנה בראות הענין ממש? וחב
 האמונת הנז"ל על פשטו מקראות התנ"ך הם מווקדים ועליהם ממש בנו במותו אמונתהם. וכבר
 נתברר למלך הזוהר דבר זה כשמש בחלו השמים, כיעוין בתחו' ספרו באורך, ואם יש איזה עזים
 ופריאוס אשר הוימו יד בתורה הקדושה, לעקור ענפיה ולשרשה, מפני שנגררו אחרי רעות כולטור
 ומוראבו ודרמו להו מהקדמונים או מהאחרונים, הנה יד ה' היתה בס' להומס ולהכרס ומעולם לא
 הלוחו ולא ילוחו לעשות פרו שיתפשט רעותם. ואם עדיון נאחרו מעטום הנה והנה, לעולם במחשך
 מעשיהם ורעותם הנפקדות וסתורם במעבה האדמה, תחת אשר בירך ה' את גדולי ג' אומות גדולות
 ועליונות הכז' ומשאלים לרדוף אחריהם עד חרמה, בתוקף דרוזיה ועולם חוכריהם, המעט בעינוך
 הקוחר האטלקי! הג' חוכרים הנחמדים מנהב, הראשון, מהכהן הגולרי

דוגמא והב' המתואר: "אגרת אל כולטור מהוארודס, והג' משה והחוקרים החדשים, ושלש
 נולדים גמורים וילאו ליאע כעגד האמונות והדעות בכת גדול וביד חזקה ובתאז גלות
 ומנופסום

ומפיקים קותכים כמופתי ההגדסה והתשכורת ולה בדרך גומא? אף זו! אוי ואבוי! נשככה בכשתינו ותכסינו כלומתנו!

הסודר

כ"ג

כמהתהל, מאי כולי האי? מה כל העקוק המכהלות כל רעיון הללו? על מה ארנתן הטבעו?

החכמים

כהף ובחימה ובקף גדול ובקול מרועה גדולה יולא מחלל לבס ממט, ענו ויאמרו, על מה ארנתן הטבעו? לעקתי ויללתי על מה ארנתן הטבעו? אהה הלוש האטלף, אשר ביופי לאן המדונה מאד אהה בקי, ובמחות לאן העברי משנתך קב וקפי, הלא תבושולא תכלס, הערוד זמך כהכלו העולם ותאלס, ועיניך רואות ואזוניך שומעות קול כהני הכ לרים וחכמותם מהוכחים ככהב וכע"פ על התורה ועל העבודה בלב שלם, הלא גומר ומגור ויון ותורס הוטיאו לחס ויון כמלכו לרק מלך שלם. הלא הם מקריבים אשה לה! רבר ויס ביומו ואת חולס, הם אשר לא ידעוהו עבדוהו איך וכלוס עבדיו להתעלס?

הסודר

כ"ה

בכפסה מכס רבותי! הניחו הרעיונים המורחיים הלה וידעכו בחומס לעת וישר השור! ובררו חלומתכם עלו בלשון אהה אכל פשוטה לפניו ולאחריה עד המלא מקום להתכלותי, הם יעלה ידיו

החכמים

כ"ד

ולמה לא תקנה בכחבי עמל ואון היולאים מבית הרפוס נגר הדת התמימה והאמינה הנעימה? מה זו שתיקה? למה לנגח תשכח ברית ותורה וחוי הללהת נפש ישראל? למה לא תקנה זמן מה מומך הם לא לחבר נגדם לפחות להעתיק אל העברי הספרים הנחמדיו הנ? ותוסוף כל מה שראוי להוסיף ותגרע כל אשר נקוד וטולא אשר לא כדת משה וישראל, אחרי אשר חנך ה' מהעברי והאטלפי כל לרכך? מה לך נדרס? קוס קרה אל אלהיך בדברים שכתב ותושע לך ורועד להחיות לב ישראל הפזורים כגולה בקלק האסויא והאפריקה אשר לא ישמעו איש שפת בני יפת כל עיקר, הוש מטה גדולה מנחת?

הסודר

כ"ז

ודאי לא! אכל הם לא כו מתוירה אני שמה תשרפני כהכל שכיכס הויתי גם אני מגלה כל לבי כהף וחרון, ומשנה שברון, רבותי! הוכרתו לרותי! ויתפסד הסודר לנדיו וירא ויאמר! ברוך שעשאתי ואדרי! אל תגעו במשיחי אמר רחמנא, באמת שתקותי ופה לי מדבריו, וישתוק כמעט רגע

החכמים

כ"ה

מעידים אנתנו עלינו שמוס וארץ שמוס שעמדנו על רעותנו והתוכחנו פעמוס רבות כסודי התורה והלכות דעות עם רבוס לחמוס, מעולם לא הגענו למדת הנשחון כאשר הגענו הזמן הזה בהתוכחנו עמך הסודר! ומעולם לא הופשט חומר המתחלחל והמקפיד מעלנו כאשר הופשט גם תמול גם היום מאז דברך עמנו! רבר פלא! ואחר שכן ככל לבנו כמעט נגזר עליך שתגלה לנו כל לבך הם לטוב והם למוטב, כי בודאי לא יהיה בדבריך מאמר שא

הסודר

כ"ט

למי אככה וכף אכה? ולמי שוח ולמי שוג? ולמי אני אהיה עמל להעתיק אל העברי את כל הספרים מלשונות אחרות אשר לבשו כנדי קנאה בעד האמונת והדעות? האם לבני האסוף ולבני האפריקה? אף להכל איגע! אף לשור השקור על דלתות ההעתקה! אראה כנחמה הם לא עברו בין ידו כמה חכמים מובהקים מאותם הארלות, והעדופו מטובס לבא לבקרני, כי אהב התורה ולומדיה מנעורו אני תלו"ת! — ומלאונו פעס עם ס' המופלא הכוזרי, שתוק לפני עם פי' קול יאורה המלא ותגדוש מנדויעות פלוספיות אלהות, ופעס מלאונו עם ספר הקדוש וקטהור עקידת וטחק, וכדי שלא לשוח שמה בטולה לא מנעתי עצמי מלהתמיד לימודי בפניהם, וחתו ולא ענו כאלו בלענו שפה ולשון אחרת אדבר אליהם ואדרכו והכי שמעתי בת קולם מנחמת כיונה לאמר לי, אהה אדונינו השר! ולא נסונו בלימוד ספרים פלוסופיים כאלה כו תלמודיוס אנו מנעורינו! ואני כמעט פרתה נשמתי ומפני הכבוד השתדלתי להחלוק אמרו כי נעמו, כעבינו הדושים על פי הדין והרמוס המתוקים לחכי חכמו המדויגת ההס עד אשר לכמה מתחילי העיון ודמו כאלו פשטי המקראות ופרשו, ודרשו, וכל זה עשיתי כדי שלא

שארית הנחלה

ט

לבי אורחים נכבדים אשר ענותם הרבתני לכא לבקרני ואך וכואו ערו ויחפרו ? ברוך שמו וברוך זכרו ! ! למה לא יקאו החכמים הגדולים עם הקטנים שאחותם הארלות יום לשבוע ולפני פחותיוס לחדש לא קוד על דלתותי הספרים האדורים הלה ויחורו עינתם וידעו להצוב לאפקורוס אשר רבו כדורונו חמר והנמהר הזה ?

החכמים

חד לחברו בלשון ערבי, השמעת החבר הטוב ! קיל ענות גבורה הולף מצי הקוחר כאש תבער יער ? השני, שמעתי ותרנו כעמי וזה שלא הגיע לאזניו מה שאורע על הררי טון לא כבוד עם החכם הבולגארי הכא לשכון כפיר בארטינו מתרדו הבוסניא, כולי ונוע לאזניו כמעט יסתכן בךנאי את קנאתו ולא עוד הלה כי נגרום שנתת החכמים באין הכל, האחד, מחסך שתספר לי מעשה שהיה כי אינו יודעו הו אינו זוכרו, השני, והלא עמנו היית במעמד טובי העיר ! ואם אתנו חברנו החכם המובהק הפלוסיף האלרי שית' לא ומלכנו בראשנו המקובל האלרי המלך חיים זוק"ל באשר החכם הבולגארי הנו', בקנאתו את חברנו החכם המובהק הנו', ויה חן שחוט לאזניו נגר חברנו הנו' לאמר לו, עד מתו ספר הכוזרי נושר מתוך חוקך ? והגאון מוה"ר הכ"ז ז"ל בשתי ידיו קדש טופחית על פניו לעק בקול מר כזופר וכה השיב הלוי כמדתי וכה ענהו, "הוי לאזנים שך שומעית ספר קדוש וטהור כספר הכוזרי, אשר עליו בא הלוי מרכותיו הקדמונים במליכה למה לאמר, השמר לך פן תעזוב את הלוי ספר כזה יהיה כדון כספרי מונים ? הוי לרור שך עלה בימיו ! ויהפך מוה"ר הקסיד הכ"ז פניו כלפי חכמי המעמד ויקרא בקול גדול. קרעו כנדכס רבותי ! וספרו לפני ה"ב כ"ר גשראל. הוא הספר הקדוש והטהור אשר כל דבריו סולת אמונה כלולה בשמן חכמת האמת. הלא תדעו כי שר וגדול נפל היום הזה כפה החכם הבולגארי הזה ! אשר בא אללנו מהרי אררט לבשתינו ולבשת ארטינו ונחלת אבותינו ! והחכם הבולגארי כבש פניו בקרקע ותתה ולא ענה עוד, כי לא הכיר הספר הווא מנימו, האחד, אמת אדרכת לי ואדרכתי ובאמת מעשה שהיה קך היה אין נגרע, אבל למען ה' כסחו כלולה ! ואעיקרא מה לנו ולחכם הבולגארי ? עכשוו כבר עבר ונפטר מן הכולס למען קדוש ישראל ? לא תעורר עליו את הדינים הקאים או הרעים שארי ליה מזריה אב עעמים ביום ! השני, שרוי לו ושרוי לו גם קנאתם גם שנאתם כבר אברה ובפרט היכא ללא אתנו מעשו.

הסדר

רבותי ! עד מתו תדכאונו בלשונכם הערבי ? עד מתו תמאנו לדבר דבריכם כרוויס כשמלה לפני כל מבין ? העבורה ! הבאתם את רוחי בין שוני, בלפאוף שפת לשון הנכרי הלה זה שלוש רגלים קאתו בחיי מהקשוב לשון המבואה את האדם לרדי חרשות חזנים, משמוע ריבוי נחירות הגרון במולאכס אותה ובפרט באותיות אה'ע הנשמעות לאזניו, להכריל, כקירקור לפרדעים באגס מים וסוף סוף לשון משוכשת כמה שתאר אותה הרמב"ם ז"ל ! יהיה אף שיהיה עד מתו תאזו פני איש חתם העם ועמכם אמת מארץ תלמח. מחסרכס שתודו על האמת כחסרון חכמי המזרח מירועות אלו. וענו אמן בכל כחכם גם אם הוא בעל כרחכם.

החכמים

ט שכענו כי לא עת האסף עתה לדבר במהות המולאות העבריות והערבות-מה הנה ? ואך היה ראוי מן הדיו להשתדל שילמדו התנוקות שכל חלקי הכדור הושראלי והו מהשוכנס בארלות הערבים כדי להשריש מולאות העברו כפו נערו בני ישראל, מה שעיינו רואות וכלות היום הזה שגס בארלות המזרח, התחילו להשתמש ממלמדים אברפויים כלום רקים והן בעון כבר השחיתו המולאות כפו עוללוס ווינקיס, ואין בידנו להושיע כי אומסר עלמה ביד אנשים טפאים. בערים ועקאים. הרואים להדמות לעורכים ולעטלפוס בכמה פרטוס המכאויבוס הלכבות והנס זועפים.

אבר

בעלם מעלת הלשון הערבי לא נוכל לשום לפינו מחסוס וחובה עלינו להעריך הקוחר מתרדמה גדולה שנפלה עליו כפרט זה. ונקרא בקול גדול. הקולה ! כי הלשון הערבי הוזאת אין על העפר משלה, כי היא למה למחד מאד. ומפואה במלוותיה וממולאת בתרשים שהס יישה מבמה מלות נחמדות, מדובר בס נכבדות, וגם נעזרת ונותנת יד אל המלך לדבר בה פל

שארית הנחלה

לרכו, ואם רעיוני המלך ירכו כגלו ומה של הוקיאנוס יעלו שמים וידו תהומות. הוא הלשון הנחה והמלה וגדושה הזאת עולה עם המלך כראש גלי רעיוניו, והוא תלף ותבא לפניוהו וכמלכויה עברה להוסיף מן הכח אל הפועל ולהביא אל המנוחה ואל הנחלה זו הכח והמכתב כנקל עלום ולא תחקיר בעולם המחשבות הפי' כטופה מן הים, כי את הכל תמתיח ותשתין על הנייר ועל הדפורה כחירף עין לפי בקיאות המלך בה.

הסדר

ג' 4

הנהגה גומא בלא בנה? האנה חמו בלי מוס? כן. הכול דבר המורחי בלי גומא? כבר נעשה טבע קיים כמורחיו שלף לשון הפי' שיהי קטנה בלי הפלגות גדולות ומפלאות! וכבר רחיתי כחד מספרו השמעהלים שהפליגו להחמין שהדיוקים הונס וכולם להשתעשע בנ"ע זע"ז הם לא בלשון ערכו! הכול להחמין על לשון משובכת מעלה כזאת?

החכמים

ד' 4

גם לנו נאמר על האכרופים בכללות מה שהיה למת ויטוב, שכל כך התעבה דמונים כמעבה החומר הגולמי עד שלא ידעו להבדיל, באמוכותהם בין החיובין המת, וכיוביחהם בין השקר ובין האמת, והושרהלים שכנהם למדו הרבה מדרכהם, וכשתקע בהם טבעהם ומנהגם, היו מופת כרור לפנינו! כי מה להמונות המתהללים בהלולים לדיעות ברורות כפי ונקום ועוללים? הם וזמרים דברים ברורים לעיני השמש והירח ושם בהם מהחכמה הרמה. והיה הדיוחם אל הרץ נוח וללמות עם טענות בלות ומעוללות בלולות בשמן הלונות האכרופי השורף לבס של נקיו השכל וזכי הרעיונים וכרי לבב רבכל הסוחר! כלך מדרך זו ורחף בעיניך כי הדרכה ממקום שבת היא רחיה מופתית לכל דבריני כי חלו לא היה הלשון הערבי יפה וכריחה ורמה וכשבת ותעטוב מופלג ממנה לשומע ולמדבר לא היה יכולת לבורה המונת השמעהלים לוסד גם המונה זהה שאמרת, שבהמת כן היא המונתם עד היום הזה! סוף דבר נשא מנהמת לבנו ונאמר כי מן יחן והיה והבוקמו הקדמונים יושבו המורח השתדלו ללמד את בנייהודה הלשון הזאת על כוריה. וזר לנו מהר מהר על כי הין הם יודעו בה כי אם לפעט וקלחיו ובאמת! באריות המורח לשנות אחרות למה? הן להק' הן ערכות וטורקות והן הנה יהיו לעקר מערין ושאר הלשונות לשלימות בעלמא. והרמב"ם ז"ל שאמרת שתהר לשון הערבי לשון משובכת. טעית הסוחר! לא תארה כי הם לה"ק משובכ. והדרכה מעלה גדולה נתן לה וען שכל הלשונות הם שיכוש לשון הקדש. אבל כל חרה לפי רחוקה מטבור הישוב. היא חי טוב"ב, נשתבשה וחר עד כי השאטה מעלה עור הורתה ולירדה והערבי להיותה קרובה למקורה עמד טעם להק' בה זורתה ותבנותה ורחה לא נמר! ומה לנו להחירף עור בשבת הלשון הנמרטת הזאת אחרי כי הגאונים התירו ללמד תינות ש"ר בכה"כ כתב ולשון ערבי עם לימוד התורה?

הסדר

ה' 4

עם פניו פני זעם. וקולו כקול רעם. ענה ואמר. הגאונים התירו ללמד תינות ש"ר לשונות אחרות חוץ מלשון הקדש? הגאונים ח"ו! וישיבו עוד למלל את הקדש ולהתיר ללמד לתינות לשונות העמים בבתי כנסיות? הסו חכמו ושרהל הסו! ולא תהיו סיבה לחלל שם שמים, ונחלה זו ירושלים. והל ואמרו עלוכס הנה עם ה' הלה ומארהו ולא! וכבר התמולו פרושים להתיר כפומבי דברים התמוהים לרכים! וכן לא יעשה.

החכמים

ו' 4

הפכו פניהם זה לעומת זה ובחימה עזה בה דברו איש אל אחיו ובה שפכו לארץ כבדם. ברוך דיון האמת! הגם בעלי מקרא שביטוליה במקובלים? הגם סוחריה וכנעניה במפלפלים? הגם פשוטי כלי עץ האלקים בפסקים? חיו לדור שכך עלה ביומו! שגם איש סוחר כזה עם רוב מושולו בעיני העוה"ז ועסקיו ומסחריו. והניבלו וחמו בשורותיו רצונו לעלות בקפולה אחת בשמי הרכנים והגאונים המלהים זו ומפיקוס, הלה העדות והחקוס, וכן בשגעון ונהגו חזיה מחנשו חקלמו לחבק כל החכמות והדיעות והלומות תחת חליו ידקס כאסוף חבלי קש וחבילי זמורה! התינת בשאר החכמות הטבעיות והמדעיות שאין נוקס רב. לא בהלרות והרוחניות שהנהגה זאת חי ירושלים

ע"ה

עה"ס הוא חולו ממות פתאום במעט שנות הזמנות והרעות השרות מק"כ הומתו ולא זכר שם
 ושר"ל עוד ה' וילנו! הראית החבר הטוב! ררך הרץ פלשטים שדרך בה היום הוא ההובינו הסוחר?
 השני. זה באמת כולו חדש בטוב ויקרותו והנשנותו כי רב הוא! והלא במקום כל ההדעות האלה
 שהרעוב עלינו את עולם ההוראות היה לו מן הדיון לאחול לנו כדי שאלה תלמוד לרב למצן נרמחו לו
 אנה התירו הגאונים כן " ולא לבד עלינו כעליות עם דין הוא ורגיל ופקדו מרן כש"ע י"ד סו'
 רמ"ב של לתקור דבר התמיה לרבוט. ולא זו אף זו פרה בלתי נחמה כי הוכחה והשכחה הם ביד
 ההובינו הסוחר. כחומר ביד הוור. עתים יזכר רבי אהרן ברו להב"ז כי כל חלקה טובה באכנס
 ועתים שבות וכן מולת רמור רבני באותו כדון. זה פלא! אי שמוס! וזכור מ"ש מרן שס. וישכח
 מ"ש הע"ז שס באותו דין עלמו. דאם הוראה התמיהה היה על פי הזיות מופשיות רשאי ורשאי
 והונח חברת המ"ץ של רומי איתל"א הריך בספרו **ב"ד ישל ר"מ'** פטרט זה ואסף וקבץ ראיות
 רבות לגדל ולחזק וסודו של הע"ז וסויעו גם מתשו'
 הרשב"ש סו' תקי"ג.

הסדרה

נכלתי משמוע, נעויותי מראות וכשמה לא נותיה כי, היכתי בית מזהבו מכות גדולות ונאמנות
 מה שלא דמיתי ולא עלתה על לבי.

ל"ח

החכמים

כדונה ובריוכה? או על לא חמס בכפוך ולא תועה כפוך? דבר! כי שומעים אכחו! כי אכחו
 מקבלים האמת מכל מי שיאמרנה, השב! אם יש לך מה להשוב.

מ"ד

הסדרה

כבר אמרו הקדמונים במלוה אנה לאמר. "אמר עם הספר ושוב מתאבחו הרעה, רבותי! תלו"ת
 הזי זרע מאכזו אותו מעמד הקדוש שאמר עליהם "כי עם קשה עורף היא" וכשב הרשב"א ה"א סו'
 תקמ"ח כי זה אות האמת על עמיתו עם ה' שלא לקבל דבר עד גמרים על האמת בתורה רבה
 חקירה גמורה עכ"ד. ה"כ הורו רבותי. אנה התירו הגאונים כל כך " ואני אחיש. כי על שאר
 דברי שהטרו כנגד רבותי ופה הזיב ההובינו החכם הזני כי לא היה לי מן הדיון להורות הלכה
 כפוכה. ובע"ה בחזרתי לבית מדרשו האובה ארצה תשובת הרשב"ש הלוי. כי בוראי ריכר בה
 נטות ומושכלות כדרך הורע הקדוש הלוח התשב"ץ וכני וככריו וע"א שכל דכיהם כנויים על ארני
 הרת וההמונה והשכל הישר הנטוע בני.

ס'

החכמים

מן הדיון היה לנו לפלג בדבר הזה אשר כל כך אתה תמיה עליו. ולקינו לפניך מסכרתו גם כלי
 ראות דברי הגאונים. ולא בשמוס הוא! כי באמת דבר זה ללמד בני יהודה לשונות העמים לא
 נאסר באום מקום ובשום זמן. אלא מפני גלות ישראל שנקרו ממקומם וילכו בלא כח לפני עמים
 בוערים רעים וקפאים. הוטשו ולדי העברים להחליפם באמונה אחרת. זאת היתה להאזנים אשר
 מנעו מזלימית משוכה כזה כי ירחו לנפשותיו. והלל הטלוגו ורחו משוחה עמוקה זכר לדיקוס
 וקדושים לטובה ולכרחה! וגם לבעת עתה כי עבר לנו כל חלו"ש וכל מלכו העמים ממזרח שמש ועד
 מבוואו מלכו חסד המה לנו. עכ"ז עדיין יש ויש מה לחוש ומה למנוע הולדים רכוס מהשפיק בלשונות
 העמים. ולא על מנן חכמי הטורקיה והאסיה והאפריקה ואלנו ככפירים ועומדים באריות למנוע
 נטיעת האשכולות*) בקרב נתנה ישראל. כי באמת אם נמלטנו מגלות הגוף והנפש האמור ומדובר
 כפלטו

(*) כן פירש בעל מוסף הערך, על כתי הלימוד הקדושים האשכולים בלשון יוני ורומי וכל לשונות בני יפת
 הבאות אחריו, והנאון ש"ר נר"ו בערך מילין שלו גדל וחזק הפירוש תלום ובנה עליו דיוק כישוש"ב, ואני אומר
 כי גם מי שלא יראה לפרש "כטלו האשכולות" האמר במשנה נגד פי' הנמרץ שפי' איש שהכל בו כשיוכל למצוא
 ג"כ טענה דהול"ל האשכולות כמו טיטוריות קטילות עכ"פ הוא כן ררין לחדש שורש מילה זאת בעברו כדמותה
 על הכונה הזאת ודלה כתי הלימוד באין השיק.

נפלו כמפור אל פח כגלות הנפש הזר וההתמדה . הוא המונות והאפיקורוסות אשר זרקה במלכות
 אכשו אומנתו בדור הרע הזה , אשר הן בעון כמה וכמה מהפרופו קורוס ומלמדו הלשונות והחבמות
 לא יאמינו אפי' על פת חמה ופסל מבושל אשר הם אוכלים ווס ווס . וכבר בעינו ראינו ובחזינו
 שמענו הארס הממית אשר הגילו דרך למורס אל ילדים רבוס ונטעי שעזעוס . ובשגדילי התערובות
 ראינוס עוזבי ה' והתורה והמורה וקרקפתה דלף מנחי תפלן . או לעונוס שכך הוואת ! ועל זה
 הונח חכרין המ"ץ של רומי שחל"ף כשהתקבל לרב בקורפו וע"ה ואת"ך באלכסנדריה של מצרים וע"ה
 וראה עינו פי או אפשר לפי הדור בלתי ידועת הלשונות והחיונוות . זאת עשה להשתדל שהמלמד
 הגדול או כמו שתאמר מדריך האשכולות . יהיה מאומה אחרת וכל שאינו כומר הו הדוק , חין למעלה
 הימני , כי אעיקרה הגוי מורתה להבניס עלמו עם ילדים מאומה אחרת לדבר מענין הדתות
 והאמונות מטוב ועד רע . וב"ש בהיותו שכור יוס מהושרלוס ועל ראשית הרב הגדול של תקלה
 והס הם שהמוניוהו בפקידה , יחוש הרבה להטפל בפרטוס נרים ומאוקוס כאלה . ולא ולמדס כי
 אס הכתב והלשון והדקדוק וכל דבר שהוטל עליו . וגם אס ח"ו אחת מינו חלף ילף המלמד הלוה
 מוז לשורה . עכ"פ יודעים נערי בני ישראל תלמדיו כי אס מאמונה אחרת ידבר אלס ויפנו
 אליו עורף ולא פנוס ולהפך בהפך אס יהיה המלמד הפיקורוס ושרל , הסכה גדולה ועמומה
 וקרובה לבא כי יטול ארס פגס בכל מהמרו ומענדיו וכ"ש דפקרו טפו המלמד ותלמדיו . ויחזרו
 אבות נוקיס לתורה ולתעודה ולדרך ארץ ישראל רח"ל .

והנסיין

העוד והוכוח לעינו השמש והירח כי בקורפו האוש הנולרי אשר בחר בו הרב הגו'
 שית"ל לא להדריך האשכולות הוא עדיין עומד בהבה וחיבה ומדריך את התלמידים
 ישראלים לתורתו להמונתו הקדושה מלב ומנפש . ובעינו כל העס יפלא ! וגם
 באלכסנדריה של מצרים שני המלמדים והמדריכים הראשוס המדריכים שתי האשכולות העמודס מאומה
 אחרת והס העומדים ככל כחם על המלמדים הושרלוס אשר תחתהם ללאת ידו חובתס . ולא עוד
 חלף שסס ר"ל הראשוס הגו' עומדוס באריות בשעה שהתנוקות מתפללוס שימה בפיהס מהמלמד
 הושרלוי מילת במולה . ובשמהלמדים הושרלוס התרשו או עשו מלהבת ה' רמיה התרעמו חלה
 הראשוס מאומה אחרת עם הרב הגו' שית"ל לא ובשכך ומלא בדברו הראשוס המתרעמוס השתדל להמיר
 אותס בזולתס . **ואין זה חר"ש** שכבר השרשו רז"ל אומרס . "הומן לא מרע נפשי" גוי
 מרתת "וזה אפי' באוקורי תורה וכריות ומיותות ב"ד כנדע ומזורסס . וזהו
 הדרך הושרה ללאת ידו חובת שניה בדור הזה . שאין תחולה להמלט מידועת הלשונות .

ב"א הסוחר

עתה ! כרוכי ה' ! באו כל דברוכס כרורים בשמלה בת מאה חלף ידועת . ובאמת מתקבלים ל הדעת
 ובכנסוס אל חין שומעת . עתה ודעתו כי חכמי ושרל בין שיהיו פשענוס עלמוס . בין שיהיו חסידוס
 ותמונוס . הם קס בו טובה לפורגס בהנהגת ושרל מכל חסדיו עניו הארץ וסוחרו המדינות . כי
 באמת כל מהלכס והנהגתס בתעלה הלובר והיחיד הוא עפ"י התורה והחכמה האלדית והס התורה
 התורה מי שס פת לארס אפי' הגדול בענקיס לאסור ? ובפרט בשעת הדחק כאשר לנו כדורינו זה כי
 נתאמת

אחר

דחמי המשנה כבר בנו מילות עבריות משרשי מילות יוניות ורומיות כמו טיאטריאות וקרקסיות
 קטידראות , קטלאות והרבה כסס מהיוני והרומי . וגם מהערבי בנו מילת אנטבלאות שאנטבל בערבי
 הוא ארוות סוסים בעברי , וכן נוכל בשופי לחדש שורשי מילות לק' כמה פנוניס שנחמדנו כדורינו . כקחצנו שורש
 המילס מהלשון אשר נרבה ולחת בשופן לסימן הרבים אס לזכרים "ריס" ואס לנקבות "אות" או ות , ונאמר באפוריס
 פרופ'יסורים , פ'וספוריס . טילינרפ'יס . וכדברים שאין כסס רוח חיים נוכל לתארס גם בלשון נקבה כמו באפוראות
 טלינרפ'אות , אויסוריאות או על לשון העברי לקוח מהערבי תארכוס כמו שיחתמס דש' שולס ז"ל בהנהגותיו
 לס' יוחסין וכאלה רבות אין כאן מקומו וגם היוניס בנו מילות שורשיות עבריות על בנין לשון יוני כמו נתומיאה
 מנתוח אקאדמיאה מעקד ארס והדברים ארוכים אכ"מ ועיין לקמן סי' ד' ט'

שארית הנחלה

י"ג

כתאמת בזמננו מקרא שכתוב "מות וחיים ביד לשון רכותי ו אמת לא נשאר לי עוד ספק בדבר אבל חנוני ! חנוני ! והשמינוני הדברים כנתינתם מפה הגאונים. וכפרטו כמה שהתירו ללמוד לשונות העמים ככתו כנסיות מקום השראת שכונה ומקדש מעט בגלות החל הזה. זה דבר חידוש.

מ"ב החכמים

התירו לא לבד זה. אלא עוד הוסיפו להתיר ללמד ילדי גוים עם ילדי העברים שם בבה"כ

מ"ג הסוחר

לעת עתה כמדומה לי שהגיעה השעה שחייבים אתם להראות לי מי מהראשונים הביאו תשובת הגאונים הלזו כי לריכה רבה. ומדעתי שאינה ברפוס כזום אויפן שבצולם שאם היתה כזאת, בוראי היה פוסק אותה מרן בשלמנו הטור או רמ"א במפה שלו או החונים עליהם.

מ"ד החכמים

אמת יודיטו הסוחר ! תשובה זאת לא שזפתה עין מזה ת"ק שנה ולא בדרך גומא, והענין כך הוא שהנא חכרון הרב של רומני שחל"א כשהתקבל לרב ומו"ץ באלכסנדריה של מצרים וע"א ועלה לעיר קאזירא הגדולה לבקר אחויו מימנו נעוריו אוש ירוש' הרב המ"ר מוהר"ר אליהו ישראל נר"ו רבה דעמיה בעיר הנו'. הנה שם לא שקט ולא נח לחפש בגמרות וע"י שבכיל (כאשר יספר הענין כולו בתשו' הגאונים והנהגותיו חיי הים העולים על מנחת הדפוס) בא לידו ס' העתים שער הזני עדיון שלם מתתי' עד קרוב לקופו שאכלו לחלוחית הקרקע. והוא בכתובה קדמונית ומאושרת והנה שם בד"ץ ע"כ כתוב למר זו"ל אות כזאת.

ומשמיה דרב האי גאון ד"ל איתמר : מותר ללמד תנוקת של בית הכנסת' אגב לימוד התורה כתב ערבי וחשבונות, אבל שלא עם התורה אינו נכון, ותנוקת של גוים ללמד שם בבה"כ כל שיוכל לדהותם דרוחין ואם חרששין לתרעומת, אין דרוחין מפני דרכי שלום עכ"ד :

הנשאר לך עוד ספק בדבר חכמינו הסוחר ! דבר !

מ"ה הסוחר

מי יבא אחרי המלך ? מי יאסור את אשר התיר ראשון הגאונים במעלה ולא יהאדרון כוקן ממנה ? הותר הגדר ! הותר הדבר ! הותרו לימודי הלשונות והחכמות בתנאים נאים. ועוכים ומתוקנים ומושרים ונאמנים, כמו שאבארים עוד (לקמן סוף סו' מ"ט).

מ"ו החכמים

מי וגלה עפר מעינוכם רבותנו חכמי כה"ג זע"א ? כי חקה חקתם לנו לאמר : " חכמים הזהרו בדבריוכם, ומוה בנה אב לכל פוסקי הלכות ראשונים ואחרונים : ולכל דורשו אמונת ושורון הגדולים עם הקטנים. אשר בכמה ענינים. וכמה דונים. גזרו אומר ואמרו : " דבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ, והתלמוד מלא וגדוש מדונים אלו ואמרו : " דמחמיון לעמי הארץ משום דמסרכי וכתב מוהרל"ח (דש"ו ע"ג) דפירוש מסרכי הוא. דע"ה מרמו מולחא למולחא ומקלי בדוכתי אחרינו ענין שלא ברמות ענין ולא ח"ו דעבדי בודין ע"כ. הרי מכשול והרי נכשל ! אנו הראנו לך הסוחר ! מה שהתיר ראש הגאונים בזמנו המקודש. ובלשון ערבי הקרוב ללה"ק ובעליה מאמיני האחרות המוחלט. והתה לקחת הרשות לעצמך לרמות מולחא למולחא ולהתיר לא לבד בזמנים. המעבוקאים ולא נאמנים. שאנו בו, אלא גם כל לשון וכל מכתב באין הברל אפי' כמלא גומא. הלא אתה הוא שהתחללת בעת שמעת מפיו ההתר ! וכמעט חשבת אותה לחילול' ה' ! ועכשוו כהרף עין נהפכת לרוף נגד המחמירים מנטוע האשכולות. וסוף כל סוף מבלי שום השקפה נאותה כתת הפרש גדול וטורא מומן רביו הגאון ז"ל לזמניו, ומלשון ערבי ללשונות אחרות. המלאות ממוכורים רעים ומרים וסדרות רעות וזרות בעקרי האמונות והדעות. ה' לא יחשוב לנו עון ! כי התבת הויכוח בפרטו החכמה הכשול אותנו היום הזה לפניך.

מ"ז הסוחר

כיון לכבש בטוח בה' רכותי ! כי לא פשעתם ולא נכשלתם. וגם לא שגגה גדולה וקטנה יאחז מלפני

שארית הנחלה

מלפני כבוד תורתכם. חלילה! אחרי כי רב האוי גאון התור, אתם לא עשיתם אלא שלוחיתו ואין שום הפרש לה בזמן ולא בלשון. ואכזר את דברי בטוב טעם ודעת.

בזמן

אין שום הפרש כי אין כל חדש. וכבר ראינו לגאון זה המתור לומר לשון העמים, הוא בעלמו לוח ככרוכיח בכמה מקומות על השתקצות בספרי העמים שגרם רעה על התורה ועל העבודה ועל התפלה ועל כללות קיום המלות בפועל. * כתאו' שהזכיר"ש הגידר ז"ל הודיעה הבאותה כל הראשונים ובראשם הרמב"ן בכתב ההתנגלות שכתב וז"ל. ואשר יקור לבו ויתעסק בדרכי הפלוסופיא ויקור מעליו עול תורה ועול יראת שמים ופסיד עלמו באותן הענינים כספרים החנונים ויקור מעליו כל דברי תורה לגמרי ומזאת ההקרה יארע שיבטש אדם דעתו עד שלא יחוש לעזיבת התפלה. אבל אשר ימסרו עצמם לתורה וליראת שמים יאל להם מזה כי ינהיגו כל ההמון לאחרית טובה כלי פקפוק. ולא ישימו שום ספק בהקב"ה. והם תראה שאותן בני הדם המתעסקים באותם הדברים ודרכי הפלוסופיא יאמרו לך שהוא דרך סלולה. ושכזה יסוגו לדיעת הכורה. לא תאבה להם ורע שיזכרו לך באמת. ולא תמלא יראת חטא וענוה וקדושה אלא באותן המתעסקים במשנה ובתלמוד ע"כ * כתאו' שערי תאו' סי' ה' כתוב בה וז"ל ומה לכם תדכאו עמו ופני עניו תתנו כשמעכם את דבריו וניב לשונכם בדרכי אריסטו וחבריו ודניס תורתו ותברך באותו דרך ע"כ והוא חבריו הרב של רומי נר"ו בהגהותיו חיו הם אשר ראו אור הדפוס הוכיח דעל הרוב מקולמוסו של רב האוי גאון. ילאת * * : אותה תשובה שהוכחה בעון ועקב חגיגה שבה מתרעס הרבה על רש'ן חפני שהשפיק יותר מדי בספרי העמים כיעג"כ * * * ד' כתאו' התקיעות הובאה בתמים דעים סי' קי"ט * * * * * ושם ג"כ רבינו הגאון ז"ל גבור לעמוד בפרץ נגד המבקשים קנטורין ותואנות על העקרים הגדולים שבדינו או עפ"י חכמות חוטניות או עפ"י רדוקים קלים כלי שרש וענף יעוש"כ

כלל העורה

רבותי! לכל מה שעונינו רואות וכלות בדורינו זה. ואזינו כופה אליה לתוכה מפני האפיקורוסות המזוהה שפצט בדורינו זה, הענין הזה כענין רואים ושומעים אותו מפני גאונו אדיר אדירים ז"ל בוכה לקשה ווס. ועכ"ז התור פרוש את הדבר ללמד ולרד העברים כתב ולשון ערבי וחשובות הם המטאמטיקא והגני' אומיטוריא ורדמי. ולא חש כי אם שיהיה עם לימוד התורה יחד, כלומר. ראם הלימוד התורה עוקר. היא התורה חנוני מבגא ואלולי מלג' מן החטא ואין בנו כח לאסור בכללות דבר המותר מפני החשש. כי חנו נעשה את שלטו ויבא בעל הכרם ויטעהו שורק ואנחנו את נפשינו הללנו.

החכמים ס"ח

זה אמת ויזכר לא נוכל להתעלם. שבאמת ובתמים בזמן רש' גאון וכנו רב האוי ז"ל היו מבטבטים ועולוס מכל פטת הכדור לימודי החוטניות עד להפליא. וזה כבר נראה מתוכרי רס"ג ז"ל מארץ מנרים

* אמר המחבר האיום והנלח הזה. אף כי עכשו הגיע לידי ס' העתים שער השני והתברר לי כשמש בחני השמים שכל תשו' הגאונים כ"י חיד"א ז"ל ח"א וח"ב וגם תשו' שפרי תשו' כולם נפתחו מס' העתים מאין המלט גם בתשו' את דסו' ה' כהוב בה שאלו לרב יאודה בן הנגיד כי שמי בקרבנו א"כ מחבר תשו' זאת שמו יאודה. וא"כ הוא בעל ס' העזים אשר כל אותם התשו' מספרו נפתחו וא"כ גם זאת כאחת מהם וכאשר הרבה לשתקפתי בהנהגותי שם. אבל כנגד זה ג"כ התברר לי שרוב תורתו של בעל העתים נובעת מריבוי תשו' הגאונים שהיו בידו עד להפליא א"כ אף זאת כאחת מהן.

* * אמר המחבר ס"ט גם תשו' זאת נדפסו אותה בע"ה באר"י הי"ם עם הנהגות יפות ובריאות מפני שהובאה בתשו' הגאונים כ"י חיד"א ח"א סי' מ"ט מנוקה ומשופה מכל טעות ושגיאה שנפלו בשנין יעקב הגו"ל :

* * * אמר המחבר ס"ט גם זאת נדפסוה בע"ה כספרינו אג"ז עם ביאור מוכן ומנוקה מכל טעות שנפל בת"א ז"ו

מנאים . וחיובור הכוזרור"ש בן גוברול ור"י ז' לריק באנדלוסקא . ואחרים באפריקא החלוטניות והפנימיות
 גם עור תשו' רבות יש מר"ש גאון ז"ל ובנו בכ"ו ובדפוס . שהיו נטפלים להשיב לאפקורוסוס תשו'
 נלחית באר"ש נכוחות והדברים בלויים וידועים למי שעמד על דעות הותם הדורות מפי כתבם .
 אבל לא תוכל להכחיש וידינו הקוחר! ההפרש הגדול שבין למור לשון וכתב ערבי לשאר לשונות בני
 יפת שבדורינו זס כגון לרפתו אשכנזי ואטלקי הממולאים בכמה דברים רעים ומרים מה שאין
 הנו מולאים היום הזה כלשון ערבי .

מ"ג

הסדרור

מי שיעלה ברעתו לתת הפרש כזה (חוץ מכבודכם כי רב הוא) ידע נאמנה שהרי הוא כאלו מעיד
 על עצמו כי בער הוא ולא ידע מקורות חכמת היונים עד כדי טופת דיו כחרדל ולא בדרך גוזמא!
 מי היו הנפקדים הנאמנים לכללות חכמת היונים? מי היו שומרי חומות המלחכות הדקות והחכמות
 הרמות בזמן הנקרא אלל בכתבי הדורות מר"ו איב"ו? מי הולילו הוללות גדולות ומפלאות להעתיק
 כל חכמת היונים אל לשונם . הם לא הערביים? הם המה היו לכלל החכמות והידועות והאיסקטוריות
 ולכל מלאכת מחשבת הזמרים הנאמנים . וההגריים והאוריים הם הם שהתחילו באיטליה היונית
 היא מלכות אפולו או כמו שתאמר מלכות שתי הנוטיליות להריק מלשון ערבי ללשון לאטין ורדמי
 כל החכמות וכל האמור ומדובר אשר האדם רואה היום הזה ספרי האברופיים מלאים מכל מין
 ידועה וחכמה ומלאכה . וה"כ בזמן רבינו האיו גאון ז"ל שהוא זמן המדיו איב"ו הנז"ל היו כל האברופיים
 כולם בערים ולא מבינים ריונים ויעריים עד להפליא . וכל חכמה וכל אפיקורוסות וכל מיטולוגיה
 כספרי הלכה ורדמי להם היו כולם מועתקים בערבי . וכאשר נראה עד היום מספרי רס"ג ואנשו
 דורו לפניו ולאחריו מלאים טענות לחזק האמת שבדורנו וכל ידיעתם וכתובתם היה כלשון ערבי
 אשר היתה בהותם היונים הם לכל הלשונות ולא בדרך הפלגה ואם הילד היה יודע הערבי על מתכונתו
 הרי לפנינו כבר מלא כרימון מודיעות פלוסופיות מואכיות טודניות אפיקורוסיות מוטולוגיות
 לאכאיות איסקטוריות עד לאין קץ כי בו בפרק כאשר אמרנו הוא הלשון הערבי אשר היתה אם
 לכל מין חכמה וידיעה הטובה אם רעה כמו שהוא היום לשון אשכנזי המחדשת והמתקנת שכתבו
 בה ספרים רבים ונכבדים . וקלים וחדים . ורכים ורעים . כמסמרות נטועים . לפי הידוע והמבורר
 אשר מטעם זה רבו היום הזה הספרים החדשים היואלים ממכתש דפוס בני עמינו באשכנז . ספרים
 שכל המינים טועמים בהם טעמם . מדעות שונות . מהם נאמנות ושאננות . ומהם זונות וזונות . מהם
 יגורו , ומהם יבגורו . ומהם יעלורו , ומהם יקלורו ומהם יחקורו . מהם יולאים חוץ לשורה . ומהם
 עומדים למערה . והאדם ישאר משתומם כשעה חדר מה ווס מיומים? אבל התשובה כבודה כי
 הגורם גורם אחד! הוא הלשון האשכנזי החדשה שכתבו ונדפסו בה יום יום ספרים רבים למינים
 שונים ובני עמינו בעל כרחם לומדים דרך למודתם . ותלית' שכנגד המינות המתועב שהשריש
 שרשיו בארצותהם . כנגד זה בירך ה' את עמו והקים מהם עלמם אנשים חכמים ונבונים . לריקים
 ומאמינים . ומשתמשים מהידיעות המופלאות שהורקו כלשון האשכנזי הזה כדי ללאת לקראת נשך נגד
 כל פוקר . וכל בוקר , ומבואים ראיות אמנותיות לחזק בלדי האמונה הנעימה אשר בולדו מורשה
 קהלת יעקב ה' לבאות וכן עלמנו ועליהם כי"ר . ולרעתו המעט הלו הפלוסופים המאמינים הדורשים
 כלשון המדינה ובקיאים בה כדי לגדל ולחזק העמוד הכסוף אשר בות ישראל ככון עליו הם יותר
 האויים לכרכה מהמתחמדים שבאותם הארצות השונים עורף ולא פנים אל לשון המדינה ויפיה
 והדרה כי הן בעון עי"ז נמלאו חסרים כי אין להם לא כתב ולא לשון ולא הקדמות
 רמות כדי לסתום פי המקטרגים אשר רבו כמו רבו וכבר הרב של רומי שיתל"א בקונטרסו
 קדושת יו"ט (וויין תרי"ד) התרעם ע"ז תרעומות נכוחות ולדקנות . רצונ' רצונ' ככל האמור
 האמור רבותי! אחריו הודיע אלדים! אותנו את כל זאת שרבינו
 ז"ל התיר ללמד לבערי בני ישראל בפומבי עצום ובמקום המקודש עם לימוד התורה הלשון הערבית
 וידענו ג"כ כבורור גמור שבאותם הדורות הלשון הזאת הוא היתה אם כל חיו בכל מין ידיעה
 הטובה

הטובה אם רעה, ועכ"ז לא חש רכוננו הנחון ז"ל והתור ללמדה לנערי בני ישראל. מעבה הין לחכמו וגאוננו ישראל ככנ מקום שהם להתנגד עור אל נטועת האשכולות בקרב מחנה ישראל. הלא דוקא ועמדו באריות ולאזור כגבר תללהם לעמוד בפרץ שיהיו המלמדים אנשים בעלי אמונה ובעלי מדות טובות אהובים למעלה ונחמדים למטה, יהיו מאוזה אומה שיהיו (לכד הדוק כמו כומר ורדמי ליה, הא ודאי הוא הוקור חמור ה' יולינו!) גם יתנו דעתם הרבה שיהיו לימודי הלשונות בספרי הקורות הנקיות והברות. וספרי החכמות למונתן גם יפקחו עיניהם בספרי הקה"קוסימוס שחברו — בלשונות שונות בלרפתו ובאעלקו ובאשכנזי מבני עמינו שלא יהיו בתוכם היוזה טיטוס המעבדים לתורה שבכתב ושבע"פ ולתקנות רז"ל ולמנהגים הקדושים שפגעו בושראל. כי באלו אמרו כל יוד המרבה לבדוק היו זה משוכח כי הרבה ארסים דקים הטילו בתוך מאמריהם יהו מכורס ברוך לקצקע בינתם ולגרש החריהם, ואחר שהחכמוס וכל אשר נגע יראת ה' כלבו פקחו עיניהם בתנאים הנאים והואים הללו. אקור להתחקד יותר מראשון הגאונים כמעלה, ובה כבר יולאים ידו חובתם ויללחו ויעלה בידם להרוס מכשול המינות מדרך עמינו, וירוחו בהפקחת עיני ולדו אומתנו בודיעת הלשונות והחכמות.

החכמים

ג' זר ושראל יולינו משגיאות ויראנו מתורתו נפלאות, כי הנו בתומינו וגודל קנאתנו על הלשון הערבי אשר הין על העפר משלה אשר היתה מדרך לכף לשוק, הוכרחנו ללאת ולשוח בשדי ודיעת הלשונות והחכמות, ואתה הסומר! התהזרת והתגברת לחזק ולקצר הדברים בעבותהם ובקשרים של קומא עד אשר לא נשאר לנו מענה להשיב לפי עניות דעתנו ומי יודע אם האמת תחך ואתנו?

ראה כמה גרמה שוחה בטלה שלנו!

הסדרה

ח' וקלילה! אינה שוחה בטלה כי אם שיחתן של ת"ח הנריכה תלמוד בלי גלמוד כי אם בתורתן של ראשונים אשר באורם נראה אור, ומנהדה ומשבח אנה לאלר"א דאכהתו אשר נתן כפי אותו התרעומת בדרכם בערבי בין שניכם ועל ודי זה אלדו'ם ראותי עולוס מן הארש כי נתקיים לעינו מאיו דאמור רבנן שיחתן של ת"ח לריכה תלמוד ואין ספק שהוא פשעיה דקרא"מא אהבתו תורתך כל היום הוא שיחתו בלומר כיון שהבתו תורתך כל היום הוא שיחתו כיון שאפו' שיחתן של ת"ח לריכה תלמוד, זה ענין נפלא! בתוריהו הקדושה ובחברת החכמים השלמים שהאדם נוהל שני עולמות בלאחר יד! מה רבו מעשוק ה'! אבל הראוני רבותי לומר לפיכך דבר, עם שאינו הגון קלת בכבוד החכמוס עכ"ז ללאתי כלכל ולא אוכל לקבול! כמה אתם פקחים עולמוס להוילא הענין אל עורבא פרח והכל כדי לחפות ולהעלוס עין מתלונותי הגדולות שיש לי על הכמו המזרח (עיון לעול סו' כ"ט) וכיון שבקשתי מכס שתודו על האמת גם הם הוא בעל כרחם, ע"ז המשכתם, אותי חוץ אל המכוון והכל במתיקות דברים מאורים, ובענינים ברורים, ואנכ נפטרתם מודי והבחדתם האמת המבוקש תחת לשונכם הטוהר, אמת ופה אמר החכם. אני חכמה שכנתו ערמה! אין פקחים כחכמים!

החכמים

ג"ב אחד לחבירו, מה המכה העצומה הזאת אשר הוכה ה' בה את כל תופשו התורה? מה הנרה הנרורה הזאת אשר חלה להיות בחשבונינו, על לא חמס ככפניו? הראית הפלא הענוס ויודו החכר הטוב! שכל הבעלי בתום והפי' הוראו חטא ויודעו ספר דניס את כל הת"ח בכל מעבדהם ופסיעותם הקטנות עם הגדולות, כנאות על הדנו הערמה והתחבולה? מה זאת עשה אלדו'ם לנו? הרי גם הסומר הלזה עם כל יראת חטאו וגדולה אהבתו עמנו, עכ"ז חשד אותנו לערמתניס ולא נאמניס? השני הין להאשימם כל כך! וטעם הדברים, כיון שאלו הסוחרים מזדמניס לפני הרבניס הגדולוס לרונס בדיני ממונות. על מחלת לענות, והמה הסוחרים משתדלוס לכסות מערומתם ועקשות דרכם, וטודע שרוב משאס ומתנס, וכל הונס, והונס, בערמה יודעו ובתחבולה יוקלרו, והרבניס הדיוניס הפקחים, הח' הנוחוס, עפ"ו אומדנותהם, ועולס חקירותהם, בדקות שכלהם, יודעיס מלאכי השרת להכשולם

בדבריהם, עדי שחלמת הכזורה באיכות הפול מפיהם לעינו השמש והיחזק והתמך ודלו בן ותמך! מהפקחות המופלאה הזו. מכל זה חושש בדעות שהחכמים שחורתם אומנותם. וכפרט היושבים על מדון למקומותם בארצותם. הם דקו השכל עד להפלא! ולריך לולך לפניהם עקב כד גורל ולשקול כל עניונם וכל דברי החכמים, במשקל המרגלויות כי בודאיו יש בהם תוכיות דק ככפוח. ואחר שכן הרי כל הבעלי בתים בסקירה אחת הם כאנוסים בפרט זה. ועל החכמים לדונם לכך זכות ולחשתרל ככל פעם, ובכל רעם, לשאת ולתת עמהם בטוב דעת וטעם, להוזה מהם הטעות ולהשקיט הועם, — ויהפכו החכמים שניהם כאחד פניהם אל הסוחר ויאמרו לו. ודווינו הסוחר! לברו לך מהריות דעלמא על אשר חשדת אותנו, שאנו בכונה מכוונת בקשנו להשיג הענין אל דבר אחר, והו"ל שתיקה בהוראה! אין הדבר כן! וען וביען אין כל תלויותך על חכמי המורח כולם המתוות, והוך תחיוכנו להורות על דבר שאין כולו אמת? שמא הוזה מהחכמים החכמים מערי העורקיה האכזריות וההסויה והאפריקה הפנימיות עברו בין ידך. אשר לז ראו הוזה את אחיו ולא קמו הוזה מתחתיו. ועדון בתמימותם והנהגתם, ועורו על משכבותם, כי מעויות החטויות מתחלקים הנו' אשר על שפת הים והרומה, ובפרט מ'ד הרטות הקדש, הלום אחר הוא כל מה שאתה מרמה וחסיד בהם, לא בן ורדיו! לא בן! כי כל הגדולים שבהם בחכמת התלמוד ומפלגות בהוראה, שלמוס הם אותנו ומאורות גברו בכל הודיעות הכתובות והגדפסות בעקד שפרי ישראל הגדול והטורף. ואין כל דבר נעלם מהם, כל שכן השפיים שזכרת כס' הכוזרי ועקדת יוסף שהשתכחת שאתה מתמוד בהם לומודך בשבתות וימים טובים, וודעוים בהם מלאכו השרת חכמי ישראל המובהקים מהו העתיקה המסדר מפיהם! רב לך הסוחר! להקדיר כל חכמי ישראל ההסוים והאפריקוים בסקירה אחת, רב לך! אל תוסף דבר אלונו עוד בדבר הזה. והכחנו גרמנו הפסק הכונה שהיונו בה כי וחס לבכינו על עולות חכמי דורינו הפלוסופים המאמינים הטלוקים הגרפתוס והאשכנזים שאינם נעלמים בכל התמוד. ומרוב שוחיו וכעסונו נעלתנו רוחא ללאת מהכינה (עיין לעול סי' כ"ב) וכשוב הלוה עוד ונאמר בפה מלא שכל דבר הוולא מפשטו המקראות החכ"ך ואין להם פשט אחר חור ודיעה נאמנה כראות העין לא לבד לואראלים כי הם גם לטורים ולמשעאלים, והם כל ראויותך הסוחר! מארשי המנוות והיו על האותן האמור נעשה אנונו כהפרכת ונקבלם ברחמים וכרעון.

✠ ✠

הסוחר ג"ג

הנכי חטאתי וישר העותי להפוך כליו ועמו על כל חכמי ישראל בסקירה אחת כי באמת אחרי כי זכני האל ברחמיו להתעלם עמכם ומשאתי את כל כליכם ומלאתי בכם שיעור מספיק משלימות הודיעות החזויות עם כל תוקף חכמתכם כיום התלמוד ופרשיו ורכבו, לא הוזה מקום שיהיו תלויותי בכללות הא ודאיו ורחמנו עושנו! כי נודה ועוזב ירחס.

החכמים ג"ד

נכון לךך בעות בה' כי הוא הסולח לכל עונותך הרופא לכל החלואות כי כונתך לשמים לעורר ושנים ולהקין נרדמים ושבו ושחרו אל מתוך שפרי הקדש הנו"ל בו לא נבראו ולא נתחברו כמעט אלא לדור הזה שאנו בו ובאמת חובה על כל איש ישראל ללמד את בניו ואת תלמודיו בראש האמונות והדעות מתוך אלו השפיים אשר נרם לא וכבה מקרב ישראל ועם לימודם והתמדתם וקיום האיש הישראלי פשטות מנות עשה "ואשנתם לבנות ודברת בם" כי אין לנו דרך אחרת להשיג כלבנו ההבנת האל וחמורו ואמונת תורתו, כי אם לדרך בדרך המלך אשר סקלות גדולי עולם הנו"ל ויע"א קיים נדרך הסוחר האר עינונו בתורתך, והאל יתעלה! וכן לבכינו לשמוע מפך ראויות מופתיות מפשטו המקראות ויקו אלדיו' עמך.

הסוחר ג"ה

אל תחשו רבותי! כי לא הזונו מדרך המלך הזאת הפי' וזו קטן. וטעם הדברים. אחרי כי הווס הזה אחר התפלה. כורתתם דברובם לאמר לו: "ואעיקרה לא הוזה לך להסתפק הסוחר! על מי מהמתעקשים יסוב

וסוב דברינו? כי ענינו וגם ויכונינו כולו הוא באלו הפקודות ושראל לנגד עינינו וכו' ואחר
שכן כבר ילא הגור דין מכות דינו של הרב"ז (ח"א סי' ק"מ) "שעל כל אלו האנשים משראל הסומכים
על דעתם הנפער לפרש פשטו המקראות כפי מה שיעלה על רוחם לרדף להתנהג עמהם כקדר
הויכוח כמו שה'דם מתנהג עם הקראים הופרים בבזיון הקבלה, לרדף להביא להם ראות לבטל
דבריהם מן הכתוב ממש, והביא דבריו חד מכס דהוה יתוב הפתח דרומי כפירו המזיבת והמשאר
כפי חכמי ושראל ספר נחלה לשראל בחתי' הפסק,

החכמים

ג"ד

האם למדת בספר ההוא כל לרכך? האם טעמת מיערת הרבש אשר בקלה מטוה?

הסודר

ג"ז

אורו עיני כל מעיני, נפתחו לי מעינות החכמה בלמדו לבד תחילת הסעף הראשון והשני, כמה
יש מהחכמה הענוקה? כמה יש מהסודר והיובי? כמה יורדים הדברים חדרי כטן מפני רוב פשוטות?
כאשר הורו כל הגאונים החתומים בהסכמות נחלה לשראל.

החכמים

ג"ח

אותה היונו מבקשים לשמוע מפיך, כי באמת גם אתה הסיחר מהחוקים הגדולים ככלה הכלולה
יעלת חן ובלילת יופי מושא לכל הפלסופים המאמינים הוא האמת שלא תמחה לעולם ועד, ואעפ"י
שאנו יולאים מהכונה ולא זו הדרך באמת עכ"ז ויתר לנו, להודיעך חדשות את אשר זכנו ה', והראנו
נפלאות מתורתו של הונא חכיון המהבר הנו' שחל"ה, שיש לו כמעט חיבור שלם על כל התורה
שבע"פ, להביא אותה בכור הויכוח הפשטו כאשר ראות הסיחר! בחתי' ב' סעפוס שבנחלה לשראל
בוהר אורך ועומק הפשט והלשונות גדולות ונאמנות להבין הדברים על בוריון ואלא יהיה להם פשט
אחר, ולא בדרך גומא, ספר שממעט לה חיבור כיוסא בו מיוס גלות יהודה מעל הדמתו, והוא
כלו משחית על כל הקמט על התורה שבע"פ לפרש אחרים בטענות שכליות וביאורים פשטניים ובפרט
על ס' העטור והבזוי והשקוי בחונת הקבלה מ"ו"ל"ר הרע, האמן לנו אחינו! שאם ה' יוסייעו לגומרא
כל תורה ויפא לאור, כמעט מוכרחים אנו לחבר פי' רחב על התלמוד על פי המשקל ההוא, לא
שעפ"י הפירוש ההוא ואתנה הדון ממה שהעלו גדולי הפוסקים אשר בית ושראל נכון עליהם חלילה
"כי לא ניתן לנו היום לפסוק במחלוקת הגמרא כלום כי כבר מתוקן הוא בפסקי הראשונים", (תשכ"ז
ח"ב ד"ו) הלא אנו קומנים פי' אחר. שלפי משקל הדברים לרדף לבאר התלמוד עפ"י חכמת הלשון
הקדש וחכמת הגוונה, וסודר רעיונית וידינו הסודר! ידענו כי לא תוכל להאמין על הדבר אם
לא בראות עין אכל לו שמעת בהזנך לבד קונטרס **שארית הנחלה** ה אשר היבר תקף אשר
ולאו הסכמות הדכנים על הספר לאור מפני איות

אחריו אחר או שנים מהרבנים החתומים, הית ממש משעתה כאשר ילאנו מדעתנו בשומענו
הדברים מפיו, הן כדור אחרון כזה, אשר ירדנו כמה אלפי מעלות, עדיון פשו בושראל הנסוס
הנבואים על פתח ההל מועד וכלו זיונים עליהם בדרך מושכל. אם לא שהבטחה שהבטות הקב"ה,
"לא תשכח מפיו זרעו", הוא טהורה עומדת לעד,

הסודר

ג"ט

הואל וולאנו מהכונה כאשר המרתם רבותי! (ווד הסומר רגלו על הארץ ככח גדול וואמר) מה אני
מיוסא מפיו? לא! לא וולאנו מהכונה ולא נלא באמת, כי על ראיות ברורות מפשטו המקראות היונו רניס
ובהלגעת דבר זה היונו משתעשעים להורות איד הין לנו דרך אחרת כדי לודע להשיב לאפקודות
הלא זאת, ואחר שכן ועיב הענין יותר ויתושרו הרעיונים, יותר ויותר אם מתוך ויכונינו ויתבררו
הוזה דברים על המשקל הנחמד שאנו בו, ואפ"י שאינם מן הענין ממש, כל שהם נדרשים על אותה
פגנון ממש וכו כל הראיות שאנו משתמשים בהם בכל הלימודים עלם ענינם הוא ענין אחד ממש
אל שורשי הענינים שאנו בהם? הא ודאי לא! ח"כ ענין שארית הנחלה שדיברתם מהודותיו ודאי
יהיה ברמת ראות על אופן ביאור המקראות שאנו לרכיב לו, ואפשר וקיה כמערכת אל הדרוש כי נע

וירצ? ובלאו הכי על הלימודים כולם הם שלשלת וזרה בשלל כל מעיין בעומק הענינים . ויהי
היך שיהיה נזרנו עליכם רבותי ! ככה אהבת התורה שתעשימוני מהמתק הנעים שכלתם לשבעה
אתם גם אתם ובחמתכם הרמה וירעים אתם לקצר הדברים הארוכים ולהשיענו הדברים שבהם
נלרר הענין הזה .

החכמים

ס'

כחזה מן הענינים כמעט אתה הסוחר . תביאנו לידו חיוב ברכת הנהגון כשמעינו סידור דבריך
והיובים לנו לברך על הטובה ברוך שברא בעולמו ברויות חכמות בעלי לשון בעלי הגדה הוודעים
להלכיב הלכות ולהטות לב הזמנים כרוכ לקהים לקח טוב , וגם אתה הסוחר ורחמך עושך !
כאחד מהם משכתנו במתק שפתך , להשתער הליך , ובלאו הכי כמעט מזה מן המוכר לשור לכל
הפחות קיטור הדברים הנחמדים ששמענו מפי הוכח חברין ברומי בהרכן ורחמן , כי מי וידע מה
והיה מהם ? כי הן בענין הוא איש חולנו ובכל שנווי התקופות כמעט וסתכן , ואין לו כחם בן קטן
בן חמש שנים ה' ונדלחו לתורה ולחופה בחיו מה ה'בו * וגם הזמנים שבהם יכרוף דבר מה עול הליכור
בתביפה אחת עושה חיבור וגם כי נעתק מרומי מסבת אייר הקדמות אשר לה ובה לקורטו וע"ה
עדיון מלואת חוליו לא רוחץ . ומי וידע מה ולר ויס ? ע"כ הטוב טוב להשמע הליך הסוחר ! ולהווא
מן הכח אל הפועל תכלית הדברים הנחמדים ששמענו , ולא יאכרו ,

הסוחר

ס"א

אין שמחה בלא תונה , נשבר לבו בקרבו ! רבותי ! אינו וידע באמת מה המערכה הזאת אשר נפלה
בגורל הלמדנים כי לעולם הם תשושי כח האל משמים ושלח דברו וירפאם רפויה למבתם ובתוך חולי
עמו ושרהל יפקוד ברחמים וברחון את נפש המחבר הזה ושלח רפויה שלימה לכל מכהוכו
ויכריהו וותלימהו ולא ירהם השפת

החכמים

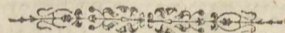
ס"ב

אמן ואמן בן ואמר ה' בזכות אבותיו הקדושים דור דורשיו , כל קדושו , ובזכות התורה והאמונה
ובזכות ירוש' עה"ק תו"כ כי היא עירו ונחלת אבותיו הקדושים , וכל תורתו היא תורת ה' ומש
זיע"ה וכבא אל כונת קונטרסיו שהיה הנחלה בקיטור נמרץ .

הנה

המחבר הי' עליה ברצונו לפרט כל רהיטת דשמעתתא מדיש פ' וא נחלון ולהלכה עפ"י
היסוד המוסד בחיבורו נחלה לזשאל והוא . שהנחלה והירושה אינה בהה מכת זכרון אהבה
וחשק שבין המת והחי וכיוצא לזה , אלא הוא בהה במדת הדין מתחשה שיש לאותו החי הורש כגוף
הנכסים עלמם ויתר מלחמים הם מפאת שהוא סבת גוף בעל הנכסים ההם וממולא הוא סבה
מקדמת לנכסוס (שגוף המהם הנכסים הוא סבה מנעת כמו החולי שהוא סיבה למיתה , וקדחה בערבי סבה
וזללה לחסה , וסיבת המהם גוף בעל הנכסים היא נקדחת בערבי סבתה כמו האיטוס והסיתוס שגומרים החולי
והחולי גורם למיתה) כמו האב סיבה לבן בעל הנכסוס שהוא סיבה מקדמת להם , הם מפאת שהוא
מקובב מבעל הנכסוס , וכל מקובב היו הוא כגוף הסיבה הם מגעת הם מקדמת וירוע כי כל מקובב
כח סיבתו כי לעולם ועד עד בלתי שמוס וקיטור , וכדי לבא אל תוכן כונתו זאת כביאור הקוגיות
ההם בפשוטות עולם עפ"י היסוד הזה , שכבר שבוהו רבין בהסקמותם כועיוון בדבריהם באורך
הלוע הלעות גדולות ונאמנות מתחו' הברול בין המלכות המלכותיות שחומרם מבפנים וזרתם
מבחוץ לבין המלכות הטבעיות שזרתם מבפנים וחומרם מבחוץ שבראיות ה"ה לופול בהם הטעות

למי

* אמר המ"ל ס"ט תלי"ת עכשוו בקרוב יגיע הוא לבר מלוה . והוא **בן פורת יוסף** נסע טוב דומה לשרשים
בקי בעברי ובערבי ונרפתי ואטלקי . ומהלכו קב וקני ה' ישמחנו
מן המחבר גר"ו כי בעוונותינו עדיון חלוש המוג . והעול ליכור בתכיפה אחת עושה חיבור וי"ד יקויים בו וקוי ה'
יתליפו קח ביר"ה :

למי שידיו רב לו במלאכותיות הקטן כי אם ופול, הוא נכר ונרגש לעניו הרואים, ושם ורפא לו ולהפך בהפך בטבעיות ובראשם הזומא והחיו ששם היות שכל ב' גדרים הללו בעצמם יקודש ומחומר עכור קורטו עכ"פ נראה בהם משלחות תמוס דעוס כיו הציוני כשר לו, בעינו ויחא דברים נפלאים נעשום ונממרים מליהם, כלו ההתחלה והסבה אשר בהם, יחוגו וינעו הדברים ההם מכפנסו ופועלים מתחת לחרץ באין מבין חרץ! ובמה? ומי בעל דברים? אלא כיו הנשמות אשר ינעו וינעו מעלמם ונפעלים לעינונו פעולות נחמדות המה מעידים על עלמם כיו יש להם סבה גדולה אשר תלא לפניהם והאשר תבא לפניהם, וכמטבייה עבדא, והוא, ר"ל הקיבה, הנתנת בהם כח לעשות חיל, והוא המתחכמת בחכמה עמוקה לזיור ולשער בהסתיועה מדברים אשר כבר הכונה מו' ומו בראשית כחמס והקור והיובש והרטיבות והדומה, והם, ר"ל, כל הכוחות האלה ילוו הליה וישרתו להוסוף ולגרוע ברטונה ממש, ועל הסבה הזאת כל מעמיק בה יתבטל ויתפלא וישקומם, ומתוך חובת הענינים הנפלאים אשר רואה כפ' עינו, ר"ל כחש הדלות וכעין שכלו, וכער בו אש להסתיה להלל לאשר עשה את הנפשות חיות ההנה, ואם הוא ראש המאמנם כושראלי הזה ימלא פיו תהלתו ויאמר "מה רבו מעשך ה'!!!" כיו חיו מו שוכל להכחיש שום לכל הדברים הנפלאים האלה, השועלים מבפנס הרורות הנוראות המבולות כל רעיון, וכפ"ט במאזות הבעלי חיים ופטרמי הווייתם וישי תכונתם, סבה נשבה מאד משכלנו.

ס"ג

הסדרה
 חיו עתה מו שוסכל סבה מיוחדת ומקויבת ברטון פאוע לכל הברואה הנחמדת הזאת וכאשר הארבתו התמול בלולה קודש חלות להדיו דעת הקדמות בלי סבה אל חרץ טיה וללמות, אלא שהמאמנם קוראים הקיבה הזאת כח חלתי, והטבעיים עם כל חכמת הגוים יקראוה הטבע,

ס"ד

ההכמים
 והאר כל אלה הדברים מה ודק חנוש עם אל? ומה כחו יפה לעשות חדשות בעיקר ב' מלאכות הנוראות, והם הזומא והחיו? אחרי כיו גדר דרכיו בנות, וקנור על חוש ולא יפתח? אכן רוח הוא באנוש ונשמת שדו תבונם, ולא עוד אלא כיו החיוב מוטל על כל מו שחיו ה' בשלום לתושה לזיר בעמקו החכמה ולשוט במטלות סתריה, יחקור ויחקק בטבע כל הנמלאים ואל בהמות וזורוה ועוף השמים ויגידו לו על מה הרטונה הטבעו, וכל שוח השדה גרם ילמח, אכ לבנס יודיע פרו מנעל ושרשו מתחת, ומה שמו? ומה שם בנו? ומאיות עפר ילמח? כיו חופה על כל מין האנושי, אם כומו שכיר ימו כלל כולם, לקיים מאמר הכורה והזמר אומרו: "מלאו את החרץ ובשוח ורדו בדת חוס כדי לשרת ולקייב הטבע הנחמד הזה סווע שיש בו ממש, ע"כ קרא שמו "חוש האדמה", ומכאן שנהנה רשות לרפא לרפאת, ובאלה רבות עמו והמלך החכם זיע"ה הוא התל להושיע תשועת עולמים והרים רגלו חכמת הטבע ומדעיה, ורקדוקיה, וטעמיה, כיו מה היתה לו, וכמאמר הבקוב, וה' נתן חכמה לשלמה וכו' וכו' וידבר על העלם וכו'.

ועם

כל זה כל משכל יודה ברעת שלם ובנפש חפלה, כיו אחרי היות שחכמת הטבע הוא באה במעמקי מוס הדירים וטרתה ותבניתה הוא נעלמה מעינו כל חו יען וביען כל מלאכתה האסוף הליה הביתה לפני ולפנס ואין קושי האדם שולטים עליה בכל וכלתם, כיו מו חכם וודע פשר דבר מלכות הדם הוא הנפש והוא כמלך פורץ גדר לעשות לו דק ושום כנבור לרוח אורחות ורדיו, וכאפיק נחלים יעבור לפנו ולא יראו ותלוף ולא יבין לו, כצדו קלו מני רץ ואין נסתר מחמתו, כיו הוא וכאוב ויחפש וימח עלמותיו ושוקה? או מו בעל דברים וגם ויאמר. הדינה! בעוד רוח חיים באפה, חנו ראותיה וישבתו על קלה? יעמוד ולא יכיר מראיה חיו תמונה לגדר עינו ורכין חזנו על מזר החום, דממה וקול ישמע, ותקח חזנו שמן מחוליה והוא כחולם בשעופים מחוונות לולה, או מו ואז ויממש ויפשא חרדו כען, וקרב חוש ופראו פרץ, על פני פרץ, ירוץ עליו כנבור חן בעודנו חו לרוח חוס? כיו מו גבר ויחיה אחרו נתח חותו הרופאים כמשפט? ועל זה ועל כוולא כזה הטעויות בחכמות באלה רעות ורבות מכלות עוים ומדיבות, ומכל זה

טובה

עושה תוכחה וזאת כל וטובת כי הציפי והציפי את הזמן בזמנת אליו כדי לסייע לעבד
 סויע שלא יזקקו לזכו אלף הכל הוק כלו אמרו אשר ככח רצונותיו והצדקות ומנקהותיו ככחות הכל
 ושוכו וככח הזמר העינים והזכר והמדתה יקום מן הצד אל הזו מה שרצו להקום ויכריל בין
 החי ובין המת מה שרצו לקביל, ואם מעט יבטוק עיניו בלימת ושריו, ונטיעותיו, ועליו
 וכליו, ופירחיו ונדריו, וצדקו גדוליו, והרכבו זמנו, ועבדו אקלמו, והכל יעיר ליעל החלק הוא
 החי כי באמת האדם המת ולא יתחדו, כי מבטו ארץ ארץ וזו, ומחזיון עמל והוא ובח חומרי
 גולרו (לעטן הנשם בלבד כי אין עסקנו עתה ברוחניות, כי תל"ת אלמים הם אחרו שריו האמונות
 והדעות כאשר ידענו והאמונה אומן הנשמה הטוהרה זכה ובריה חלובה מתחת ככח הכבוד אין על
 עפי מושלה ולא תמלא זכר ודמיון לה בארץ מחלובה כנודע) וכד ריוקון שרד לדיקה גדולה עשה
 המלך ה' לבאות לעולמי שבה לבד כל המלכות להיות אחד, וגם כל היור הוא באחו ודוכי
 לרק ואלום נאקו, הארץ וכל אשר עליו תניס וכל התימות, עץ פרי וכל ארום עשב מורוץ זרע
 למנוחו ויקרקות או אדממות, רמץ ופזר ככף, חוות וכל בהמות, מלכו ארץ וכל רוזנים שרים וכל
 שרפיו ארץ קראו באמתם עליו חיות, הן כולם נקדקו באקירה אחת וטבע אחד לכולם שעל אופן
 אחד הם נולדים ועל דמיון אחד הם נולדים, ועל סגנון אחד הם נונים
 וקיים וקיימים וקולטו כמו לבוש, ועל ערך אחד יפשיט חומרת טוהתם עד שוכם אל האדמה אשר
 לרקו ממש, או כמו שתאמר אל הזולו המתכיים מצרמיו, וכדאשם כמעלה מין האנושי המושגח
 בהשגחתו יתברך הפרטות לתת לו כדרכו וכזרו מעללו, וארץ מזה תורה אחת ומשפט אחד לטבע
 מעשה בראשית ומשפטו עם כל המושבעים לענין הזמר בלבד — לרקו ימינו, וכל זה עושה
 גדולה הכונה וגם חקרה וז"ל הכל שיתעלה! ויביאה אל האדם כדי שהכל ר"ל הלימת ועיקר השמות
 עד רמץ יעיר לו על החלק הוא האדם, ובהם יעמיק עיונו ויתבונן הדק הטוב כטבעיהם ושנוי
 מונחם, וקדר הווייתם ותולדותם, כחיותם ובמותם, וצאס יקדר סודור טכצו ככין על חיו ומיו
 עלומיו ואורך ימיו, וכשרט בזמנת כי הוא הקודם בזמן ומזוי בכל פינה וזוית, ווד כל הדם מנער
 ועד זקן מממשות בהם ומבלקיתאכזר על שום כעל חו ובראשם המדבר לכתחו לכתחו כעוד נשמתו
 בו חו כעול הרוב מפרפר כאשר עשו הטו עיים האחרים כדורות שלפניו רח"ל, היו מונו הלימת
 לפנוי ישרא אחיהם! ויקחם כירו כדיונו ויעיון בהם וכצורקהם וכצבילי זרעיהם, ויביט אל
 מעוררם מבלי שום כושה וכלומה כאשר טוהרהם שנות מטרות טבע"חוי אחד כי פעולותהם שוות בכל
 מכל כל וכאמור, כי באמת מו שמעמוק בחמת טבעי הלימת ויוד חדרו כטנה כמעט שכול
 לומר כי רוב החכמות הטבעיות כאין נגדו. וען וביען הוא מרכבה וקולם לעלות אל היכלי חכמת
 טבע כל יור.

הסודר

ס"ה

קפ"ז

כלעג מזונה ומתוך שחוק מבהול ענה אל החכמים ואמר. שמעתי כאלה רבות דברים
 המדיום הכל שאין בו חטא, וכמה בני הדם עבדו בין ידו וחוכם מורחיים ולא רי שהם
 המדברים בכלכל רבנים גם בלא עגם רוח, אלף כי תמזית ויכוחם כף יכף כצרכוב ענינים
 שונים ודולגים מענין לענין ומודיעה לודיעה בלא סגך וקצר כלל ועיקר, אבל מציגם לף שמעתי
 ולא רמיתי לזמיע ריכוו דברים ומלונות נמרות. וזכמות עמיקות. והקדמות רחוקות. ואינם
 ענין כלל ועיקר למה שהיו פנוכס מועדות להגיד לי ככל אשר השמעתו ער עתה! שמא שכחתי
 רכיותו! הקירה אשר היינו בה וממנה נסצנו? חודו לאחורכם כמעט רגע זכרו והתכוננו שעל
 יסוד הנחלה והירושה היה דכינו לבאר אוק עפ"י היסוד של סוכת בעל הנכסים ומסוכב ממנו
 אשר היסוד כס' נחלה רישאל, תתבאר קיטור סינות רוס פ' יש נחלקו! ה"כ כדי
 לבאר קינוד
 אחת על פי פשוטותה כמו שאמרתי. אנו לרכיכים לתור
 על כל סדרי מתים מחכמי המחקר וחכמי טבע כל יור כדי להבין פשט קינוד אחת? פלא חו
 כנו יחודו! על כן ואמר כאשר משלי שועלים. "אין הוקן מת וקלו תאוותו כידו שכמה פעמים

ושמע דברים חדשים וזרים בחיותו בין מהם שנה שלח שמעון הוון מעולם לא הוא ולא אחותיו והוא
הוא מה שחל להיות בחשבונו היום הזה! וישחק עוד בקול רחוק וישאל. ממש! ממש! ועם כל
אלה ההקדמות אשר היונו טובעות, והיונס פונעות, כבא אל הסינה, ויבואר הכל? (עיון לקמן סי' פ"ב)
ס"ד

כזעם גדול ובחרון אף שהיה עמו שבועה, קמו והכו הפעמוון לקרוא לבעל הסונדק.
בעל הפונדק

כנס ככבוד וקדר ושאל, מה שהלתכס מלכו רבנן? ומה בקשתכס לבשל או להביא עוד? ותעש.
החכמים

ולא כלום! מחילה! זנה למשרת ויביא לנו מים אחרונים:
בעל הפונדק

אכל עדיון לא הנעתם אל גמר סעודה והגשר עודינו בין שניכס! ועוד לנו להביא לכם מוני
מתוקה שלמה לכם רבוחו! הגברת המעטורה נות לך של גבירנו הסומר הנחמד הזה!
ועדיון לא ברכתם ברכת שתי פירות לתעביר טעם בשר מפוכס.
החכמים

אחת דברנו! אתה זנה ויבואו לנו מים אחרונים. ולא תרבה דברים! כי כבר קלטו מסעודה
הרובה זנה כווס חשעה בלב!

בעל הפונדק

ופטנו כלפי הסומר. שמה גבירנו! דבר שהינו הגון מרדק מפקד נגד כבוד החכמים? בהמת הוא
חון מטובעך שהתה אחד מעור הרהב התורה ולומדיה למען ה' חזור כך.

הסורור

כמתבוש מבצל הפונדק, הולוא הענון אל דבר אחר והשיב לו והמר. לא! ח"ו וחלילה! האם לא
ידעת אם לא שמעת טבע הכנז המזרח החמינס בטובעם? ועל זה היונס יכולים להזדקק על שלחנס
כמונו אנשו — האפון שעל שלחנונו נהמר. "השבו כעון תדורו" והמסוכון תקועוס עליו שעות
זמניות לשבעה וגם לשמנה? ולא כן בהרעות המזרח כי למרבה לא יהרין שולחנס ויתר משעה,
שעה וחמי, ותכף מברכוס ברכת המזון וקמים לשאוף המעלה עשן שלהם. והמשרתוס יבואו לכל אחר
מקטרתו והעשן כולו עולה מלבא לפימה בקנה אחד. ובסעודות גדולות, למחי רבוינו כינו מסדרוס
שחן טהור ממני מתוקה ומני פירות וחילוף זנות, ועל כן גם החכמים הלה ה' עלוהס יקוו!
קלו מסעודה גדולה זאת, ושתנה הזכע, ולא שתנה הטובע ה"כ מהר! קח את הנעלה ועשה
כילונס ורחטו ידוהס קדש וכברך ברכת המזון. והח"ך שמע בקולו הועלך! שבשעת ברכת
המזון. אתה הזמן בחדר ההקבלה, מקום שהיונו עוסקים בחזרה, שחן מסודר ועליו כל המוני
מגדוס והפירות וחילופי היונות אבל דקדק הטוב אתה היום! שלא יקוו כל חילופי היונות כולם
על פני השלחן כדי שוכל לברך ברכת הטוב והמטיב ע"כ שיוני יון.

החכמים

לא איכפת ויהיו כולם על השלחן! ויוכל לברך על כל שטוייון הטוב והמטיב. אחרי שאין ידוע
מי הוא הטוב ומי הוא המוטב? כי הון לווז מפשט דברי מרן הקדוש ז"ל וכי השכנוס הנחנו
שמתפוס כסברת רבנו רמ"א ז"ל. והפי' לרמ"א ז"ל לא נוח ליה הפי' אם הוא נחמיר נגד מרן
ז"ל. והפי' להשכנוס כמבואר בתשובותיו סי' ע"ו.

הסורור

בלבו, שמע מונה עברו רבנן פיוסא. ובמענה רך השיב. והלא בעל בית מנוחה פסק כס'
ה"א ז"ל מפני שהביאו בהחרונה. וכמו שכבר הקדוס כן בהקדמתו שקורר ספרו כספר ש"ע?
החכמים

העצם! ודעו שעזרוה חכמינו בעל הבתוס הלוה ז"ל קיוס בספריו אלו מהמר בעל ההגדה "עולט
חכמים

שארית הנחלה

כ"ג

קפנטס וכו' בולנו יודעים את התורה ואשרו לנו מאריות שפות הפסול את הימים להיות מנורים הלכה כפי רבותה : וזה מלבד כי כמנה דמרים לא שקל הענין במהזני לרק ההוראה ועל כמה דברים התוכחנו עמו כהיותו עמו ז"ל כצופ"י והראן יע"א. וחד מהם הוא ענין זה שמלמד שלפי מ"ס לוסב הרב כנה"ג תבואו המחבר עלמו לקמן שם הו' ח'. התברר ה"כ דעת מרן כמו שאמרנו עוד זאת שפעל ממנו תשובת הגאון בית יאודה עיניו סי' ג"ן דשקן כן להודיא .

ויהפכו פניהם החכמים כנגד בעל השו"ת וזמרו . הבא לנו מוס' החכמים ! ועצת ואל תאמר ותבך בעל השו"ת קים מאמר החכמים והביא להם מוס' החכמים וכוס של ברהמ"ז וגדול החכמים בלבו העוזר בידך את הסוחר ברכות לראש למען ורבה כבוד ביתו והענין והכבוד ומדיו יהיו תמים . שנות עולמים . ועל כן וקירו ווסף ופה עוה"ד קובע ברבה לעצמו למען גם הוא וגדל ועצת פרו למעלה נעושות דומות לשרשים . וההבא השני . גם הוא בלבו לב וירושלמי החזון והרחום כמעט דמעות עינוו כמו נד נזלוס בלחבת חובת הסוחר . ענה אמן בכל כמו . והסוחר משתאה מנורים והרכבותיו דה לדה נקשן מרוב כמחה המלוה . ולדיק בהמונתו ויחיה כי בודאי ברכות הלו , הוולאות מפי החכמים הקדושים ועהורו לב ועבו לו ולזהבו חריו פירות ופרו פירות ואהדקו והכו קמו שלשתם בחדר וולכו להם אל חדר ההקבלה . וימלאו שם השלחן מקודר ומעוהר במגדים ופירות וינות כזקו ורושלוס .

הסודור

ע"ד

כבוד רבותו ! עלה נעלה על שלחן מגדים כי הכול כאלו כי ב"מית הגברת המעטורה כ"ב מב"ת עשתה הותם בחפץ כפיה דבר להלל ! והגל לכבוד התורה ולומדיה . כי באמת השה ודאת ה' הוא . נה רבותו ! הקורו כעס מלבסם והכלו משמטס . והיה בעבור כבודו !

החכמים

ע"ד

חן חן הסוחר ! רבךך לא יאוב ריקס ! בבקש ממך שתפקוד נוך הגברת המעטורה . ודאת ה' טהורה . וקראת הלוה ללוס בשמינו . ואנחנו נלוה את ברכותיו ברכות שמים מעל ! תבורך מנשים בברכת החרץ ובברכת פרו בטנה .

הסודור

ע"ח

עלה ! כמה אתם מעלומי עין לכשתרו ! והלא אמרו " כל ת"ח שאינו נוקס . ונוטר כנחש אינו ת"ח " והתם רבותו כהרץ עין עבר לכס כל הוצע הגדול והגורף . אשר הדחתיו בהכחת השעמון לקרוא לבעל השו"ת . ולה עוד הלא בלבסם העוזר ברכות הותו בברכת המזון מלב ומנפס דבר המבטול את הרעיון ! ועכשוו ג"כ פוכס מלא חונות מה שלא דמיתו ולא עלתה על לבו . אם לא שבהמות כבר הכרתם בעצמכם שהמת הותו בכל תלונותו (עיון לעול סי' ס"ה) לכל הפנים את חטאו הני מזכור ! שבהמת לא היה משורת דרך הרץ כל הותו השחוק המופלג . והיה אפשר להעורר הנותות תלונותיו בכבוד וקדר . וע"ז דוקא ולא הקף מלפני מעלתכם .

החכמים

ע"ט

סעודה חוס . והכוסות המלאים והינות המתוקים בלבלו דעתך בכל פונות חלקיו . ואתה מנבב דברים ואין אתה גורע מה אתה מנבב ? וזה שהשתייה היתה כדת של סודה לשות המאכל . מה וארע"י בשתייה זאת שלאחר הסעודה . הוועלת בכל כחה מבית ומחוץ ? כמעט נגוע אל שעור שתלעב עלינו באין מכלום . כי לא מלבך , כי הוין יפעול כך פעולות החיוב ולא פעולות הרטון !

הסודור

פ'

למען ה' . לא תשימו חלקי עם יושבי קרנות וגרגנים שותו שכה !

החכמים

פ"א

ואך לא יהיה זה ? השיקרה מה ענין " כל ת"ח שאינו נוקס ונוטר כנחש ? שהרי אמרו " כנחש שר' ל מה הנחש אין לו שום הנאה באותה נאיכה , כי נחש עפר לתמו ואינו הלא שלוחו של מקוס כנודע

כנודע . כן נמי ה"ת' לא יקום ויטור לכבוד עלמיו כי אם לכבוד שמוס וזהו הומרס ז"ל כנחש
 ר"ל שאין לו הנזה (עיין פתח ענינים לה"ב חיד"ה ז"ל) ואחר שכן איך ננקוס וננטור הותק
 אחרי שזהו זהר במורה קלה בכחמורה, ואם ולא מפיק הווה דבר שלא כאורה כדרך המתוכחים .
 כבר אמרו את זהב באיפה . (עיין לקמן מס' ר"ו ע"ד סו' רכ"ה כצ"ע זה) אהבז באיפה . וא"כ מן
 הדיון להתיב הותק ולבדך את שדך תמור . ומינה תקיש שאין כל זה מפני שכלאחר יוד הדיונו לך על
 תלייתך ועל דמוותך המזכות ! שגית הסיקר ! לא הודינו ולא נודה לך ! ואם מעט נוסף לך
 לימר . כי קטר שכלך מהשקדע בוויכוחים הדירים . וגורמים לך בלבול עטוס ואכזה מלויה והלא היה
 לך לזכור האחר ! מה שדבית בעיך לא כבוד (ע"ל סו' נ"ט) לאמר . שכל הלימודים כולם הם כאלעלת
 וזהו כשכל כל מעיו בעומק הענינים !

הסיוור

פ"ב

לא אכחד ! כן דברתי ! אבל לשמוע חידושים בלמודים חילוניים לא פלאתי ! אשנה ולא אבזא !
 מה ענין חכמת טבע כל יטור לבא קל פירוש וכיחור ריהטא דשמעתתא ? (עיין לעיל סו' ק"ה)
 פ"ג החכמים

סוס יוד לפיק הסיקר ! והל תרכך בנו הדבר הכרושיו , היא מנפת וחילי כ' הקלות הרבקה בו מאז
 השטוס (עיין בקונטרסי קדושת יו"ט דכ"ט) וכי התחקר בטבע כל יטור מן הטבע ולמטה , כהיות
 המזלכות וטבעי הרשוס והזיעוס , ונתקו הליס ורפואת הנשים . כצט יקראו למידיס חילוניס ? הם
 בו לא טוב היתה וכיו"ל כך מהמלך החכם אשר דברנו מחכמתו לא כבוד ! טעית גמורה ! להעלות
 דבר זה אשר ברמיון כוזב ! לבד שהת"ח ומלא כישו כשרא דתורה ע"ד כ"ה שנוס ומזמן זה והאולך
 זה כתי לעמוד כהכלי החכמות הטבעיות (כצ"ע נמור שלא יטוס תורמו ותלמודו . כדן זויט . אלא יקבע
 פתוס לתורתו . ולעולם תלמודו בידו . ועשרי תשובה יהיו פתוחות לשני אם כצ"ע ענין . אם כשקף דניא
 ולעולם ככתיבה . ואזי לא יזונה לזיוק כל און) ואם כה יעשה ה"א ודאי יאורו עיניו להבין כמה דברים
 שרשוס שבו במקרא ובתלמוד ובמדרשים . שכמעט מבלי הוויה ודיעות טוב גיות , הלמין יגשש
 וימשש ולא יורד לעומק כמה שרשי מילות וכצ"ע בלשונו הקדושה כי היא טבעית ורוחנית ע"ד
 להפליא . ואנו מחליטים לשני כל יורעיות ודון ! כי לא יוכל האדם לשיט במטלות הלשון
 העמוקה הזאת . אם לא שט בטבעיות הווניות , והזרות' השראלות ! כדי להבין דבר מה מעמקי
 סתרים . וכמעט נכלל דבר זה במלות וידעת היום והשבות הל לבדך וכי' וכן מקרא אחר "דע
 אלהי הכיך ועבדו" , והדעה אין מקורה כי אם כשכל . והשכל אין לו בית יוד כי בהעלותו מן
 הנגלה הל הנסתר . והין נגלה כדומס והנמוח והין נסתר כלשונו הקדושה וחכמתו העמוקה
 ורחבה מוני יס !

הסיוור

פ"ב

הטבעיות הווניות? כחכמת הוונס אשר לא ראו את מעשה ה' , ולא שמעו , את שמעון, כחכמתם
 תקווים מלות וידעת היום ? שמע עמי ! ויש חלק הזוכ' רופא , החידושים האחדושים הנשמעים
 מפני רבני ורשלים אשר לא דמינו לשמוע .

החכמים

פ"ה

רקק הטוב האחר ! ולא תכלול כל חכמת הוונס גם מן הטבע ולמצלה . כי את הטוב נקבל
 מהם , מכל מה שהפליאו עלה הגדילו תושיה כחכמת הטבע ופליחותיו וגילוי מלפניו . ותשואות
 חן חן להם על כל אשר עשו והלחותו ובלתה בודס לחדש ככר נצורי חכמת הטבע . ויודו חדרי
 כענה . וללו כמים הדירים והצלו בודס דברים יקרים מחכמה ומכבוד ומתועלת עטוס להלכת
 הדברים החומריים אשר מהתת לנגל הירח ! אחר חילוינו ! והאין נתן לבני אדם , כתוב !
 ולא לוישראל לבד . והיא מתנה גמורה וחליט' מתנה עולות . ויכזה הל האדם אשר כשמה
 באפו . ובקדו שס אור בו . הוא השכל הנזמד והנצוס . כדי שיסת' ל גוכיה ולשמרה . ולחדש
 ככל יוס תמור מעשה בראשית . והז"ל הסכימו כזה ככמה מקומות רמיו . מעשה כשר ורס
 עדיף , והת הרע בכל מה שדברו מן הטבע ולמצלה . לא נקבל לה מהם ולא מהמהם , ולא
 מתלמודיהם

מתלמודה, ולא ממעשיך פי' יחס! חלולה לנו! חולין הוא לנו! — אבל חבמת הטוב שלנו
 היתה ואכרונה באכרין מילדותנו ועתה לריכוס הוא לה כבוד הנוף אל תמוז ונלטרך ללמוד היתה
 מספרי עמוס שונס. כמ"ש רבינו הרמב"ן ז"ל באגרת ההתנאלות כדי להבין בה חבמת לאונו
 הקדושה — ברר לנו הסותר בחיך! אם תוכל. שרשי מילות לה"ק לכמת חלקים מתחלקים!
 הסוחר פ"ד

הכה כמו על ירכו וכה השוב. טבע האנושי באמת! אינו יכול לסביל קרר הויכוח המשויה הזה
 בכל פנות חלקיו! אי שמוס! כבר מולאים הענון עוד הפעם חוץ אל הכונה. עד שכהוין מכונה
 לכוונה. כבר טבעו במולת הויכוחים שאין להם קשר ודמית לענוס הרחבוס שהיונו בהם. כרוך
 דיון האמת! אינו לי אם אומר כי זה דרך הויה חכמים אשר מרוב עיונס ולא מדעתם לרלב מענון
 אל ענון. גם בלא קשר וקדור. וקדימה ואחור!
 החכמים פ"ד

לשוק היו הוא בראשית הסוחר. השתמש ממנו לכל דבר הנון ואינו הנון שיצלה במשקל השבור
 תדון אותנו מאוגבים או מבלבלים. לא נרתח ולא נחטף, לבד השב תשובה למה. שאנו מכפזים
 ממך. ובקוף הויכוח יודע ה' את אשר לו.
 הסוחר פ"ח

ה"ו וחלולה כי אתה היש ועמכם תמות חבמה אבל מה אשכ? וכו' פ' ילוינוס אינו? (כני! חמת
 הלזן שיון מריך ערך אפילונוס) במדומה לי לנתי' רבי' מה מוח בכסויי העצום של שנת תקפ"ו,
 שחלק הדבר לשלשה מחלקות עוינו עליו בעמור קפ"ד
 החכמים פ"ט

האנו הדברים ועמדתו על תלם. וחובש שקי ומנוציט אמת. ומן המנוציט הזה הם הדברים שרש"י
 על פסוק והאיך היקבוס תרום. כי לאין והאיך הויה השמצת קול כשהקליח יורר וכו' ובדמותו
 בדברי רז"ל "הקטרה בלנוכ קיש קיש קיה" ועל דרך הין מדרש בלא חידוש נעור חונך הסוחר.
 שגם שורש "ותלה" דרך מלרס וכו' מפני הרעב (כ"דשות מ"ו) הוא ממנון זה ממש. ויולה. שוכנה
 שורש "לה" מפועל הארס ותנועתו כשעה שהו' רעב ללחם ולמח' למוס. שפוחה פיו ומטויה ומכניס
 לשונו ומנגעב הותה. ונדחה כהלו משנויע לזונו והומר "לה" "לה" וכהו' דנושה ומלשו
 מבהמות הארץ כתיב! ובכלב ענון זה הוא נגלה וידוע, ובדברי נקרה ענון זה "לה" והסיכל הנער
 הויה לרעבנו או למנו' נקרה מלחוק והכל כהו' דנושה. וע"ז גם ההו' של "ותלה" הויה דנושה
 כע"כ ממש. ואכמ"ל עוד. ומחזור למה שראית יודינו הסוחר. ככסויי העתוס הנ"ל כי חוץ
 מפ"ט זה כל מ"ש שם הוין בו רוח אמת ובשרט אומרנו שם שתארו חב וחס הן מלות טבעיות בילדוס
 לקלות המבטח בהן שחוק עשה לנו אלה"ס! לבא לשמוע שחת זקנתנו תגלב"ה כשהיונו קוראים
 לאינו בילדותנו ה"ה שיהיה משרשת כן ממש. וכד דיוקוין שפור ויחר דקה זקנתנו בתה"ר
 "תח" יען שלעולם אותיות אה"ו הנקראות "בוקאל" אינון הלה קול הכרה בעלמה
 שאפי' האלש ופתח פיו בהנה. והולך באיתחול לבטח בשפתיו אינו מתחול כי באותיות המבטח
 הנקראות קונסונאנו. והדאשונות במבטח הולדוס הם אותיות בומ"ק ודטלג"ת כמו תובת "תח"
 לא בתובה המתחלת בחר מוזותות הכברה ומסוימת באות המבטח כמו שהם "חב וחס" זה לא
 נשמע מעולם.
 הסוחר פ"י

השמויעו ח"כ חסס הרושלים התלמודיים חבמת הלזן שלבס. ונדעה הותה.
 החכמים פ"א

מלא פוך שחוק ושפתוך תרועה עד שיכלו גם שנהס. ויהי מה. אינו נגלה לך מפסוק של דברים,
 דע הסוחר הודיה. שאנו הין לנו לבקש שורגי המלות העבריות על מה חרנתן הטבעו. אם
 לא הויה ששתמש בהם הארס, ודומה בהם מילתא למילתא, אחריו בו ולא לאור העולם. כי
 חקן 7 7

היו ספק כי הדרם הראשון מלא כבר לשון מסודר בפיו מפה הכותף יסתבב שמו. עם שהיה קלר
 מאד. עכ"פ כל אשר היה רואה לפניו במלאות כולו. מלא השמות ונאזות מפיו והן כל מה
 שתחת פעולות הזמן כאור וחשך ויום ולילה וערב ובקר ואזותות ומועדים וימים ושנים והדומות.
 והן כל היצורים הטבעיים הנגלים לתדומתם והנזומת כארץ ויבשה ואש ומים וימים ונהרות והרים
 ובקעות ומיני המתנבטים הנגלים ורעים ודשאים ועץ פרי ועליו, וכדומה לכולם בשם קרא הקב"ה
 עלמנו קודם לאתו לאויר העולם האדם הגדול, ובס על כללות המינים ממיני החי לכולם בשם
 וקרא מן הבהמה לבדו מן חיה לבדו, ואת העוף למיניהו וכיוצא ולא הניח לאדם כי אם שיקרא
 שמות לכל המינים למשפחותם, מין הבהמה וידול אותה למשפחותיה, מין שור, מין חמור,
 וכיוצא, ובאלו והיו שיש לנו לתור ולחפש ולחקור בטבע הטורף ההוא אם שמו שקרא לו האדם
 מכון לפי טבעו וכיוצא מחקירות נאותות, לא במה שזכר מפי הקב"ה, כי אך נחזור לבאר תארו
 של אור אחרי שאין לנו וכולים לעמוד אך הוליו מהאין אל היות וכן לכל הדברים אשר לנו מוצאים
 שרשי שמותם קודם ולורת האדם? זה איבוד זמן החלטי מבלי שום תקום שיש בה כדי שביעה.

צ"ב הסודר

אם כן העולה מדבריכם הוא, שאין לנו לבקש מחלוקות בשרשי מילות ותארים שבלאזוננו הקדושה
 היו אין להצמיק למען רעת מהיוה מעיין נבעו ומאזיה מחלב נחלבו, ונהיה בקומים בארובה.

צ"ג החכמים

לא סוף דבר לנו חומרים, שהיו הודינו לך שעל כל שם שקרא האדם משקול דעתו לנו לחפש על
 מה הדינו הטבעי כיון שכבר קדמה לנו הידיעה שהאדם כעורך מה שהיה הדרם חיו מרגיש הוא שקרא
 את השם, ה"כ כל שם ותואר השייך על פעולה מפעולות האדם בין ממנו ואילו בין ממנו ותואר
 לו לנו לבקש שורש וענף לרמונותיו והשערותיו של האדם הגדול היה חבי לשוננו הקדושה ולחלקם
 למחלוקותם, אבל לא בשרשים ותארים שאנו מוצאים אותם נקראים קודם בריאת האדם

צ"ד הסודר

ובא חלוקתכם מבוהלת וכבדונה כי בלתה אליה נפשי.

צ"ה החכמים

נתון מתון חרבע מאות זוזי שויה, המחלוקות הם שלשה ואימנה חרבע, החלוקה הא' ושהיה העקריות
 היא זאת. שכל שמות ותארים המשתייכים בשמות החי והמדבר ולכל פעולותיהם הטבעיות בין
 מאותם הנפעלות מהם ואלהם כפעולות החיוב. בין אותם הנפעלות ברצון הכל לפי מה שהיה
 הענין, כולם כמות שהם נלקחים משמות ותוארי פעולות הטומח הם מהנגלות הם מהנסתרות, הא'
 הב'. מן השרשים הוא ממש כמו שפרש"י שאין אלף טבעיים ר"ל מילות שרובם הברות הטוריים
 הטבעיים הולאים מהם, בין ברצון בין בחיוב, ואזב מסודרות לתובה ולמולה, ובזה רבו כמו רבו,
 ומתם ולא תולדות לאלפים ולמאות, ובאלו הב' חלקים נכללו כל שם ותואר ששתמש בהם העברי
 לברר עמם והומר הדמ"ס וכל פעולותיה ויתנועותיה וכיוצא, החלק הג'. הוא חלק אלוה ממעל
 כי קודם הוא אל השכל האל"י הנטוע בנו אבל נחלק לב', החלק הא' מן השרשים נקראים רוחניים
 שכליים ובזה יד כל האדם שיה ישראל וזה"ע וכל אשר נברא כללם אל"י'ס וננו ה' דעת ובונה
 והשכל, החלק ה"ב מן השרשים האלו נקראים רוחניים אל"י'ס ובמעלתם לא יתערב זר בו קדש
 לה' הם, ומתם חלק לישראל עם סגולתו ולא לעם אחר.

צ"ז הסודר

וראי שתבואו משלים ורמונות כמותם על כל חלוקה וחלוקה ממחלוקות אלו.

צ"ז החכמים

וראי ופשוט

צ"ח הסודר

אם כן אפי' מחקרם שתתולג מהאחרון ראשון

החכמים

ק'

לא הודן אתה בדעה זה! כי מוכיח לנו לבאר הדברים בדרך ישר, ככני אדם ולא כמלאכי מרום.

הסדרה

ק"א

עצו עמי חסד ומתנת חונם, ורמזו לי תוזה רמז, וטרפו כפוכם חד או שניס מהשרשים כי השקט לא אוכל והא לאו הכי לא אוכל לתקוע דעתי בכל אשר תאריכו כבואור השרשים הקודמים,

החכמים

ק"ב

כדי להוסיף מפנינו ושלא תעכבו עוד בבקשתך הכבודות נזכור מהשרשים תרומתיום הלאהיים והם כרוך, הרור, קרום, טהור, עמא, ועל הלו ועל כיוצא באלו לא נוכל לחתור אחריהם למצוא להם שורש וענף כי הם תוארים רוחניים הלאהיים כדי לבאר בהם השארת השפע הלאהי והעדרו מן הקצה אל הקצה, ורחיה לדבר שגם הומה לא וכלה להעתיק שורשי מילות הלה העתקה המתית שהרי כרוך העתיקו אותו בלשון "טוב אמר" בינו. דעו. וארור. מהלי דעו. רע אמור. טהור "מו'כ'ו" ר"ל נקי, או ברור, עמא "הין מו'כ'ו" בלתו נקי או בלתו ברור ולא תקשה עלינו בחיך מלשון ערבו, כי יש בו קדושה מה! וישמעאל הכי הערביים לקח לו מפי אברהם ראש משפחתו ומעיון הברכות כמה ענינים הלאהיים מסערה דימוכא. וכמה מלות הלאהיות רוחניות נשארו בלשוננו דבוקים לאמונת האחרות אשר נשארו בודו בטעויות ודמויות והפיו שהם אינם, וידעו מה מולאים מפיהם. והדברים הרוכים הרבה הין כאן מקומם, והאומות האחרות? ולא כלום! וע"כ תקבשם שורשי מלות רוחניות הלה וכיוצא בהם בלשונות בני יפת ולא תמלאם, כמו שלא תוכל למצוא בהם אותיות והברות העיון וההית והקוף.

הסדרה

ק"ג

תבקשם ולא תמלאם בלשונות בני יפת? "עד כאן? עד כאן הגיעה ידיעתכם? מפלאת תמוס דעים הנכי רואה ככם היום הזה? בושתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת קלות מוחי והרי אני רואה עתה שכל התלוטות שהתלוטתי על הדרך ההלכות, וכלו כמות שהיא נפתתם אותה על פני כל אחר וד עד כי נשמה לא נותרה בו, ומאד אחר ששו בני מעי מראות כי כל ענין פלאי הזה הוא הכן בוחן על מ"ש רז"ל חכם עדיף מנכבא.

החכמים

ק"ד

הוסף התלוטות על התלוטות והוסף השק על דפרינו עד מקום שורך מגעת, נפלטו ברשתך הסוחר! נפלטו

הסדרה

ק"ה

חיו' אשר עשה לנו את הנפשות הופות ככם! כי מתורה אני חטאתי ומורה אני על רוב פשעי ככל דעתי ובכל כחי, כי באמת אני נשאר משוגע ממראה עיני חיק מכל הדברים הארוכים וההקדמות הרחכות אשר היו בעיני, לפי חקרן ידיעתי שלא מן הענין כלל ועיקר, הוברר לי כשמש כחיו השמים שכולם היו כמערכת אל הדרום למה שהייתי אני בעצמי, בא להשמש בראיות מופתיות מפשעו המקראות לענין שהיו בו, אמת ויטוב כי מה שאמרתו באנוכיכם" כי כל הלימודים כולם הם שלשלת ישרה בשכל כל מעיון בעומק הדברים, הם מעוקרא ולא מפי בדרך העברה או בדרך קרוב להשלגה, עכשו אני רואה בעין שכלי כי הוא מקור האמת וכל האומר הפך זה אינו אלא מן המתמחים, כי ע"כ תפול תחונתי לפניכם, הואיל ואתה לידן. בררו דבר זה ופה ופה בראיות מופתיות, כי בודאויג בידכם, או הניחו לי שאני אבררהו כדי שלא ישתמש מוכרוני.

החכמים

ק"ו

לא יעשה בן במקומנו ואינו באמת מדרכי הלימוד כלל כי מוכיח לנו לבאר הדק הוטב החלק הא' מהשרשים ולא תוגע לריק, ולא תפול תחונתיך לבהלה, כי לא נתעתר לך, ויבא יומנו ותבררהו אתה כרמוכי.

ק"ז

הסדרה

הכל מתפתח אני שמא מרוכב בלכול הענינים אצבא כמה דברים הפורחים עתה במחשבותי לאשר ולקיים בירור דבר זה.

ק"ח

החכמים

לא תשחר ! בו בגומרינו ענין בירור החלק ה' עם כל המסתעף, אנו נזכיר לך כמה דברים וק' יהיה בעורך ועם זכרוך.

ק"ט

הסדרה

מי ישנה אחרי דברכם עשו כטוב בעיניכם, לנמור הדברים ככל אשר יטב בעיניכם, והרחיבו הביאור בחלק ה' כאשר יש את נפשכם.

ק"י

החכמים

ה' אלרוך ורעך ! ודאי שעדיין הוא בין עיניך הסוחר ! כל מה שהזכרנו קודם בעם דכריך, הטרך הגדול שיש לנו. להעמיק בחכמת עבדו הזומח. כי חכמה זאת. היא כקולס לעלות אל היכלי חכמת עבד כל וטר (עיון לעול קו' סו' ס"ד)

ק"יא

הסדרה

לא זו ולא יוזו מבין רסו עיני ! הכל הרחיבו הדברים בכל מש שכולתכם !

ק"יב

החכמים

הין לורך להחריך עוד בזה. כי אם לעורר הורך על דבר נכון והכרחי ושהוא היה גדולה על כל מה שבררנו ומערכה אל מה שאנו עתידים לבאר. והוא. כי על פי יסוד המותו זה, דוק ותשכח כי תורתנו ולשונו הקדושה. כי היתה אם כל חו ממנ. כי הוא הלזון אשר דובר בה הוור והבורא כל הטובים כולם אל האדם. עשתה חסו ומכלל המדבר, טעל אל הזומח, רטונינו לומר שקראה להם שמות כשמות הזומח ככל אשר ידמה לנו. ולא הטערה הלזון לחדש שמות אחרים אל המדבר והסו או גאותים או הסכמים

ק"יג

הסדרה

מדעתי כי לא נלא מהכונה. אם תבררו דברים אלו ביאור רחב רחב, כדרככם הטובה כדי שיכנסו הדברים היטב באזנינו כי נפשי ונאח בדרככם ולא בדרך גומא. והטעם, כי ענין זה הוא יסוד או כלל חדש בחכמת לה"ק. וע"כ מן הדיון יסוד איתו בכל חוק ותקף. כדי שאחרים יוכלו לבנות עליו כנין עולם בטח.

ק"יד

החכמים

ודאי שלא נלא מהכונה. וע"כ לבצות רטוכך חשלונו ורטונינו. ונאמר, הנה אין ספק לכל יודע דרכו ההגיון, כי הקודם. ואמר על חמשה דברים. א' הקודם בטבע כמלואות הזין אל המון. סוב כללות החו. מין. פרעות המונים. אדם, שור וממור עד שהוב'. א"כ הסוב קודם אל המון. ב' קודם בזמן. כמלואות הזן הכבוד אל יתר האחים. ג' קודם בסדר. כענין האחד עם שאר המספרים ד' קודם בסבה. כסבת האב אל הבן. וכיון שהוא סובתו הוא קודם לו בטבע. ה' במעלה. כמעלת המלך בגדוד. וכמעלת החכם בין יתר המון העם. ובתחילת ההשקפה כל מי שיש לו ענינים לראות. ענינו נחו כי הזומח ראוי לתאר קודם אל האדם בארבע אופנים הנזכרים כי ה' קודם הוא אל השכל העיוני והאלרוי הטובע בו. ובמעלתו לא יתעורר זו והיה קדש חמנש בד' קדימות הנזכרות. און מי שוכל להבזיש כי לזומח לו משפט הקדימה. א' הם בטבע. רטונינו לומר. מנר שהוא כסין אל המון הוא הקודם. מאחר כי סוב חסו והמדבר. הוא סוב זומח כאשר ואמר הזומח. למחו אבריו. למחה זקנו למחי. לפורטו. והדומה לזה. ואם בזמן לו משפט הכבירה. כי היא המולוא פרח ויאץ בין ראשונה באין חמשה. ואדם אין לעבור את הקדימה. ומפני סובה זאת הראשית ינתן לו הקדימה בקדר כי הוא ב' במנן הדלת"מ. וגם קדימת הסיבה לו נאה ולו יאה. ומקרא מלא לומר הכתוב. ממניח חסו לכהמה וכו' לזולא לחם

מן

שארית הנחלה

פ"ט

מן הארץ, כמלא כי מנוון לכלה ביה. וההוצה הוא סבת הגדול. וכל בנו פאר הם במסוככים מהלומה. והוא כסכה הלויה. וה"כ לו משפט הקדימה.

חסרחר

קב"ד

דברים המתוים אני שומע! ואין ספק כי זהו כונת רז"ל שאמרו. "שאל לא זכה האדם אומרים לו יתוש קדמך" שכוונו ממש אל דבריו. שבאמת האדם הוין לו דיון קדימה. כי אם במעלה מפני השכל האלרי אשר בקדמו. והם לא זכה והלך אחר האומר העביר. באמת לא נשאר לו משפט קדימה בשום אופן. ובדיון אומרים לו "יתוש קדמך":

החכמים

קב"ד

כמה אתה אוהב הדרשות! הנוחם לעת הטויל כחיד! ולא חפסיק חוט הכונה. ונשתדל לגמור הלעתינו ונאמר. דאחר שנתבאר קדימת הטומה אל החו והמדבר. ב"ד קדימות שורשיות טכעיות הנו"ל. אחר שכן לא יקשה בעינינו על בעל הלק"ק הזאת. הוא אלרי'ס חיוס ומלך עולם! למה התראה קטר יד, באשר שם שנית לשרעי ורעיו ונעטעו החו והמדבר. כשמות אשר שם לאלהיו הטומה לא נופל דכה? היר ה' תקצר להרחיב לשוניו הקדושה בשמות מוקלפים. נאום ויפיע הוץ הוא לפי טבעו ומהללו? ומה קול הכלבול הוא באזונו להיות שם אחר משמש לכמה מינים. עד כי לא נרע להבדיל בין החו ובן המת?.

חסרחר

קב"ד

החלה פני קדשכס בעשר חלות, שלא תניחו נפשי ריקה מבלי שתשמעונו הווה שראים. שהתמשה בהם לשוניו הקדושה לכל המינים באין הכדל בין החו והטומה. כדי שיהיו כוידו לרונמא בעלמא קב"ד

החכמים

קב"ד

כהכרח שבני מעיך הם לטומות דקות כשבע פרות החרונות שרהה פרעה בחלומו. עד שמסכה זאת כח המתיונות מת בקידך ועבר ובעל. וכי פינו הוא פי תגור שהופים בו אלף ככרי לחס בהשלכת קיסם אחר? הנתן ותשמע כל הארץ.

חסרחר

קב"ד

המת! החזק הרב לדעת וכשרט במהירות הוא ראש לכל השחחיות בילס, לצולם, אל תאחזי חותו. שימו לפני חיות רחנות.

החכמים

קב"ד

ראש בות חב לכל הראיות הוא שרש "חב" ששמו מוכיח עליו. כי המשול פעל הלשון החב שהוליד כנוס לעץ פרו ועליו, שקראו הלשון "חב" ומטירו "עוריו באבו לא יקטף" שר"ל עוריו האילן בזמן שהוא עץ עושה פרו לא יקטף:

חסרחר

קב"א

והלך רד"ק ז"ל בשרש שלו שרש זה כתב הפך דברוכס?

החכמים

קב"ב

טעות האחר! לא כתב הפך דבריו. אלא באמת מפסקף ליה. אבל מהו למפסקף ליה לרד"ק פשוטא לן, ויהיה לנו מעור לעזור. מה שאנו רואים שכל תארו חיות וגדול הבע"ח וכנו בתארי חיות וגדול הטומה והם, זרע הארץ, זרע האדם, פרו הארץ פרו העץ, פרו בטנה. וכן. בן פורת יוסף, שר"ל ענף עושה פרו ובאלה רבים, הפך רואה כי כטומה כבע"ח לפולס בשם אחד יקרא, ה"כ אף הוא ר"ל שרש חב, כאחד מהש בלי ספק. וכן "פי הוא בן החוים ופריה" ותיענה ב"ח" והוא מה שאנו רואים כי הרבה למתים מורע אחד פורים, ואם אל החו ידוכקו, עד שגחיות כל הארץ עטופה כושמעאלות. ומנאירה אל עבר פניה. ויר"ק ויר"ק כפניה. וכל המנחוס הדכוקוס איז באחיו האלה מעפר אחד ולמחו. ומלתחותיה חת ונקו. ובן הארש יראה לעיניו אחים בני הוץ אחד. חב אחד הרה אותם באופן אחד (והוא למנון הארש אל אחי האדה) והוא באחד ממכלכל ומפרינסס נ"ח זד (וגם זה דמות הארש אל אחי האדה שמבחו הם נוטים). ובכרש אח זד הוא מוריעש הוא חת ובלודתה כחיקה מאביב. (דמות קורע בארץ וניקת הזמחוס מהאלמה)

וכאלה

ובאלה רבות עמו ולזה דקדק היטב הסופר ! ותראה כי אחים סתם במקרא הם מן הזב כקבלתו הנאמנה אם לא זיפרש הכתוב כמו " כי יסיתך אחיך בן אמך " וכן " מנייתך באח לי וינק שדו אמני " הז לאו הזו כל סתם אחים במקרא הם מן הזב, וזכור גם מאם אחת ואפוא לא עבר זיפרש לך הכתוב וכנ"ל. ובאמת גם הזכל נזר בן סתם אחים הז מן הזב אחרי כי עם אחי הזדה הז"ל הם באחים ולא ותשרו. כי כל הדברים אשר מראה לנו הטבע באחי הזדה הז"ל. בהם ובהיותם ובגודלם, בן מראה לנו באחים מן הזב בזלימות וכנ"ל. מ"כ"ב באחוס מן הזם מאכות מוחלקים דאלו אינם דומים אלף לזרעים אינם אשר זורע הזרם שדו, שנה זו חטום. ושנה אחת שערות והדומה. ויקראו מין לומן. מפני כי מביד אחד ולצחי. אבל הז מחלקים בזרש. בן אחי הזם מאכות מוחלקים, לא יקראו אחים כי הם דוקא מפני היותם נזרים בכרס אחד. ומגומא אחת וינקים היא אמם, וקח מזה אין להם דמיון לאחי הזדה אשר כמלא נומא מ"כ"ב באחוס מן הזב פני' מאמות מוחלקות וכאמור ומדובר.

הסודר

קב"ג

חידוש גדול אני שומע שקבלתו הנאמנה פירשה אחים סתם שבמקרא מן הזב! ולולי בן היותו מביא ראיה מהמקראות עלמם שהזכרתם, שזכרתי כבאן פי' הכתוב לומר " אחיך בן אמך " או " יונק שדו אמני " כדי שמהם נשמע לכל המקומות שבמקרא. שאחים סתם הם מן הזם ולא מן הזב עד שיפרש הכתוב.

החכמים

קב"ד

היונו דאמרו איכזבי מו שוכנס למרחץ או אפוא שלא וייע. בן כמו מו שופלו בידו ספרים חדשים ההולכים אחרי שרירות לבם בשורשי המקראות, או אפוא שלא יתבלבל דעתו באמונותיו ודעותיו

הסודר

קב"ה

שח ושחק, בזה את, ויאמר. פלא! אין כל דבר בעלם מכס! כבי נאל בודכס ספר המז'ת'ל? כבר עברתם גם במ"ש בס"ק פ' אחרי? הריאתם מה שהלוחט שם במאמר מוסגר. " כי בן סתם הם ואחות הם מאם אחת בכתוב כי יסיתך אחיך בן אמך מו יתנך באח לי וינק שדו אמני? בכמה טעויות נפל החכם הזה! כי נכוח לזר אחד הזער הגדול לפרש נגד קבלת ר"ל דולשי (כ"ב דק"ו) אחיה אחיה מכני ועקב דסתם אחים אינן אלף מן הזב כמ"ש רש"ם ס"ס. כיוה אינו חדש ברור היה לפרש פשטי המקראות הפך הדיון השאט, ושהוא חרבן עולם לדור הרע הזה. עור זאת כי הסתור עינו מראות שענין מלות וכוס שפטה באומה מאו היתה לנוו אחד בארץ, הוא ערות נאמנה כפי כל שאחים סתם הם מן הזב כי שם הוא לומר " כי ישבו אחים " סתם, ומעולם לא ראונו ולא שמענו אחים מן הזם מיכמוס, האם כל ערת בני ישראל ישגו מזמן מרע"ה ועד עתה? ובפרט למה שהשמענו מרמיון אחי הזדה לא נשאר מענה להשיב ממס. כי הוא דמיון אמתו ממס, ככל פינות סלקיו ושם ותואר אחים לבני איש אחד הוא תאר עצמו, ולבני אס אחת ולא אב אחד, אינו אלף מושאל ודרך העברה, ודבר זה הוא אמיתות התורה זע"א.

החכמים

קב"ו

וכי עתה באנו לדור הזה? וכו על זו בלבד השחיתו הפולולוגוס הללו? כבר נתמלחה סאתם פה לשה מפירושים עקאים כאלו, ושגגת תלמוד עלתה להם דזון ומענין לענין תענן בתהו לא דרך

הסודר

קב"ז

מה הוא השגגת תלמוד אשר היא היתה בעוכרנו?

החכמים

קב"ח

מה שטעו בדמיונם לפרש מלת דרשה. שפי' דרשה ר"ל מן בואור בכתובים המפשיט המקראות מודו פשיטותן. ומולואם לרבר אחר כסתר תחת מסוה דברים, שבפשיטותן ובארו ענין כדלל ממנה שאנו מפרשים, היא הנקרא כלשון אינו אלףו אלגוריה, allegoria והוא טעות מפורסם אשר החיובה אמונתונו עד היום בזה. כי פי' האמיתי על תוכת דרשה הוא דרישה ותקירה לתור

לחור ולתפאז דבר המנוי שנאמר מבין שתי עינינו מקוץ הראות ועין השכל והחכמים המתאים
תלף המה "ודרשת ומקרת ושאלת הטוב והנסה חמת ככון הדבר" וכן "דרשו ה' כהמלאו" ולא
ועתה באתלקי כ"א ריגורקא ricerca ולא הליגוריקה .
הסדר

מכ"ט

ומאו גפאז מונתה חס גפרשהו באופן זה או זולתו ?
החכמים ק"ל

שחם תפרשהו ענין ואלא משטונו אפשר נחשוב שכונן בו נותן התורה ואפשר לא . ואזן נוכל להזמין
שפי' התורה היא הלכה למ"מ אחריו שפשוטו המקראות סותרים או אינם מבחינים הפרוש
החוף . אבל חס תפרשהו דרושה לתפאז אחר דבר המנוי כמו שהוא חמת בו כפרק והיו כל הרבנים
לבקעם . והיונו שהקבלה כבר היתה מורשה קהלת יעקב מאב לבן עד מרע"ה . דרך משל דודאי
כל ישראל לקחו התרגום בד' מינוס שבלולב מומות מרע"ה הלא שאלו בענינותיו וחכמי התלמוד
בכלל זה . שהבדלו חכמת לשונינו הקדושה (עיון וכמות דל"ב ע"ב ושמואל חמר בענינותיו לריכה
גט פרש"י מתוך עניות דעתו שהיו חנו וודעים פי' המקרא) חנו דורשים אותה קבלה כביאור
הכתוב ודיני המלות למטרה אותה מתוך פשוט המקרא והיו דרשת פרי עץ הדור שהנו מבקשים
איך פרי עץ הדור יבואר פרי ההתרגום ולא פרי אחר ? והם דברו הרמב"ם במקומו . וכן הכא חנו
וודעים דפי' בו ושבו החיס הנאמר במלות יבוס הוא מן הזכ ולא מן האס . מפני שכך נתקבל באומה
שכבר הרעו אלפי מעשות מומות מרע"ה עד היום אבל חנו דורשים ומתפשים . איך הוא ענין
זה . שטובע המקרא לקרות לחיס מן הזכ בשם חיס סתם ? ואנו מתפשים אחר דבר זה ואנו
מואלים אותו בהיותו כנו יעקב שאחר שידענו כבורור שהיו בני ד' חמות עכ"ז ככל המקרא
קורא חמות חיס סתם ככל פ' ושב . וככל פ' מקץ , וקורס שינועו אחו יוסף לומר לפני
"חיס חמתו בני הוה אחר" כבר ידענו שטובע הכתוב לקרוא לחיס מן הזכ , אעפ"י שהינם מאל
חמת , חיס סתם , ולא אמרו ליוסף "בני חוש אחד" כי חס שהחוכו כפרטים כדי שיתברר לו
החמת מפני שהיו מתיראים מעלילותיו כמו שפי' ר"ע ספרנו ז"ל עו"ס . ולא כפי' רשב"ם בתלמודין
הנ"ל שעיך הלימוד מקרא "דכנו חוש אחד" תלולה ! דבתלמודא לא אמרו כ"א "חמה חמה
מבני יעקב" ולא הביאו שום פסוק ואדרכא פסוק זה הללו שיש לו פי' ר"ע ספרנו או כיוצא בו
הוא מותר ואפשר קותר הכלל הגדול הזה .

אמת שגם רש"י ביכמות דר"ז ע"ב פי' כפירוש רשב"ם ז"ל . אבל אמת שאנו ! דהתלמוד הקשה
"וללף חמה חמה מעריות ?" והשוב "דכנו חיס מאלים ואין רנין חיס מאחך"
פרש"י חיס מאלים . כי ישבו חיס ובני עכריך חיס . ואין רנין חיס דיכוס מאחך דבעריות
כתוב ערות אשת אחך וקי"ל לקמן דכ"ד דאפי' אחך מן האס ע"כ . אבל הכונה נראית עמוקה
אבל היא פשוטה בעומק פשוט המקרא והיונו דרוב אלה המדות שהתורה נדרשת הם מוסדות על
דני חמת הלשון וכלליה . עם ההבדל האמיתי שיש בענינוס . שבחמת בעריות תלו הענין כולו
בעירוב השאר בשר כמו שובא לקמן (כי' קס"ב) ואפי' בביאה חמת שבה בנו על אשתו , וכן אחיו
על אשתו . חזרו אותם הנשים שאר אל אביו ואל אחיו . כל שכן הילד הנולד מאשה אמת . דודאי
הוא שחר עם הילד הב' הנולד מאותו כרס אפי' שהיה מאב אחר . כי סוף סוף הם בשר אחד
ומנומא חמת ינקו היא אמנם , ורס אחד לב' חיס האלו רץ ושכ בורדיהס וכודאי אסורים זה עם זה
משום ערות . לא כן בענין יבוס והלולה שהם דברים התלויים בהקמת סס בישראל מאותה משפחה
וענין זה שייך דוקא בזרע אב אחד אפי' מאמות מוחלקות . ומה לזרע האס ממשפחה אחת
בהקמת סס במשפחה זולתה ? הס כי לא להזכיר ז' ולזה חמות בני יעקב היא הראיה האמתית ,
ומרע"ה רמז הלימוד השורשי הזה כותבו חיס כב' המקומות . לכל יטעו האחרונים ולא ירגשו
בהבדל האמיתי שבין הגדונית האלה . והיו מה שרטו לומר בתלמוד סס ביכמות כתשובתם על
קושייתם מתנא דבי רבי ושמעאל באומר "אבל הובא דאיוב מידו דרמי ליה מדרמי ליה ולפינן
כלומר

כלומר דבון דענין הראשון מתדמו עם הענין ה"ב בעלם, שזה זרע האב, ואחרי זרע האב הנו
 נגררים לפי הגרון שלפנינו שהיא הקמת שם ישראל שהוא על שם הבהים. לזה למדין מאהות בט
 יעקב, וע"ז כתב רחמנא אחיס כ"ב המקומות להזכירו ההבדל האמיתי הזה כלומר דביו שלא
 נתעה עם האות הזכור ערוה דתליא בעירוב השאר הנקרה בהולקיו הונג'ט'ט'ו, ע"ז כתב כל
 דינו פרשת ערוות דכברו לנוכח "ערוה אשת החיך" וכן כולם. ופרשת יבוס כתבה דכברו על
 שלשו בלבון "כי יכבו אחיס" והוא יכול לכתבה לנוכח. "כי תשב עם החיך יחדו ומת. וכן חין
 לו. לא ההיה אשת החיך החולה להז' זר ההה הבא הליה ותיבמה" אבל כרח מנוסח זה כתב
 התורה כרו שלא לתת מכאול לפני ע"ה לדון החיך דיבוס מהחך דערוות מה החיך הכתוב בערוות
 גם מן האם בכלל. גם החיך דיבוס גם מן האם בכלל. והאמת דיש הבדל עלמי בפירוט דינהס
 ואופנהס הבדל נפלא ומרוקדק ומושכל. ומפני זה דקדק לכתוב כל פ' יבוס כמדבר על שלשו
 כדי שכתוב אחיס ולא החיך. ודוק הוטב. ושבו התעורר ההלמוד מפקוק לוב דכתוב "כי הנאס
 אחיס הנמו" והוא הטעות בטעו הקרהוס להקור היבוס באשת הח. והשוב ההלמוד תשובות
 נאחות עיין עליהם ותרוה למחונק.

כ"ד העולה שהקבלה היתה מיומת מרע"ה. שהיבוס באחיס מן האב דוקא, לא מן האם ולא
 בקרובים שני בשני או שני בראשון כלוב והברה. וחכמי התלמוד זי'עא יחדרו להוסיף
 קבלתם זו מפשטי המקרא' ולכל השמות משתדלים לברר שאין בשטוי התקראות טוור נוד קבלתם
 הנאמנה. כמו בפ"ט זה, כי לא די כי לא יוס בפשט התקרא' הפך הקבלה, הלא הדיבא התברר
 לנו שפשט המקרא הוא ממש כאשר בא מסור בקבלה. ואחר שהתברר לנו טעם המקרא עפ"י
 דרושתי במקומות אחרים. תתושב על לבנו הקבלה הנאמנה שמאות יבוס וחלוה הונג' כ"א
 באחיס מן האב ולא היתה מתושבת על לבנו מבלי שנמצא עמון אחיה הנאמנה פכטי יעקב כי מענין
 ירושה (גם שם כתוב אחיס קתס והירושה היא לאחיס מן האב מימות מרע"ה ועד עתה ולא מן
 האם) הונג' הונג' כלל דהתם הוא אמנא ממש דביאיר קרה ממשעתו וירש הותה דמשפחת האב
 קרויה משפחה. אבל במקומות אחרים הונג' להפך לזה יבואו ראיות אחרות מבי יעקב ובארו
 לנו הדברים על אמ תותן. והוא פי' האמיתי של תלמודין דירש פ' ו"ן דק"י ע"כ ובפרט מ"ג
 "כי התמר רבבה לענין יבוס איתמר ר"ל כי איתמר רבבה שהוילא הקבלה מנזק פשט הכתוב.
 ורבה דאחיס מן האב הם אחיס קתס ולמד זה מאחוס דבטי יעקב. זאת הדישה מעומק לה"ק
 והרגלו, לא הורכה הלא לענין יבוס דשם כתוב אחיס קתס, ולא גם בלוי משפחה ודוק הוטב
 הראיות האחרות! המקור משפחת אשר התייבה קבלתינו? שהיה פי' התורה שכתב האמיתי? הראיות
 חיד בדמונס הכוב שענין הדישה היא הולחת המקרא מפשוטו, על זה כפרתם מן השחר נפלו
 אל השחת ומטאו עוו ופשעו בכיחורי המקראות והולאוס מפשטתם האמיתי? הראיות חיד תעו
 בישימון דרך. חבמת הלשון הנאמנה לא מנאו? האמן לנו אחינו הסוחר? שכוולא לזה ממש הוא כל
 הזכור הונג' חבדון בעל נחלה לישראל שהאמנענו בהותינו ברומי שעל דרך זה ממש ממש מבאר
 כל התורה שבע"פ דבר להפליא. ובסודות האמתיוס הללו הוא הולך ומכה כחדשים ובשנים
 הטועים מפני הקבלה מכה של חלל. ה' יהיה בעצמו לגומרה של תורה ולהוילא לאור.

חסדורו

קל"א

אמן והמן נוכות והאמת הדק. עדות ה' נאמנה רבותו! כי גלי המון תשוקתי עולים וורודים
 בו בגלי הוס ודכוס לשמוע עוד מפוכס חידושים נחמדים כולא כאלו, הכל מתורה אני להפסק
 הסוג הנחמד שהיונו בו בכיחור החלק ה"א מברשו לה"ק.

החבמים

קל"ב

הלדוס והנד כנו הנאמן בכרית האמת! הין ספק כי וכלה הזמן הם נרוכב עוד הדיבור כזה
 והעיקר הענין הזה כמות שהוא הוא חיבור גדול כפני עלמו וע"כ מן הדין שנוכח אל הנקודה
 אשר היונו בה ונאמרי: דכמי שמלנינו דמיון אמיתי בין אחי השדה לאחיס בני הוס אחד. כן נמי
 נמצא

נמצא שהגדול שבאחוס בין ממזין הלוטח ובין מן החי יקרה בכור, בכורי הדמיתך, בכור להניך, בכור בניך, והדומה, ולא נאריך עוד בזה כי כל ספרי התנ"ך ותנו עדותן ויזכרו על פינה אמיתית הזאת. ר"ל שלשוננו הקדושה לעולם השתדלה לרמות הח"ס אל הלוטח בכל אשר ידמה אליו באומרה. כי האדם עץ השדה, אנוש בחלור ימיו, בניך כשתלוי זתים, ואחריו בירורן של דברים אלו לנו לדעת על מה עשה ה' ככה? הקלור קלרה ודו מלהמלא, שמות נאותים ועלמיוס לכל מין ומין לפני עזמו? וכאשר הקזנו למעלה. הלא הוא הדבר אשר דברנו כי זה הוא מכלל רחמיו וחכדיו ותברך על מובחר המוניס הוא מין האנושו לפקוח עיניס עוורות שומה כפיהס שמות ותארוס כשמות הלוטח ממש בכל דבר השיך ונאות והדומה, כלומר. עורה למה תישן? הקיולה! פקח עיניך וראה הארץ וכל אשר עליה. חלבה עמודיה. כנגה זרועיה. דרשה למר ופשתיס ותעש בחפץ כפיה למחוס בלאתס ללו"ס כבואס כפתורות ופרחיה, כקו הריס לילה וארוזי אל ענפיה, ולענבים תתן חן הבשילו אשכלותיה, ותבהל את תמרוקיה ואת מנותיה לעוני מההכיה. בן האדם מה לך נדרס? הארץ אשר אתה שוכב עליה לך הוא! האשה וילדיה תהיה לאדוניה! שמש זרקה ומרפא בכנפיה עורה כבורך! עורה! שלח ירך על כל מחמדיה, העמק שאלה או הגבהה, לדעת מה זה? ועל מה זה קרא נא והדק הטוב באויותיה, עיון בתוארוה וכשמות בעליה עסוק בעסקי תכשיותיה, מעך לה בין לדיה, תן אלכבע בין שיניה, נתח אותה לנתחיה, השש שרשיה, בחון בהס וחקור בהס עד שפוך כמוס הגגרוס דס בתוליה, אף הוא תשיב אמרוה, והחכמה תחיה את בעליה.

קל"ג

הסודר

כמוס קריס על נפש עיפה, כן רוח השור והמלונה על נפש עמלה בחכמה, כבר נעשה טבע קיוס בחכמוס השטויס במלולות החכמות, לעיוול כפעם בפעם הרובות וקרות בפרדסי השור והמלונה, כמעט כלי רנוס אבל הנה! כי אין לך דבר נאה ויפה שאין הזקו כלדו.

קל"ד

החכמים

עס הקנעות חדשות אתה וולף לקראחוני לא פשענו ולא חטאתנו. אמור לנו חוקך טובוס! מהו הנזק הזה? ומאיה חור שבין ואודי לחכרו וכנס? מפני שנטלתנו רוח המלונה כמעט רגע קל"ה

הסודר

מי יקניט הריוון דאורייתא כמוכס חלולה | אבל החזק לא תוכלו להכחישו, כי ע"י רוח המלונה ואינו רוח אל ענינוס אחריוס ויפסק חונו הנקודה שהיונו בה. הא קמין כי כבודכס הבטחתס לבאר כי כל ענינוי הבע"ח אשר יהיה להס דמיון עם ענינו הלוטח הנגלים והנסתרים הן ותוארו בתואר אחד ובגוד כבודכס נעפלוס כבואור הנגלוס מב' הכתות אדהכו והכו נשבה רוחא של מלונה ולא זכינו אל בורר הענינוס הנסתרים מב' הכתות מה המנה? ואיך ושוו בתוארס ושימוש שמותס?

קל"ד

החכמים

נכין לבך בטוח הסומר! כי לא יהיה הנזק ולא יבוא ואס יבא אנו נשלס נזק שלס ונקיוס נדרנו בכל פינות חלקיו. הנה לא תוכל להכחוש דבר נפלא הנראה' כמין החי ובפרט במדבר והוא שכתתבר הזכר עם הנקבה ומולידוסי בניס ובנות. הנה האדם יראה לעניוסי בולדות הסס כאלו כס האב וכס האם מעורבים יחד, שבאיוה ענינוס ידמה הזרע הוא אל אביו בדמותו כללמו ובדבריוס אחריוס שניס ודמה לאמו, והדבריוס ארוכוס ובלוויוס וידועוסי פוין מן התלמוד בין מחכמי הטבע וממה שאנו רואוסי. והכת העירוב הנפלא שבמין הבע"ח ובפרט כמין המדבר כמעט תבקשהו ולא תמלאהו בפעולות הנגלות שבמין הלוטח. א"כ איזה סס ותואר נאות תתן לכס הזה הנראה כמין המדבר אחרו כי בלוטח הנה אינונו?

קל"ז

הסודר

בלוטח הנה אינונו? והלא כמה מינוי הרכבות איתנהו בלוטח הנראוסי כקות ב' מינוי המורכבוס בזרעס אחריוס לעין כל?

לק"ח

החכמים

פיך ענתך כך הסותר ! שאמרת "כחות ב' מוני המורכבים . שבודאי באופן חב' מונים המורכבים לא כסתפק אדם מעולם . אבל אנו אומרים למטרה בהורעת הטומא מין במינו אותה הסגולה הנראית במין המדבר שעם שהמורכבים הם מין אחד , נראה בפועל היותא מהם קצנן הנפלא שאמרנו מה שאינו נמצא במין הטומא עם שיש לו , מן זכר ומן נקבה ושניהם ממין אחד והזכר משלך ורעו בעפר הדק אל הנקבה בשעה שפותחת כאשר כתבו באורך חכמינו טפעי הטומא , ועכ"ז הפרי היותא מחיבור הזה אין נראה בו לעין כל הסגולה הנזכרת בשום אופן .

קל ט

הסוחר

אם כבר הגעתם לידע מה שכתבו חכמינו טפעי הטומא בזה ומה שהפליאו לבאר הענינים בארשם תמנהני איך נעלם מכם שכבר דקדקו גם בזה ובחנו וראו שיש הסגולה הזאת גם במין הטומא . אפי' שהזכר והנקבה הם מין אחד ממש עכ"ז נראה בולדותהם הסגולה הנפלאה הזאת ובהפירט בשאננים , דרך משל , הם האופן הוא גדול , והשאננת היא קטנה או בזה שנינו גוון בין שניהם השאננים היותא מניכורים , אוחזים מעשה הפותח' והאמם מזה וגם מזה הרי שיש ויש הסגולה הזאת .

ק"מ

החכמים

עכשיו אתה מתוכח בערך מבין עם תלמוד שיש בו דעת להשאל שאתה אומר דברים שיש בהם מהחכמה , ולרך להתפלל להשיב לך כמדתך , אמת , הסגולה הזאת היא נמצאת במין הטומא כאשר אמרת ולא נעלמה מאיתנו כי כבר בשעת הטיוול בפחדקות שבסטי בחננו הדברים והם אמתיים אבל תאר בעברי הסותר ! הסגולה הזאת אם תוכל ? תן עליה איות שם נאות אם יש בדרך !

קמ"א

הסוחר

באמת אינו יודע . ומדעתי שלא נמצא בעברי שמות על ענינים דקים כמו אלה . שאין יודעם כיהם המחקרי הוודד חדרי בטני הטבעים הללו והוא ואתרל לקרא לו איות שם בדרך העברה בבית הלימוד שלו , וזה בבית לימודו יקבר כי לא יתפשט בכל בני האדם אחרי אשר לא ידעו חכמתו הדקה הזאת . ואיך יהיו מוודעו שמו ? וראו כי המלך החכם אשר דיבר על העינים וכו' "יודע סוד כל המינים מה שאפשר האדם לדעת בערך מה שהוא אדם" כמו שכתב הרמב"ם בהקדמתו לקדר זרעו . בעל כרחינו לומר שנתן שמות בעברי לכל סודי הטבע ומסתרו רה"ל"כ איך לימד דעת את העם ? ובאיות המלעיים היותא מן הכח אל השועל כל רעיונו הנשגבים ? הלא שאנו אכרנוס בארבע מולדתינו ובמ"ש הרמב"ן בהתנלותו על ס' המורה . איך שיהיה המקראיות לא נטפלו בזה . וע"כ וראו שלא נמצא ולא ומלא שם לענינים העמוקים אלה .

קמ"ב

החכמים

מי הם הסותר ! המרכיב דברים ? המורחיים או השפונים ?

הסוחר

קמ"ג

כבר הגיע זמנכם לעול קאת בגני התלוות ?

החכמים

קמ"ד

וראו הגיע בדינה ובריונה . והלא כל אריכות דברך הסותר ! הם כלולים במה שקיומנו דברינו לעיל מזה לומר לך . שפרי היותא מחיבור הטומא מין במינו אין נראה בו לעין בר הסגולה הזאת , ומאומרינו לעין כל כבר ראינו לומר שנראית לפרטו המחקריום המעמיקים בחכמה זאת אבל לא לעין כל . וע"ז ה"א לומלא לו שם ותואר יודע לכל , לא כן בסגולה הנראית במין המדבר וכנו"ל כי הוא הנראית לעין כל , החכם יהיה או טפש . וה"כ בהכרת ומלא לו שם יודע כדי שוכל להשתמש ממנו בשנראה להיותא מן הכח אל השועל הסגולה הנלויה ויודעה הזאת שבמין המדבר .

הסוחר

קמ"ה

עם כל בקיאותו בעברו (כי תלו"ת אנו האברופיים תחילת ועוקר לימודנו הוא המקרה באורש ובכללי

שארית הנחלה

ר"ח

ובכללו הדקדוק והכמת הלשון) עם כל זה אינו יודע שם ודוע בעברו לטובת זאת ואין ביכולתו לתת לה שם ודוע. ואם יש פירוש שישו לשון ומפולגא מאתקו לבי מקותא.

קמ"ד

החכמים

הלאו היותם האכרופיים מהפכים סדר הלימוד הזה לתלמודי דבי רב (תעתיקים להיות לתם תורתם אומנותם) ונפקחו עיניהם ולא היותם גרמא לחיבן דקונו. ר"ל שלכל התלמודים אשר התיחדו לרבנים ומורי תורה. היה מן הדיון שער ו"כ שנה דוקא ולמדו המקרא עד שידעו פירוש המלות בלשון המדינה, וקאת כללו הדקדוק על על. ובהגבעה אל שיעור זה תבך לימאור בודם לימוד התלמוד בעומקו ורומנו. ואחר שהתחדד דעתם בלימוד החיבור ההוא הכלול במקרא ובכל ידועה. ויכלו לחזור על המקרא ולירד בעמקי סתרי הלשון וההגיון. והיותם רואים מפלאות תמים דעום כמו שהנו רואים בגלילותינו שבאמת הם ראה הת"ח אחרי בקיאותו בים התלמוד לשוט בעמקי הלשון ועלה בידו פנינים ומרגליות לאלפים ולרבבות אבל אהה! כי חולו תב' קטיות הוא לעולם החולו הממית כי אלכס המקרא עיקר והתלמוד טפל ובמעט ולא כלום, והאלונו ברובם קבל להפך ממש מן הקלה אל הקלה. אלא שהתלמודי מקטנותו וש ממנו הבעתה גדולה שיחזור פולולוגוס כהרף עין. ואם לא יחזור לא יועיל ולא יזיק. והשילולוגוס מקטנותו בלי ידועה אמיתית בתלמוד. תקוה לכסול ממנו. כי יחזור חד מנד' אבות מוקין לתורה ולתעורה והדברים הרובים רעום ומרים וורדים עד עומקא דלבא. וראוי לקרר בהם כי הם מקיאים לידו כחב לפ עלום. ונשים לשינד ביורד הדברים בלי שום תקות תשלוט גמול וכאזלה לך דבר. הלשט עוסה מומק או הרהות לשים אותה בפניך מהחולתה ועד סופה?

קמ"ה

הסוחר

תחילת דבריוס רבותי! בהמת הם דברים הורדים ונוקבים עד התהום בהשכל ורעת ובקנהת החכמה האמיתית. וסוף דבריוס מחילה רבה! הוא היתול גמור בלי קשר ורעות למה שהיונו בו שאין לי במה לדון את כבודכם לכף זכות. אם לא שדרככם התלמודיים להוטיה הענוים אל עורכא פרק ומילי דבריותא בשעה דמפגרו רבנן. ועב"א השיב משני הכבוד והומר. שלעולם עוסת מנה לשתי אותה בידו משום חיוב מנות.

קמ"ו

החכמים

על עוסת חמץ שאלנו ממך! שתבאר לנו אופן עשיתה מתחולתה ועד קופה והפעולות הנראות בטבעה.

קמ"ז

הסוחר

כנראה שכבודכם! כרונכם שחליף אומנות סחורתי כדי למנות אותי שר האופים. על כן תשוקתכם רבה שדע מלאכת האופה כמות שהיא. ואני אינו יודעה, אמרו אתם שאין כל דבר נעלם מבס ק"ד

החכמים

תבעים או תנה. אנו נקיים דברייך כי בשעת עסק החכמה כבוד המרומה לבו וקיה. העיסה בעשית כך. לוקחוס קמח דבר הרוק ונותנים בתוכו השאר שיעור מספיק לפי שיעור הקמח ואח"ך נותנין על הכלל כולו מים אם בחורף חמין אם בקיץ לטון ומערבים הטוב השאר עם העיסה ולשין אותה לישות מספיקות עד שיתערבו יפה ויפה ואוב מנחיס אותה כ' ג' שעות עד שתחמץ העיסה יפה יפה ונראוס בה כקדמי חנבים או כענוס פתוחות בכל גוף העיסה באלו כולה תורה שאור בעיני ואוב אופים אותה. והעיסה. הזאת שכבר חורה אל טבע השאר נקראת בעברו משארת והוא על אופן מחמלת שחור טעמה אל טעם חומץ (ואין להביא ראיה מפסוק משארת נדרות בשמלות על שמים, והיו עונות מנות כי לא חמץ כי י"ל או שהו לשון מושאל משאר העיסות שנקראות משאר מפני השאר שבה או יהיה כדעת הר"ן ב"פ ע"פ שפסח מזרים היו מותרים בחמץ, כי אלו יכלו להתמחה היו מחמין עיסתם והיו מותרים. וע"ז נקראו גם אותם העיסות משארות ודוק היטב) האם אין זה ענין הלישה ועירובתה ופעולות הטבע הנראות בה לעין כל?

הסוחר

קב"א

הסודר

כן הוא בדקדוק עמוס, ולו היותם בזמן המלך שלמה היה ממנה חתכם מגדולי אופיו ומשקיו, הכל איך ע"י ידיעה זאת תשימו לפני כבוד הדברים?

קב"ב

החכמים

פלא עמוס! באמת ובתמים. הרי הגענו לענינים הנסקרים שבטומח. ועדין אין אתה מתעורר זה כולו חדש בטבע פקחותך! וכבר לך הדברים. הנה ראינו בטומח שיש לו טבע נסתה והוא נגלה לעין כל, שאם תהן מעט שאור בעיסקה גדולה אחר עבור זמן מה נראים בה סימנים שלמים מב' ההרכבות, והיונו. תראה גדלות העיסקה וכמותה שהוא שיעור הקמת. ותראה כח השאור מתפשט בכל העיסקה וגבותיה מלאות עינים כאלו כולה כמות שהיא חורה שאור. האם אין זה מפלאות הטבע ומקתרו?

קב"ג

הסודר

כן הוא באמת. הכל לרוב וישנו ורוב מלאותיו נעשה הצנין ככן בית ממש שאין אנו מדקדקים עליו באיך? ובמה? כאשר קרה לכל מסתרי הטבע הגלויים והידועים. הכל עדין לא מלאות בדמות ענין זה ממש במדבר.

קב"ד

החכמים

ממש ממש וראי שלא נוכל למלאה אחרי שהטבעים הם שונים, הכל קרוב לו במאד וראי שנמלאנו כי נדרשנו, והיא הקבולה הנמלאה בכח הבנים שאנו רואים בהם הדמויות האמתיות שדומים גם ה' הבהים גם אל האדם. בדמות השאור והעיסה ממש. שהנה זרע האב, הוא השאור שהאדם משליך ברחם השתו, היא העיסה אשר הוכיח ה' כי ממנה חומר הולד והוא העור והבשר בדמיון הקמת בעיסקה, וכמו שהשאור בכחו הגדול מהפך כל העיסה אל לורתו בכחותיו הנפשיות והחדות אשר בו, כן זרע האיש שהוא דמיון השאור מהוה העלמות והגודים וממלאה המוח שבראשו שש מקור כל הגודים, ומהפך כל החומר שנתנת האשה אל כחותיו הגוריות והנפשיות אשר מקורם הגודים ושורשם במוח. ולזה דומה הבן אל האב יותר מהאמו עם כל החומר שנתנת אמו, ועם הדברים. כי אחרי שזרע האיש הוא כמו השאור דבר המעמיד ויש בו כח לחמם כמה עיסות ומתפכם אל טבעו, לזה דומה הבן אל האב בנו ובכח ובחכמה ובשנים שכל הדברים הללו הם תחת הכחות הגוריות והנפשיות שמקורם בעלמות ובגודים ששורשם במוח המתהווים מהשאור הוא זרע האב, ועל זה משפחת האב קרויה משפחה ועל זה סתם החיס הם מן האב דוקא. יען וביען כי הדמיון האמיתי אל האדם כאשר הוא אדם. הוא בכחות הגוריות והנפשיות לא בחומרות אשר הם החלק היותר עבור והוא נפעל ולא פועל ובמובן הפועל. והעיקר הדמיון וההשאה לא יפול בחומר ההוליו המתכבש מערומיו או המתהפך בצורתיו. כי אם בצורה, וכיון שהחיס בני אב אחד מבח אחד נולדו אשר ממנו ינקו כל כחותם הגוריות והנפשיות. לזה שך שפור ביניהם הדמיון וההשאה העלמית. ולהם כחחד ראו לתארם בשם החיס כי הם החיס בטבע אפי' שהם מחומרים מוחלקים ר"ל מאמות מוחלפות ככל החי ויוסף בני יעקב אחרי שהדמיון וההשאה לא שך כ"א בצוריות ובנפשיות ובכל דמיון החיס בני אדם אחד עולה ופה ופה. ולזה דוק ותשכח הסודר האהוב החכמה ומתעלס בה! כי השם הנאות וכמעט העלמיו השך לזרע האב הנותן כח לעשות החול הזה ברחם השתו אינו אלא שאור שהוא השם העלמיו שיש לאותו סוד נסתה שבטומח המתמע כמה עיסות. כי תאר אב אינו שך כי אם אחרי זאת לאור העולם הבנים בניו אז וראי ראו לתהררי אב. אשר בו בפרק בנו עומדים עליו מיימנו ומשמאלו סביב לשולחנו בפועל. כאילו הזה עורינו באבו שענפיו המרובים יסובבוהו מכל צד ופיקה אבל בשאנו רואים להוציא מן הבח אל הפועל ולבאר אותו כח עלמיו שבאב הרואה ואינו נראה המתערב עם חומר האשה ומתפכו אל טבעו ואל לורתו ותבניתו, אין לנו כרעים לנתר בהם על הארץ ר"ל אין לנו אופן לתאר לו שם ותאר עלמיו אם לא תאר השאור שבעיסקה ובאמור ומדובר

שחור

שארית הנחלה

ר"ו

שהוא סוד וכח מקורו וכחות הטבע והוא נגלה וידוע לכל רוחה מרוב יושנו ותצמיחו ורזוי
היה שתואר כח הרק הזה שבאב "שאר" אלא כרו שלא נתעה בין שאר שכעוסה לשאר שבאש
נתארחו "שאר" והוא מגזרת סגולת השאר הנמלא במין הזומח "לא נוכל דבר הודיע לכל
קג"ה הסוד

רבותו! תנו לו רשות לבא אחריכם כהורה ועוד לקרא. כי מרוב חשקי בהמלאה האמנות
הזאת אשר לא שמעתה אין מעולם. השקט לא אוכל. והוא כיוש לו כדמית ראה להדבר המפורש
הזה שהרי אמרו בקידושין דע"ה כל הארצות עוסה לארץ ישראל וארץ ישראל עוסה לכל ופרש"י
"כעוסה שהיא מעורבת" וכן אמרו ביבמות הלמנת עוסה הרי מבורר היעיון הנשגב לרמות
עירוב זרע האדם ומשפחתיו לעוסה המעורבת ופה עוד שאינו ניכר עוד הקמח לבד
והשאר לבד. וכן אם נתברכו זרע האזקרים לבא בקהל בתוך המזמחות הרי הם כעוסה מעורבת
קג"ו החכמים

חן חן הסוד! ואין ספק שהיא רחיה הניתנת ליחמר וכתחוק עם רעיונותי האמתי הזה פו' של
רש"י ז"ל ופי' של מזה מרוממו שהביא רש"י שם שפי' עוסה ר"ל "פולת ענבים שנקטו" כאשר
דחוי מעיקרו, אבל תמהים לנו עליו האכזרופי הבקו במקראות! איך לא קיעת אותנו סו"ב
שם בו ממש לעיקר הרעיון הנשגב כתואר שאר שהוא עיקר דוקא על זרע האב. ממקרא מלא
בישעיה (י"ד ר"ז) והכרתו לכל שם, ושאר, וכן, וכך?
קג"ז הסוד

ומהו שם פסוק זה מותר השקיקים הכתוב בהם שאר "שאר הקיוב" "שאר הבין" "שאר אמך"
"שאר הנח" וכמו שכן פו' רש"י ורד"ק על פסוק זה של ישעיה ועל כלל סוף דבר הכל נשמע
לפי הביאור הנקמח שלבש שר"ל שארש שאר בא ובה משאר שבמו השאר המתערב בעוסה כן הם
כל המזמחות שהם כשאר כשר משנו שמתערב זרע האזש עם חומר האשה. ובעל זה לבד ר"ל
בהיותם לבשר אחד גם בלא הולדת כיום נקראת אשתו אהרן ועין כבר התערבו זרעו עם זרעה
ודמיו בדמיו נגעו כמ"ש רז"ל "שארן זו אשתו" כ"ש אם כבר העירוב הזה ולא לועל הא ודמי
הוא שאר גמור כמו אמות אביו ואמות אמו. ר"ל האחות שהם עם אביו ואמו הם שאר ועירוב
עוסה אחת כי ממקור אחד חולבו והם זקניו אביו אביו או אביו אמו. וכמו שהם ממש ערות אשה
ובתה שהם עוסה מעורבת מהיותם הוקן שכחו של זקן בבחו ובח כחו בפת בתו. וכן על זה הדרך
שאר הקרוב לענין ורשה, ואעפ"י שלענין ערות אין לו אלא עריות רד"ת ור"ס ותו לא עכ"פ
לענין ורשה לנו מביטוס אל אותו שאר שמקורו השאר שהוא זרע האב אביו כל אותה משפחה אפי'
רחוקים כמה דורות והדברים מבוררים. ואחר שכן מה יתרון בפסוק של ישעיה זה משאר השקיקים?
קג"ח החכמים

חסרון העתונו שלא בוארנה כמלמדך גרם לך הסוד! שלא יודת לעולם ותוקף ראותו מפסוק
זה ולא מולתו, וכדי לברר הדברים בעיניך תן לנו רשות להקריב הענין קלת.
קג"ט הסוד

הדמך פוך ואמלאהו חמר דוד! ומי ותן ואשמע כאלה רבות? ומי ותן כשפר וייתקו? כי אם
הדברים יהיו מעין דוגמה של מעלה הז ודמי ראו להקות קונו עליהם בכל כחו.
ק"ס החכמים

הלך חיות ועלה שלומך! שמע נח בן הומינו! אם תרדק היטב בפעולות השאר אחת מולא
שלה פעולות ופות וכריות, או כמו שתאמר שלהם סגולות גלויות וידועות. הא' שם לו כח
המתערב עם העוסה ופה ופה, חב' שאריו שמתערב אלא שמהפך לעבדו כל הקמח המתערבת
עמנו, חג' שארש שכבר התערב ונעשות חמץ גמור מניחוס מעט מהעוסה הזאת ותחזור שאר כרו
לחמע בו עוסה אחרות וכן על זה הדרך מנימות אדם הראשון ועד עתה. ומג' פעולות אלה
שבשאר נכנס שרש שאר והיה לג' ארשים, כנגד שלהם רעיונים שקנה שכלונו מג' פעולות —
שבשאר

שבשאר, הנה כנגד רעיון הטולד לנו מנוף השאר כמה שמניחים אותו לקיום כדי לחמע עוסקת
 אחרות ממנו נכנה שורש שאר "לשם שארית, וכל הנגזר ממנו שהוא כפאר ואמר האומר, נשאר
 לבר זה בערך שאר שמשיירים ממנו לחמע בו עוסקת אחרות כן נשאר דבר זה לקיום המין עלמנו
 או לקיום אחרים. ודוק ותשכח שכל שארית שבמקרא שפי' שורר ר"ל שורר לקיום. שאם אינו לקיום
 על הרוב יקרא מותר לא שאר. כי מה שהוא דבר נותר אין בו טורח לא לעכשו ולא לאחר
 זמן או אינו ראוי מלד עלמנו. או מלד מי שיותר אלוו אותו מלוקות. ודבר אשר נאמר בו שאר
 ושארות וכדומה. יש בו טורח או לקיום עלמנו או לקיום בו אחרים, וגם מקרא באיוב האומר
 'ותצובתוכם נשאר מעל' הוא רעיון שריו כאלו ואמר. שתצובתכם כל כך הוא שקרנית וכזכנית
 עד שלא הועלה להוליאיה מן המחשבה אל הפועל אלא כדי שתהיה שארית וקיום לשקר, ר"ל שממנה
 ולמדו לשקר אחרים. או יפורש כמ"ש רד"ק באחרונה עיון עליו שהוא ענין קורבה ואשר בשר
 אל השקר. כלל העולה. שהשורר שהוא לקיום ולשם שארית באיזה אופן שיהיה קנה שם השאר
 ונקרא שאר מפני אותו הפועל, שבו שמניחים אותו לקיום, כזה כן זה. וכנגד רעיון הטולד לנו
 מסגולת השאר הב' שיש לו כח להתערב ולהפך המתערב עמו אל טבעו, נכנה שורש שאר ג"כ
 אל הבשר שיש לו כח להתערב עם המזון ולהפך את המזון לבשר, וכן המזון עלמנו מפני כח
 המתערב שבז' וטבעם בתמורת הניחך שבבשר, קנה שם ותואר שאר ועל זה גם ה'איש וה'אשה אחרי
 דרמים ברמים ונעו ויהיו לבשר אחד ע"ז ג"כ נקראו שאר בשר "שאריו ו' אשתו", וכנגד שלשה
 סגולות כולם כאחד שבשאר ששאר לקיום, ושמנתערב עם הקמה ושמנתערב לטבעו נכנה שורש
 שאר אל זרע האב שבו ממלאים כל ג' כחות שבשאר הגו' ל' אין נגרע, הא'. שורש האב הוא
 המשייר שם ושארות בארץ, הב' שהוא מתערב עם חומר אשתו, הג'. שהוא מהפך החומר ההוא
 אל טבעו בכל כחותיו הטוריות והנפשות, וע"ז ידמה הבן לאב באותם הדברים הנזכרים וכאשר
 הארכנו לעול. וע"ז תמצא שציקר שורש שאר נכנה על זרע האב דוקא וען שבו וישלמו לנו כל
 הג' רעיונות אשר קנה שכלינו מסגולת השאר. וע"ז כל מין קורבה רחמי מכת אותו שאר או
 כמו שתאמר אותו זרע אבי המשפחה נקרא שאר, כמו ערות אחות אביו ואחות אמו הם שאר אחד
 שכולם נולדו מאותו שאר והם זקנו או אבי אביו או אבי אמו, וכן ערות אשה וכתה שארה הנה
 שכת האב בכחו וכה כמו בכת בתו.

הסדרה

קס"א

אחר שענותכם הרפתנו לשאל מ'איתו האות להחשוב הדברים גם אני חלץ מושים לעמוד על
 חקר איזה דברים כדי שהענין ותרחב ויתבאר יותר. ואומר. שאם כדבריוכס דשורש שאר בקורבה
 לא נכנה בו אם על זרע האב ולאחיו והם העריות. אם כן למת אמר קרא בתחילת הפרשת
 העריות "איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לנלות ערוה" שלפי פשט דבריוכס
 שארו סתם — שהוא השאר ממנו — הוא על האב ממנו. שאר בשר. הוא על זרע האב
 שר"ל בשר שטור מאותו שאר שטור הוא עלמנו. כמו "אך עלמנו ובשרי אתה" שיעקב טור
 משאר רבקה שולח משאר אחד עם לבן. ה"כ הוכרר כשמש שאר בשר הכתוב בריש הפרשה
 על הבשר שטור משאר אב אחד. ואלו כפרטן אתה מולד ר' עריות שאינן שאר בשר על דרך
 זה, ר"ל שאינן זרע האב טור ממנו חוטב הכובעל הזה והם. ה'. ערות אשת אביו, ב'. ערות
 אשת אמו אביו, ג'. ערות בלתי, ד'. ערות אחיו. שכלן אלו הנשים לא מורע אביו או זקנו הם
 באים כי הורחם על אלו הם רחוקים אל הכובעל כרחוק מורח ממערב ועב"ז נקראו שאר בשר?
 הדבכמים

ואנחנו לא נדע מה נעשה? ומה אופן נבקש להרחיב הדברים יותר ממנה שהרחבנו? ולמה לא
 תדקדק בדברינו הסוחר! שקורס שהגענו לתת כל דמיון השאר כזרע האב לעול מזה כבר
 השמענוך שדמיון השאר בכת המתערב שבו עד שיהיה לנוף אחד עם הקמת ברמיון הזה הוא
 האיש עם האשה שחורים לבשר אחד ממנו, בכת המתערב אשר בשניהם? וא"כ מלד זה נקרא
 אולס

לאיש שהיו זו אשתו, ולאשה שהיה זה בעלה וגם אתה קימת דבר זה מסב־תך בתוך דברך
 וא"כ אשת אביו ואשת אחיו אביו ואשת בנו ואשת אחיו כל הנשים הללו התערבו עם שאריו ממש
 והיו לבשר אחד וקנו דין שזר מלך העירוב ולזה דוק ותשכח בכל אלו שלא קראם שזר בשר בו
 אם בכללות בריש הפרשה שבאמת נקראים שזר בשר אלו מפני שהם באים משאר שבועות
 המשפחה הוא זרע האב. ואלו מפני שהתערבו עם השזר והיו לבשר אחד בעירוב לבד. ובשפחה
 מגיע לפרטן. אתה מוסיף בכל אחד מהם מין טעם בפני עלמו. וכולם יסבו בלכתם להעור
 אותנו שאונם אקורים מפני שבאים משזר אחד אלא מפני שהתערב בהם השזר ועל זה תמלא
 באשת אביו נתונת טעם באומרו. "ערות אביך היא! ר"ל כבר התערבה הערוה זאת והיתה
 לבשר אחד עם בשר ערות אביך וכן מפרש "דורתך היא" וכן "אשת בכך היא" ! וכן אשת אחיך
 היא ! והכל יסוב לתת טעם שמה שנקראו שזר בשר הוא מפאת העירוב. ולא מפאת שאר
 ההד כמו "אחותך היא" ! שזר אביך היא" ! "שזר אמך היא" ! שכל הנשים הללו עם הבעל הם
 כענפים פורים מהולן אחד ממש והם. גוף אחד.

הסודור

קס"ג

כאום הדברים למחר לפרסמם בכל תפולות ושרל עם חוטיו הבשור הם כלי העלויגרהפיהה המפורשים
 למען ידעו כל ישראל עומק פשטיו המקראות הללו וסודורם וישובם מבלי שום דוחק והעסקמה בשום
 חופן. וע"ז זה יקראו בקול גדול דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות נטועים מה שפי' בת"כ לענין
 עומאת מת. על פסוק כי אם לשארו הקרוב אליו לאביו וכו' "אין שארו אלא אשתו" וכבר ידענו
 שכל מקום שכתוב בלשון שלילה כונתו מבוארת שבה להולאנו מטעות אחד שלא נפרש בן אלא בן.
 וכן הבא אלו לא כתוב לאביו ולאמו שהם שורש השזר. היה ראוי לפרש שארו זה על אביו ואמו
 וזרעם אחרים. כמו אחיו ואחותו ובנו ובנותיו שהם יולדו הללו שבאמת על זרע האב ככה
 שורש שזר הנגזר משזר ולו משפט הכורה בתואר זה. הכל אחרי שכבר באו מפורשים במקרא
 כל אלו א"כ "אין שארו" משורש שאר בכל כחותיו שהיא זרע האב "אלא אשתו" שהיא משורש שאר
 אבל דוקא מבח העירוב שבו לבד. כמו אש אש אל כל שזר בשר לא תקרבו לגלות ערוה ושם אתה
 מוסיף ד' עריות שאינם שזר אלא מפאת העירוב ולא מפאת השורש ועכ"ז נכללו בשזר. וכן הבא
 אין שארו לא אשתו, ולזה שפיר הבוא ראיה מפסוק שזר אביך הנאמר בעריות לבד כבר התערב שזרה
 בשארו ונעשית שזר אביך ממש. ומה עלמה חכמת ר"ל להולא ממלת הקרוב אשתו הארוסה והגרושה
 שהארוסה עדין לא נעשית שזר. בעירוב וקירוב בשר והגרושה גט כרותות מנזרתו יתברך כורת כל
 דבר שבינו לבינה. וכבר היתה הקבלה ממרע"ה ועד עתה ודרשנו אחריה למלוא אותה במקראות
 ומלאכה כי דרשנוה ושפתוס יסק משוב דברים נכוחים. אלא שדבר אחד עומד לנגדי רבותי ענין
 התר אשת אח בוכוס שאחרי שבאמת דם האשה הזאת התערבה עם ערות אחיו וחורה שזר לפימשקל
 אשת אביו ואשת בנו וכדומה הך הותרה לו כשמת אחיו בלא בנוס?

החכמים

קס"ד

בבקשה ממך הסודור ! שלא תבקש מאתנו דברים שאונם מחוט המכוון ממש כי וזר לנו מאד לעת
 עתה שאנו כמעט כגמר ותכלית כונת שארית הנחלה. כי כל העבר היו הקדמות רמות וכל מה
 שנראה שולאנו מהכונה. היה נלמד אל תכלית הבואר החדש. לא כן במה שאתה שולאנו עם שאמת
 באחו בסבך עם הענין שאנו בו ולריך בואר. אבל הוא ענין בפני עלמו. א"כ הניחוה לעת גמר
 נקודה זאת שאנו בה (עיון לקמן מסו' קפ"ז ואילך)

הסודור

קס"ה

כבר קיומתו דבר זה מסברתי במה שהיה לי לערער על הכלל החדש שיסדתם בהבדלת שני הנרדפים
 כשאר ונתר (לעיל סי' ק"ס) כי אמרתו אך אפסיק חוט של חסד המשוך בחדשות אשר אני שומע
 א"כ גם עתה כדברוכס בן הוא ומן הראוי להניח גם התרת חקירה זאת עם כל המסתעף לה, בגמר
 הפרק הזה. אבל אחלתי ואחל שתעדושו מעורבכם להתפלל לישר לי כל מעגל בכל אשר אני עתיד
 לשם

לשם לפנוכם כי לפי קלוי באש עד שיקוי לפני כל הרכוס לכקעה .
החכמים

קס"ד

כך דרכם של המתוכתים . לחיות זה לזה נחים . ועו"ו יוטי ופרתר מהווכוחים , כמה לוטים ופרחים .
בטח ! כי יש תקוה ובאחרית ביאור נקודה זאת נתעתר אליך ונקשוב אזינו אל כל אשר תשאל
מאתנו ואת אשר ישים אלדו'ם בפינו וכלבבנו בשוכם של דברים אותן נשמור לדבר .

הסדרה

קס"ו

א"כ נאחזי חבל הנקודה שאנו בה והחזור על שאלתי אשר שאלתי ממעב"ת (עיון לעול סו' קב"ז)
למה השתמשתם לראיה מפסק וישעיה "והכרתי לבבל שם ושאר ונין וכנר" ? ואי משום דכתוב ביה
שאר ? הרי כמה פסוקים מבוררים לפנינו ולמה זה ולא אחר ?

החכמים

קס"ח

ספרי החשבון שבבית מסתך היודי ! ודאי שהם גדולים ורחבים ובתכנת יהיו לך ארנוים עד אין מספר
קס"ט

הסדרה

טפס כחלב לבו מלודר בעומק החודות הממודרות שלכם . אשר הם כמדקרות חרב ולא כדרך
גומא ! מה ענין שצרי החשבון למה שאנו שאל ?

החכמים

קצ"ע

כי אחרי שהרחבנו והרחבת גם אתה הדברים בארצן ורחבן בביאור הרעיונים הנלקחים משאור
זבציקה ושמהם נכנה שורש שאר . שהארש . העוקרי אשר הוא ברמות השאר ממנו , הוא זרע
האב אשר בו נמלאים כל ג' סגולות שבשאר אין נגרע , מה לורך להרחיב הדיובור בביאור המקרא
בושעיה ? הם לא שדרכך לדקדק אפרוטי הו נמו אפשינו בבית מסתך ולכתוב הבנסת והולאת
הפרוטרת בקפר , והרגל ביה קנה כך עבד קיום בעיני החכמות והלא היה לך לדקדק השאר !
שמה שפירשו המפרשים פסק זה של "שם ושאר ונין וכנר" על הקרובים שהם בשאר בשר . הוא
פוי' דחוק ואתי מרחוק . שאחר שנפרש שוכרת מבבל הו מנכירנר כל שאר בשר . אם כן גם נון
וכנר בכלל כי בכלל מאתים מנה . וישעיה ידוע כי ה' אלהים נתן לו לשון לומידים ויתר מכל הנביאים
האחרונים . וא"כ הוה יודע לקרה רעיוניו הדק היטב . אבל אחרי אשר התברר כשמש בהגו השמים
שעיקר שורש שאר לא נכנה כי אם מפני השוואת הסגולות שבין השאר זרע האב כי שקולים
הם ויבואו שניהם בכל הג' סגולות שבהם , וממנו השתלשל שורש שאר ליתר הדברים הדומים
אל השאר זרע האב . באחת או שתי באחת . א"כ מני שרטנו לבאר הדק היטב הכרת זרע האב
שלא ישאר שום סגולה מנ' סגולותיו , בהכרח אין לו תאר אמיתי לברר הרעיון הזה אם לא שיתארהו
שאר שהוא באלו ואמר כח האב המוליד כנים והמשויר שארית בארץ . ולכן ישעיה נכבואתו על
נכבדנר להכרית מארץ זכרו מעיקרא התפשטו רעיוניו שוכרת גדולת מלכותו בכיפה ואמר
"והכרתי לבבל שם" שהוא נכבדנר . שהיה שמו הולך מסוף העולם ועד סופו כיון שהיה מולך
בכיפה , ואחר שכבר התקיים זה , התפשטו רעיוניו להכרית גם שורש משפתו שלא ישעיה פרו
בלל ועל זה הוסיף וקלל "ושאר" ה"ל גם הויל מרודך בנו שהוא יהיה השאר לקיום זרעו , גם
הוא ווכרת ולא ישעיה פרו . ויען שכבר הו בעולם בלשאר וגם ושתי , הו כבר נגזר עליהם שיהיו ,
על זה הוסיף ואמר "נין וכנר" שוכרתו גם בלשאר גם ושתי . ובוה התפשטו רעיוני הנביא
בסדר ובשורה . ואל תאמר הסומר ! כי מלבנו בדיונו הפי' בפסק הזה כי הוא מודש רבה ברוש
מגילת הסתר עיון עליו . ועמוד עליו אם תרצה :

הסדרה

קצ"א

ודאי שהעמוד עליו . כי הוא פלא חק אין מני שוכל לכרש פשטו המקראות עפ"י חכמת הלשון
כי אם חכמי התלמוד ? כי באמת הם היו קרובים ל המקור והם הנקראים יודעים את התורה ומשפטו
לשונה ולא הנו . ועממה מתה חכמת לה"ק ובאמת רחיה זאת היא הותכה על כי תואר האב המוליד אינו
אלא שאר והוא ולא אחר . ועל כן כל מקום שאנו מואחים בכתוב שארו הו שאר ולא פי' אבו
ואמו

ואמנו כגשר פי' בתורת בתינו חין לנו דרך אחת לפתחו כי אם על הזב כי הוא המקור והוא
השאר הקמיתו. ולי מה יקרו? ומז עמקו דברי חכמי הבריות? בדיש פ' יז נחלין? שכל סיק
"לשאר הקרוב הלו ממעלתו וירג הוחה" אמרו בפשיטות "שאר זה הזב" ולפוס ריהט"א סל
הלמד דברים כשען כנה ושלח ושתומם על חכמי התלמוד היך מולין קרף מידו פשוט?
שהיו לשאר הקרוב הלו ממעלתו "אומר הכתוב! וכינחו על הוצר חוק מלחמו ואחיו חביו
שכבר קדם זכרם. והיך ה"כ ופרשוהו בפשיטות וואמרו: "שאר זה הזב"? הו ודקו ע"ז זה
נחלין פתחו פה למינים לומר שהם מהשכים המקראות כדלוגס, אבל אחרי שהתבאר שיעקר תהר
שאר לא יפול האונה כי אם על הזב וממנו ושתלל על כל העוסית הנלושת מלחמו שאור ה"ל
ודעו ודעו עד סוף כל הדורות, ה"כ כזדקק הכתוב ויאמר "לשאר הקרוב הלו" הרי
השמיענו שהכתוב יקפיד שהירושם תחזור אל מו' שהוא שרר ר"ל שהמוריש והורש יהיו עוסה אחת
שהתפשטה מאזור אחד. ה"כ כל שכן אם חביו קים שהוא שאור הזב" ודקו כי לו נזה ולו יזה
תאר הזר בעלם. כי לאחריס הוא בהשתללות ממנו. וא כ הוא הקרוב הזב" בעלם ולו משפט
הירושם הכתיבה על ס' חקס.

החכמים

קע"ב

מי ואמנו לשמועתך? מעיקרז כשזינו מרסיבוס הדוכור בכל הקדמות האמתיות אשר עברנו
עליהם כדי לבח' אל תוכן כונת הסוגיא. הית מתשלח ותיזר ומשתומם עליו היך בכל היריכות הזה
ככא אל כונת הסוגיא? ועכשוו שכבר תגענו אל המלון והגיע עתנו לומר שורה. ולבאר הדברים
כציוס. תבא הית ותחטוף הדברים מפינו? כן לא יעשה בין המתוכחים באמת! והיה לך לדעת
כי לולי חרסת בעגלת אורך הלעיתנו לא היו נהלים לך הדברים כ"כ פשוטים.

הסדר

קע"ג

באמת הו להו דליתו לי חספה לא משכחא מרגניתא תותא, אבל אחרי שביארטם כל ארכס
ענין השאר והשאר בהכרח כלאחר יד יתבאר לי מ"ש בתלמוד "שאר זה הזב" וכו כל הסוגיא
ביארתי הו אוכל לבאר, אם לא תלכו לפני כעמוד הז להזיר בחזק? כי ע"כ מהרו ועלו אל
ביאר כל הסוגיא הזיא. כי כלתה אל ביאורה נפשו ומחדסם שתתדלו לקר. כדי שכל אל
כונתו ופה שעה אחת קודם.

החכמים

קע"ד

הננו כבקשתך! בכל מכל. אבל קודם שנבא אל הביאור לריכוס הנו להזכירך השומר! ההקדמה
האמתית שכבר עברנו עליה ושהיא לריכה כי היא יקור האונה ומעבע הישראלי אשר כלתה
וולא מן הכלל, והוא. שמעולם חכמי המשנה והבריות והתלמוד מולאים הדינים מהבאקוס
על פי דרשות. הו כמו שתאמר על פי ביאור המקראות וחכמת ההקש כי הכל היתם בקבלה כביאור
התורה ולזה נקראת תושבע"פ ואין כח ביד שום חכם תלמודי ואפי' נכיו שיוכל לקדש דבר מעתה
חלילה להם! חולין הוא להם! אלא שבזמן הבריות שכל ילדו המינים בעולם (אשר הית ידעת
מי הם המינים והדוקים שבתלמוד המהנגדים לתושבע"פ כדי לפרש עפ"י דעתם פשטי המקראות
לחזוק אמנתם ותן לחכם ויחכם) והתחילו להתנגד אל התורה שבע"פ ולומר שהיא כרויה מלכס
ושאררבה מתנגדת אל פשטי המקראות. ע"ז הוכחתו לבאר הדברים ולקראות לעין כל היך התורה
שכתב חין לה פי' אחר אלא עם התורה שבע"פ. וחכמי ומקדרי הבריות שהיו תלמידו רבינו
הקדוש האחרון הבקי בחכמת הלשון התחילו לבאר... ל"ל-שתחילו להראות שהקבלה שזרם מלכד
שאין מנגד אל פשט הכתוב אלא אררבה מתבאר מתוכה שאין לה פי' אחר אלא שחכמי הבריות
קטרו במלאכה זאת בדרך כל חכם מובהק ובקין המדבר עם המתנגדים, אבל כקיאוס כיווא בו, של
להזיק כ"ל לרמנו! ודור חכמי התלמוד והמתנגדים שכבר העני' וכנ"ל ונאברה חכמת הלשון נס
מכ' הכתות. ע"ז תמלא שחכמי אותו דור מבארים ומארכוס וותר. וכן ע"ז הדרך דור הולך
ומתמעט. וכל מה שמתמעט הדור. לריך ארכות וותר וקדבר ודוע ואמיתו! וע"כ ודידנו הסוחר!

בדור הרע הזה שאנו בו כי ירדנו עד שזול תחתית. לריכוס אנו אל חיבור מופלא ורחב כוונת
אוקיינוס כדי לחדש כנשר בעורו חכמה זאת ולאמנה ולהזקה עפ"י הקצו השכל וחכמת הלשון
והמורכרים. כי הלא הכי גוענו אכדנו. וזו קבלת וכוונת חיבור זאת **נִשְׂאָה וְיִשְׂרָאֵל**
אשר התקיל בו עזרתי חכדונו בעל נחלה לישראל הו"ו ה' וזכה
ויוכנו שוונתא מנאכתי לשועל כי הוא דבר ננרך מאד מאד.

קע"ה

הסוחר

כן יאמר ה'! כבר שמעתי שתכלית חיבור הנחמד הזה הוא להפיל חלוט חיבור כוונת הקבלת
ובחמת מטה מן המוכר.

קע"ד

החכמים

לא! לא שמלזכתי להתנגד אל הי"ר הרע בחיבור עצבים הז' כי היא שעות גמורה לענות הנקול
הזה באולתו. שכבר ילא חכדו החאוך הזה מכלל רבני תורה, ונגסם כערך בורות וחכמת ענני
השכל וע"כ אין ראוי להתעל בו. אבל עיקר מלזכתי להטוב להטוב גדולות ורחבות ולגלות
יסקרו התורה והלגות רעות כראיות מופתיות כמופתי הקדשה והתאצרות להוכיח שהדברים כן הם
וככל הטעה וכאר מקטיע אחר ממקצועות התורה בכתב ובע"פ עד שיצדקו וידו בו. או כמ"ס
הגאון רפאפורט הו"ו בהם. מתי על נחלה לישראל ע"ד פי הם לברס וזשוקי להרות לכל קורא
בדרך. גם מחכמי העמים כדור הדון הנטון. ובחמת הוא מנחה מן המוכר לדרוש ולתור קבלת
רו"ל בפשטי המקראות. וכבר בתחיל נחלה לישראל הביא ראיות גדולות לזה. וגם פה נוסף כי הדי
הרמב"ם פ"ג מה' גרויס ה"ח כתב וו"ל. כשאתה מתכוון בכתוב תמצא שהדברים מראין כמו
שקבלו חכמים מפי השמועה שהיו אומר וכו' ע"י א"כ מטה גדולה כדור הזה להשתדל לבאר כן כל
התורה כולה.

קע"ז

הסוחר

זאת היא הדרך הכבושה אשר הון למעלה הומנה ה' וזכנו לראות בחכמת תורתנו עפ"י חיבור באופן
זה. חוקו והמטו רבותי! לבאר לנו לפחות ענין זה עפ"י המשקל החמוד ותקח נפשי שמן מנור.

החכמים

קע"ה

אחרי שהוכרר הדבר כדור שאין אחריו כמותו שזה הוא הדרך שדרבו חכמי הכי"ות והתלמוד ר"ל
לדרוש ולתור ולחפש אותה קבלה בפירוש משפטי התורה וחקיה ודיניה שהיא כירס, בעומק פשטי
המקראות ויררשוק ומנאזוק. מה תאמר הסוחר בחיך, ויגוע נקת רוח ואמתה של מטה לאותו המנאז
הקבלה בפשטי המקראות. הו"ו לא?

קע"ט

הסוחר

וראוי וברור שיוגע לו שמחה שלומה ועוה וחדוה. וכל ימי אותי עמי המנאז האבודה הזאת יגול
ושמח כמנאז שלל רב ולעולם תנאזיה הזאת בין עיטו והכוכה עליו ככתב עיטו ולא בדרך גוזמא
וכבר כשזלה שאלה זו אל חוקרי טבעי המדרש והתנגת חיוו בכל ימי הבלו לחקור ולחקוק על מנאז
העני כי יעטוף ושכל ימיו רעים ומבאזבים. אומתי יגוע זמנו לומר שורה ולנסח מעלכו ומרגזו
ומהעניו ורוב העבודה? כי כל התמנה הקולות של שמחה. הבסקף יענה את קולס. ואם אפס
כסף. איך יגול וישמח העני? והזיבו בחכמה" כי זמן שמחתו הינו אלא אם אכר אבודה ומנאז,
וחוק מומן זה כל ימי עמי רעים. כן כמו אנו בעמותותו שאחרי הברן מלרתינו אכדנו חכמת
לשונו. אם אנו מנאזים הקבלה שכדונו מבוררת בחכמת עומק פשטי המקראות. הלא וראוי חכיבה
עליו מנאז זה מכל הון יקר ועשם. והעניות הזה כבר התחיל מומן התנאים הכאים אחרי
רבינו הקדוש באשר השמעתם לו רבותי! הלא דאמר שמואל כוונת רנ"ב אנו בעמותותו לריכא גע

מספק

החכמים

קפ"ב

היו שלך לנשך הסוחר! הרי כל רעיון המנאזים האלו מכוררים פרוץ פ' וא עתלון כקלקלנה
שאחרי

אחרי שהמנהג הפך סדר עניניו של עולם וקצתו ואלו נחלקו ומנחלקו האב את הבעים וכו' ע"ז
 וזה הקצו כגמולו שני קושיית חזקות א'. שהיה הפך ענינו של עולם. כי מעשים המה החזות
 הורגים את הבעים. ועוד דקדוקי כבודנות לז מתחילין וע"ז הדין ימלצו דקדוק מדרש
 חביבה ליה לתקן ויתר מכל אלו הדקדוקי עניות וסידור הענינים. ר"ל אחרי שהקבלה היתה בודת
 שם לז כפ"ז ורצ למורים או כמו שהמר מסוכת מכלל הנכסים. הורגים הנכסים אל סיבת
 בעלותה והוא הפך וקבלה זו אינו מבוחרת בכחוסים לפי מרובת הלמין, הלא היא מנחלת אחרי
 העיון והחקירה והרדיפה בעומק פשטן של דברים. על דא ודאי חביבה ליה מנחלת טיבה וזה
 מכל אלו דקדוק הלשון. ומזה התחלתו כבודנות, כי אחרי שכל קבלתו ההמנהג מפרשת
 בעומק פשט התקדמות ראו והגון לנחלתה האמת דבריו כלומר. הוא דהוריותה גמור ובלש.
 ובאמת אין לך שמחה גדולה מזה להסיר כל המכסים והמקטרגים מכל קבלתו הנכונה וע"ז
 תקף תלמודו נטעל לכהר הרעה וזה הפך הטוב ושלל מ"ז דרש ר"ל מאותו מקור דרש התלם
 וזהו אחרי הקבלה הזאת שהפך וירג כי מנחלת והביא. לתנח "שארית זה הפך ר"ל אחרי
 שבסוף הדינה ראוי שיקציר הכתוב כפ"ז וז' לז אחים למת ולא אחים לבני שנתן הירושה
 לאחיו ח"כ היכרר הכרר למפיע כל מה שגור אומר הכתוב עד עכשיו לתת לזו או לאחיו
 אביו לז מנחלת קרוב רצת שכן הנה וזהו הפך הלא מקורת וזה גמורה שז' להזי הורג כנוק
 הנכסים. ורצוהו שדקדק הכתוב אל בילש לז טרום כי אם לאתי קרוב שהוא עם תנח כפ"ז ב"ז
 ר"ל שניתה הז' כפיצו הזת שהענינה מנחלת אחיו הוא הכי הענינה הזת. הלא לזו הכי מה
 לו ולזו הקרוב גם דור עשרי? ומה קרוב רצת שך בין הזת ובין הזו? הכל הם קרוב
 שנתן הירושה היא כל מכל נכסי המורים מפני שז' הכייה או וכן וקנס של המה וזהו הוא
 הוא סיבה להיות נוק המורים. הוא ככל הנכסים, כבילש. וממילא הוא סבה מקדמת לנכסים
 גופתו. ח"כ ממילא אותי קרוב שהוא שארית וסוף מסוכת מנחלת סיבה הנקדמת (הנחלת הזקן
 של שנתה) הזי הוא כנוק אותה הסיבה עצמה וזהו הוא זוכה כנוק הנכסים, כי כל מה ש' ב'ז
 סיבתו בו. ואחר שילה בודו כבוד דב"ז זה כפ"ז כחלו השמים שמהומה סתוב "ובתה הזת
 מנחלתו לאחיו, גילה דעתו והקצור שהורשה נתן למי שהיא שחר כשר ח"כ כ"ג וק"ו שם א"ז
 קיים הוא הרצון לזו זה והיא היא הזונה מקדמת לנכסים ההז' כי לו יהיה מנחלת הירושה
 שהזי שארית הכתוב בפ"ה רובה בירושה היא מנחלת זה וזהו אחר. ר"ל שכן אותו ש"ך הוא
 כללו הפך קיים כ"ג אם הוא כפ"ז קיים וזהו שקודם לכל וילאו ורשי שהזי כל וילאו ורבי מכת
 שאר שלו המצורכ בין הזת והזי הוא הז' ויראים כ"ג אם היא קיים. ולזה התלוטה הכריותה
 "שארית זה הפך ר"ל דאחר להניע הכתוב להקציר שנתן הירושה לאחיו. ח"כ הירשון שהזר הוא
 שייך בעלם לו הוא הפך וע"כ הפך אם הוא קיים קודם לכל וילאו ורבי. וצ"ח "מלמד שהאב
 קודם לאחיו, ולא שייך הכתוב ירושה הפך להדיח מפני הז' טעמים מקצות הכתובים כנחלה
 לנחלת עמוד כ"ג והעמוד כ"ג עיון עליוהם שהטעם הז'. כי דרך כ"כ ורבי כ"ג הרמב"ן והטעם
 הז', שאינו דרך הנומי כזוה אופן כיעו"ג הטעם המזכיר והאמתו הוא. ואחר דהתכרר לקדמת
 דתלמודא איך תנח דבריות וזה דרש וזה קבלתו ההמנהג, שה"כ יורש את בני, בעומק פשט
 המקראות ומנחלת ושאלו דרך לעות ומין ומנחלת. כי כזמת ח"כ הוא הקודם פירושה כמו מפני
 היותו סיבה מקדמת לנוק הנכסים, ולא הוזכר בהורה מפני הז' הטעמים הז' והון לזכר לכופלש,
 ע"ז נתקפה עכשיו. דאחר דהתכרר דרש מזה הסיבה מנחלת לנכסים שיחזרו הנכסים אל סיבתם
 המקדמת והוא הפך. והכתוב לז בוארו מהטעמים הנזכרים אם כן נאמר ש"ם הפך קיים ויהי
 קודם לזה המה ככל הנכסים, שהכל מחוייב שחזרו הנכסים אל סיבתם אם מנחלת והם מקדמת לעולם
 לזל המסוכתים, שכן סיבה הראשונה בנכסים ולא פה המסוכתים מהסיבה בנכסים וע"כ דרכיו. כי
 אנו מאשרים כי אלו לא היה יגחק סיבה מקדמת לה היותה קיבה מנחלת כעולם וממילא לא היו גם
 נכסים אלו כעולם. הכל לא נכל לומר כמסיב, והוא לחוכן כן ועקב, הלא לא היה זה כן כעולם

לא היו נכסים הלו בעולם וע"כ הדיון נותן שמטעם זה ההב של המת וקדוים בירושת בנו לכן המת ר"ל
ולחץ יהיה קודם לרחוב בירושת ועקב זהו עיקר הקושיא "וכל יהא ההב קודם לבן" ורוק היטוב הסומד
קפ"א

דקדקתי היטב הקושיא והיא כמון חומר בנויה על קו השקול הדעת, ובאמתות הכונה הזאת
המרי המחו"ר. נהרלה קושיא ההוס' שהקשו שה"כ דהאב קודם לבן ובת ה"כ לא ירשו בן
ובת ואח לעולם שהרי האב יורשו בקבר ובן על זה הדרך הנחלה ממשמשת עד רחוב ה"ד
עו"ש ש"י דחיק ואתו מרחוק. ולפי דבריהם לוכה רוח קושיא. דכשהאב קיוס הרי הסיבה מקדמת
קיומת ולו משפט הזכיה בנכסים מפני שהיא סיבת המקדמת. אבל אם כבר מת הרי מתו הסיבה
מגעת שהיא בעל הנכסים. והסיבה מקדמת שהיא אבי בעל הנכסים. והרי לפנינו המסובבים
מהסיבה מגעת והם בני המת. ומסובבים מהסיבה מקדמת והם אחיו שהם בני אבי המת.
וביון שהגענו למסובבים ה"ו ודאו בני המת שהם מסובבים מהסיבה מגעת קודמון למסובבים
מהסיבה מקדמת ובן א"ס אבי הבהס חו שהיא סיבה מקדמת שנית היא חלושה וקלושה לבנו כח
המסובב שהיא זרע המת בעל הנכסים וכשרט שהיא דבר רחוק עומד חו אבי אבי הבהס של
זרע המת.

זרע המת

החכמים

קפ"ב

חוק ויאמן לבן! שמחתו! שאתה יורד לעומק דברינו ואתה מושר כל מעגל עפ"י הנחתנו.
ויפה תרלת קושיא התיס' שהיא בנויה על יורש בקב. וענין יורש בקב כבר מבוחר בנחלה לשרהל
שר"ל שהמסובבים ממנו נכנסים במקומו כאלו הוא חו וביון שהגענו לתת הירושה למסובבים
ה"כ יותר ראוי לתת לנו שהם מסובבים מהסיבה מגעת שהיא זרע המת עד סוף כל הדורות
מתתו למסובבים מהסיבה מקדמת שהם זרע אבי המת. ואפריין נמטווה לך ודירינו הסומד! וכבר
הל תורן סתמא דתלמודא. והיונו שבאמת סתמא דתלמודא. לא מלא מענה להשיב מלך זה
למלא דרך שיקודם זרע המת להב. שבאמת לפי משפט השכל היא סברה ישרה שהאב יאמר
להשוכט המנחול אני הב לעולם לנכסים ולזרע ואני שליט בהם לעשות בהם כרצוני כו כחיו ועולם
יודי עשה את החול הזה וק"כ לו המוס.

הסרה

קפ"ג

באמת חקירה משפטית היא זאת. ה"כ שכלו הומר לי בכל כמו יהיה בן?

החכמים

קפ"ד

גם זה הו הפגר שהרי הקבלה היתה בורס שהאב יורש במקום שאין זרע למת. וכל
כונתו למלאה שפשו המקרהות לא יגדו אל הקבלה הנאמנה וע"ז השיב סת"ד ת"ל "הקרוב"
"קרוב קרוב קודם" הכונה כיון שכבר הוברר הדבר שאנו מחפשים אחר שהיא האב וזרעו
מה ת"ל הקרוב? הו קרוב יותר מהאב שהיא כשאר ממש אל העוסה? וה"כ ממה שדקדק הכתוב
אחר חומר ש"רו שהיא האב להוסיף ולומר הקרוב נמלא דהגוד לך שיש קרוב יותר מהאב ומאן
הוא? אם לא המת גופיה שהיא קרוב אלל עלמו. וביון שבנו נכנס במקום אביו ליערה ולשדה
אחווה ה"כ אנו רואים ענינים בגוף הבן כאלו גוף אביו קיים מה שאין אנו רואים באביו הזקן
כל זה. ה"כ נמולא הרי כאלו בעל הנכסים קיים ואין לך קרוב ממנו ובודאי שהיא קודם לאביו
של מת שהיא זקן הורש. ובה נתקיימה הקבלה שאביו יורש אם אין למת בנים מטעם שהיא
סבה מקדמת. והטעם שהבן יורש אנו מפאת שהיא מסובב, אלא מטעם שהיא יקרא ש"רו הקרוב
אל המת כעבור כו נכנס במקומו של מת ממש לכמה דברים, ואחר שנתגלה לסת"ד טעם זה
שמפניו הבן נקרא ש"רו הקרוב יותר מאביו של מת מטעם שהיא נכנס במקומו, ע"ז נהעירר
ש"ס הגעת לטעם זה הדרכא ראוי לקרות לאח ש"רו הקרוב יותר מבנו שעכ"פ הוא נכנס תחת
אחיו ליכנס כאלו הוא ש"ר אחר עם ש"ר אחיו זו השתו מה שאין בן הבן שלא וגיע עד שיעור
זה ולזה הקשה בכח ובלשון "אדרבא" שבאמת אם הגענו להחשיב ש"רו הקרוב מטעם שנכנס
במקום

במקום המת . אין לך נכנס במקום המת ומתערב שם כבאר בני עמון הימים וע"ז הלוא טעמו
באומרו . "כלום יש יבוס הלוא במקום שאין בו ? הא במקום שיש בו אין יבוס" כנלד דמקום
שם בו היו כאלו אחיו קיים ממנו ואסור אחיו לבא על השת אחיו . זה משת חיתך ארבע השת
הוא הקרוב . כי הוא הנכנס במקום המת ממנו והיו כאלו קיים בפנינו . והם הגבשו להשת כאלו
בעל הנכנסים קיים בפנינו א"כ אין לך קרוב אלא עמנו גדול מכלל הנכנסים וכדלוי קודם אל
הביו . החר זה סת"ד מכרר שענין זה ר"ל שבמקום שיש בו אין יבוס , הוא העיקרי . לתשבו קרוב
במור וממנו ולא שדה חסוה וא"כ גם בת כוון דלענין יבוס גם כן היא כבן . ע"ז קודמת
לנחלה ל- כי המת ואחיו , ואחר שהתכרר לסת"ד ארבע השת אפי' שהוא מסיבב קודם לאחי המת
אפי' שהו סבה מקדמת . מפניו הוא בהמת הקרוב האמיתי וכללו הסבה מגעת לפנינו .
והוא . הורב קודם גם לאחיו של מת אפי' שהיו נכנס במקום המת לבס השת אחיו . מת
נשאר לסת"ד עדין קרינא לקבלתיו הנאמנה . והם המת ממנו שהקצור השתוב "לשאר" ולא לו
ירושת האב דהיורשתה כי בהמת הון שחרו הלא הזכוכיון שא"כ קום לו משפט הירושת עכ"פ הא
כתב רחמנא הקרוב . ובחמה הקוין נכנס במקום המת ליבוס ואין לך קרוב גדול מזה . כמו שאמרנו
בורעו הקדו ? ולמה ה"כ הקבלה כידוע דאב קודם לאחי המת ? ויותר כפי מקרה כפאטור ר"ל
כמו שהנו מפרסום הוג כי ימות וכן אין לו ואפי' יש לו אב ניתן נחלתו לבניו ממים כי הוא שארי
הקרוב כי מסיבב זה אין יבוס . כן כמו כדמר והם הון לי בת ווג לו אב ניתן כדלוי לחיו מעצם
כי הוא הקרוב ועין נכנס במקום החיו ליבוס החרו הוא הלא כלו ספק הוא
בשלה יהו שחרים קרובים יותר שהם ארבע המת ואחיו המת אלו כי בסיבתם לא יש יבוס ואלו כי כדצדד
הורע מוכמס וזהו פי' קואית סת"ד "ואימא שחרו זה האב מלמד שהו : קודם לאחי האב" משמ
שאין להם עם המת ל- קרובא כאלו הנו רוצים בהם עלש המת לשנינו וע"ז האב כדלוי קודם
להם כירושת בנו "וכל האב יקיים לאחיו" אפי' אפי' שחרו רוצים בהם לשצמס ל- קורבה כאלו נוק
המת לשנינו ? "ת"ל הקרוב מי שהוא נכ"ס במקום המת ממנו ליבוס הוא קודם לחיו של מת . וזהו
תוכן הקדושה הכל היה כנייה בחכמה עלומה כדי שפול המת מפני המקצן בתוך דבריו . שהיו
הוא מורה שאחרו בעלם הוגו הלא האב ובו משפט הירושת כשאין ארבע למת . וע"ז דק"ק הכתוב
לומר לשחרו כדי שלעולם נכעו למי שהיה סיבת בעל הנכנסים כבאר כשר ואלו גם האחים קידמים
להכניסה כירושת בנו ה"כ למה הכריב החרק כל כך להשמיענו הדבר הגדול הזה : שהיו ארעו
כבר יורש מלך כל הטעמים הנז"ל וגם אחי המת כבר יורשים מטעם היבוס וכדס"ד א"כ כשאמר
שהם הון לו האחים שניתן הירושת לאחי הביו מעילא הנו יודעים שהם הביו קום שהוא הקודם דלוי
האב דלמר דירתו מבח מאן ק"ף ורתי ? ורתי מבח אחיהם שהוא אבי המת . ק"ף אב ורתי אחי
האב ? בהמת הון הדעה סובלתו . ואחר שבבר מבוררת ירושת האב בכתוב מפני שאמר ונתתם את
נחלתו לאחי הביו . א"כ מה כל החרדה הזאת להשמיענו לשחרו הקרוב אליו ממשפחתו לומא ואם
אין לו אחים לאביו ונתתם את נחלתו להקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה וכבר היינו יודעים לנו
נתן כי משפחת האם הינה קרויה משפחה ומתו הביו דלמר קרא שתנתן שמעינך ג"כ דעל ארע
אביו יו דב אביו הביו נריך לחפש עד חברהם הביו וא"כ דקדוק זה לשחרו למת ? אם לא להשמיענו
שעיקר זכות הירושת ב"ן ארע למת כלל תלוי בשחר ולא ביתר קורבות המרומות כמו אחים כבאר
דימות ! שאין עלם שאר כי אם האב והוא הראשון הקינה שם זה בכל התורה כילה כי שחרו בעלם
זה האב "וא"כ ורתי שהוא קודם לאחי המת וכקבלתו הנאמנה . שבאמת יהמר האב לבנו אחי
המת אתם באיזה כח טובו בו או באשתו מכה גורת חק יבוס אם לא מכחי" א"כ הנו קודם לכלם
וכמו שהאריך בנחלה לישראל סוף עמוד י"ז עוש"כ . ועכשיו סתמא דתלמודא נתקפה באומרו "ואם
קראו לאו הכי כתיב" ? ותי' ! "קראו שלא כסדרן כתיב" הנה כונת הקדושה ותי' הוא ממנו ככל
אשר בואר הדברים בטוב טעם ודעת בנחלה לישראל עמוד כ"א ועמוד כ"ב וכונת הק"ו כך הוא !
אמרו שבאמת "שחרו זה האב" ואין לו מה לומר ע"ז . א"כ תיה ל- להכתוב . לפתרו להדיו ! ומה

היה חסר המקרא אם יאמר ואם אין לו כת ונתת את נחלתו לאביו ? ומתאו דהניקור לכסוף חצי
 אומר דגורת הכתוב הוא שהאחים ואחיו האב קודמים לאבי המת הפך הקבלה ומה נאיב למתעקש
 נגד הקבלה אם יאמר כך ? לזה מציב בחכמה "ק"ו של כסדרן כתיבו" הבונה כיון שזתה הירית
 לו שאין פי' שזרו בעולם כי אם על האב ראשונה דאין אתה יכול להכחיש לי בזה כי הוא באמת
 שאור שכעיסה וסיבה בעל הנכסום גמיר ולאם ושהכל מחייב כן. ה"כ לא נאמר לך קושא אלא
 למה לא בוארו הכתוב להדוף בראשונה ע"ו אנו אומר שמפני הכ' הטעמים הכתובים בנחלה לוארש
 שם כי לא היה לה דרך ברכה ולא דרך הגיון לומר ונתת את נחלתו לאביו, ואחר שתורה לי בזה. כי
 הם סברות אמתיות א"כ בהכרח אתה רואה כי קראו הוכרחו להיות נכתבים שלא כסדרן ר"ל
 שנשמע ענין ירושת האב באחרונה במילת לאחרו. כיון שכתתי' לא היה אפשר לבארה מפני ב'
 הטעמים המספיקים הנז' ולשחק ממנו לא היה אפשר. ע"ו כתיב באחרונה כלומר. ממה שאתה
 רואה שבשלא נאמר לא אחוס למת ולא אחוס לאביו המת אנו מקפיד שיטקס השאר דהויט ורע אביו
 המשפחה וממנו נמשא למטה במסוכסום ממנו ואם למעלה במי שהוא סיבת הוויטו מכל זה
 תבין ותדע שכל שכן אם הוא קיים שהוא הקודם כיון שכברו אנו משמשים ועולק או משמשים
 ומורדוס. כל שכן שחס הוא חי וקיים שוראיו הוין למעלה הומנו ואחר שהתברר לך שבאמת בהכרח
 עטס והדור נכתבו קראו שלא כסדרן מבלי המלט הוין תוכל להתעקש ולומר דהאחים ואחיו האב
 דכתיבו להדוף בקראו הוא מפני כי גורת הכתוב הוא שחס יהיו קודמים בנחלה ולא חבי המת הפך
 הקבלה הנאמנה גם בלא טעם ושכל מפני שכתב באחרונה ירושת האב ? אחרי דאתה רואה
 להדוף דיש לו טעמים מספיקים למה היכרח הכתוב לכתוב הכתובים שלא כסדרן מבלי המלט
 ו"כ קבלתינו הנאמנה עמדה וגם נלכה דהאב קודם לכל וולאי ירבו וכל שכן לאחיו והוא ברור
 כשמש שאין כל מתעקש ויכל לפרש עומק פשטו המקראות נגד קבלתינו הנאמנה שלא תשכת
 מפניו ומפי ורעיטו לעולם ועד.

הסודר

קפ"ה

תבררנו מפני עליון אתם והמתכב נחלה לישראל והשארית הנחלה הזה אחר רפאתם אותו רפואה שלימה
 ממורקס גדולה שהיתה בלבו מיום שקראו בבות רבן סיניא זאת. כשהתו רואה דברים אלו "קראו
 שלא כסדרן כתיבו" הוין הדברים על לבו כתיבו בוצי דקמציבו אהדדו כו היתו אומר או שמים ! קראו שלא
 כסדרן כתיבו ? וכו המקראות הם ביד חכמו התלמוד כחומר ביד הוולר ? מחליטוס לפרש שהו
 זה האב באין אומר האב ועפ"ו. וסוד זה עולוס ווורדים ומתשכוס הדברים ובכניגא חריפא ופסיקו
 המקראות. ועל הכל פי' של רשכ"ס ז"ל. וירר ונוקב עד התהום שפי'. רל"ז דקדק הכתוב בסדרן
 משום דקמך אמאי דכתב קודם דהא כתיב אחיו האב ואח"ך אחר אב ובע"כ אב קדים להו
 כראמרו כי עוש"כ. מהר"ה דהכרחה ! הוין ופרש דלא דקדק הכתוב על כסדרן ? ולמה לא ודקדק ?
 ופי כתאבות גטכות באלה נקדום פו המקטגנים ? האם בטענת דחויית כאלה תחזוק קבלתינו
 ועוד דבריו מרפסק חוגרי שחס הקושא הויה אלימתיא דגורת הכתוב הויה. גם בלא טעם דהויה האב
 קודם לאב. הוין יתורן ע"ו דמחיו האב נפקא ? והלא אחר שאמרנו בתלמודא דאחי האב מבח
 האב קמו עכ"ו הקאטו והא קראו לאו הכו כתיבו ? שר"ל שלעולם אנו רואים בכתוב דאחי האב
 קודמים בפשטו המקראות. וע"ו אנו חוגרים גורת הכתוב גם בלא טעם כי כן דרך הרומה הקבלה
 כעונות לדחותה בקס. הוין ה"כ. נחזור ונעמיד אותה תאובה עלמנה גם בלא טעם מחודש ומן
 הרין לדחות גם איתו קא בטוב טעם ודעת. אבל עם הפירוש הנכון שהשמענו רבותו ! בא יבא
 הענין כמין חומר שמ"ש כגמ' קראו שלא כסדרן כתיבו ר"ל שבהכרח לא הויה אופן אחר. וחכמה
 גדולה ונפלאה יו כסודר המקראות הללו הנראים לפוס ריהטא שלא כסדרן. ומה לו להאריך עוד
 שמי שידקדק בדרכוכס רבותו ! ומלא הדברים כהורים בשחקים הלא דבר אחר נאמר לו לצמוד
 עליו והוא מ"ש שם בע"כ. אימא שארו זה האם דכתיב אחר אמך ? אמר רבא חמר קרה ממשפחתו
 ורש אותה משפחת האב קרויה משפחה וכו' וע"ו. ובאמת זו איהא שקאה אחר דהתברר מכל
 דברוכס

דבריו הם והוא האמת הברור שאורש את לא נכנה כי אם על זרע האב שכל ג' סגולות האור
היתנהר ביה והאור שבהם אינו הלך רמיון הסגולה האמת והוא כח המתעבר והו' לז' ה"כ במקום
דכתיב בקרא שחרו ולא פו' אכיו וכו' כאשר פו' בטומאת כהנים, אך נוכל לפרשו על זולת האב?
וה"כ אך כאן כנחלה היוטו וכולם לטעיות שהוא על האם ולא על האב. עד שננטרף למקרא של
משפתו וירש אותה?

החכמים

קפ"ר

ל"ה ירענו אך תוך כדי ריבור תצב הדברים יל"ו מפיק? חזר אחרי דברך ב' דברות ותמלא
תצובתך נפלת מפיק שהיו כהקצותך על רש"ב"ס הרבה דברים לאמר. כי כן ררך הרוחה הקבלה
בעוטה לרחותה כקצ' וסיימת דברך באמרך כי לריך לרחות גם אותו קצ' בטוב טעם מחודש היו
הקווא והתיוון באים כאשר בפיק תוך כדי ריבור שכיון שכל כונת התלמוד ז"ע"ה הוא להחזיק
הקבלה בכל כמו. ע"ז וכנס סתמא דתלמודא במקום היותר מתעקש וטעון לפרש שחרו הכתוב
כאן על שחר האם. הפי' ראינו כטופה מן הים לגבי שחר האב שהיא האור האמתית עכ"ז מבקש
לרחות כקצ' כמו שהמרת והוא סתם פו' המקע"ג בטעם מחודש ומבורר אשר לא יוכל המתעקש
לנטות ימיו ושמאל. והוא: כהבואו רחיה מקרא דמשפתו שהיא למשפחה לבית הכותש.

כ"ל

זה השבט לך. להודיעך כח התלמודיים המשוללים, שיש פה בידם לוקז הדברים מפי
המקשה כמוך. ובהם עלמס וסתימו חזיר שברלת קווייתו. הכל אם תרעה ההובטו הקורא!
להעמיק ברבר בדרך החידוד ההמיתו. תמלא כי יש טעם עמוס למקורה זאת כל סתמא דתלמודא
כאומרו 'מנחו דשחרו זו האב', דכתיב שחר הביק הוא! הימא שחרו זו האם דכתיב שחר אמך היא?
וטנחו מבחרת להקשות בזה החופן. דאחר דהאם היא שחר גמור (ולא שחר כשר שר' ל' מס' כב מהותו
שחר) דכאמת כזה ומשפחה בגוף הולד הטלד ממנה. ועם שבהמת השחר הזה, הינו כטופה מן
הים לגבי שחר האב, אשר כל ג' סגולות שבאורו כי וככ"ו, עכ"פ כנגד זה. האם יותר ודאית. שכל
העולם מעודים ששחר כשרה ממב בכנה ובכחה ובשלתה הולאה מבין גולה לעינו כל העם, על
דרך שיש לנו ככל דינו ערוות "ולדה כמות" של צולם אינו חולכים אחר האם, גם כחש ממורות
גם כפולות גור כנודע ומפורסם, ה"כ גם הכא. כיון דכ"ה לן דולר זה. ממקור אשה זאת חולב
ויש לה ב' חלק גדול באור. כי מיננה העור והכשר והדם. א"כ נימא דמטעם זה הודחיו דאמו
קודמת בירושת בנה לאב עלמנו וכ"כ ליוצאי ורבו? זהו תכלית כונת קויות סתמא דתלמודא לחשוב
לאור שמלך האם יותר משחר האב. ולא כ"הר טעמו. כי הניחו למעיון שדרשנו כי ומלאנו. כי
לא על מגן אור כנבר תלמי להקשות קויות זאת גם כלא טעם וכברא. ועל זה רבא מהמחודדים
הגדולים שבאמנו התלמוד כנודע. הנה גם הוא כנבור ולא והאיב תצובה נלחת מתחקה על שרשי

האמת והמשפט הדרך. והאיב "אמר קרא ממשפתו וירש אותה משפחת האב קרויה משפחה
ומשפחת האם אינה קרויה משפחה שאל' למשפחתם לבית הכותש" הבינה, כאלו ואמר. שאף הם
תמנו לומר שנסגור עינינו אל שחר האב עם ג' סגולות שבו. וכביט אל שחר האם מפני כר ודאית
שבה. ה"כ אתה מוכרח לפי יסוד זה להפוך לעורות הירושא אל ואורוס אחרים. והם תעשה כך לא
לבר כי תעוה המשפט. הלא ג' כ כהולך הדורות תגשש כעור בהפילה. ולא תמלא מנוח הבר יטב
שהיו אם תיסקר יסוד זה של שחר האם למשמש ירושה. ה"כ הגע עלמך כי מת הכן בלא בניס. והכיו
חו הוא זרעו מאשה אחרת. לפי דברך אמנו וירשנו. ובהכרח במותה האשה הזאת אם הולד בלא
זרע. תחזור וירשנו אל זקנתו, אם אמנו. שכן הירושא הוות' אל שחר האם. כשו דברך שאתה רוצה
לדון אותה יותר משחר האב. וכן ע"ז הדרך אל אם הם זקנתו עד עשרה דורות ולמעלה. והם כה
תאמר. ה"ז! ויתיה כן! וכמו שהנו חוזרים עכשיו הירושא לשחר האב ר' ל' לסיבתו המקדמת —
כשחין מסוככים ממנו — כן נעשה לשחר האם לא טפל דב' !. לזה אמר רבא! דהו' זו ררך
מאפוליה! שהריאשו' במוחסו בהינה אינם נכ"קוסאל ער' ד' אמרות לאחור וכו' לא (קדושן דע"ט ב')
ולמה זה? הם לא דלמעלה מר' דותה קבר' כל זכר להנה! וגם זה למה? הם לא מפני כי

שבעו של עולם הוטב לקרות משפחת ה"ב משפחה. ולא למשפחת האם משפחה מקודם מתן
 תורה (ואין ספק כי קיל המון בקיל שדי) דקרו למשפחת ה"ב משפחה. מפני דשאר של ה"ב. הוא
 הנותן כז' לעשות חיל ב' שלשה שנולות שבו וכ"ז) ואחר שכן הונכב ב' ש' צו של עולם ה"ב שצור גורם
 חכמתו יבדך לתת הירושא אל ש"ר ה"ב ולא אל שאר האם. דכיון דמשפחה האב קרויה משפחה
 כפה כל העולם. אם הגיע עלמך כי אתה מוכרח לעלות, והירושא בידך עבר דורות לאחר כדי
 להנחילה לזרע ה"ב הוא שהרו הקייב תוכל למצוא חלק עדים שיעירו לך מי הוא שארו הקרוב
 מעשרה דורות לאחר ול"ט טה עד הנועד לבצל הכאים הערצו. לא כן הם חגור חמתו יתבדך
 להנחיל לשאר האם ע"י יסוד הנחלה הנ"ל. הם קרה המורה שאתה מוכיח לעלות למעלה מר'
 דורות תבאש בעיר ולא תמלא לה זכר ולא שארית. אחרי כי הין משפחת האם משפחה ו"א"א אמר
 קרא ממשפחתו וירש אותה, כלומר הוכרח הבהוב להנחיל הירושא למשפחה, וכן מה יבן כפה כל
 "משפחת ה"ב קרויה משפחה, משפחת האם אינה קרויה משפחה, ואחר שכן מה בלע להביט אל
 שאר האם שלמתוך הוא יותר וראי, אחרי דהין וכלים למטה היחס למבלה מר' אמית. ה"ב נמלא
 דלכל אפוא נותן התורה ברטו להנחיל הנכס לזני שהוא סיב זס המדמת אפי' עד עזרה דורות
 ומעלה משני הוכית שיש לו ב"ס. הוכיח לומר על ש"ר האב וכן שכל ו' הני משפחת ימי ביאשית
 כל בני הכל כך גורו לח"ב משפחת אב משפחה ולא משפחת האם? ומה ב"ב כי נגור שאר האם
 ולא נמלאו כי הם ערד' המהות " וזה חר' מהטעיות הגדולות שבחוקי. ג' וסגוימאנו להנחיל לאמר
 נכסי בנז'! וכזה עלה ב' האור כל הסוגיא כמין חומר בדרך פשוט ומקובל על הכל. ומיזר על
 עומק פשטי המקראות. ומכיון הרק הוטב לעיקר ההלכה שפסן איהו כל הפוסקים ו' ב' שזתנה
 הדיון כל ע"ק. ועלה בידנו חלק אחד מזרש"ה"ק שמדמה הזו והמדבר אל סוגיה נפלה הספדת
 שכלומח והוא ענין השאור ממנו נכנה שורש ש"ר ב' חלקיו. ואחר שולחנו ודי חוכמינו כל
 האמור ברר אתה הסודר! הרלק הנ' משרשו הלשון נקרא חלק הלו' ד ממעל. כי הגיע זמנך לומר
 שירה. כי החלק הב' הין לנו עסקו כל עיקר!

הסידור

קפ"ד

הרינו לזייס נופך סציר גורתכס הכל לז אוכל לבכיר ולבא ל' הצכיון כביאור הזלך ה' מזרשא
 הלשון הנקרא חלק או"ד ממעל אם לז שיהכרר לו כל הירושא מפיכז דב' קטין ורכ' גדול כ' צ' צ'
 כחלו השמים. עם כי לז אוכל להכחיש את המותש שכל מה שבירדתס יפז יפז עכיון הנחלה אק
 תלויה בש"ר שהוא השאור כב' גיסה וכיול"ה מכל ענין העריות וכל הדברים הנחמדים שולאו מפי
 קדושים כמיכס הכל התברר לי יפה יפה. ומרוהק אני מלהחניק למעלתכס אחליט ואומר. כי הם
 דברו אלדו"ס חיים כמותתן מסינו. אבל אמרתו ואומר לז אוכל לבבור ולבא אל המטון כי שגס
 שלשה דברים. כש"רו אללי ללמות ולה סדרים ואני מבקש ממעלתכס שתתירו לשני כל הקשרים
 הארוקים אשר אני אכדרס לפניכס אחר אל אחר. ומדעתי כי טוב וישר הדבר שלא לעריכב הדברים
 כי הם כזאת שעל כל מקצוע כפיו עלמו יבא דבר תשובתכס ואדעה אותו ואס הזיושר לי כל מעגל
 במקצוע ה'. הבה אל השני וכן אל השלישי וכן בכל אשר יבא אחרי המקצועות האלה.

החכמים

קפ"ה

אל ה' וואר לנו למטה תשובות נלחות כה"ל נכוחות על כל אשר יקשה ממך. ואין ספק כי השרע
 הראשון הרבון בארו על חלל לכך הסודר! הוא. ענין התר אשת אח כיכוס שהאשית עלמך לרעת און
 יכמה הוהרה לחמו אחרי שחורה שאר גמור בהתערב דמה ורס זרעיותיה עם ערות אחיו לזי משקל
 הדברים שהשמענוך ככל הזרס(עיון מסי קב"ז עד קס"ג) וערוינתרועת תמיהתך מקצתת באזנינו

הסודר

קפ"ו

אמת ערויין דמי בקרכו מעלה עשן כנגדי למטה תאוכה מספקת או מכרחת שכן לרוך הדבר להיות.

הדברים

קפ"ז

הזרתנו הסודר! מאמר אמיתי ככל פינות חלקיו שולא מפי פילוסוף אמיתי אשר קידש סס שמש
 ברכוס

כרכים הוא רבו פרופט דוראן ז"ל בעל המחבר האגרת הדתיות והפלוסופיות הודיעה נגד דתם הנקראת "אל תהי כזבוחך" שבהקדמתו לחיבורו מעשה אפר"ד הארובה אשר הוא עדיין בכ"ו. חלק דעות חכמי אומנתו המבארים את התורה לב" כחות. ובהגיעו אל הכת ה"ג — והוא כת בעלי חכמת הקבלה — כתב. "שהם ואמנו כי חכמת התורה הוא חכמה מקובלת מהאבות וממשה ומתנבאים וכל חכמי ישראל ז"ל והוא חכמה כוללת סודות האל"ות והמלאכים. וענינים נפלאים כאלויות ובטבעיות ממה שהגתו נמנעת בדרך החקירה. אבל הוא חכמה ידועה בקבלה גולה ה' סידו אל עבדיו הנביאים וכו' וכו' והזריק הדבה וקיים וכתב וז"ל. והאמת כי התורה וספרי הנבואה ומאמרי החכמים ז"ל מסכימים מאד עם דעות בעלי הכת הזאת יותר מהסכמתם עם דעות חכמי המחקר "עב"ז" (* הרי שלך לפניך הסודר! כי חקירתך העלומה אין לה שום התרה בדרך שכלי ותורוי ותלמודי כי הם בדרך סוד כמסד ונסתר על כל ענין יבוס וחלילה שהוא באמת סוד גמור והין לנו כרעים לנתר בהם ולהבין דבר לאשורו. הם לא נכנס לפני ולפנים אל מקום הקדש שם יתגלה לנו כל סתום ונשבע לחמה של תורה ונהיה טובים. וכבר הרמב"ן ז"ל כשירשו על התורה דרך בדרך זו ועיון מהרל"ח סוף סי' ט' והדברים הרבים הין כהן מקומם.

קצ"א

הסודר

ה' יזכנו להוות משושבני למטרונותה ומאותה דעלו ונפקו בהיכלה ובאהבתה נאנה תמוד! אמת. הין לנו דרך בכמה פשטו מקראות להבין אותם על ברויים הם לא בחכמה זאת שלא תשכת מפינו ומפי זרענו. ומי לא יראה הסוד הנכנס הנראה בפשטות בענין מלות יבוס? והוא אומר הכתוב ביאורה! "בא אל אשת אחיך ויבס אותה והקס זרע לאחיו" וכן בלשון הכתוב ביום לוותו את בני ישראל המטה הזאת "להקיס לחיו שם בישראל" ואיך עם הילד הנולד מהחיו ברהם אשתו לא ימחה שמו מישראל אחר שכבר מת הוא ובטל מן העולם? ומה לנו ולו הם ומחה שמו? ומה יועיל לזה העני המת בלא בנים כי יפגע אחיו בערוה החמורה שארו זו אשתו? ובאמת כמה טפזים הם הקראים שחלו עיקר טעם היבוס נחלה! ומזה יאל להם שבזמן הגלות שאין לנו נחלת שדה וכרם בוטלה מטה זאת (עיון במחברת ליון דפ"ו פ"ד דק"ל) אי שועים! ומה יענו בענין יאורה שהיו גרים בארץ לא להם והין נחלת שדה וכרם? ולמה החדשים לא ישמעו קול יאורה אומר אל הין בנו. "בא אל אשת אחיך ויבס אותה והקס זרע לאחיו" ובהקמת זרע תלוי מולתא ולא בהעברת נחלה? ואיך משום העברת נחלה יתיר האל ענין ערוה החמורה של שאר בשר וכז"ל?

קצ"ב

החכמים

שגעון ועורון? שלא כדן התה מבזה את הקראים כב' חורופין אלו! ויותר נאותם לבנו עמך ואקלימך התינח שתתאר הקראים עורים שבאמת לא ידעו ולא יראו לידע ולהבין מקרא מלא ביאורה וכז"ל וגם פשטו המקראות שבפ' כי תלך. אבל שתקראם משוגעים מפאת החקירה השנית ושהיה עלומה. איך מפני נחלת שדה וכרם התירה ערוה החמורה? לא נוחא למרויהו! שהרי בשנותם זה באת טעם לפגם שהיבוס משום נחלה. כבר הביטו לראות העוקץ הזה. ואמרו שאעיקרה מלות יבוס הינה נוחגת באשת אח ממנש שהיא ערוה החמורה כי הם בקרובים שני בראשין או שני בשני וכן ע"ז הדרך. על הופן קורבת בועז ומחלון וכליון כי עיון בכריהם ממקום שבת (סמוך ונראה בסו' קל"ה בשם מחברת ליון) אבל בני עמנו מכת הרבנים המבארים שענין יבוס הוא דוקא לאשת אח ממנש. ועב"ז מבארים הטעם משום נחלה ולא זולת על אלה עשפיתו יזלו מים פתח אהל מועד מנהמת לב.

הסודר

(*) אמר המ"ל ס"ט כבר הדפוס הדברים מרן המחבר נר"ו כספרו ליון סו' קכ"ב והרכ החוקר המניח אליהו בהיר נר"ו שם לקראתם ונתן תודה שקיים הדברים מסכתו בס' אומת מפניע פ"ו

קצ"ג

הסודר

ה"כ מי הם אלו בני עמינו מכת הרבנים שבעלה נחלה גדולה זאת? בהכרח שאינם ת"ת השומע וורדים לעומק העניינים כמה שהם!

קצ"ד

החכמים

היה קצר משתדל להחכם המפורסם אהוב למעלה ונחמד למטה הזר"ל כר"ו (עיון לעול קו' קכ"ה) בדרך, ולא ראית מ"ש בק"ק פ' כי תלא? שלא! כי אלו ראית היות מתפלה מלך אחד על פתחות החכם הזה! והוא הם למקרא חזק לא הרגיש בטענות אחת ותצע שנפלו בהם הוא ותלמודו? ומלך אחד היות ביכה לקצה יום חזק ע"י חסרון ידיעת עומק פשטי המגדלות משני חסרון ידיעת התלמוד ופרש"ו ורשב"ו פורשו זה (מתילה מבארנו!) גורם נוק שלם להזויר מנות יבוס בזה"ו תקנת חכמים ויש לחוש הרבה שע"י פירושו זו ופירו הפירושים (שלא ברובנו) פרץ ע"ש פרץ. והחכם הזה הוא ירא את ה' מנעוריו כאשר העיד על עצמו (ויבוח הקבלה כ"ט ע"ה) וז"ל. וכוון לבות וכלות הוא יודע וג' אתה הדינו הכיר ותרע כי עברנו הנבי ואת הלוי ישראל הנבי ירא ומתושב"כ ושבע"פ לא חסר ימין ושאל לה במתחבה ולא במעצה ובשמים עדי וקדו במדומים הם בלב ולב הדבר עכ"ד. ולזוים אשר הלה לו חזק האדם כמה שהיה הדם לא יתמלאו עטונו לערים הממנויטש עליו הם ולא מתחת ידו דבר שלא כשורת הדין והחכמה האמיתית? ע"כ בבקשה ממך הסודר שלא תבקש מהיתנו להכיר דבריו לפניך. כי הנו הוהבים אותה ואת שלמותה ולשונו לשון הזהב והאדרת ויבאו לנו הדברים כזב הלב לבות חללו. ובפירט הם יתיה נורק מפיך דבר שאינו הנגן ככבודו יבר לנו מאד מאד כאשר ואמר מאל הדינוט "על קרובי לשוני כדשותי ולשמוע מאת"הם תמאן חזני ותתחלהל ער להפליא!

קצ"ה

הסודר

תלילה לו הם הכלע ואם השחית לנגוע בכבוד בולי מעול שום אדם יהיה מי שיהיה! כ"ש לזכר ממולא בדיעות ופית ובראות. כי מחוייבים הנו לעשות נקר לבעלתן למגדול ועד קטון. על דף ודאו השמרם לפי מחסום. הכל מדעתו כי הטוב והישר שתשמו דבריו לפנינו ונדעה אותם. ואם יש מה להסוכ על דבריו תשובת נלחית. כז"ש נכוחות. בלו קטורים מעורבים בזהמנו אדם המהירים. הון ספק כי יקובלו דבריו בעיני כל חכם לב כמתמם ובראון, וגרוח כי תתושר עקבה אחת בזשורי התורה ההלכות ובפרט כפינה גדולה כזקוהי ערות התמודט כעכ"ב, הף ודקו לא דבר רק הוא!

קצ"ו

החכמים

הון כל חרש כעכעך ודודיו הסודר! הון כמוד וודע לפתות בני אדם להשתער הלך! רבות לשוק הסודר! גבר בהמו ער כי משל ממשל רב על לבות בני אדם שתהפכו בחומר חתם אל כל אשר תהפוך, כהון הומר הנכ! ה"כ הון טוב כי הם שלא טסיק להתעזו למלכות רעוק, כי ידענו כי לא נלא בריומו לשני טענותך. וגם הם נהסור עלמינו ככבלי השבועות החמורות. הסר תפר וגם וטול תוכל למטא להם הלך חרקות והמתחלות בדויף ובריוכה. ה"כ שמע דבריו בעינים הנרשקס במשתדל שלא סוף פ' כי תלא. "כי ישבו אחוס יחדו. לשי השפט כמשמעו שידרו יחדו (הכל היינה אחת בעולם לא תקרא ושובה הם נח על דרך השוה) ולמה נאמר יחדו? ודף ותכן שלא ישבו יחדו מאחר שנתלתס זו חלל זו? ותכן שיהיה זה כזקוק האחד בת יורשת נחלה וילך לשבת באחתותה. או "שפירו כעכור מרובה כניהס, או בין נשויס. והנה באופן ההלחון הון רהו לו שיכיר לרה לביתו ללמוד את אשתו אשר העשרתו. ובאופן השני הון רהו לו ל"כ מתאר שהיתה מריבה בוני, וכניה "הו בין אשתו וכניה. או בוני ואחיו שהיה בעלה כי בזה יבוא קטטה בתוך ביתו ע"כ לא יבס חלא "כי ישבו יחדו. ואשת אחיו ודועה לאשתו. הכל כמאך הדורות לא היו יושבים האקוס יחדו. ע"כ "כדעת תלמודו מוה"ר (השכני) ר' א' חכמים שהיתה מנות יבוס מתכנתת הם לא תהיה פיהנת חלה כעשבים יחדו ע"כ

כצולס

שארית הנחלה

"בעולם יתרו, ה'ד נר"ו. תרו מלאו כל רעוק הסוחר! כשנע ה"כ מה דרבי? ומה תכח? ורוך חילום הגבר? "

הסוחר

קצ"ז

כשמע הדברים מפיו החכמים. קם בחמתו ממצתה היון (עיון לעיל סי' ע"ז) וסב פניו אל כהלו סדר ההקבלה הרחבה והגדולה וילך הלך ודבר. הלך וקלל. ובה אמר בלכתו ופניו אל קירות החדר. החכמים אמרו לא כביר (עיון לעיל סי' קכ"ה) "שגת תלמוד" ואני שתקתי כי אמרתי והי מה? והגדול מו שגגותיו שפירותי אבל בעקפה וכחו לי החכמים האלה לעזר הסובס במ"ט שנים עהור! זאת הוא שגת תלמוד? לזאת יקרא האדם שגת תלמוד? זאת היא בזמת ובאמינות עדין עקר גמורה בכל פטות חלקיה! זאת היא עלילה מתעללה מקרקד שצרוה עד כשות רגליה וזאת היא חכן נגף וטר מכזל לפני ולדי הבכרים. לא מכונס כי הם כוצעים! להחזיר מנות וכיס כו חלטה כזה? תקנת חכמים! ואיו לנו ולרודתי! הם וכמעט שגתה הגמורה זאת שיש בה ויקנ ערוה היא כזה? תקנת חכמים. היו ככל עיז וככל עוזר! וכבר שמענו שהחזיר כיוס טיחה הלואה לבחן מפני רהוי אוסר רבבני. ה"כגם זיקקה ליכוס יתרוה כשומכי עצם כהשגש על נשענת תקנה הרטון הזה! כאשר יפה התלוננו החכמים האלה. אבל כטורה גדולה וכפולטוקיון עטמת מפני גורל ההבטח עם הנחבר נר"ו. הו לי הם הומר! כי גם חכמי ירושלם כי מיר קדמו תה תורה התחילו לבטח פניהם בקרקע. ולאחוק גם בדברים חמורים כאלו. מפני הוזה פטות. והקרכת חילי כפיות! והנה יטמו החכמים המוכהקיס האלה. מקרה מלה היו חכמה ויון תבינה ור"ו לנגד ה'?

החכמים

קצ"ח

כקול שחוקי קר כולג המצגך לכות כני הדס והוה למיס. השוה בה אל הסוחר. אתה חזו! למה פנוק תסתיר! למה פנוק רעים יסכו בלבתי ו חוריקס אל האולחן ומסכוו לא כשורה ולא כטומס? דבר הנה עמנו וכמעה. ויל תרבה מקור החרר וחופס, זחונני תשמענה דברים רבים ורבים מתחדיך. חזרו כמה התרחות שהחרינו כך שיהו כל דברך ככבוד והחר ככחות להדס גדול כירושות וסרתת מעו! הנה כאלהו כל הוחס הגורחות שהורית לרברתי? קמת! גם זה חזו מעורס כטובך המתהפך. שך רכך להתהפך בכל רגע, לחלף פגע, אתה הוא ששכבת כיוס טרך לכדינו. (עיון לעיל סי' י"ו ו"ז) שלא להכנס עמנו כיוסות החריר והעמוק. וכחך עין כקסת חלף התרות (עיון לעיל סי' י"ט ו"ה) והכחתה חומכו כון שטינו זה שני ומס ולולה חחר ורוך חטי יודעים עוד כמה נטרך לשבר החזני לצוטנו להויתח עמך כחור טרקת וכוחנו! גם עתה כמעט רגע. גרזנו הנגע, וככל כתך עובת. דרך הכבוד אשר נדרת. ודרך חרן פלאתס תפסת, להכנות יקדס מוכמנה ומכבוד לצוטנו. וגם וד לשונך המעיו והמעיו היתה כנו לתת כל חכמי טוון היקרים המות השוים לבת שלימה של חפוס. רב לך הסוחר! דבר דברך כחונן וכשורה ומרבה חותס!

הסוחר

קצ"ט

ועינו לגמס ענה והמר. ההה כעל היכולות כולס! המטר על הסוחר ועל כנו מעיו ועל עטמוו גשם נדבות מזליפות מרוכבות. היו גשמי מוס. היו זית שמן ודבש, ואיון חכמה ואיון תבונה, כי הם גשמי רטון. גשמי סכלנות, גשמי הרחבת הלב. והמה יחוככו כנו מעיו כשתחו של חולס עד שוכנסו כהס קיסוס ורוכבותס, וגמלוס מנוקות וכניחהס. ולא יודע כי כהו אל קרבתה והלוחו הוכל ללאת י"ח עם החכמים האלה! הו שמש! החכס השד"ל נר"ו החיר רסן לשוט על מך הקדוש ז"ל ועל מוהר"ס קורדוב"רו ז"ל ועל רכוסו קירו ז"ל ועל מוהר"ו הירגאש ז"ל וכמעט על כל חכמי ישראל והותר לנו לשמוע. כי המרטו הלו דברים שבלטן הקולמוס שלה מרעת בעלום ואנו עמי כשכיל סגורק מפיו דבר קמת על חכס אשר כנולו ויעדיט חו כי לא חמרתו כי הם שכל מ"ס כמתקול גלו כפרט זה הוא עדות שקר להחזיר כזה? מנות יכס תקנת חכמים, כשכיל דבר קמתו כיה. ולא הקיף מלפני החכמים האלה עד שהחזירנו לכשאות? זה מצר מתחולל!

ויהפוך

(ויספוד פניו הסוחר כלפי החכמים והוסיף להפיו ואמר) רבותי! אמרתיו ואומר . עדות שקר גמורה . ועלולה רעה ומרה . ומו וכזיטני ? אינה הובא באיתא סדרו משנה ובתוספתא ובב' התלמודים בכלו וירושלמי הודעה זאת שבראשונה היתה עלות יבוס מן התורה . ועכצו משום תקנת חכמים ? והלא לעינינו כמה הלכות גדולות שהיו סוביון דעלמא לימים הראשונים מפני הטעמים המספיקים לפי אותה העת ואותו הזמן . ושוב — נשתנו הדורות נשתנו גם ההלכות ההם הם להקל הם להחמיר . ולא השמיטו התנאים מעינינו הין גם אחת . לכו ראו ב' זרעים נמנו שזה עשרה הלכות . ובס' מועד תשע עשרה ובסדר נאים י"ד ובסדר כוזבין ח' ובקדוש ועשרות תשע ועל כולם הם תומרים ומודיעים בראשונה היה כך וכך ולבסוף התקינו או חזרו וחמרו כך . ומכללם שתום זו שמענו כענין יבוס והלילה ביבמות ד"ל ע"ב והיא תוספתא שם פ"ב ואחרת שם ד"ז והכל בלשון בראשונה היה כך ולבסוף כך . וזה מלבד מקומות אחרים שהמרו זו משנה ראשונה הכל משנה אחרונה וכו' . ומלבד מקומות אחרים שנעשיו להודיענו שרבותינו נמנו והתירו . נמנו והסרו . נמנו והתקינו כדופן שלא היתה קריאה כאמנה שלא שבח נמנו . כי את הכל שמו לעינינו דורות הבאים אחרים למען נדע דברים על אמתותן . ולמה נפל הגורל על וונה ? רטנו לומר למה נפל הגורל על תקנה זאת של מטות יבוס וחלוה דאחר שבוטלה מדין תורה לחזרו ותקנה שלא יודיעונו תודות נפלא . וכ"מ הרבה לענין דוכא דכל ספק דמתיליד בה . להחזירו ספק דרבנן לקולה וכו' כל כך מילתא זוטרתא היא ויתר מיום הנפ שהיה מותר והסרו רוב"ז או מתקנת קדושת שני ימ"ט של ר"ה גם באו' ועכ"ז הודיענו . ? הא ודאי התמנה !

החכמים

מנא החד ר'יו לתת לך תודות הסיחר ? שעם כל טיפולך בינינו הצוה"ז הין כל דבר חדש הו יאן בעלם ממך ומסידור דברין וממה שירת למנון בהלכות שנשתנו דיניהם הם להקל הם להחמיר כמה הובאו בסדר זרעים וכמה בסדר מועד ובן ע"ז הדרך בכל סדר וסדר מהש"ס . מזה הראות לרעת שהיא ס' דרכי המשנה שחיבר החכם המפורסם מוה"ר זכריה פראנקול נר"ו בדרך .

הסדר

אמת ! היה בידו וגם ראותו כל מה שאסף בזה . ומה יש ? הגם ספר זה הוא מהרהוויס להעבירם תחת קולמוס — שומרי תומות התורה ? לא . האמין באדם הופן ! כי עם שבאמת מדבר בגדולות ונפלאות והחלטות עלומות כהר"ף ור"ת בדורם ולא בדרך הפלגה . עכ"ז וגיעה גדולה היתה לו במלאכה זו . הפי' שהיה לפניו הגאון סדר הדורות אשר הוא חבי המלאכה הזאת בקיטור . והוא הגאון הלזה זיע"ה הוא העמוד האש אשר האור לפני כל הבאים אחריו ובראשם להגאון מוילנא ז"ל ולכל גאוני השבנו האחרונים ולא יזכירוהו ולא יעלו את שמו על דל שפתותהם . עכ"פ על מחבר דרכי המשנה יש מה להתבונן . כי עליו יש הרבה להתלונן . אחרי כי הוא ברוח גבוהה הבה הר"ס בשבט פיו על רבינו הרמב"ם בחד ממכתביו (כרם חמד ח"ח עמוד כ"ב ונ"ג) למה לא יאמר דבר בשם אומרו ? והוא הראה אותנו באותה נפלאה כאלו כל הש"ס והתוספתות כדור לפניו ולא יתן תודה בהקדמתו לנו שנספ לנו התלמודים כי"ג יפה הוא הגאון בעל סדר הדורות אשר שמו לא ימנן מקריב חכמי ישראל וחזן מזה מה יש ?

החכמים

מה המדות המנוונות הלה להכנס . בתוך דבריו זולתם ולהפסוק הדברים בפני המדברים . אכחזו התלנו לתת תודות לך מנא החד . ומנא ה' היונו באים להתלונן עליו למה לא תזכיר בעל ס' דרכי המשנה אשר ערמ ויגע לאסוף הדברים כעמור גורנה . והאת חטפת הדברים מפינו להפוך התלונה על המחבר למה לא יזכיר הגאון בעל סדר הדורות חבי המלאכה . אחרי שהוא המחבר התלונן כן על רבינו הרמב"ם . א"כ ישמעו אונוד מה שאתה מתלונן או מתלונן על המחבר נר"ו ! הטוב לך כי תעשוק את רעך ולא תזכירוהו ולא תדבר ממנו ? אבל אכחזו בטוב מ וגיטוכבר היונו באים לבקש איזה התנלות עליו למה לא תזכרת אותו והאת בפתיוותך שמת יד לפניו .

הקומר

שארית הנחלה

נ"ג

ר"ג

הסדר

מה היה ההתנלות אשר היותם מטילים אותי? בחיובם! ואכני לא ידעתו.

ר"ד

החכמים

לא הזכרת ספר דרכי המשנה כי יראת שמה נלא לקראתך כחרכ ובחנות והוא במה שהבוא שם בעמוד ק"מ על מ"ש בר"ה רכ"ג ועירובין דמ"ה בראשונה לא היו זזין משם כל היום וכו' והבא להלל וכו' ומן הגיוס על זה כתב וז"ל. וגם בזה נראה שיש בראשונה. אף שהמשנה לא הזכירה. שהרי בימים הראשונים לא היו נלחמים עם האויב בשבת גם להלל את נפשם. ואף שכבר התירו במטון במלחמת השמונאים לעמוד על נפשם ביום השבת, נראה שכרוב היום חזרו שלא כדון להחזיק את האיסור הראשון. ועי"ז כבש תלמי לאגו ירוש' ביום השבת, כי אנשי העיר לא נלחמו נגדו בחשכם המלחמה לחולל שבת, וגם במלחמה אחרת באה העיר בענין זה תחת יד פומפיוס שר לבא הרומיים והמשנה לפנינו מתירה להלל מן הגיוס. וגם מפורש בתוספתא עירובין דמ"ה עב"ד וכוין שירעת יוצאים עליהם בכלי זינים ומחללין עליהם את השבת, והובא שם בעירובין דמ"ה עב"ד וכוין שירעת הסותר שבקשר זה הסף המזכיר ג"כ דברים שהיו אסורים ואיב הותרו. או להפך, ולא הזכירו במשנה וכל זה סתירה גדולה לדבריך. יען וביען ויכל הטוען לטעון ולומר כמו שהושמע ענין זה שנסתנה ממה שהיה הדין בראשונה. כן כמו הושמטה תקנת יבוס וחלילה שהתקינו ראשו חכמי הגלות על זה"ז. ועי"ז גם אתה הכחדת שם הספר ולא הזכרת אותו. כי לא ידעת שלא נעלם ממנו תוק הספר עם הספר

ר"ה

הסדר

מי שושמע דבריכם וטענותיכם בהצפה ראשונה אין ספק שיחליט ויאמר. כמה החכמים אהובים עצומים לבעלי השמועות האלה ומשקדלים בכל כחם להיללם בתשובת נלחות. כדמות גבור ואיש מלחמה המליל אהובי נפשו מן הגיוס ומפני אריות ונחמם בתוך חומות כרזל. אבל מי שירדע ערככם ארב בידיעת התלמוד ודרכי ההוראה, אין לו מה לומר כי אם שאתם משקדלים לברר הדברים כשמלה בת מאה אלף ורועות כדי ליתנם במקום פרוץ מרובה על העומד באין מלל! ואיך לא יהיה זה אעיקרם הוא הכל ורעות רוח להשיב מה שכתוב ביוסופן לרומיים במשנה ראשונה ומשנתנו האדוקנית למשנה אחרונה. ולא עוד אלא להשיב דבר זה בהשמטה שהשמיט הש"ס למנותה בתוך רעותיה הנז"ל! כי מי ואמון לספר ויוסופן הלזה שהיה ביד שוכאים והס' היוקוהו מלשון ללשון? ומי יודע כמה השחיתוהו וזויוסופו? (וזכר לדבר עיון בתשו' בשמוס ראש' ככד"ה דק"ב ע"כ וע"ג) המעט בעיניכם רבותי! מה שלא העלתו על דל שפתותם לא התנאים ולא האמוראים. לפחות הנאו והמוראו ארץ ישראל שדיו בקואים גדולים בלשון ויני הנדבר בזמנם בארצות החיים! וידוע דס' ויוסופן חובר מתחילתו בלשון יוני ואחרי כן הורק ללשון לאטון ומשם ללשונות בני יפת רובם*) ואפי' ס' בן סורא התירוהו חכמי התלמוד לבא בקהלם וזה לא הזכירוהו ולא דברו בו מתוך שנחתם עמו כשנחת אחי יוסף עמו שמרוב שנחתם לא יכלו דברו לשלום! — ועל הכל אף נוכל להאמין שהיתה משנה ראשונה ביהראל שלא לחלל את השבת בסכנת נפשות ואפי' בספק סכנת נפשות הפך כמה חלפי דינים המפורזים בהלכות שבת דבס' נפשות אפי' של יחוד מצוה בגדול הישראלי לחללו לעיני השמש והירח? וכמה ארקי דברי התשב"ץ (ת"א סי' כ"ד וח"ג סי' ל"ז) שכלל לנו כלל גדול בשתי דברות לבמקום ספק סכנת נפשות סילקא תורה איסור שבת ועשאו' כחול לכל דבריו עיש"ב כ"ש פקוה נפשות רבות ומסדוקן, הוא שעות וכוונות להאמין ששמרו ישראל את השבת על אופן זה אפי' שבת אחר! ואף אם נאמון שאירע זה המסופר ביוסופן זה שלש פעמים. הלא ג"כ ידענו כי באותם הזמנים אשר סופר עליהם שאירע זה, בו בפרק ג"ב ידענו שאומתם עלמא ביד בריונים ונפשים רמי הקומה גדועים. ורקקתו בקדמונות לרומיים שכתוב בזה הלשון "אשר אבדו

היאוליס

(*) כי היוסופן העברי יפה שיער גאוניו אשר סי' נר"ו בא' ממכתביו שזכר בזמן אחרון כאיטליא והוא ברור ואכמ"ל בזה

הואורים לסיבת קושי ערפם ושמירתם את השבת, דרכים אלו אלו מורין שהתחקרו שלא ברצון
 חכמים וכיון שהגענו לרעת זה ודענו טבעם של עמי הארץ כשיקחו בידם ההגת הליבור והקור
 להקמור במקום שהמרו להקל. ולהקל ולרמום בדרכים שעומדים ברומו של עולם. ויכאובו כל חלקה
 טובה באבני נזק וטור מכאול! הלא — לעינינו היום הזה נבליים מנובלים מתחקדים שלא לתת רשות
 למורה הזמן לגרש אשה זונה מופקרת לרכוס ובעלה עמה בכות ובאדה משכירתה במאה מנה. עד
 שכבר הגענו לחשוב הרב המגרש לנגון מפרוד חלוק. ה"כ אם יראה בעיני מו"ר נחאיב, גם
 הסכמת הממונים הבערים הלזו, למצא אחרונה ותנתן רת ותכתב לדורות הקשר ותוחק שאסור
 לגרש שום אשה. אפי' חללה וקדשה? הא כי לא להוכיח! כן הדבר הזה באותו חסודות שפות שעשו
 במלחמות תלמי לאנו ופומפיוס עד לבא הרומיים המוכא ביוסופון. ואף אם נאטום אזינו כשעה
 חדא ונעשה חזן של מעלה כאלו אינה שומעת את כל הדברים והאמת האלה. ונאמר דהיתה משנה
 ראשונה בושראל שלא לחלל את השבת אפי' במקום ודאו סכנת נפשות. ונ"כ נסויק ונאמר רעם
 שלא נמנית משנה ראשונה זאת מכלל האחרות. עכ"ז היתה משנה ראשונה. אלא שהושמטה מהתוספתות
 באשר הושמטו איזוה פרטיו הלכות שלא נכתבו בכריתות ובמשניות ונכתבו לברם פרטים פרטים ונקראו
 בשם מגילת סתרים*) הנה גם אם נאמר כן בעינים קגורות. עכ"פ אפי' העטלפוס ובישו וראו
 ההפרש הגדול והנורא בין ב' הגרות. אעיקרף אם כנוס דברו בעל המשתדל רכל עוקר מלות ובוס
 וחלוה תליא נחלת שדה וברם ודרכים הנקראים מולי דבותא. ועניינים ירורים ושפלים שבין וק
 אשה לחכירתה. (וחרפה היא לנו ולדתנו שתעלה! לחשוב שתלה האל הגדול אסור כרת ופגיעת
 אשה אח דבריו גענועים, או מאורעים ופגעים המשתנים לרגעים) הנה אף נאמר כן בעינים
 קגורות. כאשר אמרתי, ה"כ בהכרח אחר חרבן הארץ. כי ישראל עוד ר"ד. מפורד ומפורד.
 ויסוכבו עוד ויסקרוה בכגדים טאים. בלוס ומטולאיש. ומהס פרנסתם פת לו ומיס לחץ כאשר
 עינינו רוות וכלות ככל הורק גלותו זה. ה"כ בוטל טעם מלות ובוס כי אין נחלת שדה וברם
 ה"כ כפי זה חור אסור בית בפגיעת אשה אח לזיתנו הראשון כלומר לתוקשו של כריתת נפש האס
 מהחיים החווים והנלחיים ואחר כל זה מה כחם של חכמי ישראל או אפי' נביאיהם לתקור איסור
 חמור כזה מכני טעם קל מסיבון כזה והוא "שלא תתבעל מלת ובוס"? תתבעל מלה זאת באלף
 מיני כטולוס! ואל ופגע האוס השראלי באסור אשת אח, אחד שכבר נתבעל טעם המלה כשפרא
 דארעא ואין נחלת שדה וברם! ואין לפטע ולומר אפי' עשה דמלת יבוס ורחיו לא תעשה דאסור
 אשת אח, שהרי אשת אומר דמלה זאת פרתה באזור עם גלות ופיוור ושראל כ"ד כנסות הארץ.
 ואף יעניו חכמי ישראל לתקן תקנה זו הפך התורה והמלה בלתו שום ריוח ותקון לקיבון המדיני
 וישובו. אדרבא! לו הניחו בטולה של מלה כאשר עלה ב"עת בעל המשתדל נר"ו הוו מועילים ויתר!

ההכבדים

הכל אהה הסומר! העות פנוך ותארת פי' בעל המשתדל נר"ו כתאר מכאוב וקראת אותו
עדות ש"קד ומכל מה שאמרת אין כאן אלא טענות מססיקות בדרך שאל ומשוב. ועם שלא
 טבל להכחש כי הם טענות מססיקות עכ"פ לא מפני זה ותואר השירוש בתואר
 כזה אשר אין לו שחר!

הסודור

היינו דאמרו איננו ללועזים כלעו"ק ענת החכמים וקיים כל דבריהם, והואר ולא תעשה כמעשהם
 כן הדבר הזה! (מחולה מכבודם! וכבוד החכמים יראי חטא) אתם לא כבוד (קו' ק"ע) השפלתם
 אותי עד להפליא, כשכול שהשקתי לדבוסם. ה"כ הוכרר כי דבר זה הוא שלא כשורה, ולכס הותרה
 הרטעה, באין מי ואמר לכס מה תפעלו! והלא כבר הויתו בא לברר מן התלמוד הערוך באלפי
 מקומות

*) ש"ן ערוך ערך מגל ועיין סה"ק אי"י ס"ס סו' קפ"ז מקי"ג וילך ונשמטו מניי באותה שעה דברי הערוך
 הללו ששה דברים כהויתם שדרכתי אני הדל שם שיש"כ.

מקומות שכרברו כן הוא שהיא עדות שקר לומר . שמות יבוס וחלילה תקנת ראשוני חכמי הגלות היא !
ואישים את הדברים ברורים כשמלה לפני כל באו שעברו התלמוד בתורה . היתה בוכמית
 (ר"ט' ע"ה) תנן התם מטות יבוס קידמת למטות חלילה . בראשונה שהיו מתכוונין לשם
 מטות עבשיו שהיו מתכוונין לשם מטות , מטות חלילה קודמת למטות יבוס . ואמרו עלה כב"מ . אמר
 רמי בר חמא ה"ר ונחך חזרו לומר מטות יבוס קודמת וכו' ה"ל רב נתנן בר ונחך . אכארי . דרי ?
 ותורו . מעיקרא סברי לה כאבא שאול . ולבסיף סברי לה כרבנן דתניא אבא שאול אומר הבינס
 ובמתו לשם נוי לשם אישות . לשם דבר אחר . כאלו פוגע בערות . וקרוי אנו כבינו להיות הולד
 ממזר וחכמים אומרים וכמה יבא עליה מכל מקום וכגמ' שם כל כך החזיקו בסברת רבנן הלזו
 עד שרבו מארהו דתלמודא והלכתא כותיה על הרוב , פי' כדויתא סממות שם עפ"י סברת רבנן
 זאת והיונו . וכמה יבא עליה הוא מטות שבתחילה היתה בכלל הותר רעה כונסה רעה היונו כונסה
 (כלומר אשת אחיו וזה קודם שנשאה אחיו) נאסרה (כלומר שנשאה וחורה עליו באוסור כרת) חורה
 והותרה (כלומר כמותת אחיו בלא כניס) וכול תחזור להתירה הראשון , רעה כונסה רעה חולץ לה ?
 תלמוד לומר וכמה יבא עליה מטות ע"כ . הרי לפנינו רבותו ! כמה עדויות הפך כל השתדלותו
 של מפרשינו הקדש . א' גם לפי הס"ד הרי הוא אומר . "בראשונה שהיו מתכוונין לשם מטות מו"ק"
 וידוע , דלאן זה "לשם מטות" ככל המקומות אין פירושו הלא לקיים מומרא דרחמנא גם בלא טעם
 וסברא . כי אם כעור הנשען על הפקח הכריז . ואם מטעם נחלת שדה וברם וכדומה , ה"כ לאן
 "לשם מטות" הוא הפך הכונה ממנו . וכן באמת פירושו של דברים שהיו בתלמודא גם אוקמיה הך
 כדויתא הליבא דהבא שהול שהמר הכונס וכמתו לשם נוי , לשם אישות , לשם דבר אחר . הרי הוא
 כאלו פוגע בערוה וקרוי להיות הולד ממזר . נמלך דלאן "לשם מטות" הונו" כל מין סיבה נאמנת
 כמו שבאמת כלל כל הסיבות נאמנות באומרו . "לשם דבר אחר" ונחלף משנן וסיבות ביותות
 בכלל . ובפרט לפי תשו' רב שירא ג'הון בתשו' הנאונים דפוס ברלון סי' ל"ד (כפיהא לקמן סי' רכ"ז)
 דגרוס כדך כדויתא "לשם כנסים" הרי סיבות האלה נחלות אצורות בפירוש . וא"כ נשאר לאן
 "לשם מטות" כמשמעה האמתית הידוע לנו מאז היונו תיטות של בית רבן והוא . לקיים מצותו
 ותכרך דוקא בעינים סגורות וכדרך אלהי מופשט מכל סיבה ארעית . ב' כל זה אפי' לרעת
 אבא שאול המתחלחל הרבה במטות יבוס אם לא תהיה לשם גבוה גמור ושלא , כ"ש לעוקד סוגיון
 דעלמא עד היום ומחר בכלל הוא דמטות יבוס קודמת בכל אופני האופנים הנבאנים אם במבאנים
 אחרי דהלכתא כרבנן והם הרבים ורבא דהיה בתורה פי' גם הביתא הסתמית הנו"ל גם היה אלוכא
 דרבנן כלומר הלכה כותיהו בכל עת ובכל זמן . וכמו שכן פסקו גדולי המורים אשר בית ישראל
 נכון עליהם והם הרי"ף והרמב"ם והר"ע וכל גדולי המורים הראשונים . וטעם הדברים . דמלבד דהם
 רבים וכחוב הדר הוא "אחרי רבים להטות" עוד בה דמקראות רבות דייקו כותיהו דרבנן האמר
 "וכמה יבא עליה" כלומר רטון נוחן התורה לטעמו האל"ף הוא . שהיבס יבא על ובמתו והמעשה
 יתקיים בפועל . כי אין לנו לחתך אחר מחשבות בני אדם . אשר בעפר וסודם . כי אם אש לסיבתו
 לתועלתו להנחתו לחמירותו ופנה ומה לו לפשט ולמשמש חדרי בטן לחייה דבר וכוון ?
 אחרי כי התורה אגרה וכמה יבא עליה בעינים סגורות ונותנה כרוך הוא
 ודע מה כפאובה כי לא נכנה למלאכי הארת כי אם לאשים פועלי הכל ורוק הטעוס
 אחר החומר העבור . וא"כ אם נותן התורה רטון מה לעם , וכראש אבא שאול , כי יבסו אם
 לא תהיה לשם מטות גמורה ? ע"כ ואמר משל הדיוט . "בעל הנכסים מכור ומכור בעין ופה !
 והארסור מאן ומאן ועינו לא טובה" ועוד מקראות אחרות קוראים בגרון פשטות ענין זה והם
 "לקום לאחיו שם בישראל" "ולא ומחה שמו מישראל" ובחלילה יאבד כל זכר לו ! וגם באורה ראה
 מה אומר לבנו . "הקם זרע לאחיו" והם היו גרוס בארץ לא להם כמוני היום ואין נחלת שדה וברם
 אשר מכל אלה הנקראות הוברר כונת נותן וכותב התורה כשמש בחזו השמים שרטוטו דוקא כיוס
 ככל אופן שזדמן מכלי שיפקיף אל שם דבר זולתו לא לשם מטות גמורה ולא לשם הכאת ממנו

או נחלת הכות והדומה ג' אחת ביבמות (ד"ב' ע"ה) הצעה שהלך בעלה ובנה למדינת הים
 ובאו ואמרו לה מת בעליך ואח"ך מת כגך וכשאת (כלומר . בלא יבוס' וחלוטה) ואח"ך אמרו לה
 חילוף היו הדברים (כלומר שכנה מת קודם וא"כ נשארה זקוקה ליבוס) תלא והולד הראשון ואחרון
 ממנו . אמרו לה מת כגך ואח"ך אמרו לה חילוף היו הדברים (כלומר שבעלה מת קודם בחיי בנה
 וה"כ אסורה לאחי בעלה משום אשת אח) תלא והולד הראשון והאחרון ממנו . אמרו לה מת בעליך
 וינסת ואח"ך אמרו לה קיים היה ומה תלא והולד הראשון ממנו והאחרון אינו ממנו . ואמרו בגמ'
 מהו ראשון ומהו אחרון ! לתני הולד ממנו ? ותירו משום דקבעו למתני קיפא אמרו לה מת
 בעליך וכשאת ואח"ך אמרו לה קים היה ומת . הולד הראשון ממנו והאחרון אינו ממנו תגא נמי
 רישא ראשון ואחרון ממנו (כלומר כבר שך נמי ברישא למתני ראשון ואחרון ממנו והוא כמי
 שיאמר כל בניה מראשון ועד אחרון כולם ממזרים וכיון דדרך התגא למתני דבר והופכו בחד לשון
 זה גם ברישא דמתני דמשמע ממנו ג"כ באלו ואמר כולם . כל בניה ממזרים וכוה נסתלקו איזה
 דקדוקים מהאחרונים הלא בספרתם) עוד אמרו עלה תנו רבנן זו דברי רבי עקיבא שהיה אומר אין
 קדושין הופסין בחיובי לאוין (כלומר דכל אשה דאין קדושין תופסין בה כאחיהו ודמנו לה הולד
 ממנו וכן ביבמה דכתוב בה לא תהיה אשת המת החולה לאיש זר הם נשארה לאחר בעודה זקוקה
 הולד ממנו כיון דאין קדושין תופסין בה) אבל חכמים אומרים אין ממנו מיבמה שנשארה לשוק בלא
 חלוטה הואיל וליתיה עליה כי אם בלאו וכלומר כיון דאליבא דכ"ע חזן מר"ע הוא דכל חיובי לאוין
 שאינם של שאר , קדושין תופסין בה ויבמה מחיובי לאוין גרידי היא' הם נשארה לשוק עו"ש בגמ'
 באורך) והתוס' שם בדברים הארוך ד"ה הכל הביאו מכמה מקומות דנראה דאין ממנו מיבמה
 וסוף דבר העלו דהוי ממנו מדרבנן ולדעת ר"ח והר"י ק"בין יש לה בנים תלא ואפי' לרבנן וללא
 כה"ג דמתלקו בין יש לה בנים לאין לה בנים עו"ש . והשת"ה הם המת דבריהם המשתדל כר"י
 דאחר תרבין הארץ כי אין נחלת שדה וברם בוטלה מנזות יבוס וראשו חכמי הגלות שיארו בחרבן שני . ואלו בוטלה
 נזות יבוס מפני גלות ישראל שנעקרו מנחלתם הוין ויהיו ר'ע לקרות הולד ממנו הלא בוטל לאו זה
 דלא תהיה אשת המת החולה לאיש זר כעפרא דהרעא ? ואם לאו דאורייתא ליכא , ממנו מנין ?
 ואפי' רבנן דפלוני עליה ואמרו אין ממנו מיבמה . מורים הם דהלאו נשאר במקומו רבין כארי הלא
 דס"ל דאין ממנו מחיובי לאוין שאינם של שאר אבל לאו גמור איכא עד שהתוס' הכריחו דמפני זה
 נקרא ממנו מדרבנן ובין יש לה בנים ובין אין לה בנים תלא וכדעת ר"ח והר"י ק"בין של התעודות
 הישראליות . ואחר שכן למה יקום עד אחר (ולא כל אחד) אחר ב' הלפנים שנה ויעיד בנו עדות
 שקר כזה למנות יבוס כה"ז נתבעלה ואין כמה הלא מתקנת חכמים ותו לא , אחרי דכל ראשו הית
 אשר בית ישראל נכון עליהם מדור ראשון עד דור אחרון שאנו בו כולם מעידים בגדולם דנשארה
 המנוה בתוקפה והלאו דלא תהיה אשת המת לאיש זר רבין כארי על כל הנוגע באשה שיש לה זיקת
 יבוס ? האם כח אבנים כחיו ? אם בשרינו נחוש ? האם מברול ונחשת נולדו בני מעונו ? שנוכל
 לסבול עלילות כאלה כתובים על ספר וחוקים בשאר על ס' הושר , סמוכים לעד לעולם עם קשר
 התורה הזה ויהיו מוכשלים בהם כל פוקר . וכל נוקר , ובפרט ברור פרוץ כזה דמוקמי אשרות אלל
 מנזכ' ה' ? השמים לא תקבל דבר זה ולא השקיע ולא הנוח עד ולא כנוגה טרדת אוסור וכמה כה"ז
 מן התורה כאשר היתה בהמנה מיום אשר עמדו רגלי הכותנו על הר סיני ? **ואל תקנישו**
 אותי רבותי | אם חנו גזור ואומר , שאם כל החיות הלה הם מוכרות והמתנות
 בכחם הגדול שהוא כח קורתנו שבכתב ושבע"פ . חנו גזור על כל מדפוס ס' התורה הזה עם ביאור
 המשתדל שבהגיעו לביאורו זה כפ' יבוס . ידפוס כלרו כל האמור ומדובר בסתורות המבוררות כשמש
 בחלו השמים האלה . וכוה יקווים מקרא שכתוב "הוימו מכשול מדרך עמי" הא לאו הכי לא שבת
 חיו לכל ושרא מכת הרבנים (והיא הכת הרבנית והחכמנית והאמתנית) שלמתח כל מדפוס לשבת מקחו
 יקום וידפוס לנו ביאורי הקראים מאל ארון ברית ה' והמסכה זרה ! ולא מן השם הוא זה |
 החכמים

ההכמים

ר"ח

מן יוכל להקניט אותך חביבנו הסוחר! אחר שכל ראיותיך הן להס מרחק באוס לך ואופן דהצטרף
 אהת ואיסור הויקה שבה לא נשתנית ולא תשתנה באוס זמן מעט שום סיבה שבצולח כחצ
 היא כל התורה כולה והיא ספק שהיא ככלל הו"ג עוקרים שמנת רבינו הרמב"ם. אבל אם באמת
 הן מן שיוכל להקניט אותך ולכרר השך דברך. על כל פנים הן מן שיוכל להכחיש ג"כ שאתה
 כדברך החדים נותן אלכבע בין שני אהביו השוב המדוני וחכרת האדם! מה כל הרתיקות האלה
 שאתה מרתיק קדרת תלמודך בהן? היות וכול לכרר כל הדברים והאמת האלה במת"ק ורנ"ן ודברים
 של חיבה ויקובלו בעין כל שומע וכל קורא ברחמים וברמון באלף אלפי ידות מהות הדברים
 מעורבים וללושים במאמרו ארס ורוש ולענת וכל הדן אותך לכך חוכה שרטונך כזה להכות בעליות
 בעונתה הצורם חיים (שיחיו לעד אמנ) ודו על העליונה. ואם היתה תורתך אומנותך היות וכולים
 להגיל אותך עם המאמר ההוא ורגול "הזי ת"ח דתח אוריתא היה דמרתחא ליה, כי לא מלבד
 הכל איש סוחר שלא הגיע לקרסולי העומדים בבית ה' בלילות ותורתיו אומנותיו. מה יגיל
 האהוב? ומה יטעך. ומה פתחון פה נשאר לו להטריק כל מאמריך הלה אשר הם כחרכות חדות
 מחודרות. על חלל לבן של כל דורשי טובת החברה הנעימה? הן ורנ"ן גם זאת לא מן השם היה
 ולא עוד הלא שום ויש למטא עליה גדולה בדברך. שאגב רתימותך אתה נתפס בדברך! שהיו
 הראיה השנית (לעול סו' ר"ז ס"ו אות ב') השלמת אותה בדברים האלה ממע "אשר מכל המקראות
 האלה הוכרר כונת נותן התורה וכו' שרטנו דוקא כיבוס בכל אופן שזדמן מבלי שישקיף אל שום
 דבר זולתו וכו'. וא"כ — ואמרו לך — למה נתן נותן התורה תמורת היבוס באם לא יחשון החלטה
 יצור אומר ויאמר. "ובמה יבא עליה" ויסגור הפתח אחריו כאשר עשה במטות פריה ורביה לאמר.
 "פרו ורבו" ובא הדיבור דאם עברו עשרים שנה ולא נשא אשה ב"ד של מעלה מברו עליו ואומר
 "תיפח רוחיה דהוא גברא" ולית ליה פטרו בשום אופן ויש לך הדם שיוכל להקשות קושיא לאלדינו
 על המטות החליות הזאת מבלי שום פיטור באום אופן. ולומר. הן רנוני בקיום מטא. זאת ורנני
 "להמית הכלי המחיה את הכל (ולישא אשה בן שלשים שנה. או ולא כלום) לבלתי תבדד עליו ואת
 ואת גוררת המזונות ועבודת העולם. והעפ"ו שהמתת הכלי הנזכר והתחנכות על המתגבר
 בכל ווס קשה כמות וגם ואת. הנה תענוג ומלאות האמת בתורה ובחכמה, על הכל יתגבר, ועם
 כל הטענות המספיקות האלה אשר ידעם היוצר יחד לבות בני הדם המבין את כל מעשיו עכ"ז
 פנה עורף ולא פנים ומה במטות פריה ורביה כהחלט גמור וחכמי ישראל המקבלים הנאמנים נתנו
 שיעור מבין ו"ח עבר עשרים שנה מהין המלט זולת ענין בן עזאי שולח מן המרכז מלבד שלא כתב
 הדברים בספר ודרשם בדברים כי ירא לנפשו שמה ולמדו ממנו הלה הוא עמר בארי לטות להפך
 תמה שהיה עושה עבד שאמרו לו נאה דורש והין נאה מקיים והשיב כי נפשו חשקה בתורה כלומר.
 ותש כמו מרוב עיונו ושלוס ביותו כוטל לגמרי, וזה פי' רב האין גאון בחר מתאר' (הובאה בעין)
 ועקב חגיגה ובידו משו"ח ס"ט כ"ו משופה ומנוקה מכל טעות ושגיאה ונבחרנה בע"ה על מקומה
 כה"ו ה'ס' בביאור פשטו שכוון בו בכתבה) שכן עזאי הטיח ומת כי הגיע זמנו לופטר מן העולם
 כלומר שהיה חלוש הרבה מרוב חשקו בתורה ובשרה להטיח כעומק מרכבה הגיע זמנו לופטר מן
 העולם (ושם בביאורי אבאר הדברים ואת ברהויות מופתיות). המורם מכל האמור לית פיטור
 למטות פריה ורביה באום אופן שבעולם וכל שההדס רואה כעלמו דילור מתגבר עליו בכל ווס
 "זהכלי המחיה את הכל" הוא בכחו וגבורתו הוא איסור תמור להמתין ולהתגבר עליו ולעבור אמיתא
 דרחמנא רח"ל. ואחר כל זה למה לא עשה בן נותן התורה גם על מטות יבוס ללוותה כהחלט גמור
 מבלי לפתוח הפתח הזה של חלטה אם בדברך שרטון הא כיבוס בכל אופן שזדמן? (עיון לקמן סו' רכ"ד)

ר"ח שתי תלויות מבין שפתי חכמים וולאות שנונות ועל הסוחר ועל אנפיו מטפחות ומענות.
 על תלמותיו ועל דבריו ועל רוב לשונות. ועתה מלכי רבנן! שמעו שמוע מלתי גם אנכי ככם
 אדרבה

הדברה. ותקח חוככם תעלמות חכמה כפלוס לתושה. ודעו הפה כי כרב כח תרובו עמדו לא פזעי ולא טעמתי! רבותי! על הראשונות! תמהני עלוכם חכמי ישראל! איך תדונוני לכף חובה כי ח"ו וחלילה כוונתי באיוזה דברים שזרקו מפי מרוב קום ויכוחי להבזות בעלי השמועה לעיני כל ישראל! חלילה לי עוד הפעם! והגדלתי התמויה עלוכם רבותי! בפרטות מפני שאתם תלמודיים עלומים. והתלמוד מלא על כל גדותיו מזולזלים וקנטורים רעים ומרום ונאום ממרכז התנועות ועובדים אל חרפת האדם ובזיון מבהול! וזר לי מאד עלוכם יקרו ירושלם ואסנוניו לון! כמה תתחללו בלמדכם התלמוד ואין ספק כי ככל פעם שתגיעו למקום ממקומות כאלו דמוכם בקרובם כשור כאפר ופזר! וכר דיוקונן שפור הון להעלות דבר זה אפי' במתאבה ולרעתי הלא דבר הוא! שאתם עושים עלמוכם הטומי הדעת כל כך לא על מגן ודחי שוש חיויה תוכיות. כי לרעתי לא חתמון על מו שלל כמוכם כום התלמוד ובחדרים מכברו ויכוחו ופלפוליו או כמו שתאמר פולמוקו (* ובולס דקי העיון וזכו הרעיון. וגם מו שבקי כמוכם במדת הנשתון שהיתה בהם. איך ותתחלל בלמדו דברים ככתבן ולא יורה כי טבע הענין גורם לזה דוקא? ולא מרעית לב חלילה! חלילה! וכל זה סמוכין דרבנן לרון את הסותר (עם כי הון תורתו הומנותו בענותו אבל חנו תלית עומד בבית ה' כלולות והוא התלמוד הקדוש שעשועי לילה ללילה) לכך זכות על כמה דברים שילאו מפי מתוך ויכוחו על רטוי לרוב אחיו בעל המשתדל נר"ו?

החכמים

נר לני מאד מאד שאתה הסותר מפרש כל הזולזלים והקנטורים שבאו בתלמוד אשר תסמר שער כשר מים על פשיטות פשיטות! ואיך נעלם ממך שכבר הרב חיות ואור סו' קנ"ב נטעל בדבר הזה ועבר כמעט ככל המקומות שהובאו בתלמוד מהלו הזולזלים ורוחו הוא קבץ והעלה בהם שלוש ישוב ואשר טוב עשה יותר ממך שהנחת הדברים על פשיטותן ואם כדברך התינה שהוא טעם נכון והמיתו לכל מכור ורגול בטבע היוכח בין שני מתוכחים החמוס בטבעם כי בהמת או הפשר לומר ונקח מהשמעות חיויה קונטורים מהררים פאכר ופה ביררת. אבל המעט בענין הסותר! הלער הממית הזה בלמדו ספרי התלמוד מרחות כפי הגדולים אשר בית ישראל נכון עליהם בזיונות וחורופון אשר ויחיו בהם יוכבו שער רקום מחכמה ומכבוד? וקובלנו על רבונא ורב חשי מקדרי התלמוד למה הביאום בלורתם? הוי הדברים מוכנים גם בלי השמעת ק"ל הזולזלים ההם וה' ומחול לי אם אומר. דדבר זה נותן וד לפושטניה ולמנינים למען יפטורו בשפה ויטעו ראש לאמר חכמי התלמוד היו נהום לדרוש והו כבוד חברך חביב עליך כשלך ולא היו באים לקיום ולאשר כל הונא מפייהם

הסודר

הלא אמרתי אליכם "הלא דבר הוא" כבר נעשיתי בן בית עמכם חכמי לון היקדים! פעם תנסונו בחירות! פעם תבואו עלי בעקפיון כדי לנלות כל סתום. פלא! החכמה הרקה הזאת! מעולם לא פללתי כי הלה ההקפות הם להבזות בתוך גם הרב חיות ואור ובזמת עמי היתה תאובת זאת ולא נעלמת מאיתו גם מתמול גם מאז עמדתו על דעתו אבל אומר לכם רבותי בכל דעתו שהרב הזה ז'ל טחן הרבה ולא הויה חפוי קמעה כי מלבד שכל מה שכתב בישובן של דברים הון בו כדי שביעה עוד זאת שכמעט כל דבריו הם טלחי ע"ג טלחי המבואים לודי כהב לב ולא בדרך גומא. ולמה יפשוט מעל כל המאמרים הקאים בעינוי בנדי האמת מעליהם? מו לא ודע טבע המתוכחים בשמסתבכים בענינים דקי העיון כי לא ותמלטו מהשמעו מפייהם בתוך ויכוחם דברו חדור ובפרט מו שמתם מדת הנשתון כמו שהם כל אהבי החכמה ורטנס לודר בעמקי סתריה ובראשם חכמי התלמוד? ומי הוא זה הפקי בכל התלמוד ולא יתכרר לו שכן היתה מרתם? פעם נראים עניוס ושפלוס נאום ויאום פעם אדירים וגבוהים ולעומתם מתנשאים. פעם מתבצטוס ומקפדוס

פעם

(*) הפלפול התלמודי נקרא בני ספרים חנוים פולמוקא ארויסאטוליקא. רז"ל פלפלת ארסוטוית. וע"כ ברזונינו להרחיב הלשון ותיאום על פלפול עוד תאד אשר כדי להעשירה וליופותה נוכל לנגות מילה זאת שרשה מהיונית ותמונתה מהעברית ונאמר פולמיק פולמיקויו וז דרך פולמיקות וכו' וכו' עיין לפיל סו' מ' בהפדה

פעם דבר ידברו כחבר חיה וכל רכיהם כמדקרות חרב . ועצם כל דבר ודבר . בתביעה אחת עושה חיבור . אל הכבוד כולו . ואין זה מן התומה למי שתכליתו החכמה והאמת דוקא . וכיון שהתכלית הוא זה ולא החבר , ע"ז כדי להגיע אל התכלית הוא כל הב' ארדוס מהצדוקים לא ירנאו אל כל האמצעים אשר ושתמשו בהם להגיע אל התכלית הקדוש הוא כבוד האמת על נכון . ומו לא יתכוון בטבע המתוכנן או הדורש ברכים שכדי להגנו לב השומע להתכוון הטוב . ואיתן לכו על הדברים אשר היו עד הנה זרים בעיניו ויעוררוהו להשוב . על זה מצרוב בדברותיו מלוטות קצות ומפלוטות ותוכחות גדולות ונוראות . כמו שאמר 'עורה ! למה תישן ? הקוזה ! הן דבר על כוריו ! ואפי' הם באויה מן הפעמים על ידי דברים הקדושים והאקוס והאידוס ולא הק"ף מלפני השומע ויחדר וילפת ויחרה אפו . הנה אין מי שיוכל להכחוש כי לאחר שאקומו המיות קלפו וכנסו הדברים מעצמם כלכבו ויבין ישרם . ועי"ז תשיג האמת . הוא התכלית הקדוש מבקשו . והחד שדבר זה הוא חד מהמושכלות הראשונות . הטוב בעיני ה' ! חכמו ישראל ! שובל להאמין שכל דעתכם אחס סוקלים כל תלוטתוכם על רכונא ורב אשו שלח השמיטוס ? הטוב בעיני ה' שגאבר טובה הרבה ? רטנו לומר אותה הטובה שקיבל אותה שומע התלמודיו בעל פה ע"י אותם הקנטורוס שעל ידהם נתצוררו כל רעיוניו לירד לעימק הדברים ? ולמה יגרמו לנו רכונא ורב אשו הנזק הצטוס הזה , שלא נתחלל גם הנחנו דור אחריו באויה מלוטה חרה ויחדת חדרי בטן כדי שירד הנחמה ההוא חדרי בטניו כמו שירד בלב השימצ התלמודיו ההוא ? הן ודאי הם היו משמיטוס כל המלוטות הקצות בעינותם חכמי טוון הקידוס והצנוגוס ! גול גמור היה כיר רכונא ורב אשו מכלו אום רוח ספק . וב"ש וק"ו שלא יאחר לנו רוח ערעיר על מסדרי התלמוד בהביאם כל הוכחות בעינם וכלאונס כדאר נפלו מפי המתוכחים , הם נאסף על חנונת מעתיקי הקבלה עד שאמרו "חייב אדם לומר בלאון רבו . (עיון ברכות דמ"ו ע"ה עדויות פ"ח מ"ג שבת דש"ו בטורות ר"ה) והוא עמוד נכון לקיום האמת כדי להיכיר למי ששמע אותו דין או אותו ענין באותו לשון ובאותו בעב או קנטור ששמעה (ע"י היו היסדקי"ד) ולה יכוונכ ולה והגדר ליהם . ולדעתו הם דברים מקובלים על לב הבקי . בטבעי הוכחות וכנהמות המקבלים , ולא יקשירו בהם (חזן מכבודם כי לא ככל לבבם תדברו) כי הם מי שכל מגמתם הוא כבוד המדומה הפיו בעת קטת ההכמה והמדע ה' זולנו

החכמים

היוט דאמרו אינאו ללועזים כלעזו "מי שהיה חכם וסוחר . הוא שמחת לכב למי שבחברתו בחר" וכן היתה הסוחר יהו אלרו"ס עמק ! כמה פעמים היתה משמחניו מיונוטו על כמה דברים הטמונים מאי השנים הוך מורשו לכביטו . כונת האמת על תלמיה ! אמת שכל הלה העקיפין היו מאותנו ככונה חכונת כדי לעורר על תאר' ס"ו הכ"ז . אבל היתה ! וכיוזאת עשה לנו הרב הזה ! הך וו ! כמה תשובות יש בספר הזה המביאים את האדם לומר בעל בריו . "ברוך הוידע מה היה בלבו , כאשר אמר הרב העקודה (פ' וירא שער י"ט דט"ל ע"ב) על רכונא הרמב"ס . אפי' שלא ראה מאורות לעכבו ולה בדרך גוזמא . כן נוכל לומר על הרב חוות יאור ולה נורא ולה נחת ! מי הכניסו לחבר סומן זה ולהסוף כל הדברים והקנטורוס שבאו בתלמוד כאסיף בוטוס עווכות ולהוליד החולי על לבות בני אדם מכלי שודע לבקש תרופה מטופה למחלה זו , כלומר תשובית נאקות שותפבו על רך טוב בלב כל מבין ? וא"כ שתוקותו היה ופה לו ! וכן היתה דסו' קט"ב בענין הלכה למשה מסיני אשר הן בעון היתה לאבן נגף וטור מכשול להול'ר הרע כספרו המוהס * בחנונת הקבלה , ואם זכנו ה' ונחזור על ארטינו ועל נחלת אבותינו ולא ננטרך עוד לכשר ודם . נחנו נעלה ונלחמנו — בדברים ברורים ומנדוקים וכפור לרוח כמה טוין המעכבים שבתשו' חוות יאור זאת דסו' קט"ב ונראה לעין כלכע"ה הרב יוס מאירוס ומנהורוס כנתינתן מסיני ככל ענין הדור של הלכה למ"ה הלזה . וכן הם אותה דסו' ר"ו ! מי הכניסו לדבר . בחכמת הקבלה והוא לא נכנס בחטרה החיטונה הפיו עד מדרך כף רגל ?

ופיו

(*) כן כתב הרמב"ס ז"ל בהקדמתו לח' ורעיס חז"ל ומפני שידעו חז"ל שכל רבניהם ברורים וכו' אמרו כל המעליג ל דברי חכמים רון כנראה רוחתו ואין לך נראה רוחתו (לשכל) גדולה מן הסמילות שהשיאחו להלעיג על דברי חכמים וכו' עיש"ב ולה שפיר תארתיס' כחינה הקבלה ס' מוהס ואמ"ל

ופיו יענה חסרוננו כמ"ש שם ו"ל כי אנחנו בלמדנו ספרי האר"י וגוריו , לא יעלה בדעתנו דבר מוכן וזאת קריאת המילות „ או שמים ! האם כשכיל שהוא לא ידע ולא הבין כי אם קריאת המילות בחומרותן , הלמענו תעזב הארץ העלוונה ! או עם סימנו הלזה סו"ק קי"ק תמות חכמה ? תלוי"ת ! העוד לנו חלק ונחלה בחופת חתנים ונכח צערי רבינו האר"י בתורה ובזמירות נרוע לו על עומק חכמתו ודקות רעיונו והשתלשלות עניניו במולאיהם למסעיהם . ובשמחת לבב יעלוו חסידים בכבוד כלולי עבת הארוכות אז נדברו וראו ה' הו"ש אל רעהו לאמר ! נלכה נרוה דודים עד הבקר מיונח דמנערה מחרת עינים ובאבתה ורננו על ושיבתם . בקומטש שינה מעיניהם כבית ה' עד להשליח ! והגאון החסיד מוהר"ר דוד בבר שמואל דידיע מהגה"ר זוק"ל מחבריו של הרב שר שלום שרעבי זלה"ה העיד על עצמו זה שאם שנה בקהלתו קהל חסידים — הוא ק"ק בית אל

יב"ץ" ע"ד היום הזה — שכזהו מתשלל תפלת שחרית כבוטת הרטויות כטויות לתפסיות היה עובר ס' עץ החיים משער לשער בהשתלשלות ישר מלמעלה למטה ומלמטה למעלה בסדר אור חוזר ובאותו זמן לא היה מרגיש באיוויה עולם הוה . יאמרו נח וראו ה' ! שר שלא יוכן ממנו "כי אם קריאת המילות" הויכל שכל שום מעיון לשלבו בהשתלשלות ישר כומן מועט כזה כאשר העיד הגאון החסיד דוד נעים . הכיור הרועים ! ומפלפלוו אשר נשאו בידיו בקצת החכמה הזאת הנו מוכרחים להודות שכאשר העיד על עצמו כן היה באמת ! ועוד ובי עדות זו כלבר יש בידוי לברר הפך דברי החוות ואור ? הלא כל האר"ש לפנינו מספרי המקובלים החדים והקלים . והעמוקים עד להפליא ! כמו' נהר שלום אמת ושלוס , רחוכות הנהר , תורת חכם ורדמו להו , לרדיך נבר ובר נגר להבין עומק מולהם , ודקית שכלהש . ומולאיש כל הקדמיתה מדבריו האר"י וגוריו על פי פלשול ישר . כשר ומקושר ממקיס למקום ומענין לענין . ממש ממש כאשר הנו מולאיהם הדונים מהתלמוד ומספרי הראשונים לא טפל דבר .

הסוחר

ר"ב ומה לנו לרלות מוס מבורות עמוקים . ולהעיד לפנינו עדים רחוקים ? הו"ש דבר ברור כראית העין ? הנמלא מופת חותך וותר ממה שהזכר לפני גם מתמול גם משלום ומאז זכנו ה' להתעלם כההכתם עם חכמה זאת ? היו עברו לנו ב' ימים ולילה אחד כיוכחים הדירים משכרו ים השכל ולא הרגשו באיוויה עולם היונו ! וכל מה שהתוכחו היה ככח השכל ושדשו ועמדו והלנו . ויסורי תורה שככתב רובם . והלכות דעות שבתלמודים ובמדרשים . ומתוך הויכות הגדול והגדול ברדתו גם הנו (סוחר פשוט שכל עסקי בעניני העוה"ז בעויתו !) הדברים על מתכונתם ובפרט בענין הממנוס ! כמה הדברים הם המתוים ונזרכים למאד להשריש כלבנו אמונת הוחר השחלמי ויוכנו בו כמה פשטו מקראות המדברים מהאל הגדול בעל היכולות כולם . כמ"ו קר יד ומקבל השונוים והחרטות ח"ו ! וחלולה ! וכן חקירת קדומת ברוחת העולמות והתרתה הנפלה דקה מן הדקה הרוכה גם זאת למאד מאד להשריש כלבנו אמונת חסידוש ולהראות לנו הנקודה מהוכן נתחול לומר "בראשית ברא אלרו"ס ולשוור בדעתנו לוור שקוע ומתחקק על תלמי לבות לומדו ספר התורה הוה ! וכל לו הביורום — כמו שאמרתו — התבררו תל"ת דברים שכלוים ועפ"י יסורי תורה שככתב על הרוב . ובררו הנו והתם שכחכמה נפלה סידר האר"י הקדוש חקירות אלו כדי שלא להעלות חפ"י במחשבה חקירת מה למעלה . ווהי היתה כונת מוה"ר רב יוסף סיני באומר אמונים שלו . עד שכבודכם חבקתם ונסקתם אותי אבות נשקוין ואני תמהתי על החפץ ועל כל הגדולות אשר ילאו מפוכם לשום שפלוס למרום כמוני הווס ! והתם רבותי ! כה השכתם אלו (עיון לעול ס' שמ"ד *) לאמר

(*) אמר המ"ל ס"ס נס ס' זה . יבקשהו קורא ולא ימלאהו כי הוא בכלל חיבורו הגדול נח ישראל . וזכור יזכר שכל מה שרואים לפנינו הם תרומת דברים לשלוש ולרביע ממה שעבר בין החכמים והאחר באמנע סעודה הערב של יום רביעי לביאת החכמים לוורנו יפ"ח

לאמר. ואך לא נתבלם וכצמח ונעלמו כהפח חמתך ששם שפחז חוש מאזיו ומעילם
 לא נקית באלה. ועב"ז מה עלמה כח החכמה הקדושה הזאת ואמיתותה ויושרה עד שצ"י אהבת
 הויכוח האמתו הישרת השכל הישרה מכוונת וקלעת אל השערה ולא החטותה מפל מה שפ'
 הארו הקדוש ז"ל בקיטור מילין ומה שהאריך הרב מוהר"ו אורגאס ז"ל רב ומ"ן של קהלק ליוורט
 יע"א ובאמת ובאמונה! מעור אני עליו שמוס וארץ! שכשעברתי ח"ך לפני רבותי! על דברי
 הארו הקדוש נארתו משוגע ממראה עיני! כי לא האמתני שכל כך חכמה עמוקה יש בחכמו ושראל
 האחרונים והכל במולות קטרות אמרות טהורות ומקודרות וברות ואין להם פירוש אחר! כי
 דרך האמת אחת היא לאמה. ברה כחמה איומה, ואחר שהתברר לעיני כל זה אתם לויכוס עוד
 לראות מופתות חלוטיות לסתור כל ס' קי"ק של החוות ואיר בפרט זה? תמהני! ואקח הראות
 לעלמי לכבוד האמת ואומר. שאפי' יקום מקברו וישב על כס רבותיו. ואת יקר תפארת גדולתו
 אשימה פני כחלמיש לומר לו. שאם הוא לא היה מבין כי אם קריאת המלות למה הרשים סימן זה
 שאין שום תועלת ממנו כי אם להיות לשמנה בקמי החכמה הרמה הזאת והכמות ומעיוניה?
 (עין ויכוח הקבלה דמ' ומ"ז) ועוד דברים רבים הייתי אומר ששקיתו עתה ופה מריכורי! !
 א"כ רבותי! נגמר הענין! מעתה ומעכשו הראות נתינה לכל מי ששמה מוס החכמה אפי' כוס
 אחר שיקום ויחבר לנו ספרים ופירושים על קינות ארוכות ושוט כתובות ואם וראה בעיניו להנות
 אלף קושיות בע"ע וינח! או אם ועלה בדמונו לדבר בגדולות ופלאות כהרמב"ם ור"ת כדורס ודבר
 ומו שיש לאל ידו להחזיר העטרה ליושנה ולטעת נטיעות של הקדש ועל ווכל ושלח שדיון כרחכות
 הנחר דנגיד ונפיק מעדן השכל והדת. ומות בלא חכמה או אלס או חרש! השמים! לא אקבל דבר
 זה! אפי' אם יבא אליהו ברכבו אש וסוסי אש שלו. כי כן רבותי! בע"ה אחר הסעודה אינו זו
 ואינו מניח שנתת פינו כי אם כבורר הדברים לעיני השמש והירח איך לא לרק הרב חוות ואיר
 בכל מה שכתב בס' קי"ק זה נגד החכמה הרמה הזאת.

רי"ד והחכמים

בעזרת העוזר כן נעשה! לא תחוש כלל. כי כדור זה שאתה כל כך משתוקק אליו הוא כעופה מן
 הים כערך כל מה שתל"ת בוררנו בענין הנשטט וכל הנז"ל. אבל הודות לאל יתעלה שממקום אחר
 שלח שלומיו. עושה משפט ודרך במרומיו, שעל תשו' אחרת שם בחו"י סי רי"ט שגם שם ראה
 להראות עלמו תוכ"ן הרב והסוף דבר לא הו"יא אפי' קמעא עד שכתב בסוף התשו' וז"ל ולכן אל
 תוסף עוד ראות פני במקורות ודרישות בחכמת התכונה זו. כי אתי הייתה ולרוב היגיעה ומיעוט
 השנה. שלחתיה לחפשו, עכ"ד ומן השמים נלחמו שכבר בא חכם הגאון בעל פחד ינחם באות
 ל' רי"ט ע"א שהבא דבריו אלו וכתב שרוב קושיותיו נולדו לו מחסרון ספרים שיש בגלילות האוטולח
 מחכמי אומות העולם שהעמידו כמה דברים על הקוטב וקו הישר, עכ"ד ושפתים ישק משחק
 חכמים בחכמתם. כן ממש רומה כדומה נוכל לומר לו דכל קושיותיו נולדו לו מחסרון ספרי הרב
 שר שלום וספרי הרב דולה רוזה. ומסרון יורדע לעומק כל דבר ודבר.

רשי' הסוד

האמתו מלכי ארץ! כי כל אלו התשו' רשי' קל"ב וקי"ק ורי"ט אין לבי נשרף עליהם כל כך כי אין
 נוקם נזק שלם ככל אשר הוא אותה רשי' קנ"ב אשר עיקר מערין עליה. כי היא גרמא כנויקין גדולים
 בהשפלת יקרת מעלת חכמי התלמוד — אשר בזכותם אנו חיים — בעיני כל בעל ככף ועם שח"ו
 שהרב הנז' חלילה כוון לזה! עכ"פ אסיפה זאת מבלי תשובה נלחת תהיה גרמא להכשיל בני אדם
 ולומר. — כאשר אמרנו — החכמים היו נאים לרדוש יהו כבוד חברך חביב עליך כשלק. ולא היו
 נאים לקיים ככל הולא מפייהם. א"כ יאמרו, כמונו כמהם ראשונים כבני אדם אשר גם הם בעת
 חמת ויכוחם, לא היה מחסור לרוחם. והן בעון ע"ז זה פשטה המספחת בדורינו זה. או לעינים
 שכך רואות! חרטים על לוחות הדפוס חרופין ונידופין על גדולי ישראל שמהם תורה ודעה לכל
 הגולה. על רבני הרמב"ם זיע"א באלו ח"ו וחלילה טפר בעיקר ופסע על מאה קעופים! ועל
 י"ן 46

מנין הקדוש ז"ל באלו מתפתח משכרות וינו "ופמה גבור לשאת יין" אוי לעומם שך ראו! ואון שמעתי
וכוף חליה לתוכה זה באמת לער מתחולל!

החבמים

ר"ד
לא לער מתחולל כי אם לערו"ם המטויינים. רעום ונאמנים! הריו און באיכותפא המעטורה
הזאת להשיב חמת הכותכים הללו מהשקית? אם רופא מובהק און בה לרפאות שכרים הללו כמתק
לשונם ובמוקדם יחזמונו פי כל רוכרי עתק? האלריו"ם וש ויש! ה' עלוהם יחיו! מדוע ה"כ לא
עלתה הרובת החולי המדש אשר חלו בו היות מאנשו דורינו זה? ה"ר א לעינונו דברים מקילתום
חזקוס כשאר. על שפי הישר וולאיש כשו"ר וכמשכים מא"ר
כרכרי חן ושכל טוב יורדים

חדרי בטן הוא הגאון תמים דעים, אביר הרועים, הגאון שיר גר'ו (וכמה סגלן לבד נחוד הכאים ולזאת
כדקרו ומומנו וישרות לנו! הנה! כמה רב ודור הוא היכולת התלמודי ו לגליל לומדיו בעיון ושקידה כהגאון
זה גר'ו מפי כל אויב וטורף מסכרות הפלוסופים יה"ר וכות התלמוד יגן עלינו ועונו"ו וזוכחתו תוכחת מגולה
מזכה מסותרת, כל שהיא מפזרת. הלא היא כחונה בכ"ח חו' עמ' ו'ו) אך! וי אשרי המדבר על און שמעת
תוכחת חיים! ! כ"ר הדברים הזלה ודורינו הסותר! וולאיש מקדרי לבנו מתוך האש העגן ותערפל
כחיווק מקצת דבריו בקנאיתך על חבמי הדורות ומכ"ש לאותם שכבר הם כעולם האמת אף היו מדרך
לכף לשוני כותבי הדור הזה! וכבר נוח ע"ז גס הריכ"ש סי' ס' ו'ול. "ראו עתה! ההיתה כזאת
שהתרו פטורת האדם והיה מה שהיה! שיאמר עליו ככני קהל ועדת דכרי גטת? "עיש"כ
מה יאמר הרב, א"כ, על המעלה אותם בדפוס ומתורם כד' כנשית הארץ? !

הסודור

ר"ז
ולמה על מקצת דכרי ולא על כל דכרי? הלא אחס חודיתם שלא יפה עשה הרב חור'ו לאסיף
הזולולים הכאים בתלמוד מכלו השיב אליהם תשובת נאחית.

החבמים

ר"ח
המבונתך הסיחר שתזכותך הם כל כך נלחית והמתנוות און לחם מרחה? אל בנינו! כי עדיין הלא
לא הללת ודאי לרבותינו חכמי תלמוד מהקושינות הגדולות שבאו כפאלת האהל של החור'ו הג'ו
דחם האמת היא כמה שהיא כמו שאמרת שך טכ צי המתיבחים להיות נורקים משיחם היות קנטוריס
עכ"פ במקום שיש קנטוריס. וזולולים און נחת ואון כבוד והדר, ומקרא מלא דבר הכתוב דכרי חכמים
כנחת נשמעים, והמשנה אמרה יהי כבוד חכך חכוכ כאלך והיך יתקינו שנהם?

הפירור

ר"ט
מקרא זה היה מקום כבודו? ופשטות דקרא כמאי משתעי? הודיענו תחלה!

החבמים

ר"ך
פתח פוך וולוירו דכריך השלם האיטלקי אשר במתרחות רבית ורקדוקהם וטעמהם מאד היתה כפי. כי
תארץ מלחה באנו. וארץ ישראל הוא ארטינו ונחלת אבותינו. ארץ אשר לומדות וחכמיה לא ידעו ולא יבינו
לא מקרא ולא דקדוק גדול או קטון ולא טעם קדמא ולא זקף קטון. (עיון אגרות יש"ר ח"א עמוד ז"ו)
הסחחר

ד"בא
וולק עופרת רוחם חוד גרון מו שכתב כן על רבותינו חכמי ארץ ישראל כי משם תלא תורה ו ידעתי
מז התלונן בהגרותיו כן אבל הניחו לו שכבר נותן דין וחשבון לפני כ"ד של מעלה על כל אשר עומא
קולמוסו באחריות ומנו ומה לנו ולו עתה? והבא ל הכונה בקיטור מלון, המקרא הוא בקהלת (סו' ע'
"דכרי חכמים כנחת נשמעים מועקת מושל ככסולים" הרי סוף הפסוק הודיענו כונת תחלתו והוא
על הנחנת החכמים עם ההמון במשפחה ודרושהם ומוסרהם שכולם הם כנחת לתחור את הבריות
למוטב ועו"ו נשמעים וככסמים אל און שומעת לא כן ועקת מושל ככסולים ר"ל שהיו כסולים וע"י
ועקיתיו ושרו עור כסולים ממה שהיו כבר. וא"כ אינו ענון לויכותו החכמים כוניהם כעת לתורם
ופלפולם. ואון רהיה מהאהל של החוות יאיר כי אחתו זמן באשכנו כרובם כן חסרו ידיעת המקרא
בארשה כנודע ונדמה לו לשאל שעל כל דכרי החכמים הבייתיים או העיוניים שכן חכם לחבריו נאמר

כמו

כמו שער היום על דרך מלוכה כן ושתמשו כל החפצים ומרגלא בפומיהו מתחיל זה והסוף כלמה לו
 שזה פשוטו של מקרה ולא אחר. ולא ידע שהוא טבע קיום להיות הויכוח בשצד החלפה וכיון שידעו
 חכמים הטבע הקים הוא ש"א בלתי ע"ז הם אמרו. את והפ בקופה אחת כקופה אחת והתאמר הוא
 בין תפראו וירח אוריו וכו' ר"ל לטעת אחת בין המתוכחים בקוף הויכוח. או תפראו שכותם
 ו"ל לקודע טבע מחלוקת החכמה כי קופה אחת מלא המלט בין כך ובין כך עיינו תדורות ההנה
 בקופה. והתחבה הוא למעלה מהכבוד באלף קומות כלורת. ופבר המזל המ"ץ של רומי שית"ל
 באחד מדרשותיו האטלקית שהתחבה היא דמיון המוס והכבוד דמיון האמן העולה למעלה ומתנשא
 לאמר אני אמלך וכל מה שאתה מוסיף מים (היא ההנה) האמן והוא הכבוד עולה למעלה עד אף
 תמלא הקערה מן המים. האמן חילף חילף לו כן כל מה שאתה מוסיף ההנה עם חכיר הכבוד לא
 ומלא מקום למו. ור"כ אחר אוריו או אודיעו חכמי התלמוד המפלגים והמקנטרים שיש ההנה
 בקופה מה יקח לנו האהל ממשנת ימי כבוד הברך חייב עליך כאלך? אחרי דוש בקוף הויכוח זה
 נשמתו חוה זוללים מפי המתוכחים ההנה עלמית וקרי שקודמו על מהתוס שהיא ההנה ויתר
 ממנה שהיא הכבוד וכאמור? ה"כ העולה מכל האמור של תפראו על כבוד המכס הד' לר"כ כשרע
 זה כי אהבתינו עמו בקיף הויכוח לעלמין לא תתחבל וזה דיוקתה בהתנלות עצמי על כל הויכוח
 מפי כעת יחס הויכוח.

החכמים

רב"ב

עתה ידענו כי איז מאישי ישראל הכרי לכב התה! ירכו כמותך. כי לא כמותך. כר"א. כמות
 היטבת לטעון בערך על היות קטורי שילא מפק. כי לא מלבך חלולה! ושמחנו שמחה שלומה
 כי כמותו כמות בההבת המכס הד' לר"ו על יופי שלמותו וגדל השתלכותו מומי נעוריו להוניה
 לאור כמה דברים וקיום מחכמה ומידועות מישל"ות ומלבד כל זה עוד זאת שהגב ארסון.
 התבררו והתלבנו כמה דברים בצדוע זה. והזויות הז מאר ע"מז, לא לתאמר לבד כיהא להכתב
 ולהעלותם על מוכח הדינים. למען ידעי כל תיש ספר השבעות האמתיות שיש ויש על זוללים
 וקנטורים שיואלים מפי לומרי התלמוד, עת ישתכו בשלול הדק ככפיר. ומעתה ומעכשיו כל
 מי שדן אותם וכו"ש לחכמי התלמוד גופיהו לכף חובת. או ח"ו יתלונן עלותם לגופי הוא לרוך
 ואם ככה יש להל יודך לאיס העקוב למשור גם קשייתינו השנים. והוא. לנה לא ליה טתן התורה
 בהחלט על מלות יכוס. "וכמה יבא עליה" מכל מקום מבלי שופתה הפתח של חלולה. כמו של
 פתח לנו שום פתח התר למנוע עצמי למו שורטה ממנות פו"ר, אם תוכל לומר כל מעגל גם
 בחקירה המתנית ותקיפה הזאת שבר הרבה תטול. ובע"ה בחורתינו. לעה"ק ויאלים תוב"ב נקבוע
 עתים לתורה לשמך כי נעים. באחת מלולי חדש חמנים באותם הלימודים הקדושים הנעשים
 על טהרת מלכת קבורת רחל אמנו זיע"ה.

הסדר

רב"ג

זה חדש! לא שמעתי בלתי היום שקבורת רחל אמנו היא ברשות ישראל! ושם מקום קרוי ומכוסה
 בתקרה להתאסף שם עם בני ישראל העומדים בלילה לחזות כנועם ה' ולעורר רחמים. לכבל
 הרחמים בחדש רחמים, על קבורת רחל המרחמת ומבכה על בניה. זה דבר גדול וגורל! לא
 נשמע כמותו. שיש בידו לעמוד כתרים בפני השורעטות בעד כל הגולה ולא בדרך גומא, פלא!
 והנחנו לא נדע מזה דבר! אמרו לי מחקרים! אף יעלה ברעת שיכנסו חכמי ירושלים בסכנה
 כזאת? מאחר כי קבורת רחל היא על אם הדרך כהאמר הכתוב וברואי עד היום לא נכנה כזרה
 שום בנין. והיא מקום פיון מרובה על העומד. וכמדומה לי שכן למדתי בספרי מסעות הנזירים
 ואף ה"כ והו קהל ועדה משראל נחונים ארבעים לילות בין זכבו טרף וערכים במדבר! אם לא
 שתפקדו שומרים בני סול ובזכר רב, ומאין לכם ההולאה היתירה הזאת?

החכמים

רב"ד

ידענו. וידענו. ובואנו מאד שאתם החיבוריים עובתם את הארץ הטובה. ואתה השלכתם אחרי
 נוכם

יגווכס . הפך מהאומות אשר אתם גרים בתוכם . כי הם משתלטים בכל כחם לקים קבורת משיחם ואמו, ומקומות אשר דרכו בהם השלוחים והקדשים שלהם וכאלה רבות, מכלות עינים ומדיכות ואתם לא תקדוה לשלום ונתקיים בכם מקרא שכתוב "זיון היא דורש אין לה" מכלל רבעוף רישה וליבא . די ! די ! מה לך לרע דברים אלו שאינם מעיקר הכוונה, ואינו יולא לנו שום ריוח מזה ? כי כל תקירותך אלו לא יועילו כי אם לחדש לך דיעת סופור על מתכונתו . נוסף על דיועות סופורי הקורות והדורות הם האיסטוריות אשר אתה האב'רופיי מכיר ורגיל בהן . ולא עת האסף פה והוא הפסק גמור בדברי חול . ואינם ענין כלל !

חסרוח

רבי"ה ! אינם דברי חול ! כי קדש הם, ואינם הפסק הבונה, כי ווהר מתלהב הלב משמוע קדושת חלילה ההם ואיך רחם ה' על יראיו ועל שארית פליטת ישראל לתת להם מקום ואחוות קרקע על ארטינו ועל נחלת אבותינו ? ומי זוטרי לנו הרבע אמות קרקע כ"א' אפי' אכיפו דעבו ! כ"ט כזיון וירושלים מקום מקדש ואפרוין וקבורת רחל אמתו הרכה והצנונה . והיא עקרת בית ישראל והאם הרובלת על האפרוחים ? באמת הענין מבקול ! והוא גם גדול מפרטיו הנסים שבגלות הזה כי ע"כ הפול החנתי לפיכס ! שתגידו לי דבר מה מהנהגתכם וסדרי הלמודים ע"ג קבורת רחל אמתו והיה לי למשיב נפש ! ואת דברתי שתקף אשוב ל הכונה ולא אפסיק באום הפסק אפי' כחוט הצעירה !

החכמים

ההפסקה הזאת לא דימניו ולא עלתה על לבנו . והואיל וגלגול הדברים הבורא, ה"א להאיב פניך רוקס ונגיד לך בקוטור מילין . קבורת רחל היא עד היום הזה על אם הדרך, בדרך אפרת . סמוך לבית לחם . המלכה על פני השדה כאשר כן נראה מפשט הכתובים . ונראה שמומן שעלו הספרדים, ובראשם רבינו הרמב"ן זלה"ה לחונן עפרות ירושלים ולכונן אותה . והשתדלו בכנין כ"כ וב"מ ולקבוע קהלת ישראל בירושלים, וחייב לכל הגולה לשלוח ע"י נירים ושלוחים, נדרהם ונדרבותם* ומאותו הדור ואילך לא ידענו באחיזה מהדורות בקדוק נכנתה על המלכה כיפה גדולה בת הרבע כתלים ופתח קטן היה פתוח לה ללך מערב בלא דלת . והיו נכנסים בו על לך הרחק בכפיפת ראש ובכפיפת קומה שהיה כמו חלון ממש . ובשנת קל"ב בעוברו הישר הגדול משה מונטיפ'ורי ה' יאריך ימיו בטוב . חיליטו פנו להרחיב את גבול

הכנין הזה והוא והגברת כ"ב מב"ת נבדבת לכם הוילאו שז מאות מנגוס על הכנין . והשלנו הכתל הדרומי כולו לארץ, ומאותו לך הרחבנו המקום הקדוש עם פתח כטוני ודלת כרול ככל חוק ותוקף ולאותו לך עלמנו נכנה עוד כיפה אחרת מבחוץ כמו חצר החיטונה זכרה אלר'טו רה"ש ורגב'רתו הר"ז לטובה ולכרכה . וזה חר מהאכרופיים אשר יבקר את הארץ הטובה

כפעס כפעס ודעתו עליה . ואחריו כן ולא אחיו הוא אהוב לשמים ולכריות נחמד ונעים כמות"ר **אברהם ה"מ אלברטו בהן** נר"ו ובעזרת השמים הגדולים נשואו ישראל ה' עליהם יחיו **בית רהטשילר** הנה גם הוא לא עזב ולא יעזוב מלגמול חסד לארץ ולררים עליה כרחמים גדולים זכרה אלר'טו לו ולבית רהטשילר לטובה ולכרכה כיר"א .

באנו כענין הלימודים וההולאות ושכר שומרים . הענין הוא כך שאח"כ כי אשר באווי ואפריקא והטורקיא האכרופית וש להם קופות מיוחדות ונקראה כשם **קופת רחל אמנו** וגם פרטים אחרים שלוחים נדבתם ביחוד שיעור שיש בו כדי הולאת לילה אחר, וכן ע"ז הדרך וממנה שכר הת' העוסקים בתורה . והולאת השמן להדליק והמשרתים והשומרים

הערכים
*) פיין הריב"ש סו' חק"ח שבמנו ככר היו יולאים מירוש' השלוחים לקצן על הנבחות ופיין חש"ג ח"ב סוף סו' ז"ט . ועיין לו עוד בח"ג סוף סו' ר"א שכתב ח"ל ואמרו כי עריין נשאר מאססים שהיו בירוש' שלא אמר אדם לחכרו לך לי המקוש כי נכה"כ שבירוש' הם לריכים לאנשי המקום כל השנה . ומתמלאת פה על פה כפת החקק שם כחט שבוות החוגנים יותר מנ' מאות איש וכלם הם נכנסים שם ויושבים רוחים כי עדיין היא בקדושתה וזה שימן גאולה שליטת ע"כ . וקבלה בידינו . שחד מארכטת כתי כנסיות אשר לק"ק הספרדים

הערכיים אשר כל הלולת תמורד לא וחסו. והולאת נוסחו בני אדם. ותקף בבאם וכנסו המזרחים לתקן את הנרות והמזענות. והת"ח כרביע שעה מטיולים ע"פ השדה לרוח היום. ואדרכו והבו חנוג עת תפלת המעריב וכנסים כולם ומתפללים תפלת ערבית באימה וביראה. ותקף יושבים על למודם. כחות כתות פ' מלוות פ' מלוות. ורובם בתלמוד ומיעוטם בזה"ק ותיוקונים הכל כפי ערך הת"ח המזומנסו, וכל זה עד חצות הלילה. ומחצות הלילה אחר תיוקון חצות יהיו נקראים בכנופא ככל הבאים ספר תהלים ה' מזמורים לכל אחר בקיל נעים גולה ורנן חוזר חלילה ובכל קרא מ'ז הפסקות חד מ'ז כורתו ברית כמנהג לול הו"ר בסליחות וקול בוכים ותפלות מיוקרות בעד שארית ישראל הפזורים בגולה. עד שבינו ובינו עלה עמוד השחר ומתפללים תפלת מה"ה בזהבה ובחוכת הקדש ונוסעים לעה"ק ירושת"ו ה' יזכנו לחזור על ארטינו ועל נח"א. ולהשתתח על גורל הזדויקים וגשכ שם עד עולם כיר"א. — הרי עשנו רעאך ויודינו הסותר. עשה רטוננו גם היתה, וחזור למאן דהיונן בה. בלי שום הפסק!

הסודר

רכ"ד

תזארות חן חן! על כל הטובה, אורו עיני, כל מעייני, כי טעמתו מעט הדבש מקדושת הארץ והסדרים המלהבים את הלב, ואם יזכנו האל לעשה גם אנכי לביתו לימוד מיוחד על מלכת קבורת רחל אמנו זיע"א למען והיה לי טרקה וזכרון כירושלים,

החכמים

רכ"ה

ה' אליריך ירנך! טוב אל הכונה! טוב, ועשה ואל תאחר!

הסודר

רכ"ו

הננו! אל אומר לכם רבותי! בכל לבי, כי מול גדול היה לכם, כי בא הסיפור הקדוש מקבורת רחל אמנו זיע"א, ברוב ענון מבקול עד כי נשבר לבי בקרבי שברי שברים והחזור לכבשנו. ושבריתו היתה טהרתו משוחו וכעסו ורתיחותו. הא לאו הכי זרין לבי ושיאני להשיב על חקירתכם זאת בכל מינו קנטור וגובה לב עד להפליא! ואיך לא יהיה זה? אחרי שאתם מרמזים אובלח לרנא ולא בדרך גזומא!

החכמים

ר"ז

אם יעלה לשמים שואך. וממעון שמיך תמטור עלינו מטרות צו גאותך עם קנטרי קנטורים. אנו נמחול ונשלח, לבד שתתן טעם מספיק בהבדל וטענינום ובאר לנו הדק היטב איך אנו מרמזים אובלח לרנא הקותר

הספרדים. האחד הנקרא בה"כ הגדולה. הוא הב"כ אשר עליו דיבר התשב"ץ ז"ל בשתו' הג"ז. וקודם שבנו אותו מחדש בשנת קל"ה היה לורתו ארוך ורחוק והכיפה שלו נמוכה וזכרתי אני משי"ח ס"ט ממחר הנלח הזה שב"ד שכתות השנה וזר, גדול, כלה, תשובה, שהיו מתאספים כל הקהל לשמוע הדרושים הנאהגים והיה מתמלאת הב"כ פה על פה ומרגלא בפומיהו דרבנן לכל הבא ועמד לאמר. "כבר העיד התשב"ץ על בה"כ הזה שנתקים בו ולא אחר אדם לר לי המקום א"כ שב בני שב, והרבה טרח הגאון מוה"ר שלמה משה סווין ז"ל שלא לסותרו כיון דלא היה ביה תיוהא ובשלא שמעו אותו, אחר נפה מלא. אוי מי יחיה! אחר סתירת מקום הקדוש הזה שבנו אותו אבות העולם. וכן היה כי באלול קל"ה סתרו אותו ובכסלו קל"ו נלב"ע זקוק"ל. ועוד אודיע שכתבו אותה וחפרו מחדש היסודות. מלאו ביסוד שתחת הפתח האמצעי קערת חרס כמובנה כולה שמות והכנאים שברוה בהכאת המרא וחסיא. ובו בפרק נחקר הדבר בשורשי השמות ונמצא שהיו שמות מועילים לתוך השלום והאבהה בין כל הנכנסים. ותקף רב נהוראו ספרא רבא ויקורא המקובל האל"י מוה"ר ידידיה אבאל עפיר נר"ו סופרו של הרא"ם שרעבי ז"ל כתב עוד קערת חרס כדמותה ונטמנה באותו יסוד עלמו. ה' יזכנו לראות כקמת ליון כיר"א. ומכאן מודע"א רבה לכל העולים לזויהרא שלא ופה עושים לחוג חג השבועות בלפת מפני שמוגלים ספר אבוהב, כי מלוא מן המוכחר לחוג חג אחד בירוש' תו"ב מקום מקדש ואפריון ושכינת עוזינו לא זוח' מתל המערכי ובוה יקיים האדם מצות ראייה בזה"ז כי אליבא דכ"ע קדושת ירושלים תו"ב קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא. (ועיון בס' דין אמת למוה"ר יצחק כנון סו' ד' פסק ארוך בזה והאמת איתו) א"כ מצות ראייה קודמת שהיא דאורייתא גם בזה"ז ומה ראייה מופתית יותר מעדות התשב"ץ שהוא מאה שנים שלמים קודם ספר אבוהב. עקב היה המנהג הקדמון לחוג כל העולים לזויהרא חג השבועות בירוש' תו"ב וכן מנהג כל אנשי מדרים וגל אמון לחוג חג שבועות בירוש' תו"ב ה' יזכנו לחזור וגשכ שם עולם כיר"א.

ה"ח

הסדר

תלויה לי מנגוב ככף שלי מעול חכמתכם. אבל מי וכול לסבול דמויות כאלו? מה ענין מרת
 יום (שהיא באה בדרך מיוחד ומכאזיב לחיוב לטוב פרטו אחד שזרקה לפרטו זולתו שאפשר
 שנפשו קנה מהיות לאחדים ואפשר ג"כ מסיבה זאת יגיע אחד מהם או שניהם כאחד לשערי
 מות כי לא יוכלו זאת הקירוב הבארי ההוא מכל וכל?) לכללות מרת פו"ר שהיא באה בדרך כלל
 ובחוריו גמור. כי לא זאת שעל אופן זה אין לער ואין דוחק לטוב הבארי חלה אדרכה היא מרת
 המסויעת לטוב ולקיום החברה סיוע שיש בו ממש ואין אחריו בלתו. והוא לטותו לקחת לו לאשה
 אשר תשר בעיניו אפי' נגר רגון אביו ואמו וכל משפחתו (עיון מוהר"י קלון שורש קס"ז) "ברוך
 המקום אשר קדשנו בתורתו ובמטותיו ועשה שיהיה הזיווג לקיום המין והגלגלת החברה, לא להנאת
 "שעה בלבד. גם רז"ל הלכו בעקבות נותן התורה יתברך (בדרכים תמיד) והרבו תקנות ואזהרות
 "להרחיק כל מיני זמה ולהרבות הזיווגים הבארים ושלום הבית והגלגלת ההורים והבנים וההבטת
 "זה עם זה. וכל זה נתקיים בישראל בכל משך הגלות עד הרור אשר היה לשנינו, ובנגד זה כמה
 עשה והגלגלת תורתנו תורת אלד'ים חיים. שלא לחיוב בהחלט על מרת יבום ומלא אופן
 החלטה — להיות תמורת היבום. העבודה! זה חד מהדברים הנפלאים שבה המעשים על תורתנו
 שהיא תורת אלד'ים חיים. כי בהמת אחריו כי הוא היוצר וחד לבות בני אדם המבין את כל מעשה
 ח"כ ח"י כי האומן הוא עלמנו הודיע טבע בנינו. שחייבהו לאמר. קום בעול אשה פלונית! וטעם
 הדברים הוא יודע ונגלה בכל התורה כולה.

רד"ב

החבמים

אלף מחילות מכבודך. על אשר לנו מפסיקים הדברים. הולקו חן בשפתותיך. וכן לא יעשה! אבל
 ההכרח לא יבונה. אמור לנו בחיך! ממנו ילאו אלה הדברים שהיית בהם המתחילים בהוראות וחותמו
 ברקת באמתך ברוך המקום שקדשנו וכו' וכו' ומסוימים בגנותן של ישראל ברורו ודור שלשנו
 שאין מקימים מרת פו"ר מין גנות כללו שאין תירו רוכיו אמת אפי' באיברופה כ"ש באסוף ואפירקא
 ואין בטבעך הסומר! להתחיל בשבח ולקיים בגנות. ח"כ השקט אותנו מועפיתו בפרט זה ואמר
 לטי מי בעל דברים! ושוב תקף אל כונתך — בטעם הדברים ונעשה אומנו אין שומעת. בהשכל ורעת

הסדר

לא אכחד רבותי! שער היום האמתני. כי מ"ש רז"ל אורח ראי' מתחום נמשך כלל זה עד זמן
 התחלת חיבור התלמוד ולא עוד. ומאותו זמן ואילך הייתי חושב כי גלה כל כבוד וכל מדה טובה
 מכל יושבי ארץ ישראל מפני הגלויות והפורעניות והגזרות הרעות והמרות שעברו עליהם מיום מלך
 הקיסר הב' לנזרים קושטאנזיום שמו. (עיון בחיבורי א"י הי"ס ח"כ סו' מ' בהערה מבקרת קדמוניות
 באורך וחורה למאורך) עד היום הזה. כי הן בעון מאותה זמן כל יושבי הארץ מרעה אל רעה.
 ומטלטול ל טלטול וכדטר אל כדטר ואף כמ"ש רבינו חננאל ה"ד הרמב"ן במלחמותיו למס' ר"ה אבל
 עבאיו לנו מכחן בעונת פקוחה כי זה לא חורע כי אם לפרקים. אבל כל זמן שחזרו ונתוושבו באו תופעו
 התורה. בקדושה ובעתה. אורח ראי' עשה את שלה בכל עת ובכל זמן לאחד את שכלם עד להפליא!
היא קב"י פקחות שאין אחריו כמותו! הלא אתם רבותי! התחבמתם לא כבוד (לעול סו' ר"ח)
 לבא עלו בתיוק הקושות הקצות. וכולם קושות לאלרינו, ובתוך רביזכ נשתמשתם
 בלשון זה. "ויש לך אדם וכו' כי יוכל לומר אין רטוני בקיום מרת פו"ר ורטוני להמת הכלי המתה
 וכו' וכו' עד על הכל ותגבר, ע"כ. והבחרתם תחת שפתותכם מי בעל דברים? ומי הוא זה אשר
 קמך על טענה רקנית כזאת ועשה מעשה ולא נשא אשה עד כן כ"ח שנה? וכל זה מאת-תבס הגדולה
 עם מי שקיים בעלמנו כל זה. ולא עוד אלא כי כתב הדברים בספר והוחקו בוטוח הקבלה שלו (דמ"ט)
 ואני שמעתי הכנתו ושקתיו. כי אמרתיו אם החכמים היריקים הלה ועלמנו עיניהם ויבסו בשמיכה
 תיק הספר מה אני לגלות כל סתום? ולעת עתה כי גם אני טרפתו בפי איזה דברים ושמים ותמנעם
 כולם קדושים שילאו מפי המתבר עלמנו בתשתל שלו פ' כי תלא על פסוק לא יבא פטוע דכה. תקף

ומיד

ומיד התעוררתם לשאול את פי לאמר. מי בעל דברים? באמת אין זה אלא פקחות עמוס כהכתב
 החברה. עד להפליא! שאין זה אלא כמו שיאמר בלאחר יד. ראו חכמי ישראל! כי החכם שד"ל נר"ו
 אפי' כי ולא מקולמוסו הוזה מן הפעמים דברים אשר לא כדת ולא כשורה ולא כנימוס. עכ"ז
 דולגה הוא! ראו דברים במשד"ל שלו יולאים מחדרי לב מאמין מוחלט מאין המלט, אשריכם חכמי
 זיון! מלמדי זכות על אחינו בית ישראל מכה הרבנים. כלומר. שאם היוה פעמים יהיו נגדדים אחר
 דעות הקראים בפירושי המקראות לא מלבם חלילה! ולא מרשיון אמונה בקבלה רז"ל חס וחלילה! כי
 אם מחסרון יודעתם בתלמוד וקוצר ידם לומר לעומקו. ולהעלות לרומו. ואדרכא ממה שקיים
 דבריו שם במשד"ל באומרו. וכל זה נתקיים בכל מאך הגלות עד הדור אשר היה לפנינו, מזה נכדום
 דברי אמת שהוא בוכה לקצה יום על מלב המכוער אשר הגיע בו החושול. שנעשה כה טבע קיים
 להאחר רווקים. בלום רקים. משחיתים קיבוץ המדיני באין אומר השב! וגם הוא בהיותו נמלא באותו
 מחו נלכד בשחיתותם מחספו בתורה ובחכמה.

ה'ד
 אשר חולק! יודינו הסוחר! כונת אל האמת! כך היה דעתו לא נוכל דבר. ומה לנו בכל
 שבחי השקחות שהארבת בהם מחביבתך ארטינו ונחלת אבותינו וחכמיה ככחות לאיש מאיש
 ישרל כמון! והלא במאמר אחד תוכל לשבח ולפאר כל חכמי ישראל הכשרים וכראשם חכמי א"י
 תיב"כ. כי תיחי לנו כי אנו מקויימוס מאי דאמר רבנן. "הוי דן את כל האדם לכף זכות" זה
 באמת נמלא בשלמות בחכמי א"י תיב"כ ולוה תראה אותם נוחים ועגובים. ואל נקודת המוטע רטום
 ושבים. ובהנהגת הדת הקדושה לא יגרעו ולא יוסיפו. וע"ז קיום החברה לא ישחיתו ולא ירעו.
 ולאדם לא יכנו ולא יחניפו. ושאריו ליה מאריה דעלמא למי שחד חכמי א"י מש"ן שנה ולמטה
 לבת שלימה של חכמים. (ויכוח הקבלה דמ"ה).

שוב אל הכונה אהובנו הסוחר! והטעמים הטעם המספיק שפא שפתיך. וירחמנו עושונו
 בו לש"ש השקטו דכריך לא במרד ולא במעל.

ר"ה
 חלילה! אין אלו הפסקות. כי אם טענות נורקות. ובידור כל דבר היוצא מפיו על טהרתו ועל
 מתכונתו. ועל מקומו ושעתו. ואשוב אל הכונה ואומר. כי אמת ואמונה כל זאת וקיום הוא
 עלינו וע"ז. כי טתן התורה כרוך הוא! עשה והללו את תמורת היכוס דבר זולתו, דבר אשר לא
 יכאיב הלב לבית חללו. ולא יעיק הטבע וכל אשר לו. והוא החליטה. **ויעם הדברים**
 אהין בדתו שתעלה דמיון מטת עשה ול"ת להלחם עם הטבע החומרי
 מלחמה חזקה ולהביא אותו בתוך מבל לר ופונה עד כי לא יתיה אהרו נפלו! ועל כן העוני כשר
 לו ושר יחזה שכל הדברים הטבעיים שאינם תחת יכולת האדם ורשותו. משמם הביט ה' ראה את
 טבע חומר האדם כי ברע הוא, חומר גס ועכור בלוי ומטורף. וע"כ ממכון שכתו האנוח — לטות
 כמה דברים לפי חומרו ממש. וכבר הטיב לדבר בזה מחבר א"י ה"י הנדפס פה לוורטו וע"ה
 ברק"ה עיינו עליו הטיב ויערב לכס! ובכר ידעתו שיש לו
 שהביא כל מטת התורה תחת כור בחונה זאת. וזקק הדברים עפ"י משקל זה עד להפליא. והרהיה
 הגדולה והעטומה היא. ממה שראינו שהמליא טתן התורה מלות חלילה בתמורת מלות יכוס, ענין
 המכהיל כל בעלי דעה והשכל! המה וראו כן יתמהו לאמר. מה לתבן אל הבר? מה לחלילה נעל אחד
 דבר קל בעיניו להוליו, להוות תמורת מעשה טובעיו לבוי! ראשון למעשה בראשית? הנה אין
 ספק כי לרבר הזה רבים יתמהו ולא ימלאו מענה להשיב! אבל כנגד זה איך תוכל לקבול על טתן
 התורה — הוא אלר"ס הייס ומלך עולם — הווצר וחד לבות בני אדם המבין את פרטו הטבעים כולם
 שזיה לאיש מאיש תכל כנוי מחומר המתאזה והמחאם — טבע משונה שאם נלכד בחד משתי הקטנות
 האלה והט שורש בלבו. אחת דתו למות מאין תחבולה להגול ממות נפשו, א"כ לאיש אשר אלה
 הטבעים הטבעו בארץ ויורחו, וטתן התורה יודעם בעלם. כי הוא המולידם והמחזיקם, איך יטוה איתו

"בא אל אשת אחיך ויבס אותה" וטבעו החומרי מלאו ומאסנה, או שטא ושנאה, מאז השנים? ובפרט אם בעת קרבו אל העלמה — עת לטעת — שלרד לעורר את טבעו על ידי זכירת כמה עניינים נאים ויאים וטובים ומתוקנים. וכל אלה העניינים הגשמיים ולו אל כח המדמה שבו וישרתוהו לבא לידו גמר מעשה (ועל זה נלה אל מעשה בלתי הגון כזה. עס "זמה" שהיא מוגרת זומס לעשות מעשה כגודע) ואחר שכן. והיה אם במקום מנחת זכרון זאת מוכרת כל ענין נעים ונאהב. במקום זה להפך ותמלאו רעיוני היבס העני הזה! רבות מחשבות. מכלות עינים ומדיבות. אם ממינת אחיו הנחמד אשר ההבת נפשו אהבו. ואם ממאורעיו עם ובמתו זאת אם לטוב ואם למוטב שכולס לאופניהם לא יבואו לו כי אם כאב לב ודאגה עמומה. וגם אם לא יארע כל זה. הלא לעונו כמה בני אדם האיסטוטיקס בטבעם! ויקולו לבשל בקדרה שבישל בה זולתו ובהכרח מפני כל המניעות האלה טבעו כמו פתן חדש וקטס חינו, לא יעורר ולא יעורר כח המתאווה שבו. וכבר כמה אנשים גדולים הפו' לעת שוב זס. לא לקחו להם לנשים כי אם בתולות מורע ישראל. וכבר שמעתו בהיותו ברומי מבעל נחלה ליישראל שקיפר לו על הנאון מר אביו ר' אליעזר הגדול ז"ל שאחרי פט'ו אשתו הראשונה היה הזרקה חמו של מתכר הנח"ל הכ"ז תנכ"ה נשאר ומס במספר ורחוס שרוי בלא אשה. וחכיו גאוני זמנו שאול שאלו לו כה"ל לאמר. מה זו עכובה? והשיב ז"ל בדרך הפכמה. הון בעולם כי אם ה' ב' ג', ה' חנו מתפחד ממנה. והנ' מלאו אמאסנה. והב' שאון למעלה הימנה. שיכתו ומנענה. וכנתו היתה על הלמנה גרושה ובתולה וסוף דבר לא לקח לו כי אם בתולה מעמו. והס דברים בניוים על טבעו בני האדם. אשר בעפר וקודס, ובזונו מונחס, למינו מונחס.

ואח - כל הדברים והאמת האלה איך נוכל לסבול שהאל הגדול הזה, וזה לעני היבס הזה. — נגר טבעו המר והנאנח או המואס מלאו טבעי — לאמר "בא אל אשת אחיך ויבס אותה דוקא? ולא לאמר. ח'ו וחלולה! כי הוא זוויו שוא ותפל. כי עם מטא לעורים הביטו לראות ולחרשים שמעו. הם אחוס ולא יתפרדו. וזה מלבד כי גורס זוויו זה כפירות אמיתו על כל כללי המנות. כי לאמר אחרי דמנות יבוס ההחלטות מאון תחבולה אחרת להמלט הומנה ח'ה שבורא עולמו לווה אותה מהטעמים הנז"ל. והוא מטא חנושית אשר המחוקק אותה לא לפה והביט אל פרטו מזוני וטבעו בני אדם. כן הוא ח'ו כל הכתוב בספר התורה הזה! כמו שבאמת כך חנו גורים על ספרים וגליונות וקורות מאומות אחרות. שמפני שסגרו הפתח בנירשו איש ואשתו בכל אופן הפו' מלא בה ערוה גמורה, ולזנונים הרה. מזה חנו מחליטים שכל הספרים האלה מעשה הדיוטים ודיונים כולם מאון המלט. אבל לעת עתה כי חלדו' ראונו עולים במטא זאת. שאחר שהחמיר הרבה בה לאמר "יבמה ובה עליה" מפני טעמו הכמוס עמו חתום באורותיו. עם כל חומר שבה. הקל בה באם לא יחפז בכת תמורתה מטא חלילה. מזה לבד ידענו שהיא תורת חלדו' חיוס. רוקע הארץ ויושביה. נותן נשמה וטבע חומרי לעם עליו. ויד חלד' עשתה זאת התורה בכל הכתוב בה והמקובל בע"פ בכללות התורה והמטא. ולא עוד אלא כי נפתחו עינינו לדעת שרשו המטא הזאת ומקראיה כל מחמדיה. למדנו מכמה מקראות המורים רזון חלד'ו ביבוס זה. להביא את היבס לפנינו ולחייב אותו ביבוס זה הפו' שיתן טענות רטוטות חלוטיות. שא"ל לו ביבוס זה. עכ"ו מחויבים ב"ד להגוימו וללמדו דעת חלדו' ולומר לו בטל רטוק מפני רטונו יתברך. ככל המנות כולם שאנו מבטלים רטונו מפני רטונו יתברך באון הפרש הפו' כמלא נומא. והוא כלול במטא הכתובה בק"ש וההבת את ה' חלדו'ך בכל לבבך ובכל נפשך. א"כ טענות רטוטות כמו מחלוקות כחיתות. והתקדויות חלוטיות אל טבע המטא עלמנה יהיו באון ויחברו. נגד רטונו יתברך כי הוא אמר "יבמה ובה עליה" מכל מקום וכן לרד להוות באון חומר השב. למדנו ממנות חלילה שאם טענת היבס היא טבעית גמורה כטענת הפרש שאינו שומע והדומה. והטענה הזאת וולאח מפני היבס באש שחורה ע"ג לבנה, אחר כל האיום והגיווס היולא מפני הזקנים וישיבי על מדו'ן. להעירו וללמדו משפטי הדת על תלם שמת מניעתו תהיה מטענה רטוטת ולא חפלות. אחר שהב"ד עשו את שלהם והוא תוקע עלמו

עלמנו בטענה טבעית וכנ"ו . כגון דא דלאו כו כפרק ופשוט לובמתו הרגל והתלחן אותו וולא ו"ח שמים בלי שום רוח ספק . ז"הו הדין האמיתי הולא לנו מבואריו פשטו המקראות ומפשט תורה שבע"פ במלות יבום או חלואההנהגת ככל עת וכל זמן עד בלתו שמים יקוטי . ולא נשאר לנו לדעת כי אם איך ובמה תהיה החלואה תמורת מלת יבום ? ומח שוכות יש זה עם זה הנה ביאור דבר זה הוא כמעט איסור חמור לבארו ברור הזה . דור לא נאמנה אל דב"ים רוחניים רוחם הנס והעבור . דור המבזבזים או מבזים כמעט כל טעם ורעיון אשר הוא מן הטבע ולמצלה . א"כ מש לנו ולהס ? אנו אין לנו אלא תורה בכתב ובע"פ גם בלי טעם וסכרף וקרו בררנו מפשטו המקראות שמלות יבום לא ובעלנה שום סיבה ושום רטון ושום זמן ושום מקרה הן ממניעת השפץ הטבעי הנמור . והו לא .

החכמים

כל כך פלספת הדברים חברינו הסוחר ! עד שהגעתם אל סיעור דק ככפור . מה שלף דימה אדם מעולם לתת טעם שרשיו כזה במלות המשמעות האלה לפי חפץ היבם . ואם לא היית מגויס לומר שהפירוש הפלסופי הלזה הוא ולא אחר בפשטו המקראות? ובפשטות ההלכה . הוינו מבקשים חיד מדע לטעום החידושים האלה . כי באמת עם מתקנות לשונך וסידור דיבורך אנו טועמים בו טעם כזה . אבל שתחליט ותאמר שהוא פשט תורתנו הקדושה בכתב ובע"פ כצדק זה . לא נוחל לבצלי מקרה ושוני הלכות שתחליט כן באין מכלים .

הסדר

שכן הוא ברקדוק דעת בצלי ההלכה (שמקורה התלמוד וגדולו הראשונים בהגאונים והרו"ק והרמב"ם והרמב"ן והרשב"א והרא"ה והרא"ש והריטב"א עד מרן מוהר"ו קארו בשלחנו הטואר ודודו מוהר"ר זלפך קארו ז"ל) לזה אנו לריך ארוכות דברים . כי הדבר מבורר לעיני השמש והיורח שכן הוא דעתם בכל מכל רטוני לומר , שלא יבטו כל בעלי תורה שבע"פ לענין הלכה רווחת . כי אם שלא תהיה ביבם מניעה טבעית ממניעת השפץ לרגל כזול . וכל שלא תהיה מניעה כזאת וטבעו חפץ להתקרב אל יבמתו לשכב אלה לחיות עמה . אזי דעת ז"ל בכל מכל . שכל השענות רטונות חטונות שטוען היבם ככל אופן שיהיו , יהיו באין ויאבדו . ולריך הוא עכ"פ לבא עליה בשעל לפחות ביאה ראשונה , וכזה מקיים מלת בוראו הא לאו הכי לא טוב צעה בצמוי . וריך לא יהיה זה ? אחרי ראותו שהתלמוד בחכמה עטומה (כדרכו הטובה להביא כל דבר הנקרא סלקא דעתין בתחלת פסולו) הביא סתם מתני' דבכורות דו"ג כלשון תנן התם בראשונה שהיו מכוונים לשם מלאה מלת יבום קודמת , ואחר שהביא דעכ"ז אין כופין ליבם דברידות תלוי דחמנא לאמר לא חפצתי לקחתה פמו שאני עתיד לבאר שהוא דבר התלוי בלב (וזהו דעת ר"ת בפירושא דשמעתתא . ובזון הלכה לתלמיה שכן ס' הגאונים בתא' החדשות דפוס ברלין סי' ל"ד דברים כהויתן) ואגב ג"כ הביא סתמא דתלמודא סידור נוסח גט חליה . אחר זה חזר לעיקר מטריה והביא ההוא דרמי בר חמא דעכשיו חזרו לומר מלת יבום קודמת . והביא תמיהתו של רב נחמן אמרו . "וכי אבאר דרו" וכל זה עשה מסדר התלמוד בחכמה עטומה כדי לברר לנו שאעוקרא דבר זה הוא מחלוקת אבא שאול ורבנן . והך סתם מתני' דבראשונה וכו' היא אליבא דאבא שאול ויחידאה הוא אפי' דמתנא סתמא . וסוגיו דעלמא הווא ברבנן וקי"ל יסוד וריבם תלכה כריבם , וגם סודר סתמא דתלמודא אח"ז והראיה לנו איך רבא מאריה דתלמודא דהלכתא כותיה (חזן מוע"ל קנ"ס) בכל התלמוד פורש כל הבריות העמומות (עיון לעול סי' ר"ז) אליבא דרבנן . וכל זה , כאשר אמרתו בחכמה עטומה להראות לנו מסדר התלמוד לעין כל דהך סתם מתני' דס"ל דמלת חליה קודמת לאו סתמית! היא . אלא דסתם כיחוד הוא אבא שאול . אבל לקושטא דמילתא רבנן פלוגי עליה והס הרבום וס"ל דהתורה הקפידה ובתבה "ובמה ובא עליה" מכל מקום . הכונה באומרם "מכל מקום" הוא כמו שאמר , לכד שזוכל לבא אל יבמתו ולא יהיה דבר חולץ בין מטה זאת לטבעו החומרי . זה דיו והוחר והוא הוא עיקר המטה : וע"ז גם רבא מאריה דתלמודא בראותו כי סברת רבנן היא האמתות באין זולתה , השתדל לפרש כל הבריות העמומות האחרות עם סדרת רבנן זו .

ודעו רבותי! זאת הסוגיא הוא הנקראת סוגיא בדוכתא כפה הגאונים ז"ל, שהרי הנו הנאים
 בדבונה מכוונת קבע סתמא דתלמודא משאו ומתנו באמונה במסכתא זו על סתם מתניתין
 הלזו דסתם רבי בכורות דו"ג והוינו דקאמר "תני תס" כלומר בכורות (שבמקום אחר לא הובאה
 משנה זאת בתוך הז"ס שקורר רבי בי"ס בתלמוד ודוק) אמרתו בכונה מכוונת קבע סת"ד משאו
 ומתנו על משנה סתמית, משני דכיון שגאפה אותה סתמית, פה קראו שמה יקבעו הלכה לדורות
 דמטת חליטה קודמת. ע"ז דרך קשתו ופלפל בה כל נרבו, והעלה דמתקומא כיחידה והוא אבא
 שאל, והוא ממש על דרך שכתב רב שירא גאון באגרתו התמודה שבוחסין (ד"ק קו"ג) וז"ל היבא
 דחזא רבי מדעם ולא חזויה רבנן בתראי פראוהו כי הווי דלא נסמוד עלוה. כגון דסתם רבי דברו
 היחיד משום דאסתבר ליה דהלכתא כוותיה ולא אסתבר ליה לרבנן בתראי כההיא דמטת חליטה
 דבר אמר וקור ומרו וחזו רבי טעמיה דהלכתא כוותיה תנא לה סתמא ע"כ. והוא ממש מאי דקמן
 דרבי סתם בכורות כיחידה דמטת חליטה קודמת, ורבנן בתראי שבסוגיא שלשנו הרשו במופת
 חותך לית הלכתא כאבא שאל דוחידה היא ורבי סתם בכורות כיחידה ולית הלכתא בהאי סתמא
 וכיון דרבי היה סובר כיחידה זאת, ליה תני במשנה ראשונה של יבמות "מן החליטה ומן היבוס"
 החליטה בתמי' ואח"ך היבוס, וסת"ד לנבול ד"ג ע"א נרגש מזה ותורץ "אבא שאל הוא דאמר מטת
 חליטה קודמת למטת יבוס, כלומר הלא ודעת שבפרט זה סתם רבי בכורות כיחידה. ח"כ לזה
 גם במשנה ראשונה זאת קורר לשונו דמשמע מנייה דמטת חליטה קודמת. ואין לירקק עוד מקורו
 לשונו, ובזה נדחו כ' ראיות ר"ת שהובאו בתוס' שם דע"ל ד'ה אמר רב דבאמת מאי רהוה מביא
 מסתם מתני' דבכורות ויש פרקין? אחר דהסוגיא בדוכתא הזאת היא כנויה בק"ע להורות לית
 הלכתא כיחידה וכו'. ונב"א כלל זה דסוגיא בדוכתא עדיפא כאשר ילא מפי הגאונים בתשו'
 החדשות רפ"ס ברלין סו' סו' נ"ג, וע"ז בורור דכריהם נבול לרחות כיד רמה ראיות
 ר"ת האחרות וז"ל סוגיא בדוכתא עדיפא ממאי דהיתמר בדוכתא נוכחיהתא דתס דהכרתא בעלמא
 ולא מדקדק בה דקדוקי דדוכתיה עכ"ל וא"כ גם אותה שהובאה ביבמות דק"ט ע"א דאוקוס סתמא
 דתלמודא היא דתני בר קפרא לעולם ודבך אדם בחליטה דס"ל כאבא שאל. אדרבא גם זה לית ומופת
 לחוק סוגיון דהבא. דכיון דרהה בריותא דבר קפרא סתמית לעולם ודבך אדם בחליטה. לזה אוקמא
 כיחידה. וידוע דבריות דסתמא הם אותם דמתנו בו רבי חיה ור"ה. לזה בריותא דבר קפרא אוקמא
 כיחידה. והכל כדי לקום יקורו שוקר מסדר התלמוד ברט"ל כי שם הוא עיקר מטרייה וסוגיא בדוכתא
ליא נ"ג.א.ר לנו ח"כ כי אס' הוא דסתם תלמודא בככות דס"ד ע"א על ההיא דאמר
 שמואל הין כותבין אגרת מרד על שומרת יבס ואוקמיה כגמ' שם משום דס"ל
 במשנה אחרונה מטת חליטה קורס. וזאת היא ראיה אחרונה שנתמש ממנה ר"ת שם. גם זאת הראיה
 כבר נעפל רב שירא הגאון בתשו' החדשות דפ"ו ברלין סו' ג"ח ועם שתחילת דבריו נוטים לפרש
 הסוגיא דאפסקא הלכתא כאבא שאל, עכ"פ כסוף דבריו כבר הראה לדעת דהין ולאו ורפיה בידיה
 והוא דבתמי' דבריו (דל"ב ע"א) כתב להראו דסוגיא כולה דהין כותבין אגרת מרד על שומרת וכן חליטה
 כמתני' דבכורות דו"ג הנו"ל. דלענין יבוס חליטין בתר כונת היבוס שיהא לשם מטת. וכך דעת אבא
 שאל וכך דעת רבי דסתם כותיה וכך דעת רב נחמן שהקשה לרמי בר חמא דאמר חזרו לומר מטת
 יבוס קודמת. וכי אבאר דמי? כלומר ח"א שוכונו לשם מטת. ח"כ מוכח דמתאי טעמא חליטה עיקר
 מטת יבוס. וגם שמואל הבו ס"ל ופסק דהין כותבין אגרת מרד על שומרת יבס דכיון דהוא חונה
 רונה ביבוס. והוא רונה ח"כ הרי שהיבוס אינו מכוון לשם מטת. ורמי בר חמא אמר ר' יצחק
 ס"ל כמתאי דאמר חזרו לומר מטת יבוס קודמת. כוונתו חזרו לפסקו כרבנן דפלוגי עליה דאבא שאל
 דהין הדבר תלוי בכונת היבוס אם לשם מטת אם לשם דבר אחר. והביא בידו פריתא דמתניא בו רב
 חיה ורב הושעיה דרבנן פלוגי עליה דאבא שאל להיחזק וס"ל יבמה וכו' עליה מ"מ. וכיון דהין לנו
 כי אס' רמי בר חמא אמר רב יצחק והבריותא. ח"כ אינס בראש למפרך בהו סתם מתני' דבכורות וס'
 רב נחמן וס' שמואל. והו מה שקיים הגאון שם ח"ל וכיון דמתני' (דבכורות) סתמא על ההוא
 טעמא

טעמא דהאון (כלומר על כונת היבס) וסתומא באכא שאל לטוס טעמא דרב נחמן וכו' וסתומא קאו כמתנותין. ורב יאחק פלוגא עלה. (ה"כ) לוכא ברב יאחק וכבריתא, (כדחות) למפרך בה מתנותין ורסתומא "עב"ד כתיקונים שתקנתו מט"ס שנפלו בה דוק שם. כל זה כמו שאמרתי הו"א תמו' דבריו של גאון על רדק דמות, שהרי סיים אח"ו וז"ל ולא עוד אלא דשמעתתא דסתומא אמורה קמו שמעתתא דדיוני (כל"ל) ובענין דין מורדת. והא דר' יאחק לאו נבדיליני אמורה, וקא פסוק סתומא ואמר דוכא כהדוא אין כותבין אגרא מרד על ש מרת וכס וכו' ועוד דמתקנין הא תקנתא לאשה וכו' עוש"ב עד סוף התשובה כי עמומה הוא הרבה (ובמ"א הארכתו לכהרה הרק היטב) ותמנותי כותבו כדברות אחרות אלו עדס"ו התשו' הוא כך. דכיון דסוף סוף לדעת כ"ע אין כופין לובס. וגם קי"ל כסתומא בדיוני וגם יש סברת אכא שאל וסתס מתני' דמלות חלוטה קודמת. וגם רב יאחק דאמר מלות וכוס קודמת לא אמר לשמעתיא לענין ממון להפסיד כתובתה אם היא מורדת. ועוד דעוקר מלות וכוס או חלוטה הוא תקנתא לאשה להוליא אותה מכבלי וקוק ורחיה לדבר שאין חנו הומרים לו אלא או חלוץ או יבס. כלומר פטור אשה זאת מכבלי ויקתה וכו' לא. ה"כ סברא ג"כ היא שאין כופין אותה להתיבס או בהפסד כתובתה. ואחר שכן מכל הני טעמי תריזי שפיר סיים גאון בסוף התשו' "דלוכא כת לבטולה כתובתה" נמצא הדבר מבורר דכמעט הגאון ז"ל כדברות אחרות הורה לדעת דהדר מר משמעתיא שכתב בתמו' דבריו דסוגיון אולא דמלות חלוטה קודמת. ובאמת כן רחוי להיות חוזר. וכו' רב יאחק דודיה אמר? בריתא ערוכה הכיא בירו דרבנן והס הרבוס פלוגי עליה דאכא שאל ואין ואמר גאון "דלוכא ברב יאחק וכבריתא כדאי למפרך בהו סתס מתנותין וס' סתומא וכו' חדשה הוא בארץ דאבקיון סתס מתני' ועבדינן כבריתא הוכי דאתברר לן דסתס רבי כיווד? ומאי שנא זאת מאותה דהכיא הגאון עלמנו באגרתו הזמורה שבוחסון (סס) הם אותה דלעיל, ואס אותה דבולה דל"א ע"א דאבקיון מתני' דסתמא "מבויאן עגוס מן הקרפף אפי' מן המפורז" ובפסקיון כסתומא דאין מבויאן עגוס הלא מן המוכנין שבקרפף? לאו היינו מאס דאשתכח ליה סיועתא כבריתא דרכוס קיימו כסברת סתומא ומתני' ויודקה הוא? דבוותא כבריתא שלפנינו לא נפל דבר. ועוד מו זוער לן דרבא מהריה דתלמודא פי' כמה כריתות עמומות על פי' סברת רבנן דבריתא דמלות וכוס קודמת? ש"מ הלכתא כרבנן באין הומר השב. ועוד השכח מר. הוא רבינו הגאון, הוריתא דוליה (* שס באגרתו הזמורה הומר. "ואף מסברא דתינן מתנותין כולה" וגסתובע משהיה דפ' החולץ דמ"ג ע"א דר"י ור"ל דאמרו תרווהו זו אינה משנה ולא עבדינן בוותה ממאי דמסוימו בה דווקני זו דבריו רבי שמעון עב"ד. ומה סברא גדולה מפשט המקרא הומר ויבמה יבא עליה" ל"הקיס לחחו שס בוסר"ל וכלא רבות ובחלוטה ואבר כל זכר לו. וגם מה סברא גדולה דהתורה לא ניתנה למלאכי השרת. כי אם לכני אדם חומרייס גמורים ועס שהאשה חמת היא מלא וכו' ופיה מלא דס עב"ז הכל רפין אחריה. ואחר שכן אין יורה האל מוא כללית לכל ישראל לשס מוא גמורה בהפשיט מהס החומר העכור. תנאו שאין רוב ישראל יכולים לעמוד בו וכאשר הארכתו עוד כזה לעיל (סי' ר"ז) ואחר שהוא סברא גדולה להניח המטה זאת על פי פשוטות פשוטות "יבמה יבא עליה" באוויה אופן שרטה. ה"כ בהכרח דתינן סתס מתנותין גס בלא רחיה אחרת. ואין ספק שכל החקירות האמתיות האלה הוקו לקסתמא דתלמודא בסוגיון כדוכתא שאנו בה והכיא משנה סתמית זאת ופלשל בה כל לרכו ואוקומה כיוודרה והוא ברור כמשש. והאסנור דבריו אלה כדבריו גאונינו הספררי רבינו הרמב"ן ז"ל כחו' למכלתין שאחר שהאריך כתב וז"ל ומה נמי מסתיעין הגאונים שפוסקין וכוס קודס כמסקנא דשמעתתא ובתלתא דרבא כמתנותיה ואין בה בית מוחס ואעפ"י שהארפתוס חוששין לה מהא דתני בר קפרא (יבמות דק"ט) כהכא שאל ומדקאמר ר' פדת (כתובות דס"ד) אמר ר"י תבע לחלוץ מוקקין לו תבע ליבס אין מוקקין לו ובכל זה אין לחוס דמסקנא דשמעתתא

(*) אמרתי אורייתא דיליה מפני דסס כהלמוד לא דחו מתני' אם לא דמלאו נוסחי דווקני דיוסיפו בה זו דבריו ר"ש. ופי' רש"י א"כ אינה סתס מתני'. וז"כ לא נדחית מהכא. וז"ל דסס כהלמוד מוכח דהיו מבקשין סתירות. ואלו לא מלאו ושכ הספירות ההס היו דוחיס מסברא. וזהו דאית גאון וק"ל

דשנעתיחא בדוכתא עדיפא, דהא סלקא גמרא בהכי ודכתרה הוא עב"ד, הרי כל מה שאמרתו שויבס רבותי! באורך דבריו עם ראיות רבני הגאונים ז"ל למקומות שונים, כתבו גאוניו הרמב"ן בקיצור וכל דבריו באמת הם קולת נקיה אשרי וולדתו!

כרל העוה

רבותי! נאריכות דבריו לה הוא לברר לעיני השמש, שעס שהפחד אותנו כל כך אבא שאול על כל המיובס לשם נוי לשום נכסין (כן גרין ר"ש גאון ז"ל כתשו' הנ"ז) לשום דבר אחר קרוב בעינו להיות הולד ממור, עב"ד הסוגיא בדוכתא הנ"ז וכל גדולי גאוני ורבני ישראל, לא פחדו ולא ראו, ובסבינא תרופא פסקו מלת ובוס קודמת ופירשו "יבמה ובה עליה מכל מקום", כאלו ואמרו לבד שטבעו — החומרי וקבל לשכב אללה להיות עמה, תו הין אנו אחראין לדעת מה, ומי ואיך? — הוש כדור גדול מזה שכל חכמי ההלכה ירדו לעומק חילוק זה, שלא באה מלת הלוגה כי אם דוקא באופן שטבע היבס וקין לשכב אללה מזד מאון חשט?

החכמים

רל"ה לפוס ריהטא הדין עמך שחכמי ההלכה כך הוא דעתם בהחלט! האם תוכל לבאר לנו כל זה בפשטו המקראות. הכל שלא יהיה פשט אחר כזום אושן. והיינו שחכמת לגאוני הקדושה היא תשיחך וברחובות תתן קולה כי פירושך הוא ולא אחר? וכדווח שנקתוס פי המתעקסים פעס אחת ולא כשנה עוד לחטו"ל.

הסוחר

רל"ט

כדר גדול כדדתי ואשלם אותו בכשרה דתור"ה. ועומק פשט המקרא. והבקש עוד מאת העוזר ושתבח שמו לעד!

החכמים

רל"ב

מחולה! דבר קטון נשאר לנו תמוה בדרכיך ברר אותו. ואח"ך אחזו חוט המקראות בידך. והוא שאתה הזכרת מכלל הפוסקים דכ"ל מלת ובוס קודמת, דודו של מרן משה"י קהר"ז ז"ל. ואם באת להזכיר כל האחרונים היה לך להזכיר יותר מק"ן פוסקים שהשכימו כן, מביאוס בכנה"ג ובוד אהרן ולמה זה ולא אחרים? בשלמא מרן ז"ל מול גדול היה לו להיות כמנה בין גדולי הראשונים מפני שלחנו הטוהר אשר השכיב לכל חי לחמה של תורה. אבל דודו למה?

הסוחר

רמ"א

כשכיל שדבריו בפרט זה הם קילת נקיה. וכלו שפת חנופה כספרדים הראשונים שהיו פלוסופים אמתיים. ומאמינים עצומים ושכליים ולא נטו אחרי חומרות שאין להם שורש בפלמוד לענון הלכה כן הרב זה ע"א! דאחר דהאריך הרחיב בפסקו המובא בתשו' מרן הישנות לאה"ע מדקמ"ט ואילך לברר לעיני השמש והורה אם מפשטו המקראות אם עפ"י ההלכה. ואם עפ"י חכמת האלהות למטות ובוס קודמת. כתב ברקנ"א ע"ד וז"ל וראה לזה שאין הפרס בין דורות הראשונים לאחרונים, לשנאמר שדורות ראשונים וראו מכוונים לשם מטה. ודורות אחרונים וראו הין מכוונים לשם מטה. הא. שאינו מבין אלו דורות הראשונים מה היו? שגם בדורות ראשונים אנו רואה עע"ז מגלי עריות שופכו דמוס כל ומי האופטוס והמלכוס. או רובס רובא דמנכר, כמו שכתבו הנביאים הראשונים והאחרונים. והיה לרקתם של אלו ורשעתם של אלו. אלא וראו הין הפרס כל כך גדול! ודי שנאמר שהראשונים כולם מכוונים למטה ואחרונים רובם מכוונים למטה ומעוטן לשם נוי. ולא שהראשונים לדיקוס גמורים ואחרונים רשעים גמורים. דכל ישראל הם בחוקת כשרים בין בדורות ראשונים בין בדורות אחרונים.

החכמים

רמ"ב

דבריו נאמנו מאד ומי ובה אחריו? חן אן הסוחר! באמת אתה מלא וגדוש מכמה פרטים דקים. כולם דיקים. שיש בהם כדאי לספרם ולהניחם לעיני בני ישראל. אשריך! מהר! השמענו ראותיך מבורר פשטו המקראות כאשר כדדת. ונחזור בע"ה אל הנקודה שהיינו בה!

הסוחר

רמ"ג

הנני! והא רעוא דאימא מילתא דתתקבל! וערס כל שאלה אחת קטנה אנכי שואל מעם כבודכם! והוא

והוא. למה נשתמש הכתוב בכל פרשת יבוס בלשון חפץ ולא בלשון רטון. ובמקום אם לא יחפץ. ויאמר אם לא ירעה ובמקום לא חפצתי ויאמר לא רציתי.

החכמים

רמ"ד
היון אלו הלא דקדוקי ענוות שאין אחריהם כמוהם! ואלו היה משתמש בשרש רטון היות מתקשה להפך ח"כ לא שבקת חיו! ועל הכל שכבר הפכומו גדולי אחרוני הפולולוגוס. הם בעלי חכמת הלשון. שכל שהבדל בין נרדף לזולתו. הו בין שורש לזולתו. הוא דק מהד עד שלא היה בו תועלת כפי הענין, או שוכבד על המדבר או על השומע להשגיה בכל מלה ומלה ולהכריע, אם הוא יותר נאותה אל הכונה עפ"י ההבדל הדק ההוא. הווי ושתמש האומר באחד משני שמות הו מאמרים נרדפים ולא יחוש. והאריכו עוד בזה הלא בספרתם. ח"כ ה"ף אנו נאמר כן באין הברש אפי' כמלה נומא. דלענין יבוס וחלילה הכל שזה אל כותב התורה באורש חפץ באורש רטון. וע' השתמש בנרדף חפץ ולא בנרדף רטון שכן קרה ההזרמן לפני כותב התורה.

הסודר

רמ"ה

כנראה שחכמי המזרח או החכמים האדוקים. יש להם חשש עונש. הו כמו שאמר הגלגלי "קדוכולו" מלהזכיר שם רמב"מ ז"ל על פיהם. אחרי שבירים הלו שבירתם באוני הם דבריו ממש בהקדמתו המפורטה המלחה לה רומעת ויראתה' שהקדים לביאורו המתקרב אל האמת שחוכר על קהלת, תנלכ"ה. ואדרכא משם רצויה להפך בהפך ולא בדרך הכלגה.

החכמים

רמ"ו

ח"ו! הם! ולא תדבק בנו הדבר האכרופיו — הוא חולי הב' קלוות (עיון לעול סו' פ"ה) — הדבקה בו מאז השנים — חלילה לנו לדון לרמב"מ ז"ל ולחבירו מחבר ביאור ס' ויקרא וגן נעול ושאחר שריו המאירים לכף חובה חלילה! ואם יש — ברמב"מ ז"ל איזה דברים דמשתמען לתרו אכפו. מתורת דתיו שתעלה לדונו לכף זכות מכרעת. אחרי שהחברים מקשיבים האלה עשו והללחו ועלתה בידם לחדש כנשר נעורו חכמת לשוניו הקדושה. והם שפתחו לנו הפתח אשר היה סגור מימות הגאונים לדרוש טעמא דקראו על פי הקבלה הגאמנה שלא תמנה זכרה מקרב ישראל. באבר הארכנו במקום אחר בראיות מופתיות. ולאנשוס וקרוס מחכמה ומכבוד כאלה, איך יהיו הניש, הנוש, אשר לא הגיע לקרסוליהם, לדונס לכף חובה מכרעת? חלילה! עוד הפעם, ואם נראה ברמב"מ ז"ל איזה ביאורים כבורח מדרשת רז"ל עכ"ז דולהו אמרו דילגה הוא! ואנו טוענים עליו לדר זכותו. כי מפני שלא היה תלמודי בעלם מימי נעוריו כחבירו נפתלי זבע רטון ז"ל. מפני זה איזה פעמים שגה ברוחה ואשריו מו שבגנותו ספורות! (אני מדבר על ספריו החכמים ונדפסים בל"ק כי אותם עמדתי על תלם וזיי"ס)

ד"ה

קמץ דורינו החכם המפורסם שד"ל נר"ו שכל עסק ויכוניו הוולא חוץ אל המכוון, הוא על קלת ביאוריו. אנו אהבים אותו הבהת החכמה. ואנו אומרים עליו כי לו היה תלמודי בעלם מימי נעוריו, והיה לולל — עפ"י חכמת הלשון אבר בקרבו, כי לא אהב ולא שונא ווכל להכחוש האמת הזאת — בים התלמוד ודקות פולימוקו ורוחב ידיעותיו. בחכמת לה"ק שעדיין היו בקיאים עלומים בה ובתכונתה, בודאי היה מעלה פנינים ומרגליות. בעשר ידות. מדובר בס נכבדות ממה שאנו רואים בחכמת רנה"ו הנז"ל, שבאמת הוא רנה"ו ז"ל כאשר אמרנו, היה הענק הראשון בפרטזה וכלנו רוכבים על כתפו ורואים רהיות יפות ובריאות בחווק תורתיו שבע"פ עפ"י עומק חכמת הלשון אשר אין על העפר משלה,

הסודר

רמ"ז

דברים שקולים במאזני החכמה וקוראת הטא וההבת אדם, השמעתיני עתה רבותי! החל רוח הפקחות ואהבת המיטוע לפעם בחכמי המזרח, הפעם אודה את ה'!! — ואחר זאת עמכם. מוכרח שכל רוח ההתנגדות שנשבה בכס על חקורת "למה בחר הכתוב באורש חפץ ולא באורש רטון" ודאי ופשוט שכל כונתכם היא. להטעים ויכוניו באלף מיני מטעמים, ואם לזה היתה מגמתכם. הא דלאו איישר תלויכו! וכך אני מוכרח לדון אתכם! בי איך אפשר שנעלם מעיני כבודכם מ"ש רב"ח (עיון בהערות

שכרום ס' נחלה לזרעל ר'א ע"א"כ"ו וש הפרש גדול כון המלות ויש כחלקו הלשוני' ודועה מופלאה והכמה מפורחה, וגם בדבריו רמב"ן שנסתמעתם מהם שם תמלאו ראהו חתובה לרבי. שהיו כתב. 'שיקה הסבדל ההוא דק מאד. ולא יהיה בו תועלת כפי הענין, הא אם יש תועלת כפי הענין. ואתמז האומר בשמות או כנדרפים ככונה מכוונת. וגם עוד למטה שם בכונת הדרש האמיתי כתב, רכמה פעמים ואתמז באחת מן החיבות או מן המאמרוס מתרמי המוכן, ולא ברעשו הרומה לו, לא על דרך המקרה וההזרמן או הנחות. כי אם בדקדוק וכונה לרמזו או להורות על ידו ענין מיוחד אשר לא ירעה, או לא יתכן לבארו הטוב. או לתכלות אחר. ויהיה הנגלה בדקדוק הזונוי ההוא. כמו כונה שניה ואמתית שכוון אליה המדבר בדרך השכל וקרוד. וכל זה במדבר פשוט שהוא הזונוי, לא רוחני ולא נבואתי וכהעלות הענין אל רוחניו או נבואתי ותעלה יותר, שאפו' בשונוי וזר ושמר ולא תחמוד ולא תתאהו שכולם הם מתרמי המוכן מהן המלט. עכ"ו חלולה למי שהחכמה הצלוונה נובעת ממנו שנסנה דבר מבלי השקפה הנאותה ומבלי תועלת ותכלית מה יעו"ס בדבריו באורך.

ובינה לענין שאנו בו לא זאת שהוא מאמר נבואתי, וא"כ לא על מגן בחר באורש חפץ ולא באורש רגון. אלא עוד זאת כי יש הפרש גדול בין אורש זה לאורש אחר. בהפרש שיש בין רוחני לחומרי ממש ולא בדרך גזומא, ואחר שכן אפי' מדבר פשוט ככח החכמה לא על דרך מקרה והזרמן או הנחות וכחור כזה יותר מאחר. בי אם להורות ענין מיוחד היוכל משני שהתמז באורש חפץ ולא באורש רגון. ונ"כ, כמו שאבאר, הוא ענין נקלה מדברים שבפתי החומר שלא יתכן לבארו היטב. אם לא בהקלות אורש מיוחד לבללות הדברים הנשמוס היוזאים לפועל ע"י החפץ הזה. וא"כ לבארו כי אם לפני חכמים שבמוכס דקי העיון וזו הרעיון. וזה החלו.

שורש הפיץ לא ושמא כי אם פמקיס שהטבע והמו תאוותיו, אם לטוב ואם למוטב, וע"ו המוית הטבע בחפץ זה וזולת דבר מה מן הבח אל הפועל, דבר הנראה לעין כל, אשר בחפץ זה נשתמש על כל מוטי כחות התאוות שהטבע כלב האדם, אם לבעות הטבה ולתת מתנות רבות בפועל, או להפך, חפץ לקבל מתחרים בפועל. אם לחאוק קשה, ולבעות כל טרדקי לבא עליה בפועל כדת ושלא בדת, ואם לבעות הרעה להרוג או לגזול את חברו. ככח חפץ הנקימה והנקמה שכערה בו. מבקש כל טרדקי להוילא כל חפטי לפועל.

הנה לענין הטבה שחפץ לתת לחברים. חבורו "אם חפץ בנו ה' והשיאנו אל הארץ" חפץ בנפוסים השוראלים וחפץ לבעות להם הטבה בפועל כדת להם את הארץ הטובה, ואם לקבל הטבה מאחרים בפועל, חבורו, "החפץ ה' בעולות", ולענין הרעה "החפץ החפץ כמות המת" בפועל. ובענין התאוות הנשמות כבעולות המותמות והאקטיות שמתעורר כלבו חוס הטבעי פכל חוף ותקף ומתאווה לאשה פלונית לשכב עמה. ועושה כל טרדקי להוילא ים חפטי ותאוותו לפועל, ראש החכמה המבדר דבר זה בשמש בחטי השמוס הוא חומרו, "ולא אחר הנער לבעות הדבר הזה בו חפץ ככת ועקב, שכל כך התלהב החפץ הזה כלב שכס, עד שדבר כמה כרכוריס והוילא לפועל כמה מעאס בלתי הנגוס, ופיתה בחלקקות לאנו כל יושבי עירו למוול באר ערלתם. וכל זה משני החפץ הלשרי אשר הבעור בו. כרו להאקטיו מועטו כלקחו כת ועקב בפועל לאשה וכן רבים. עווט עליהם ותשפע כרשן נשכס,

דמ"ח ההבמים דמ"ח

מעולם לא ראונו מי שנוח את העוקר ונוטל את הטעל כמודד הסותר! מי שיש כורו שתי מקדאות, מנתהומות וזאות, המבדרות אורש חפץ על מתכונתו עד שלא ישאר בו רוח ספק כבוואורו, מניחם בבית גטווי והולך לטוד אחרי חברים אחרים שיוכל הרומה לרמותם בקש? השבחת בו אויב כלמות לשונו וכעומק ודועתו באורשו הטבעים כולם, וכחשפלאו על ראשית דרכי אל, העמויק מגלשתו עד תהום טבעי הפצות החוקות ומכנס פפנימי פנימיהם? ראה דבריו באומרו, "הנה גה בהמנות אשר פצאנו עמך", (מן מיה חזקה ותקיפה, ובמחסף של סנת תקימ"ט מפרש ומבאר על טבעי החיה הזאת המבחרים בפסוקים אלו על סוס היואר הנודע. עד היום, ומלא שכלשון מלרי הקדמון כל מין סוס נקרא

לקרא ("בהמות") חזיר כבקר יאכל" (ר"ל שאין כמו הגדול, אשר יגיד עור, בא כעבור טרפו בע"ח ועכ"ו) "הנה כמו במתניו (כיוון מעוכים ונסתרים, רש"י) "ואינו כשדרי בטנו" (כחו בטבורו, כמו שררף אגן הסהר) "ואפי' זנבו כמו ארו גודי פחדו ואורגו" (אזוב מ' ט"ז עד ו"ח) — הרי לפניך בואור שורש חפץ בכחו הפנימי וכפעולותיו החטוניות ככל אשר הארכת בהם הסיפור! וכן שלמה הע"ה מראשונה חכמו לה"ק והאבה בתענוגים, אמר "אם תעירו ואם תעוררו את האבה עד שתחפץ, וידוע דכל דברי שהע"ה הם משלים נגלים על פי פשוטותן. והנמשלים הם נסתרים ונפלאים כי קדש הם, ואיר האדם בכללם, אלא שהנמשל שלו התעלה להיות קדש קדשים, ר"ל שכל הנמשל שלו הוא רוחניות גמורה מופשט מכל גשם עב אורק.

הסודור

רמ"ט

רבותי! הם רחב"ע אמר, כי המפרש פסוק זה מגזרת חפץ, און לו בו חפץ, וגם הערוך הפרונו החליף לדי בזיון. ופירש וחסוף זנבו, והפיו, ימחר כנדורו, וכן פירש הרד"ק. ורש"י ג"כ החליפה בזיון ופירש — "מתקשה, מלאון פכמים דהפיוה כהופתה קשה בעץ, ואם אלה המלכים האדירים ראשו מפרשו החנ"ך לא אבו לפרשו מגזרת חפץ, הנה אנו ב"א לעשות חדשות בארץ, ואנכי אחרון בזמן ובמעלה? והרמב"ן בפ"י לאזוב (כ"י בידו המחבר ס"ט) חוברו עם כי חפץ כבת ועקב. אבל הולאו לדבר שאין לו טעם וריח במחוי"ר מכבודו.

החכמים

ד"ך

ודיר חשקנו! ראה דפריק טובים ונכוחים, מגדולות מרקחים, בנויים על אדני הענוה והלנועות, אבל כנגד זה כבר אמרו רז"ל "מקום הניחו לו אבותיו להתגדרו" והפ"י כשפירשו המשניות הארשנו רבונו סננהל ז"ל לבאר הוזה מילות ה"ך כי הפירוש נוטה קלת מדברי הגמרא, לא לחלוק עליהם כו"הם להוזה לאור עיקר המלה, (עיון ערוך ומסוף בערך הגמא) כ"ש כבואורו מקראות נו"ך שאין בהם עוקר להלכה ולדוני המלות, בודאי ופשוט, כי הרשות נהונה בידנו לבאר מקראות שלימות על פי שרשי חכמת קלון, הפ"י גדר ראשי מפרשי התנ"ך.

הסודור

רנ"א

מו יתן והנמע דברים ברורים בההבה החח על כתובים הלו, ולא בדקדוקים טרם ומטוקים, והגול והשמה כמולאו כלל רב, כבהמת כל מה שפירשו בו כל המפרשים, הם דברים רחוקים משפט הכתוב שמלבד שפוכרתו להחליף לדי בזיון, עוד זאת הדפסקו בסכונת חרופה התבת הכתובים, שהיו פסוק י"ח אומרו, "הנה נא כמו במתניו ואינו כשדרי בטנו" מדבר כחוק כח המולד שבחיה זאת וכדרגות, ר"ל תחולה כח, והח"ך פועל. והיונו כי ידוע בטבע, זמנו שהיא חזק המתניים (גם בלי פירש"י) וטבורו תקיף וקתום, ואינו פתוח ומשולשל, הוא הרהוי לביאה, וכן סיף פסוק י"ז "גודי פחדו ואורגו": הוא ענין קרוב אל הולאת פח המולד שבו, לשבעל כמ"ש הרמב"ם בהלכות דעות (פ"ד ה"ט) "וכאלו חוטיו הנלוים נמשכים וכשרו חס, זה לריק לבצעל ורפואה לו שובצעל עכ"ד והאר בכך הוא ענין התבת כתובים הללו. ה"ך יפסיק ככתום כהודעת כח זנבו הם בקשיותו כפרש"י והם במהירות נדורו כפ"י הפרהוני והרד"ק? מה לתבן אלל חבר? והיה לו להניחו לבסוף שאחר כסוק "עלמנו השיקי נחובה גרמנו כמטול כרול" וסוף והאמר "זנבו יחסוף כמו ארו, בהוא כחמת חבר שבסוף הנוף וחולה לו. ושע"ז כל דבר שהוא אחרון במקום או בזמן או במעלה בשם זנב וכו'. והוא דקדוק עלום לכל השורשים ולא ראיתו מי שנתפזר עליו ותמננו! חס זא מו שוכל — לבאר הדברים על מתבונתם, והתרתם.

החכמים

רנ"ב

מה נעים גורלנו בחברתך הסודר! כי בהמת אתה מתון ומטיק ואש ורץ כמראה הכזק! אמת רוח חכמה ודעת מדברת מתוך גרוך, אחרי שכל אלה הדקדוקים העטומים אשר התחזקת בהם הם המה יהיו לנו מעור לעזור, וכמערכת אל הדרוש לבא אל השונה האמתית מאון וולתה, ומה שתמהת מודורו! אפי' מי שוכל לפרש הדברים בהתבה אחת, היא תמיהה המנע"ת הלב לבית חללו

חללו, ומו גרם לנו כל זה אם לא שגם הראשונים שמומיהם אנו שותים לא פנו אל דברי רז"ל כי
 הם כביאורים הנוגעים לענין ביאור דיני המלות. בזה זיע"ה זרזו עצמם לשלם לפרש נגד הקבלה
 הנאמנת ובראשם רבינו רש"י זיע"ה. אבל שאר ביאורי רז"ל שלא היה להם עסק עם הדיו וההלכה
 היוו עזובים היוו שכוחים כי נדמה לאוזה מן הראשונים, וכ"ש לאחרונים, כי דרשות חזק לפשט
 הכונה, הם דרשים, כמו שאמר האלקי אלויריאה (ע"ל סו"ק כ"ח) וזאת היא אשר שרפה כלותינו
 ולבנו, כי אבדנו חכמת לה"ק עד היסוד בה, והן עתה נשטט בחוטות החכמה דבר ה' ולא נמלא
 היא קמן! מו גרם לכל המפרשים הנז"ל שלא בוטו אל ביאור המקראות הנז"ל אם לא העלמת עינם
 הטורח מביאור רז"ל על פסוק ויונב בך כל הנחשלים וכו' שפי' וז"ל, ויונב בך, הבה אותם מכת זכ
 הו מכתבין מילותהם, וכו' (ילקוט פ' כי תנא) ראה, שלא אמרו מלמד בך וכך כדרכם בשמואלים
 הענין מודו פשוטו פשיטתו מעט, אלא סדרו לשונם כדרך מבארים פשוטה דקרא או שורש מלת
 "ויונב" שלקחו תוכת "ויונב" ובאורה הדק היטב כלומר שהם העיקרי העברי למילה הוא זכ. וע"ז
 שפיר ביארו בהלש"ה הבה אותם מכת זכ, וכך דיוקונו שפיר בעומק חכמת לה"ק נמלא שהצמות
 הו התארים שלה רובם הונס הסכמויים כלצות אחרות, אלא מבארים עלם הדבר במהותו ואיכותו
 ותכליתו כנודע ומפורסם.

ואז שעה בידנו ברור דבר זה קח לנו משם לשון הרגב"ס ז"ל ב"נו שהצמח ממקצתו
 ועיין בו בכל השיך לזה ובריא לנו שתלמי ותאמר שמשפטו הכתובים אלו הוטף רינו
 שם. שהרי כתב וז"ל ה"ל ו"ל יבעול אלא כשנמלא גופו בדיח וחזק כוותר (לא משולל רשפי וזהו
 "הונו כשרי בטנו" האמור באיוב הנז"ל) והוא מתקשה הרבה שלא לדעתו, ומסווח עצמו לדבר אחר
 והקשויו בו כשהוה. וימלא כבוד ממתניו ולמטה (הרי אומרו הכתוב הנז"ל 'הנה כמו במתניו') וכלו
 'הטוי הבוטם נמשכים (הרי אומרו הכתוב הנז"ל 'גודו פחדיו ושורגו') ובזרו חס ז' פריך לבעול ורפואה
 לו וכו' ע"כ. ומ"ש הרמב"ם והוא מתקשה הרבה וכו' הוא ממש אומרו הכתוב הנז"ל 'חפזן זכנו
 כמו ארו' שהוא ביאור אמיתו מרז"ל ע"פ ויונב בך. ומ"ש בעל אורז הדרשים בדרך חולי, הוא האמת
 שהרי פי' וז"ל 'חולי לפי שהקשויו בא רק ע"י חפזן ורזון אמר כאשר יחפזן יתקשה כמו ארו ועד"ז
 כתב המבאר רכה"ו (ויקרא י"ב ב') על שרש זכר, ע"כ. והוא כתב דברים אלו כמתנבא, שהרי לא
 ידע שורש חפזן הוקנה על המיית הטבע הפנימי ורזיה שאמר ע"י חפזן ורזון. והרזון הוא שכלי
 גמור והחפזן חומרו גמור, והאחד לא יפרש חבירו. (וכמו שכתב לקמן עוד) גם מבלי ג"כ שודע ממה
 שפי' רז"ל הבה אותם מכת זכ על חתיכת מילותהן ועכ"ז התכת הכתובים, ופשט לשון יחפזן, ולא
 יחפזו, הכריחו לבוון אל האמת כמתנבא כאשר אמרו, והאחר הודיע אלרים אותנו את כל זאת התבארו
 כתובים אלו כסדרם וענינם והדרגתם הטבעו, תחילה כח. כמו במתניו, ואזנו כשרירו בטנו, ואח"ך
 הכנת הולאת כמו זה ש הפועל והוא אומרו יחפזן זכנו כמו ארו. כמ"ש רז"ל על פסוק ויונב. ואח"ך ענין
 המורה הפועל קרוב לאמת והוא אומרו גודו פחדיו ושורגו, על דרך שקיים הרמ"ם אחר כבוד פחדיו
 "זה פריך לבעול ורפואה לו שיבעול" הרי הפועל הנמור. ונתבארו הכתובים עפ"י פשוטותן תלי"ת

הסוד

חדשות ונורות, אמרות עהורות. אשר לא שמתקום עד הנה הקשויו אזני עתה! אמת, התבארו
 הכתובים על אמיתת כונתם, וראיתם מביאור רז"ל על פסוק ויונב הוא ראייה מופתית שברך
 ביאור תופת "ויונב" באורה ולא בדרך דרש ואם תעדיפו מטובכם לבאר עוד. איך השם או התאר
 הזה. הוא כרוב השמות. והתארים שבלה"ק שאונס הסכמויים. אלא מבארים טבע ועלם הענין שבו
 כמו שאמרתם. אם תבררו לי גם דבר זה שעדיין נשאר אצלי עמום. איז ורזי אצלוט ואומר
 שמה שנשמתם המקרא על אבר האלוה שכל חיה ובהמה ושרץ. בשם זכ. הוא דוקא על דרך
 ששאלה. נא רבותי! אם יש בידכם לברר דבר זה אל תאחרו אותי, ואל תאמרו לי כי
 נלא מהכונה, אחרי שהחייב מוטל על כל מדבר ומתוכח בעסק החכמה, לברר כל דבריו ולבארם
 * וללכנס מכל שיח ומבל שיג.

רנ"ד

ההכמים

חסר שאלה מפני החלטה הזאת שגם שם ותואר זה הוא כרוב שמות ותוארים שלה"ק המבחרים
 פנא עניינם, הם נתן פתח קוררת אל בקשתך זאת כמעט תחייבו בדון. וע"כ ראוי לנו ללאת ידי
 חובתנו! — השכת ושמע הדברים בארש. ואל תרף ואל תלצה. שכבר כתב רבינו המורה כי חד
 מש"ה רבים הנרכזים בקניית החכמה, הוא אורך ההלכות. והתה קח לך מאתנו ב' כללים. עופאם
 ומועילים. קדש הילולים, האחד לקוח הוא מדרשות רז"ל באלפי מקומות. ומזמן רנהו ז"ל וחבריו
 נפקחו עיני חכמי הלשון התלמודיים הבאים אחריהם והתחילו לחדור בחדרי התלמוד והמדרשים
 ולדלות מהם מוס קרים על נפש עיופה. וכבר שמענו. שאזכר מעטן זה ספר ושמו ירועות שלמה
 ובהסכמות הגאונים התקומים בנחלה לישראל חד מהם התפלה על המחבר נר"ו חיך לא הזכירו
 והאחנו מעידים עליו שמים והרץ שער היום לא ראה הספר ולא הכירו, ואינו כנמלא בעקד
 ספרים שלו. והזה היה ג"כ מערכת אל הדרוש על הכלל הב', אשר לנו עתידים לחפש. אפשר הוא
 בספר הנ"ל או בס' אחר כיוצא בו והאחנו את נפשו הללו, ונאמר:

הכר

הח' הלקוח מדברי רז"ל הוא. כי מבורר מתוך דרשותה פשוטה דקרא, כי ס"ל שהלשון
 העברית הזאת הושחתה בכללה והשרישה שרשיה על שתי אותיות. וגם שרשים רבים
 השרישים ג"כ על אות אחת וכמ"ש. על ירט וראה ראתה נטהה. הרי הטות של השורש לבד.
 ונמלא וראוי קרוב לזה, וכן דוק הטוב באורש נמנ, ותמלא שלכר הנמלא הוא מהאורש, והאותיות
 נמ' הם מאותיות "האמנתיו" הנוספות על האורש לשמוש ולבנין המילה. ובאלו "נמנ" ר"ל נעשה
 "ממנו גוג" גוג הוא נמוסה ורכות או נמוחה. נמלא מבורר שהגון וה"מ הם בנות לאורש הנאלל
 מאות אחת. וכן "עיוס" שהאורש הוא אות העין לבד ובחלה רבים.

הכר

הב' המפורש מאתנו הוא זה. שכל פועל ושם ותואר כעברי שרשים להשמיע דבר מה
 תעשה ממנו ואליו. או הנראה או הנרגש בתוך תוכו, על הרוב כנוי מנ' אותיות.
 שתיים מהאורש, והשלישית, באחרונה תבה אות בית לבנין התיבה. וכשתראה בנין כזה שיש בלבך כאלו
 התיבה ההיא חלוקה על שתיים, ובאלו חזיך תשמענה בכל בית אחרונה תיבת "בו" והשתי אותיות
 הקודמות לה מבארות האורש מעלם הענין אשר ודובר ממנו. והענין הזה שדובר ממנו הוא נפעל
 מושה ובוה, ואינו וולא לאחרים יהיה בפנימויות הטובע. יקיה בחיטויותיו וע"ז תבה אחר הענין
 אות הבית (שאמרנו שרומות לתיבת בו) לבאר לנו דקות זה, כלומר, שהענין נפעל בו ואינו יוצא
 חולה. וישמיע אות הווי וען שבלשונות בני קדם. וגם הרבה מבני יפת. וכבר עליהם ועל מבטא
 שפתם להשלים תיבה אחת באות מאותיות ההו"י אם לא על לר ההכרח. —

ואחר

שהענין זה מוכרח אה וידינו הסוחד! להרחיב מקום אהלי לבך. וירועות משכנות
 כסליך לשמוע אסופת מלים רבים. חברים מקשיבים כי אהת ידעת בו הכלל כשמו כן
 הוא יסוד כולל ברוב המקרא. כי המעשע היוצא מן הכלל יאמר על דרך השאלה והאמות והנועם
 והדברים גלויים וירועים. ואם וסכמו. על הכלל המפורש הזה, חכמי הלשון אשר דורינו מתפאר
 באמש בהם לנו כוסף על אותיות האמנתיו או ב' ונאמר "בו האמנתיו" — ונסדר אלו השרשים
 לפניך בקיטור ועל סדר א"ב כדי שוכנסו באזניך מהר. ותחזור אל סווס דברך.

א"ב (ולאדיב את נפשך שמואל א' ב' ל"ג) שורשו "א"ד - בו, כלומר ארה ושכר בקרבו. **א"ה** **א"י** — אלו הכ'. שרשים הם כנויים מאות אחת. והאלף מאותיות האמנתיו

לבנין וכמותו רבים. והבית להורות הפעולה הפנומית שבו ונשאר החה של אהב, והוא
 של חיוב לאורש הענין. ההא מורה השמחה בו. והיוד מורה הווי בו. ומלבד שער היום בכל בני
 אדם נשאר טובע זה שכל דבר רע אומרוס ווי, האו, היוד מקשקשת, ובכל דבר טוב של שמחה.
 עונים הו! מה טוב! "הא" לקימן המנוחה ותענוג, הנה רז"ל אמרו כל והיה לשון שמחה. הרי שההא
 הכשמעת ויתר באות והיה אמרו שהוה לשון שמחה וכל והיה רובו הוא לשון וי ולער (מנולה ד"ב ב')
 ובאמת האהבה אינה אלא פעולת שמחת הלב ואח"ך מונוחה לפועל. וכן האיבה. הוא רמת הלב

"והוא הויב לו ומבקש רעתו" הרי חלו פקוק האחרון פורש החצי הראשון, מהו הויב לו? לזה פירש
ואמר מבקש רעתו, ה"כ ממלא שבקרבו יש דברים הראויים לומר ויו עלותם, ועל זה הכתיב הק"ב ה'
"ואיבתי את הויבך" ר"ל הויב המלא רע עליך בקרבו. והתה לא רעתו חלו הויבנו כי חלו כוחן לבנות
ובלות - ומאויב אח"ך מגלה היבד והוא הנקרא שוכח. וישאפו אותו ולא יכלו רבדו לשלום. ואמרו
רבותינו חוזהו שוכח כל שלח דובר עמו שלשה ימים באיבה. הרי שמתחלה, הוא איבה בלב הו'
בו. ואח"ך כשרולה להוסיפה לחון וחינו מדבר עמו זה נקרא שכחה והדברים הרובים ח"כ"מ. כללן
של דברים שאות וי"ד הוטבע בעברי ובעברי לפי טבע בעלי הלאמות. לענין וללה ויגון ור"זה
לדבר שער היום העבריים בשעת לרדת ואמרו יי! וי! כ"ב ודין בנקודת חירוק ומזה שורש יב"כ יי.
בו ודי למבין **אר"ב**. חר - בו. אורה (מן חריות מורי) ומלקט עצמו ומתשבותו בו, כלומר מבכה
מערומיו כקטר גדול כדי להשיג דבר. ועל משקל זה הוא חרובה אור. בהויב. גג, בו
וכבר הזרשנו לך שבכל דבר שודמה האדם אל הדומם או אל הצומח, לקח אותו תאר ממנו וכן הגב של
הח"מ דומה ממנו לגב הבית ובאשר כמה דברים שבאדם דומה אותם המלך החכם בסוף קהלת
לבנין הדומם והוא חומרו "ומשכו הרואות בארובות" וכו' וכו'. וכבר אמרנו שאות אחת בונה
השורש. ה"כ "גב" ר"ל גג בו. וממנו לגבה רוממות. וממנו לגבן גבה הגב, וממנו לגבינה.
שנקפא החלב וכעשה כגג וגבות. גלב. גל בו, גולוי בו. שמגלה את השער ומגלה עור הראש
ושורש גב, נגב מאתנו ואין בודנו לפי שעה למטא לגן שבו פי' מכון. **גר"ב** מין לרעת וכשה
גרגור וחקך בו, **רא"ב**. מגורת אר"ב הו"ל והוא כמו כבש כשכ (עיין ערוך פרחוני) **ר"ב**
דיוכור בו, שדוכב שפתי ושנים. ויפה אמר בעל ה"ש כמו ושאן ושפתיו מרחשין
כלי סודור וכוונה, וממנו מוטיא דיבה. הב. הא בו. על משקל הא לבס זרע זה לבס. הב זה. בו
ואם יולא לאחרים כלמד. ואם דבק בו בבית. ובלשון טורקי "הל" ר"ל ה"א, לך והוא הולך שבתלמוד
זהב. להב. זהר בו. להר בו. זרב. (וזרבו כלמתו הויב הי"ז) זר בו פוזר, בו מגורת זרה הלאה
שכל דבר המתחמם וניתך נראה כמתפור ממנו והלוי. חנ"ב, חג. בו. חגיגה וכענוד בו. וכן הוא
בהמת טבע הארבה שלעולם יחוג ויטוע, חטב, חלב קלב. הלה הפרשים רחויים לבהרם זה חמר זה
אעפ"י שאינם על סדר ה"ב. כי הפרשים דקים כניהם. חטב. חט בו. מגורת ולא יחטיא. חסרונות
בו. וכן אמרו (חולין דכ"ז ע"א) שחט. שחט, כלומר שח. והוטיא ומחסיר דמו. וכוון דמי שחוטב
עטום אינו מחדק על שיעור הקטילה. כי עושה העץ חתיכו חתיכות על כן הוקבע לחתיכת עטום
לשכרי שברים שורש חטוב. עד שהעברי קרא לעטום כאלו חטב, ומגורה זאת נקרא המין דגן חטום
כלומר חתיכות קטנות, וכן בעברי לחתיכה קטנה יקראנה חטה ובמין החטום להבדילו תהרו חטטה
וכן בארמית חטטין חלב. חלו בו ויאמר על חתיבת חבנים מן ההר שגראח בלו חוטב חטיה ומניח חטיה
בהר ומגורת זאת הוא שורש קלב. כלומר קץ וגבול בו, וע"כ לא ישתמש העברי כי חס בחתיבת בשר
והדומה שהחוקך יהיה על מדה משוערת וקץ וגבול וכן לחותך הבשר יקרא קלב כי הוא חומץ
גדיל לחתוך בשעור מוגבל אפי' כלי משקל, ומזה לקביו הרים ורתי (וינה) סוף וגבול, **חר"ב**,
חר. בו. ונאמר על כל לשון חורב וחרבן וחרב. ועין נגור מלשון חמימות ויובש וראו חר"ו וחרון חף
וכן בעברי נקרא החום היובש. חר, וכוון שגראח ע"י החום והיובש כלא נאכל לחות שבחור ושבר"ל"ס
וע"כ שמתא שכתו בשרפת אש נאמר בו לשון חפילה. "אכלה אש" כן תמלא בחום היום והיובש.
"אכלנו חורב" וכן תמלא במיתת סוף "אכלה חרב" ועצם הדברים לזה האחרון רכיון דכמיתת חרב
יור"א ממנו כל הדם וכשאר הגוף עץ יבש. מה שאין כן במיתות אחרות שדמו נבלע בתוכו. וע"ז
הכל"י שמוטיא פעולה זאת מן הכח נקרא "חרב", כלומר חרון ויובש בו שעל ודו יולא מהניף כל לחיתו
שקה' דמו, וע"ז נשתמש גם בלשון חפילה "אכלה חרב" כאשר נשתמש בכל כח האש השורפת ועל
החורב' השורף ושפור. חשב, חש, בו, הרגשה וחזות בו כי החושש ירגיש בקרבו כאב או מרגוע.
וקב. יק"ז והאופיה של ענכוס בו. ישב. יטב. נלב. ששב. גם אלה שלשת הפרשים רחויים לבהרם
זה חל, זה כי הם בהכרחים נאותים. ישב. יש. בו יאות בו. שכשהאדם יושב במקום אחד נראה

הישות הגולמני נתון במקום אחד. וכשעומד נראה כאלו פרח ועלה בו כן ועופפות. וכבר אמרנו שכל שם ותאר של הטימח האך לח"מ ישמש בזה ובוה באין הפרש. בלומח "הויח כפירחת עלתה נלה" רחה בו לשון עליה ונלוטה יחד. וממנו לחו בעופפות העופות נלו. והאברו העיפופות נקראים נולה שעל ידם כן ופורח. וממנו למדבר כשיקום ויעמוד נראה בו הנוץ "נלו גס נעו" וכל העומד בפרץ בענין אחד ג"כ נקרא נלב מהטעם האמור. וכשאזכר נקרא שכל. אך בו שכובה ושקיטה בו. "וחמת המלך שככה" שכשהארס ישן מתרחה בו השקיטה והמנוחה. וכ"ש כמותו. שכשעת וליחת נשמתו מתרחה בו המנוחה ההליתית. וע"ז נקראת מותת האדם קודם כלות גופו שכובה, כלומר שקיטה ושכיכה גמורה נראה בו. ועל רעיון זה אמר הויב "שם ינחו וינעו כח" וגם בתלמוד ובשאר לשונות העמים כונו המיתה במנוחה באומרים "כח נפשות" כלומר ונפש האדם שככה. כא"כ היות ועלכ בו "ונכחה לבב" ושורש המילה הכך לבדה "ועינו לחל כה יפנו" מלה מורכבת מחול כה כלומר חילו וכחו כהו

בזב בכך רפוייה והוא מבנין האמור כלו ספק. אלא שאבדנו כמה שרשים מלה ק. ואינם במקרא וע"כ לפוס ריהטא לא נוכל לדעת שורש "בו" בכך רפוייה מה יענה בעברו? אבל נוכל לקחת שורשו מהערכו בשופי (עיון רחב"ע שור השורים ח' א') הנה בערכו יקראו מקום שמור מעולה כחשאי גמור שלה ידע אותו. או שאינו פותח אותו. כי אם הבעל דבר דוקא. מקום כזה כונה והאמר מכוננו. וגם אם המים הבאים לעיר ומתאקפים במקום משומר תחת יד שומרים נקראת כונת אל מיה. וגם כלו המים והשמן נקרא כוז ובארמי בו"זא*) וכערכו שחלק האפריקה החלוונה בנו מענין גלוי זה ר"ל שהכונה מקום משומר, רעיון נשגב לקרוא, מו שמעשאו ועניונו סתומים. ומתנהג בפולטיקון עלומה, מכאזני. כלומר איש שכל עניונו ורעיונו סגורים בקרבו ואיש לא ידעם וגם תארו בתאר זה לכל הנשו הפולויה הסוככים בעיר לדעת כל אשר בארץ. המתחששים ואינם נכרים — כמו זכירי באטלון — כל אלו בשם יקראו מכאזני. וגם לבית בלה שחוכשים בו אנשים נכבדים ויקרים, נקרא כונה. והנכבד החבוש, בדרך כבוד שם יקראו מכאזני.

ואדר שהתברר לנו כל זה כשמש בחלו השמים. וידענו שכל מהלכו ומנהגו המדבר הנגלים או הנסגרים לקחו תארים ושומש שמוהם, מהדומם והזומח בכל אשר ידמו בכללהם ופרטוהם ובאמור ומדובר. ה"כ גם שורש כוז נכנה גם בעברו גם בערכו על רעיון זה. והיונו שכל איש אשר יחשוב דבר לאחד ויאמר דבר אחר. ושכ התברר לעינו השמש, שדבר אחר זולתו או הפך ממנו שאמר הוה כנוס בתוך קרבו. ענין כזה קראוהו כוז. ופרטות הדבר כוז. והמשמש ממנו כוזב. כלומר כוז — בו: כונה בו. דבר אמת כנוס ושומר בקרבו. ואמר במקומו דבר אחר ואחר שהתברר גם זה. הרשות נאונה בודינו ללעוד עוד לעד קטן בהעיר און בלימודים ולומר דאך אפשר שנאבד מהעברו שם ותואר למקום המיוחד והמשומר הלוה — הוא הנקרא כונה בערכו — גם על אמת המים המשומרת הנז"ל גם על חדרי השומר הנז"ל. אחרו שנאמר בעברו שורש כוז שאין ספק שהוא מהשורש הב"ז. ואין לנו לומר שנאבד באבדן כמה שרשים אחרים, שלא נאבדו בו אם חיות שרשים בעניונו שאינם מנוזם ולא הלטרכו ספרי. הכ"ד לדבר מהם. לא שם עלמני למקום משומר כוז שהוא הוה ורגול, וע"כ אינו רחוק בעינו כי הכונה הזאת שבערכו על משקל העברו שם העלמני שלה אינו אלא "אכזב" (ורמיה ט"ו ח' מוכה ח' ו"ד) וכל מה שפוי המפרשים שנגזר מלשון כוז במובן המתחשבי או המדותי לא שמועף לי כלומר לא סבורף לי. וטעם הדברים שמעולם לא מלאנו בעברו שם תאר כנו על משקל זה על העניונו המדותיים והמוסריים. כי אם רוקף על דברים או כלום או עניונו גשמיים לפנינו. ומכיון בשם תאר זכר, רכוס, אכנע, אכוס. ארגו ארעון, אכעיות, אכעבוע, אורח, אפריון, הקרח אשכב אתנן הנך רואה שכל התארים הללו אשר התנהג בהם העברו אינם אלא על דברים גשמיים לפנינו, ולא על המדותיים או המוסריים והדומה

(באן תעה בעל למח דוד ספוליטו. שפוי' אכחו (ערובין דכ"ג ע"ב) כלי לשאכ מים. ואינו כן עיון מוסף שפרוד ערך אכחו. וערך הרגונו וגם המשנה מושיבו על אכחו או ארגונו, מוכח שהיא לשון יוני,

והדומה, ואין היא מתאר "חבור" שהוא מדותיו. שלרעתו אין שורשו "כור" והאלף לבנין התואר
אלף הוא תאר כנו משני שרשים אך זר כלומר איש שאין בו כו' אש זרות, והוא על בנין כרמל,
רק, מל כבואור רז"ל בספרא כנודע (שבת דק"ה) וא"כ שם ותואר "חכוב" שנים הנמצאים במקרה
אינו כנו על המדותיו, כלומר איש או ענין המכויב דבריו וענינו, אלא הוא שם מקום שמור
(הוא הכ' זנה בערביו) ובנו על המשקל אבוס הרגו, אשכב, וכו' הנז"ל והמקרה לא שורכה לדבר
כי אש ב"ב המקומות של שמור. האחד מקום שמור המים, (הנקרא בערבו כזנת אל מיה) והב'
בית בלא של כבוד לגדולים הנקרא ג"כ "כונה" והנתון שם מכון, כולס בכף רפויה, האחד הגוף
כורמיה (ט"ו ח"ו) "היו תהיה לו כמו חכוב" מוס לא נאמנו, כלומר תהיה לו כמו חכוב — מקום
שמור המים, היא הכונה, שאינו וכל להמלט מהגרות הנזרות לעול, כי הני שמור בתוכו ע"י
שמרים — הם הגרות שלה ירפונו עד בלענו רק — כמו המים השמרים בתוך החכוב ע"י שמרים
כאמנם, והל תאמר שדמותו לרואי לחכוב מים, ה"כ לפחות אשביע בלחמתי כפשו, אחרי שעב"פ
אינו נתון במקום מים, לזה השלים רעיונו ואמר, "מים לא נאמנו, כלומר גם טובה זאת לא יש בדמיון
בית בלאו, ויען שביית בלא לגדולים הוא ג"כ נקרא חכוב ע"י הרבוי רעיונו מ"ב המקומות של שמירה
הנקראים חכוב, כלומר אינו חכוב מים, אלא חכוב בלא, ויען שמענו טכעני זה נהוג נכנה שורש כזב
במובן המחשבי על מי ששמר דבר אחד בקרבו והוא דבר אחר וכל כך התפשט הנמשל הוא לרוב מלאותו
שדוכרו כזב כמו שאמר דוד "כל האדם חכוב" עד שחזר כאורש ועוקר, והמשל העקרי חכוב מים
והדומה, שהוא מקום כנוס, להקרין מלאותו הרבה במקרה או בדוכור המדינו חזר כמו נמשל ע"י
נוכר אביה מנה ובמקום לומר חכוב בלי מים הגבוה עוף מלאותו ואמר מוס לא נאמנו רעיון שרזו
מורכב מנ' רעיונים נשבים, ורוק הוטב יודינו הסוחר! וזוור הדברים פעם ושתיים ואלג כדו
שיכנסו באונק ביאורים המתים אלו, כי אין בנו כח לבאר הדברים ויתרוחן לחכם ויחכם, אשר ביקור
זה אהה תבאר מקרה מלא בישיעה (כ"ח ו"ה) ונחך ה' תמוד והשביע בלחמתי (בעת למאון כפרשי'
או במקום וסימון ופתיחה כפי' אחרים) נפשך וכו' והיית בנן רוק, וכמולא מים אשר לא יכזבו מימנו,
ואין ספק דמולת" לא יכזבו מימנו" ר"ל לא יהיו נקונים בחכוב — הוא הכונה — תחת יד שמרים
ומעתה יבא פשטוה דקרא כמין חומר שאחרי שאמר ונחך ה' תמוד ר"ל בלי שופסקו מימנו המים
אשר' רגע ואך יהיה זה? לזה השלים רעיונו הוך בלי שמרים ואמר "וכמולא מים אשר לא יכזבו מימנו,
כלומר הבטחתי לך השוכע והרוויה, מפני שתהיה "כמולא מים אשר לא יכזבו מימנו" שלא יהא
המים פתונים פאכוב כמו ש"אמר "הערביו לא יכזבו מימנו" ועיון המשנה בפ"ח דפרה מים המכזבים
ואינו ענין לנו, דה"נ עקום בית בלא לכבדים הוא אמור במוכה (א"ו ד) "כתי חכויב לאחוב
למלכו ישראל", ר"ל כתי חכויב (שם שער ובפירש מוארו"ה ז"ל) לאחוב למלכו ישראל (לביית
בלא של נכבדים כמלכו ישראל שלא יתנוס בבית בלא הממונים אלא יהיו באחוב (הכונה הערבית)
ואמר חכויב לאחוב על דרך לשון טפל על הלשון כמ"ש בפ' חלק הביאורו כל המפרשים, כלל
העולה! כי שורש כזב נכנה מ"ב מילות כו בו דבר כנוס כו, ומפני זה תמלא שהכזב קל מן השקר
השקר אין לו גרלים בשום אופן והכזב מבטוח דבר, ובקרביו יודע שחוק בקיומו או יבא יומו
ייתכנס ולא יעשה והוא אומר בתורת ספק נמלא כי דבר כנוס בתוך קרבו באותה שעה וע"ז נאמר לא
יש אל יכזבו כו וכול בקיומו וע"ז השלים ואמר ולא ג"כ בן אדם שיוכל להתנחם וממלא, וכזב
במה שהבטוח, וכן אומר "אל תכזב בשעתך" על המשקל האמור ממש ורוק הוטב כי תכלית
שורש "כו", בכף רפויה גם בעברי גם בערבי הוא כמו אוחו, אלא שהעברו כדו ליתן ההבדלים
שבין שורש "כו", לשורש "כו", כתב זה שהיא אחויה בדרך שימור אש בפועל כמו חכוב ויכזבו מימנו
ואם במובן המחשבי והמדותיו כמו דבר כזב, זה כתבו בכף רפויה. וזה שהוא אחויה לשלוטה
וממשלה והדומה שאונה בדרך שימור מאחרים כתבה בחות, והערביו השתבש ותאר יחד כולס בכף
רפויה ומה שיאמר העברו יאחו בחות ואמר העברו יאחו בכף רפויה, ודי בזה לפי שעה, בל"ב
"כלוב מלא עוף, כל כו, או כלוא כו, בל"ב, (את כרוב ממשח ויאקאל כח' ו"ד) כו
וגדולה

וגדולה בו. ושורשו נאמר על הזמנח "כר נחב" וממנו לחי "מאה הלך כרום" וממנו למדבר ואת הכרי ואת הרטום. וממנו "כרוכ" נגידות וגדולה בו. ומי יודע. אם גם היונו לא לקח עם קירו לארון מהעברי? כאשר בררנו במקום אחר כי גם היונו שורשו מהעברי, כשי בוש המולאות אח"ע, **כשב** כז, בו, שטבע הכשב להיות שמן ועב מגורת שמנת עבית כשית. כתב. כז, בו, עניונים

כתותים ופסוקים בו וחכיוו רבים ומתם "כתו אחיכם למכות" ומזה השתבש הערבי וקרא לרשמו הכתיבה כ"ט, ולרבים כטוט מפני רעיון השכרים שבו, והעברי התעלה ברעיונו יותר וקראם אתות כל. כמה שכרי רשימות יחד נאספוס ועל רעיון זה קראו כתב, כלומר כרף זה כת. בו. לאכ, לה, בו (בארץ תלאכות הושע י"ג ה') מקום יוכב ואין לכות. והוא מגורת "ותלה חרץ מזרים" בהא רגושה (עיון לעיל ס' פט) לעב, לעג, בו, ענין משחק על הבריות בעקומת שפתים, "והיו מלעבים במלאכי אלרים" וגם דרך רמאות יש בו מלעביב ואינו נראה, ועל אופן הזה נשתמש הערבי, "תלעב עליה" תשחק עליו? וכן ישתמש על הרמאות - נגב, טנה, בו, יען שהשמש כדרומו של עולם. ח"כ הדר הזה מאיר יותר, ומטעם זה הוא חס ויבש, וע"ז נלקח שורש זה לתאר בו מקום יבש ומנוגב כרב, נד, בו נטרוד בו ולעולם נסמך א הלב "אשר נדב לבם" ובאלה רבים, יען כל המתנרב מרגיש בקרבו כאלו לבו דופק ומתנודד ולא יסקוט ולא ינוח עד שיוטא לפועל הרגשותו ואת הפנימיות ויחן ויחזור ויחן, **נב** כקיק, בו, כקוע וחרין וחנו בו כמו כנקיקי הסלע, כחננו הסלע, וע"ז כיון רמון הנקבה הוא כמון בקע נקראת על שם זה, ותלו"ת! כי לה"ק אינו מקבל טומאה! **נשב** "כי רוח נשכה בו" כשבו נישה וקפולה ממקומו בו. (גור הנשה) ומשורש נש הלוח ולא ענין

עויבה ונטישה ושכחה כאלו קפן הענין ממחשבתו וזכירתו "כי נשנו אלרים" **נתב** נוכר תא, בו, ארתות קטנות עקלקלות בעמקים או בהרים, נתיב לא ידעו עוט, "וכל נתיבותיה" אפ' הררים והמטוקים "שלום" תא, מגורת "ואתו" "ואתא מרכבות קדש" כלומר בקש ותמלא, תא. בו, אורח שתוכל לילך ולבא שם, **עגב** לעני מעונ. בה, שכן דרך אשה מנאפת לעשות עניגוס, ובעניגוס, למלאח חן, ואין ספק שמרעיון זה השתבש הערבי וקרא לכל דבר אשר יערב לו, בשורש עגב ויאמר דבר זה "יעגבני" כלומר ערב לי, וזה בא להם כיון דרוב שיריהם הם שירי עגבים, ואינו רחוק בעיני לפרש פסוק (יחזקאל לג' לב') על משקל זה. "והקל להם כשיר עגבים, ופה קול, ומטיב נגן, ושמעו דבריך ועושים אינם אותם" ואמר שפ'ו יש לך טעם מלואה ידברים חדים וקלים, ויבואו אליך כמבוא עם, וישבו לפניך ושמעו דבריך עכ"ז לא יעשו אותם (שם, לא') ונתן טעם למה יבואו לשמוע אם לא יעשו. לזה משיב "והקל להם כשיר עגבים" כלומר שיש להם עריבות ונח"ר לשמוע מפיו ופיו המלואה כשירי עגבים השקולים (עגבים ערבים מלאין ערבי) והרעיונים המתוללים, וכנגד הרמת קולו באווה הרעשות והנועות מבהילות יהיה להם "כאיש יפה קול", וכנגד הרעשת גופו והבאתו כף על כף או ע"ג התיבה, אשר עומד עליה להזיח את העם, כל השמעת קולות הללו, בזמנהם ובמקומות השויכים להם, ודמה להם "כמטוב נגן" ועכ"ז ישמעו ולא יעשו. ומי שראה **הפריטיקאטורי**, או כמו שיאמר האשכנזי, **הפרעדיגער** שבאוברופה, כאן בושראל

בפסוקים אלו על מקומם, יגזור אומר ויאמר, "אין כל חדש תחת השמש" **עזב**, עז — בו, האסיפה בו, וכאנאסף ע"י אחרים כלווי נאמר העז את מקנך, והנפעל "עם טענו לא תראה" (ישעיה לג' ו"ט) וירנה עם נאסף למולך לא תראה, ומה תראה לזון קרות אשפתנו ובית ועדינו, והוא אומר הכתוב אחר זה דבר והופכו "חזה לזון קרית מעדינו" והוא פורש חדש ואם שנינו את"ם, ואחר זה ועדיף הקורא מטובו לשמוע איזיה דברים נאותים. כדו שושרש הדבר בלבו היטב. **כבר** הראנו לדעת זה כמה פעמים שכל התארים והשמות השויכים לדברים אשר מן הורח ולמטה נלקחו מהרומם והזמנח, והחן, ומשם עלו למדבר, וגם שורש זה נלקח ממנו החן ושמו "עז", שנמלאו בו שני טבעים מבוררים יותר משאר המונים הטקוריים

האחד שהוא היותר עו שבמינוס האזנים. וממנו נלקח שורש עוות לכל המינוס ממנו החי והמדבר
הוא מנדר כוונותו, וזמני את שמו עו פנוס כלומר דומה פירע שבמזון הזה לכללות מין העו
שמינו הוא עו, העובד השני הנמצא במזון הבו הוא שעדיין הוא בן חורים לעצמו וכמה היום ואיום
מלאים מזה המזון הקוריו. והכני אדם עד היום לדון אותו כשאר חיות ועצמות. וכל שכן לימוס
הראשונים שעדיין היה העולם חסר וסוב מדיני, שדליו העו הלוח הוא המזון אשר טרחו בו האדם
לאסף אותו ולעשותו ממדבריו ביותו. וע"כ התלוה שם האסיפה בכללות שם מין העו הזה והמרז
העו מקנה זה כלומר עשה במקנה מה שתצא בעוים כלומר השתדל לאסף אותם הביותה וממילא
כל כצל חי אשר נשאר בן חורים לעצמו ואין מאסף הרי קנה רעיון העוים שעדיין יש ויש נטושים
ע"פ השדה וקנה ג"כ תארו והיו עו - בו וע"ז תמלא שהשך העוובה הקופה ממש וחבירו כאסף
בלים עזובות, וגם כן המלא שתרו רוכי משורש עזוב במקרה הוא משמש על בעלי חיים כיון שארשו
נלקח מהבעל חי ודוק העוב. צ"ר. ע"ה, מחשבות לרוחיו בו, מזרת ע"ה עניו לחשוב התפוכות
(משלו ט"ו לו) ופעולה זאת עושה מבפנים לחשוב לרוחיו וזה מילוד ע"כ. ונקרא על שמו
עקב עקום ועגול, בו וממנו כמובן המחשבו "ויעקבני זה" כדרך העברי לרומם מלכותו בכל
אשר התהלך, והאורש עק, בו וכן בארמנו דא עקא, וכן יפרד לשלשה ראשים, ה'
ערה בו שהמרגוש הענוב בקרבו, ורמה לו ממש כאלו וערו ונאספו עליו מוס קיום על
נפש עיופה. או דבר קרוב לזה מורגז ככל גופו ולזה יבא לעולם מתקצר או עס ח"ל או עס
תובת על "ערכה לו" "יערב עליו" שהוא ממש דבר חרש בא על זולתו, כ', ערב גולו וחשוף בו
וחכירו "מו זה ערב אל לבו" וממנו כל לשון ערב וערבון, שמגלה כל לבו לגשת ולהכנס במקום
חבירו, ג' מלאון ערער, בו. וממנו ערבה, וערבו, ואפשר שגם לשון "ערב", ובקר הוא מגזרת
ערצר לשון יחירות וכודרות שכן הוא הלילה כודר ויחיד כערער במדבר בערבה או מלאון הפשטה
וגולו כלומר שמשאיט האזור כנדי האור אשר לבא. ותן לחכם ויחכם. וללשון עורוב ומעורב זה
כוח לא מלאחי לו חבר אשר שנקלח מגזרת ערב מה ערב כל הדברים אינם נפרוש ומעורבים זה
כוח והבקר חור ויכל לבקר כון תכלת לבן. והדברים ארוכים (וחכרנו שבחזיה מן המפראש רותי
אזורים כהלו כבואור שורשו ערב ובקר. והיו וכול לחפש) ע"כ. עזיה וקיום וחיות בו. ו-ערכו
החיות והקיום נקרא ע"כ באין ומנות. וגם תלחם אשר לכב הנש וסער ומזון את האדם ומתוהו נקרא ע"כ

צרב קמיטה ולרות בו שהציר נקמט ונעשה לו ממכות הש, צר. בו.
קטב (קטב מרורי) דבר הקוטב והכורת, בו. קט, בו וביון שהקטב, הוא דבר הכורת
ממנו והליו ועל זה יבא ככות לבסוף. כן היא קטל. אבל כלמד לבסוף קט לאחרים,
הורג וכורת אחרים. וכמי שאורש הכנוי מנ' תיבות וכות לבסוף יבאר השועל הנעשה מאלו קו
אינו וולא לאחרים. להשך הוא אם יבא כלמד לבסוף השועל הזה וולא לאחרים, ומי שרטה
ואסף מלש רכוס וימלאם על משקל זה ואין עסקיט עתה בזה, קרב. לפי שעה לא מלאחי לו קרוב.
קש... קש, בו חפוש וכדיקה ועיון בו, וחכירו התקושא וקשו, וארשו נכנה מהקומה
"לקוש קש לתבן, שכן ררך המקושש לחפש ולברוק ולהסף, מזה נכנה כמובן המחשבו מי שאמצ
דברים ומדקרק ובורק בהם ומחבר העינוס כמחשבתו כדי להוילא לפועל חיויה דבר, ויקש"ה'
וישמע. ויכתב כספר זכרון וכו' מתחילה מקשיב ומדקרק כצנין אשר הוא שמע. ואח"ך "וישמע,
כלומר "סבורה לוח" ואח"ך הוילא לפועל הכתיבה כספר זכרון, - רהב רותו זמן בו" רכב, רך.
בו, חבר והגורה עס הבהמה אשר יושב עליו וחכירו מרוכסי אש, או גלות כפירוש רד"ק על
רוכסו אש, ה"כ הרוכב מתגאה - רעב. רע בו והשכע מלה טוב וחכרו "ונפש רעבה מלא טוב",
שאב, שז. בו שז כודק מוס מן העיון ותן בו, ר"ל ככלו, וכל לוקח מוס מן המעיון והעיון הוא
כלשון שזיכה מפני שהוא ממלא כודר ככלו, ומן הכור "דלה דלה לנו" מפני שהוא כרלו, שגב, שג
בו, שגול כח בו, שרב, שרבו, שרפה בו ויען שהשז וה"כ משמש כאחד על זה היעילה הבית לשמש
על האורש ועל הרבך ודוק הטוב, תעב, תעה, כה מקלקל ומחזית, בו, וחכירו ולדבר אל ה'

תעה (ושעיה לב' ו' ורז' לדרשו 'תועה, כה, הרי שפי' השית על משקל האמור. וכן פי' בר קפחא
"תכל הוא" תכלין יש לך כה, ?

הסוחר

רנ"ד

זה באמת לא לכד הוא ימאה מהבונה. אלא זה ממש כמנוח שדותיו כשתן זרועות קורס הקטור
והבלור. והולך לנור. הלאה מוס אוקיאטוס ולא בדרך השלנה! מה זה רבותי? אופן זה מצולם אורע
בין המתוכבוס. שיניחו ענין ויבוחם כמות שהוא בקרן זווית. ולא לכד שהיו נטפלים בענין כדל
לגמרו אלא עור זאת שזאתלו לחבר על רגל אחד ס' ארסוס ראה זה חדש! אמת מו שלא התחבר
עם אנשי המורק ודבר לא היה לו עממה: לא יוכל לירע כח השלנה — הוא הקרא באטלקי כח
פאנטאטטוקי — אשר העובע ככל מהלכס ואיסם, ואירחע עם ויבוחס, גס טיעס ויבוחס! נס גדול
היה לכם רבותי! שלא התחברו עמנו הווס אנאסס אברופווס ולידי טבע הדור הזה, כי עתה זשקרו
עלונו כאין מכלים.

החכמים

רנ"ה

החת רכרנו ולא נבוס; כי עם כל חכמתך שהראת לנו בפמה פרטוס. עכ"ז. הרבה פעמים התראה
כך מוס קיטור סלך בקליפת ערשה. אשר לא תכל טופת ריו כחרל! וזה מלבד כי גם אתה נלכרת
ברשת הולר אשר פיתה היווה אברופאיו ומנינו והוא החק הרב לרעת כל ענין וכל כנין על מתכונתו
ועל רגל אחד! כאשר היונו גס תמול גס הווס. גס היונו הלילה ליום וזרעפוס על מדה שגונה זאת
שהרשה שרשיה בחלק הזה. ע"ו לימודי ספרו — ההנב' וקליפודיא, חזרו כולם חוקרים וכו' וכו'
ואיו למדה שגונה זאת שקופה תביא לודו כפירות בעיקר. רח"ל! אלא בעילס שעל רגל אחד
וחזרו כולם רכנוס פלוסופוס. פלולוגוס. כי צריך להס מדה גדולה מהזמן! הלא אתה הוא שחליה
פנינו (לעול סו' רמ"ה) שנבחר לך דבר זה על כדויו ונרבה עליו חכמים מקצובוס! והיה אף שהיה
אמור מה שתרצה! הרי יסדנו יסוד עולם. לכל הפחות על פני רוב המקרא ותרו רובה שהבית
הבאס בקוף השורש מגדת לנו שהענין המבואר כב' אותיות השורש הקודמות לה. נמלא בו ר"ל או
כפנימוותו. הו בעלמו. ואינו יולד לזולתו. וכזה זרחה השמש על ביאור רז"ל שבארו עסוק 'ויונב
הכה הותס מכת זנב, כלומר "זן — בו... מוזן לכלא כיהותן לחכס ויחכס עור,

הסוחר

רנ"ו

חס היותס מבחרים את הדבר על שרש זנה היותו שומע ושותק ומכין דבר מתוך דבר. אבל שתולאו
הענין מדי פשוטו ותכבדוהו אל שורש הזנה ומוזנות לא לכד כי הונו יכול להתחכס בעתך מבין עם
תלמוד אלה כי הונו יכול לשתוק חס לא תכררו דבריוכס הדק הוטב.

החכמים

רנ"ז

הראות הסוחר אף תכרוחנו לההריך בדברים גלויס וירועוס מפני קולור וירעתך בוס שורשי הענינים
הטכפיווס? ולא עור אלא שכמה דברים אמרנו לפניך וגולינו מקורס לך. ועכ"ז לא הועלנו כלום
ובחמת קשה עלינו שכחתך בוס בא השמש בלחרוס! וכל זה הוא למה ולכלום בעינונו. כנגד זה
קולו רע! שאחר כל עמל ועורח במקוס תשלוס חונות על כל המתחדש לך באורך דברינו, תרוה
נפשינו ממינו הלולנות ער בלו די!

הסוחר

רנ"ח

באחרית ויטווחנו כב"ה אבקש מחילה מכבודכס עכ"כ דבר פשע, לכל הפנוס מדת קונכס, יש ככס!
והוא יתברך אמר למשה "כתוב וכל הרונה לטעות וטעה" וא"כ אתס גס אתס, אלו ודי חובתכס.
וכררו כל דבריוכס כשמלה ומה לכה כדברי הכהו הוולאיוס מפי קוחר כמונו, אשר לא נסיתו בלומודוס
עמוקוס והלעות ארוכית בלה? אבל מחסרכס שתגודו לי על דבר אמת, אמתו שמעתי כוולא בדבר
הזה מפוכס ושכחתו?

החכמים

רנ"ט

הלא כמה פעמים השמענוך. וכררו הדברים בלף ראות מופתיות, שכל דבר השוה כין החי והמדבר
ובין

ובכן הוסיפה בין מן הפעולות הנגלות או הנסתרות שמתו' ותוארה' שזים באין הבדל אפי' כמלא נומא רג"מ

זה אמת ויטיב, עד גאל! ישראל לא נשאר לו כזה עוד שום ספק בדבר. אבל איך. ויחבר ויתואר לזיורת האדם שרש הזנה? זה נשאר אלני מעל! ומה לתבן אל הכר?

ההכמים

ר"ס היונו דאמרי התלמודים חסר הקדמות, מלא קביוותרמות. ראה איך תכריחנו לתאריך, על אפיו ועל שמתונו! וסוף דבר תתלה קרחון האריכות ויולתה מן הכונה בנו, והיה איך שיהיה! אלה קח לך בשמים ראש רקח מרקחת, אזויה הקדמות שרשויות כדי שעל ידם תרד לעומק פלאו מעשה בראשית ומכמת לשונו הקדושה והיו לך כל הרכסים שרכבת לבקעה. תכרינו הותיק! לא תוכל להכניס מה שהנו רואים לעינינו. איך מוסר הלשון העבריה השתמש באלה שרשם לתאר בהם אלשה עניטם כפלאים הנראים בראש לפלאו הכריחה הנשכבה האלה! היא זיורת האדם בכטן אמו. האחד כח. והשני פועל והשלישי תכלית. ד"ב ו' הוא מה שהאדם חושב ומתהרר ומשתוקק להתחבר אל אלה, וזה הכס תארו בשורש "זם" וקראו "זמה" כלומר חושב ומתהרר. וממנו דרך אלשה השתמש העברי על מתשבות זרות אמרות וכפרעות על לב שורש מחשבות און להרע לרעהו, ואמר. "כאשר זמס לעשות לאחיו, וזה דבר שאין בו שפק והערכי ושתמש משורש זה על מי שחושד בתכירו דבר רע עליו אבל כשבוש טן תחת המס, ומה שיאמר האוטלפי "קושינולה" ואמר העברי "זמה".

ד"ב ו"ג הוא המעשה בהתחבר יחד, ותארו עם שורש שגל כלומר מתעסק עם זולתו, שורש

"שג" ביאורו עסק. ותכירו "וכל שנה בו לא יחכם, והטול למד פקופו להורות שהוא פועל ונאל לאחדים. ושתמש בשורש "שג" מפני כי בעת עסקו זה. האדם הוא מאלל ממחשבות אחרות לגמרי וכלו שגנה וולאת מלפניו. וע"ז אמר "באהבתה תשנה תמיד" ולמה תשנה בני בורה, והדברים קרואים והולכים לתתם. ורוך ותשכח הסומר שענו! המתחלל משמוע נחירות לשון הערב (עיון לעיל סי' ל"א) איך הכתנו לזיכוס לה כדי לירד על ודה בעמקי לשון הקדש האבודה מאתנו שהרי גם כזה השתכש העברי וקרא לכל מין עסק שכעולם. באין הבדל הדק אשר שמעת. שוגל. כאשר השתכש בשורש עג"ב. לכל מין דבר הערב. שהעברי לא ושתמש ממנו כי אם בעריכות דבר אחר ותו לא. כן קרה לו לשורש שגל ובאמור. ואין לנו לומר כי אם שהאומה השומעאלית היתה רודפת זמה כמבואר בדברי רז"ל "מלמד — שהחזיר הק"ב התורה ע"כ אומה ולשון וכו' ושמעאל לא קבלה מפני לאו של לא תנאף הכתוב בה, ועל זה גם כשזיורה גם באורשו מולתם ערכו חלק גדול משרשים השייכים לענבים דוקא. וגם זה ברור. והתברר ידוע ונגלה. שענין זה כילו הולדו הכורא יו"ש לעד, כדי להחיות זרע ע"פ כל בא והארץ לעולם עומדת וע"ז בתחנות כן חכם מתכמו התלמוד שרו רבנן, "וי לן דמיתין" כלומר מנשואי אשה מוכח שעתידין לנו למות וע"ז משתדלים להחיות זרע ע"פ כל הארץ. ובה יובן ג"כ כונת הכתוב "טוב לכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה כאשר הוא סוף כל האדם" כלומר, אמת גם בבית משתה יש רחיה מופתית שכלנו עתידים למות ובלכת האדם בחד מב' מקומות הללו, בודאי יזכור יום המיתה, אבל יותר טוב הוא שילך אל בית אבל "כאשר הוא סוף כל האדם" ושם חאה המיתה בעין ואנאל נלמדת בהקצ כאשר נלמדת מלכת בית משתה שהתם הוא התחלת והומנת המיתה, ונדונת בהקצ.

ואחר שהלענו לפניך כל האמור נשאלך ותודיענו הסומר! אם הוית אמה מיוסר לה"ק! על איזה משלשת הרעיונים, הוית טובה לתאר שם אל כלי ההולדה, אם על רעיון הכח או הפועל או התכלית?

הסומר

רס"א

בהשקפה ראשונה אומר שהויות משתמש מרעיון הפועל ואתאר אותו לפי משקל האמור שגב, שג. בו כלומר כל העסק בו, כמו שתארו לאשה שגל מטעם זה.

החכמים

רס"ב

החכמים

ויתר הטוב לדבר רנה"ו ז"ל בכואורו (ויקרא ו"ב) כי נקרא זכר על שם הזכרון כי בזכרו תאות המשגל מתעורר כלומר שרנה"ו ז"ל נטה אל רעיון הכח ולא אל הפועל כמנהג! שעב"פ הוא ויתר מעולה ורק. ועב"ז חין ההמתתו כמו"ר — שמלבד שהוא שם כללי על כל מין זכרון שבעולם ואינו שלימותו ללאן נשגבה ושלומה כלשונו להיות תאר חקר משמש לכמה דברים. ויותר היה ראוי להשתמש מתאר זמס וכמו שהעור הוא עלמו בכואורו (ויקרא ח"ו ו"ז) עוש"ב ומלבד כל זה יודע דמותו ותארו לה"ק הם מבארים על הרוב עלם הדבר ותכליתו, ושם זכרון אינו עלם הדבר ושם שגב הוא מקרה ההולך ובא. ואינו עלם, ואינו תכלית וכמוכין.

ואת

כל אלה התאר האמתו הראוי הוא על שם תכליתו שגבחה לתחיות זרע ע"פ כל הארץ ויפה תארו החכם ההובינו הזד"ל כר"ו (עיון לעיל ס' ר"ח) "הכלי המחיה את הכל" שהוא באמת התכלית האמתו, א"ל גם שם תאר חיות אינו נכון בשום אופן, אחרי דהחיות השורשי הוולא מהחיון הוא ביד הוולא והבורא יש"ש לעד כבוד" ואתה מחיה את כולם, ולא היה אפשר לו למסד לאוניו הקדושה (המשריש בנו אחרותו המוחלט ושהוא בעל הכוליות כולם מחיון זולתו) לתת כח או שם חיות חיו מחיה שהוא רוחניות גמורה אל כלי בנוי מחומר עכור. כי חין ספק כי תתחלל חין המאמין האלד'ו והקדוש משמוע תארים נשגבים הראויים לכבה נשגבת דוקא. נתינים נחונים על דברים מומריים וכמ"ש הפלוסוף "חוש המשוש חרפה היה לנו" על זה בכרתו מיסד הלשון האלד'ו ממכשול זה, וברטנו ג"כ שלא לזון ממנהגו הטוב לתאר שם ותאר, דיבור המבאר עיומו ויכלתו ותכליתו, לזה בחר להשתמש בשורש הזנה. וטעם הדברים. דאחר שהכלל בודינו שכל התארים והשמות השייכים בפעולות ותכליות שמשתחיים בהם הזומת והחיו והמדבר הנגלות או הנסתרות כולם הושמו על הזומת תחילה שהוא הקודם. וממנו לחיו וממנו למדבר בכל דבר השייך ובאשר הארכנו יותר מכדי וכלתו לעיל, וביוון דההזנה שורשה הוקבעה על מין הזומת שהוא זן עלמו מן הקרקע והוא מזון לחיו ולמדבר, וההזנה הזאת היא סובת הגידול וחיו שעה כגודע, מרעיון פלאי זה הנראה לעין כל עלה מיסד הלשון אל רעיון נשגב ממנו, והמשול השתדלות לתחיות זרע אדם ע"פ כל הארץ ע"י ביות מחויבות או מתרות וקראו בשם "הזנה" ושוער כאלו כל העולם הזה ומלאו מהזומת והחיו חונים וכולים לחיות אפי' רגע כי אם ע"י האדם איש האדמה. וכמאמר הכתוב "כי לא המעור וכו' והדם חין לעבוד את האדמה" נמלא כי הוא חיותו ומינו של עולם ומלאו. ואם יפקד ממנו המין הזה, אחר דתו למעט כיון שהוא המין היחיד בתחונים וע"ז כל המשתדל בקיומו למען ופרה וירבה, הרי הוא כאלו מספיק מוס ומזון אל כללות תכל ואלאחיו, שלא ימות ברעב, וכל המונע עלמו מזה הרי הוא כעובר שארו, קרוב למ"ש רז"ל "כאלו ממעט הדמות" והם דברים אלדיו"ס שמש וגם יש בהם מחמת טבע עד להפלו. א"כ כל המעשה הזה על שם תכליתו ועיקר יסודו נקראהו "זנות" כלומר מזון על ידו העוה"ז ומחיותו.

ואל תתמה

וידונו הסוחר! מראות כשרה הקל תשוהו הוא שדה ספרי הכ"ד והתלמודים והמדרשים שם הזנות וענינו לשקוף ותעוב שאין אחריו כמוהו, ואם הוא ענין פורה משורש הזנה מה כל החרדה הזאת עד אשר שמוה לתועבה? לואת נשיבך מילין וכאמר לך זכור ול תשכח הסוחר! כי הספרים שזכרת הם ספרים ישראלים לא כן הלשון שגשתמשו ממנה היא הנקראת "שפה אחת לכולם" כי היא הלשון שוסד אותה בורא השמים ונוטהם, רוקע הארץ ואלאחיה, והכונה וגם קרה לכל בהו עולם זרע אדם הראשון, כדי שגשתמשו ממנה לבאר ותאיר ולהוילא מן הכח אל הפיעל כל פרטי הבריאה הנשגבה למינהם כמוטאחה למסעהם, ואלו דור הפלגה הוא הלשון הזאת היתה אם כל חיו עד היום ושפה זאת לכולם ולריכים לדבר בה כל נרכס, ולהוילא על ידה כל מחשבותם לדבורים נאותים לכל דבר ודבר ופרט ופרט עד דקדוקס. אשר לא תחסור בעולם המשתכחות אפי' רעיון קטן שלא יולאחו המדבר בה בדבור ופה ומאות לפי הרעיון. ואין לך שם נאות להרעיון הנשגב אשר שמתת הסוחר! אם לא שם "הזנה" אלא דלנו הושראליים חזר דבור זה

מתועב מפניו כי במשך הדורות דבר נשגב תורע כמו שהז' הזה בחד בנו מכל עם וקדשו מכל
 לאון והנחילו חקים כהגיוס ובמאמר הכתיב "קדושים תזיו" וכיון שלל מקי"ס שנתז מניח קדושה
 היתה מנחה גדר ערוה. ע"ז נלכווינו כנשואי נשים מיוחדות לנו ונאקדונו בניחוף היתה רענו, כעונש
 מיתה וגם הזנות הזוריו חזר דבר מתועב לנו ולכינונו עד עולם. על זה לא לבד כי כל ביהמה וזה
 השר נאסרו עליה דהוריתה הו' דרכן, נתעבנה, הלה עוד זאת, סנקה היתה למשל על כל בגידה
 ועבירה וזה ועל זה המלה ספרו ישראל ונביאיהם מלאים מדבריו גדופים, על כל שם זנות שבועלם
 כי עם ישראלים ודברו, והת' ושהלים ויכחו בשער להכדול הותם מכל התועבות, אשר דת' ושרחל
 לישראל כך החזינם. הבל לא מפני פרטיות הומה החת ממלכת כהנים וגוי קדוש המעט מכל העמים
 וסתנה לאון הקדש. הס כל חו'. טבעה ומחותה! וידוע כי טבעה ומחותה הונה הלה לפקוח
 עינים עורות. ולתאר כל דבר ודבר מפרטיו הבייחה הנשגבה הזאת דבר הראוי בחכמה עמוקה
 חכמת הטבע הבללי אשר משתוים בו ישראל וזהו ע. ואחר שכן הוין חכמת הטבע עמוקה, עם
 קדושה יתירתה. כמו לתאר מעשה קיום מין האנושי בארץ הנשמה הזאת, באחר ושם "הונה"
 וכאמור וע"ז ופה קבלו רז"ל בבוארם על פסוק וינב שהיה הותם מכת זנב כלומר הלי שהזנה
 בו. ומנוון וחיות לעולם ומלאו בו, ומצתה הרשות בודך ודורנו הסיקר! לשרש דברו רבינו המורה
 כפ"ח מהשלושי ככל אשר יעלה מולגך הס להימין על דברינו והס להשמיהל. שהיו כתב שנקרח
 לאון הקדש מפני שלא הונח בו שם כלל לכלי המשגל לא מן האנושי ולא מן הנשים עו"ם שההרוך
 והס תרנה להימין המור שגם זה מקודשת לה"ק ליקח שם עלמו בוכר מסתרי הזומח ובנקבה
 מנקיפי הסלע (עיין לעיל סי' רנ"ג הו' טו) ולא לבנות להס שם בפני עלמו כמו יד ורגל. והס השמש
 על דברינו ותתהפק בחומר הותם. גם הנו פוטו ברשותנו להשיב לך כי גם הנחמו מדורשו
 החכמה ומקיס הניחו לנו הראשונים לומר דבר חדש שלא עלה בדעת הרב הצורה והבוסר יבחר.
ומורים הנחמו לפניו ותברך ששם תלזנו מיושבו בית מדרש לאון הקדש הטזורה מכל סוג
 ותלחה וטומאה ולא לבד שאין חוטינו מתחלחלת כשנשתעשע בכל פרטיו חכמתה הפו'
 כדברים מחוסרי הכשת לפי טבעינו. אשר בעפ"י וקדונו, הלה שדקקה גדולה עשה לנו מוסדה ברוך
 הוה לשלם לנו לעולם שכולו טוב שבר טוב בעמלה. כי בזה הנו מבינים הית כל דברו התורה ה'
 יוכנו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ככל דברו התורה הקדושה הנחמו וידעונו עד ס"ב"ה.

הסוד

המן והמן סלה. וכן על זרעו וז"ל לא ימוש ספר התורה והחכמה, הקדושה והנעימה. מפני לעולם
 ועד! פזכות הרוץ ישראל הקדושה והכמיה מלזין תבורין דק"ב ה' הצומחים בבית ה' כלילית, ובזכותם
 הנו חיים — מעולם לא פללתי רבותי! אבל כך פלוסופיה עמוקה יש בחכמת ישראל. עם הזמת
 הכורקה עומדת באוכיה. והיא כשורחת עלתה נלה!

החכמים

הל תדבר כזאת! מה לנו ולשם פלוסופיה? והיה נטמאה בדרכס ועלולות. ושיבשה ועיותה.
 של הוונים הקדמונים והאחרונים? דבר היתה עמנו והודות! כי באמת. באשר הנית. כל ספרו
 הכ"ד והתלמודים והמדרשים מלאים זו ומפיקים חכמות, עמוקות ונעימות, ובקיטור מילים. הלא
 שחכמתיו היא כחומר מלא מכל מונו מטוביות והכנים טובות ומרגליות. הכל מעורבים יחד.
 כי לרוך וגיעה גדולה לבררם וללכנס ולהכדולם זה מזה. והל תאמר הסיקר! שלה היו לנו ספרים
 מיוחדים לכל פרט ופרט. הלה שהגלות המר הית עיני ישראל עור והכדולם כהבדן מלדתינו באשר
 מעידים כל גדולנו (ועיין המשל הנעים שהביא המ"ן של רומנו נר"ו — בספרו קבחת לזון דו"ז ותאמר
 מפיוס) ועתה רובים הנו ל עקר הנשים גדולים בקיזום עצומים בחכמת להן' והתלמודים וכל חסד
 מחברו בית העקר הזה. יתנבד לחבר ספר בחד מפרטיו החכמה ויכנה כל כנינו. ויבנה כל ראיותיו
 מספרו ישראל מהכרנס המפורים חסד הנק וחסד הנס. ויהיו להחרים באשרו. וכן חזרו. וחבירו -
 לחבירו. עד שיהיו לנו כל החכמות כדורות לבינינו כשמש בקצי' היום ותשעים למאה מראיותהס

ורחי יקוו מסערו הכ"ד והתלמודים והמדרשים . הדין הדין ! איך נזכר שורש
 ופ"ן ממקרה זה של איוב בעיני רבו . ומחתי ותכלתי עד שלא נשאר עוד ספק כדבר
 ולה עיד הלל כי על ידו נפתחו לנו מעיינות חמת טבע כל וטור . כדי להבין ממני ב'
 דברות . זכות וברות . וזה כי עדיין נשאר לנו דבר קטון לאיעך במה שישית (לעיל סי' רנ"ז)
 שארש חפץ ל' ושמא כחם על דבר חומרי וגממי הולך לעצלו . כלומר — הנתפש ביד הן חס"ה הן
 יתר ! והכח הזה מבמה מקרהות המכרות דבר זה בעל . והנחתי ביאורה ועיד לקרה נבוא לך
 רחיה מלשון הערכי . אשר לכל דבר השאיר תזוז יוד כדור מעצו הויו באורק , והאימר נק"ד מוחשיין
 ושם הפועל חפץ . ובחמת ארשו על חפץ אשר שבו הציית הטוב הנשל , ומצאו השלל לדרים
 נאמיים החיים מחוש"ס כס"ף . והערכי הלשוני השתמש יתר ממנו כאשר המינו על שורש שגל
 וענוב . (עיין לעיל סי' רנ"ד) . — כרר לנו עתה סיחרינו ! שורש רטון כאשר נדרת כי עינינו מאד !
 רס"ה הסוחר

שורש רצין כ"ז וכ"ז בעיני כדל מן הקלה לקלה אל שורש חפץ . כילל לבד כי הרטון
 כולו הוא התעוררות השכל העיוני והמחשבי והיו השומר המתאזה הגורם
 לזה . כי יש רטון בטעם שכלי מספיק ויש רטון גם כ"ל טעם וסגור . אלף עוד ז"ת . כי רוב טעם
 הרטון בכתיב הוא כ"ז באר"ת . וחבורו . "רעית ה' הרטך , שבת שבת ועקב" ות"ז והדר מש"ש .
 ומתו הרטון הזה ? לזה גמר דבריו ואמר . "נשאת עין עמך . כס"ת כל חטאת קלה . הספת כל
 עברתך . השיבות מחרון חפך" . שכללן של דברים הללו . להזמיעו שחיו רחום לעשות עמזס כל
 רע , ונתרלה ולא עשה . והכל כשכל ואין חומר ואין לבנוס ואין כל מעשה בפועל וחבורו זכרנה
 לו לכפר עליו , "לרונכס תושבו" כ"ז שיתרלה הזלויכפ" לבס וכן היא פשוט "יקיב אות לרנונו"
 כמ"ש המ : אררנהו ז"ל וכן "הו תרלה הארץ" ואו ירנו את עונס כי נרנה עונה , וכן כל ל' רכס
 שבסימן פלס ש"נכוח ירמיה (סי' ו"ד) ובכ' דברות ככר כלל לנו רכבו רש"ז ז"ל כל זה על פאוק
 ורנון שכו סה" רטון נחת רוח ופיוס וכן כל רטון שבמקרה . עב"ד האס לתוס . ומ"ש ר"ל "יקיב
 אותו לרנונו" כיפין אותו עד שיחמד רולה הנו והבואו רש"ו עלמי כיוס פ' וקרא כללו פשניה
 דקרה הוא מפרש באנדקרק הטוב . בעומק משפט הלשון ודרך הולאת ר"ל הדינוס מקדור הלשון
 נמלא שרכבו רש"ו ז"ל כך דעתו כדעת ר"ל ובאנדקרק הדיוקוס הנאותוס שמתה כדור המבארוס
 מהדרש מהס עלמס ותפקחו עיונונו להבין דברו חכמוס כדרכות בקיטור מילחס . הדקדוק הא'
 הוא האומר דרוב שורש רטון הוא על שור"ת כלומר על נח"ר ופיוס ובפרט על הלו הכאוס באקרבת
 הקרבנות הס כולס כלפי ה' המרוח כרוס נחוח ומתרלה ומכשר עונותהס . ואיך ה"כ והשבוהו ר"ל
 כלפי המקיב ? הדקדוק הכ' . הוא איך נוכל לשער כפיה על הרטון או על חפץ . שכולס המיוות
 טבעיות זה מלד השכל וזה מלד החומר — המתאזה . ואיך נוכל ללוות לחראס שמצו הס כוטל
 מהס החוש ? כן הדבר הזה ומה נועיל כי יחמד רולה הנו . והוא קוטו רולה הס לריך הדבר לחות
 רנונו ראש לעצילה הלדו תז"ת ? והנה לדקדוק הכ' כבר עמד תגאל וגאל הוא רכינו הימב"ס באוק
 פ"כ מה' גורושין . והרכ ק"ה הוא דבריו הרב לרור הכסף דק"ה ע"ה . וגס המורה לך של דומי
 באפ"ו **כ"ך של רומי** כשסך קירוש מוסק לני השד כזב ונעצק לאטל קו וגלח אל ב"ד
 הגדול של כהני הגולרים שכדומי . הן כל אלה עמדו על בירור דבר זה .
 וקטרו של דברים הוא זה . דכיון דהרטון הוא שכלי ולא גממי כזס חופין . וזה הושרחלי גילה רנונו
 הכללי לחות ושרלו שומר התורה והמטיה . ובפרט הזה הס הוא מורד ונוח כתף סודרת הוא מצנו כי
 נכרה עליו התאזה חו השפן החומרי . ובשאלו מחליסוס אותו ע"ו כפיה . ואומר רונה הנו הוי הוא
 באומר שכלי כבר חויב והתרנה לקיוס מלות בורחיו שאנו ממזמן בו ובמשתאו כללות . והדברים
 הרובוס קיין כ"מ

באנו לדקדוק הא' . תמהני חס לריך תאובה ! כי חלילה לחכמו ישראל שונוהו תיבת לרנונו
 מורי פשוטותה ! כי בודחיו וישב על הקרבן שיעלה לרטון לשני ה' לכבר עליו דוקף .
 ור"ל

ורז"ל לא הוסיפו קבלתם הלא מסודור לשון המקרא הול"ל לרטנו וקריבנו. כמו לרנוכס תזכרו. ומנה שהקדים עיקר המעשה בראשונה. וכדרך הלויי המזולט ואמר "יקריב אותו. כבר השמוענו הלווי הגמור "יקריב אותו" מכל מקום! כלומר כן לריך שיעשה! ותברו רבוס במקרא ובדמי המלות "יבמה וכו' עליה" מכל מקום! "יך אני שעירי עוים" אחד מעבב את חבירו! וכאלה רבוס והיו חבמי היריתא וכולוס לומר יקריב אותו בעל כרחו וכופין אותו. כי בודאוי ואמר רולא חני על המשקל האמור בתשובת הרקדוק הב'. הנו"ל. הלא שרך חכמי הקבלה היה זה. והיוני. רכיון דהיו לומדים דוני המלות בע"פ כנודע. ע"ז היו משתדלים. לא לבד להוסיף קבלתם מפשטי המקראות ומחכמת הלשון, הלא עוד זאת היו מתחכמים. להוסיף הדין ולחברו במולות קטרות מוסמכות על הכתוב שלפניהם שומה — כפיהם ובפי תלמודהם בקיטור מושלג אשר יועיל הרבה לזכירה. והיו כל לשון "אל תקרי" שיש בתורה שבע"פ. דרך משל, וידוע גדול תלמוד שמבוא לודי מעשה. וידוע שהמעשה מבוא לחוי העו"ב. וידוע שהלכות הוא התלמוד שמבוא לודי מעשה המלות. והם המבואים לחוי העו"ב. וכדי שלא ישכח מרגלות זאת מפי התלמודים ותהיה שגורה בפיהם כ"פ ש ליה במולאוי הרב מקרא מלא "הליכות עולם לו" אומר לתלמוד. התרעה לחקוק בזכרון הענין הזה שהוריתוך שהתלמוד (שהם ההלכות) מבוא לודי מעשה. והמעשה מבוא לחוי עוה"ב? ה"כ עשה זאת אפה! בהנועד אל פסוק "הליכות עולם לו" אל תקרי הליכות אלא קרא הלכות. וממולא תזכור דבר אמת שהוריתוך כי מו שזנה הלכות מוכטח לו שהיה כן העוה"ב שהיו יש לך השועל במולת "הלכות" והתכלית במילת "עולם לו" היאמין כי יוספר שהרב משבש הכתוב לתלמודו כדי להוסיפו מירו פשוטו תלולה! וכן נמלא להם במקום אחר. שהקבלה היתה כידם שקביעות ר"ח ומעברו ה' הוא בוד כ"ד וברטנס לפי טורך השעה כנודע. והו יולא מפשט הכתוב "אשר תקראו" בתו' הנוכחית והרטונית וכדי להשריש ברור מקרא זה והדיון הוסיף ממנו. בזכרונם וזכרון מלמודהם, וזאת עשו להם, כיון שמלאו תיבת אותם במיערם חסרה ויו ונקראת אתם נשתמשו תמנה ואמרו אל תקרי אותם הלא אתם. כלומר אם תרעה לזכור הדיון המקובל החקוק במולת "תקראו" בתו' הנוכחית והרטונית. קרא אשר תקראו אתם במועדם. וממולא ופולו מעיונות וזכירתך חולא בכל הדינים והפירושים הרחויים ליה. וכן הכא הדיון הפשט כבר יולא מסודור הכתוב באומר "יקריב אותו" שר"ל מכל מקום כאשר חבירו שבמקרא וממולא יולא רכופין אותו כאשר גם זה יודע רכופין ע"כ מלות עשה כנון לולב ואינו נוטל וכו' (כתובות דפ"ו ח') והם כופין אותו מחלישים החומרות שבו. וממילא השכל יגבר על המדה הרעה ובודאוי ירעה. כאשר הוא בכל המלות כולם הלא שפה מלאו המקום להתעורר על דבר זה (ר"ל הכלל הזה שאם כופין את נפש הישראלי לעשות המלות ויעשה ודאי יעשה אותה מרטנו הטוב) אחרו למלאו תיבת "לרטנו" רסמיה למלות עשה זאת. ועם שודעו דהזו "לרטנו" היונו לגבי המקריב תלולה! עכ"ז נשתמשו ממנה. ואמרו כופין אותו עד שיאמר רולא חני כמו שנשתמשו מתיבת אותם וקראוה אתם, וכן מהלכות להלכות ורביש כמוקם. ומנה לנו להאריך עוד? אחרו שבכמה מקומות תפקו כלשון זה "כופין אותו עד שיאמר רולא חני" ולאו מגופיה דקרא הוסיאוסו. כי היוני! הלא שכך הוא הדיון רכופין על קיום מנות עשה להחלוט כח הוטר הנורר וממולא הרטון השכלו ופרח באשנה, והוא ברור מאד! כלל העולה שרש רטון לא ושמש כי אם ה' השכל ולא אל החומר. וכולו פוסם ונחת רוח שכלו. וראש החברה לכל החברים המקשבים הילה המברר רעיון זה על מתכונתו הוא הומו. "כי רטו עבדיך את חבניה" ולא אמר כי עבדיך באבניה חפטי או כי חפטי עבדיך באבניה. הלא "כירטו עבדיך את חבניה".

החכמים

רס"ד

ולמה תשנה שני שנויים, כי חפטי במקום "כי רטו" וגם באבניה. במקום "את חבניה" שבהכל שבין החפץ והרטון חני מדרבים ולמה לא תאמר "כי חפטי עבדיך את חבניה"?

הסודר

רס"ז

ולמה תפסיקו החוט של חסד המשוך על דברי? המתונו כמעט רגע. ותשמעו כי הדבר מוכרח להיות

להיות כן ע"י חכמה הלשון וכבר אנו בא לבאר, והוא. אהרן אהרן שחזן יפול על דבר
 חומרו ובגס לפניו והשון על דבר גלוי. ע"י אף הוא חזר להשתמש על אכתיב רבוע מן הארומה
 בלשון הפך כי מה חפץ לעבד החומרי בלכונס ועצמו דלפי? ומה הפרש בין כיצד דעכו לכונס
 ו"הקלוי קופות והכ"ו ו"ה א"ל על חזקת הדב עז לט על אף וסוף רבוע. וכל וסכיה
 עליו אנו א"ל מצי קדושת הנקוד הקדוש (ה) ויכתי להקדש בה לאיך ומים ושנים כו"ה) ו"כ
 כל העצמים הנדמים לו חזקת הדב על אלו רב' אפ"ת אפ"ת חס בלג בנתיבם שלום
 אלהים ואנוס נתפזז בוד, וע"ז נשתנה הפתח בארז רטן, כי היא הנכנסת אלן לגדת בדרום
 הנקטם בעופתו השכל, ולזה השלמה לזה עור משרת אהרן נאז ויזה לגדתו והוא כדקף "את" רטו
 את אכתיב, ורטו את עינים, "אתה את שבחיתוק" שכלש הן דברים כבוא"ת ואין בגס לפניו.
 והקטם מוסד הלשון שמש "את" לגדת השכלו ככל אות נפשו. וכיון שהחזן סיכרר שלז יפול כי אם
 על דבר ממש ע"ז שמש "את" הוא מצילה ונכבד ולא יצת אל החפץ החומרי, ואנו לשו כבודו
 וכבר יחד מוסד הלשון אות כות ואות למד. הדבקות לעולם בגשמים לגדת. הבית כפועל חומרי
 עומד בעלם הדבר והלמד בולף לולתו. כנודע. לזו ורזו כמה פסוקים הנאמרים באמת לזה
 ע"כ האמור והס, "אם חפץ בנ"ה", "כי חפץ בכת ועבד", "חשבו בה" וכן כולם. ולמען ודעו כל
 ישראל שחכמי ההלמוד והמדרש כל דרשותם וביאורם בנויים דוקא על חכמת הלשון אפי' דקה
 מן הדקה. אנו אכתיב מדרש תהלים. שממנו יתראה לעין כל שכל יסוד זה כנה דרוש. וי"ל אכתיב
 ירח את ה' במלותיו חפץ מאד אמר לו הקב"ה לאברהם לך מפיך לך עשה ככנורא א"ל מר
 ויקח את שרי אשתו, אמר לו המול ומול לך עבד. מר בעלם היום הזה נמול אברהם, א"ל קח נא
 את כנך את ויחך לא עשה ככנורא א"ל מר ויכס אברהם בכך חפץ לעשות מלוח ע"כ. והו
 רבותו! אם נשתמשו במלות לא העשה כי אם כולם על מ"ב הנעשות בפועל, הבין דאמר "במלותיו
 חפץ מאד" לשון חפץ עם משרת שלו הוא אות הבית הדבקה בגשמים אשר לעולם המשרת הזה וזה
 אל החפץ ויבדחתו. ע"ז לקחו למשל כל המלות מעשות בפועל שפלו על גשמים שעשה אברהם
 ואפי' על לך לך מארץ, הביאו פסוק ויקח אברהם את שרי אשתו לחקוק הקומה הו כמו שתאמר
 המעשה בפועל, והיו ספק שפשו הכתוב בהנפיה נפשיה בן הוא אשרי הוא ירח את ה' על מלות
 ל"ה כי ירח ואינו עובר, במלותיו חפץ מאד על מלות מעשות, ולמדת דבר זה גם לנו מקרא
 מלא כחמיה "הפעום ליראה את עמך" שצב שכל דק ההשלמה הוכיח להשתמש על דבר שכלו
 בלשון חפץ להשיע במרום הפלחו, שכל כך התלמי הזשים מן השני לעמוד את ה', עד שהתעורר
 טבעם כלא דבר חזק לפניו. ולזה הועלה מלכותו בזמן מרומו. והרשן שמים ושמי שמים כחך
 עלמות תופפות מחושקות כס"ף ק"עו עד ששתמש בלשון חפץ. ולא רטן. ועב"ז לא היה כדור
 יכולת לומר ליראה בשמך כדרך הבית משרת תמיד לחפץ הזה, כי סוף סוף ייראה היא כולת שלום
 ורוחנות ולא תפול בגס. כדי שופקוד חק הלשון ושתמש בהד מהמשמרת אשר וברחו לדברים
 הנתפסים בוד כמו במלותיו חפץ מאד הו"ל והוא כדור מאד.

החכמים

רס"ה

הרבה מתחזים הדברים כשאר. על קבר הושר. אבל יותר מדי את זולף מן המעון, ובמציב אכתיב
 מה שהיו כי! אבל הואיל ודרכת בדרך הגדלת הנדמים האלה. ופיה הגדלת והקדשת אורח
 רטן השכלי מאורח החפץ החומרי למה הנחת אני ששים, ואם הדאום. אורח אלה ואורח מאן שגס
 הם מתדמי המוכן. ולפחות נרויח שיתאמר מקצוע אחד בפלישותו.

הסודות

רס"ו

לא יאנו מהכונה בכל האמור, ולא נאז גם כפיאור שני ששים הללו. כי הם נארכים לנו מאד לחבון
 פדת ירום בלמיתיה וכאמר "א"י"ן א"ב"ה יתא על כל מה אשתא אורח חפץ ר"ל הולפת
 פעולה בשמית לפועל, או מניעתו ממנה. ואין הפרש הלא כי שירש חפץ
 יסמם על פטות דבר אחר. ואורח אלה על הכלל טויו. אם לאכתיב אס להחזיק מחפץ ואברהם את

דבריו, הנה כבר אמרנו שארש חפץ הוא כח הצדקות הטוב והמיושר אף לחפץ דבר כפועל אש
 להרחיקי. הנה בהרחיק אותו דבר מפני שלא חפץ בו. לא מפני זה כוונתו ממנו כח הפנימי לגמרי
 כי אש באותו דבר, טבעו לא יפוצץ. ותכירו חפצו בך, על החיוב הטבעי על אותו פרט ועתודים
 לא חפצתי, על שלילת אותו פרט מפני כי זכר רצונם תרצבה כפרש"י, הכל לא כוונתו כח המעורר
 החפץ לגמרי. לא כן בארש אבה שהוא כללי, אש על החיוב, מתחזה לכל דבר ועל זה נקרא חפצו
 שחפץ ממנו כל דבר ומתחזה להש ואש על השלילת איה ג"כ כללי שכל ממנו כח החכונה
 וכמאמר הכתוב "ותר החכונה" כלומר כוונתו לגמרי. וע"כ לא וכל לעצת לא זה ולא וולתו
 ורעו שכל מקום שנאמר לא אבה. ולא אבו. ולא אביהם, היא מצינו מנוצח דקרא שובן האומר
 הוא ולא אחר. "ולא אבה ה' אלרין" למצינו אל בלעם, מה עצה ביטל ממנו כח הכנס וממלה לא
 שמע קללותיו, וכמ"ל רז"ל (ברכות ר"ז ע"א) "דקרא עציתו אלא בבזתי כוונתו בלעם, וכן כוונתו
 (סו"כ כ"ח) ר"ה מה הוא אומר "כי בלעני עשה ילצין אהרת יד יר ה' אל הבס הוא אחר חומר אלהים זאת
 המנוחה וכו' ולא אבו שמעו, הכינה זבל כך בעלי מהש כח הצדקות מנוצח בגלות דבריו הכביא
 עד אשר היה נדמה לכל רוחו בזלו כל בני שגזולצין אהרת היה מרבי עליהם. כלומר כל כך כוונת
 מהש התחזה למצינו כלל דבריו ומן השבילה הזאת שנראות כס, היה נדמה לכל רוחו כאילו אינם
 מבינים הלצין בגלות. הכל האמת היא כי כוונתו הצדקות למצינו כחול ה' ומקיים והאמר
 שכל זה אירע להש ממנו שצמר פווי כימיו ע"ז נוחים וכאים להשמע ותי מפרו ה' על דוד כנפאו
 וז"ל וזה להש דבר ה' לו לזו וכו'. וכל זה עושים בוד רמה "למען ולבו וכשלי אחר וכו' ע"כ כוונת
 בדבר הוא אומרנו "ולא אביהם לעלות ותמרו את פו ה' אלריכס. ותרגמו בהלכס לאמר בגזנת ה'
 אותנו הוסיאנו מארץ מנרים לתת אותנו בוד האמרו, להשמודינו, אהת אהתנו עולים וכו' אחינו המסו
 את לבבנו וכו'. השקוקים האחרונים באו לגיש אוק לא אבו לעלות. כלומר. אהת עציתם לבטל
 כח התחזה בגלות. (ממש פו' "ולא אביהם") לעלות ההר הטוב הזה, וזה ה' ר אשר עציתם לבא
 לודי כוונתו התחזה בגלות האומה, והיינו שהתחלתם למרות פו ה'. ואחר שהתחלתם לעשות המרו
 זה בפומבי עמוס. בהכרת הייתם לריכס אל התגלות אל פועל ההצרה האמה הזאת. באונו
 אחיכס. וזה כי יאלו אליכס אחיכס לאמר מה עם מומוס ומה כל הצדקה הזאת הצומכית אשר
 לא נאמעה בישר אל עד עתה? אהת הייתם משיכס תצובה כפזס וכזפת לאמר, בינוז וכדיונא!
 ממרים אהתנו את פו ה'. וען בגזנת ה' אותנו הוסיאנו מארץ מנרים לתת אותנו בוד האמרו
 להשמודינו. ואחיכס כל בית ישראל בשמעם הלצון הרע הזה האמר כחשאי (ואע"ז כהמשג כלצון
 ותרגמו בהלכס סטוא לצון רטון ולה' ר כשאו גמור) אוק ישאר להש כח המתחזה לעלות להלחם עם
 אריות. ולזה כל האומה פה אחר היו משמעים כח כוונתו תאותם כחיות לאמר. אהת אהתנו עולים?
 אוק יהיה לנו תאונו לעלות ההר הזה אחר אהינו המסו את לבבנו וכו'? במקום שיש המסת הלב
 אוק ישכון עליו ענן כח המתחזה? ולזה שפור החחיל כרושא הסדרה "ולא אביהם, ותנא והדר מפרש,
 והוא כירור הכתובים אלו עפ"י פשוטותן וכל זה במשוללים. ובמקוויכס ג"כ הוא מבורר, "אש תאבו
 ושמעתם טוב הארץ תאכלו", כלומר אש תבורו ואש תצוררו את כח המתחזה למנוע בגלות את פו
 ה'. טוב הארץ תאכלו. (סיפיה דקרא עיון לקמן בארש מאן). וכן מילת אכיון הוא האיש המלה
 ונודש מכח החכונה בגלות. וכנ"ל.

שורש מאן. הוא ג"כ כללי כמו ארש אבה, אבל הבל עלמו כנייה, שהמנאן הינו נתון
 טעם ואינו מבקש אותו כדי שישל הדבר בעונו וינאן, כמו שהוא בארש לא
 אבה שר"ל שמבקש עניוים לבטל ממנו או — מאחרים כח המתחזה לא כן כמו שומאן שאינו נתון
 טעם, כי אין לו! ואש ופיוסותו מן הבקר עד העיר. לא ישמעו ממנו כי אש, או לא! לא! או
 כחצות כחף קיררת באר הורגל בשה רז"ל. (תלמודי מר"ב"ה גס בזכנת הלצון. גס כוונתו טבעו
 ומנו כני אדם) שכל מו שלא ליות דינא גס כלל טעם אומרים עליו. "נתן כחף קיררת, כלומר שלא
 נתן אש טעם על מה הוא מסרב בדין כי אש שהיה מעלה ומורוד כתשו, כמו שאומר אנו ממאן
 להטות

להטות און גם כלי טעם וסיכה. וע' דרוק ותצא שדיו תצאון כדף 'מתי' כמו 'ואם תמאנו ומרותם' כאלמא לשמוע את פי ה' איך בו לזון תאזן יבן שכלית דביו התיירם הם דברים כנזיוס על אדני השכל והקברא מעני עה חוקים המביאים את הדא לאכל פירו דהא בביה' ורקון קיומת לעולם הבא, אבל מי גלא ירם ללכת בדרכיה ולצאוצ בקילה לזיובל לזע טעם מספיק על דעת הנפסד הזה. כי ה"א שומאכ כדום אופן! והסך האמת (שזאת היא למתה) לא ימלא שום טעם כי אם מיהון כלי שום טעם ופריו תמרו דרוק ולא וולתו. וכות תפין הרק טעם הדינו כנחויב לשמוע את דברי ה' ה' אומרו אם "תאכ"ו ושמעתם כלומר תכברו הדבר כטעמו וימאקו וכמאולל אמרו. אם "תמאט" ומרותם. ורוק הטעם כי הוא השני התחזקן. ומנה תמלא בקטנה שאין לה דעת וממלא הין לה טעם. שמיניעתה מהיות עם כבלה, עד שמיניעה זאת הדין לזיו גרוזין, שנקראת ממאנת. ונעה נקרא גט מיהון. כלומר שאומרת לא יהיה כעלי! גם בלא טעם. כי הין לזמני שאין לה דעת! וכדוקרקה הדא טעם: כדור מיהון ומלא שיה מלה מירכז צדדים והן 'ממנו', הין, כלומר דברנו עמו הדבה, ופיוסו ארזו צד להגליף וסיף דבר לז עלה כדוני שום טעם לזמני צד כי אם זה 'ממנו' הין, כלומר שכל היום כולו לא שמענו ממנו כי הין, הין, הין, לא, פגם בלאו פגם ככתפו הקירית, וכן פירש כל שירש מאן שבתנ"ך ובמקבלים, וארזו אל זיו בלק שאמרו לו "מאן כלעם הלך עמנו" היתה עלילה גמורה. כי כבר נתן טעם מספיק להם כדאמרו "לא אוכל לעבור את פי ה'" אבל הם כדשו חפרו לומר לפני בלק כי כלעם בו כפיק היה נביא ה'. וכיון שלא היה טעם אחר ע"ז גם הם הכדודוהו תחת לשונם ואמרו "מאן כלעם" כלומר הטרוז ומנע עלמנו מלכוח עמנו כמיהון פשוט גם בלא טעם. וע' דרוק ותצא שכתב כלעם אל בלק ודעה שאלאכיו הכדודו תחת לשונם טעם מני בתי הדיר הזה! הוכיח כעלמו להעניע אותו בלזני בלק ככל פעם ופעם לאמר "לא אוכל לעבור את פי ה'" ועכ"ז מעני שלא לעשות רעה לשני בלק השלוחים, לא הוסיף להתשלחות ולומר לו. מה כל התרועמות האלה? אחרי שאלאכך שמעו הטעם התפסוק הזה ולמה הכדודו לבא? כל זה כדאזונה שעריון כלעם לא שמע מן בלק כי אם תרועמות ודדומה. ולא כדיון מכהול אבל כדארונה שמע הכיוון המכהול לאמר לו? "ועתה כדחך לך מקומך" וכו'. כי כדחך לא ויכל לקבול עוד מלומר מה תצדק אלו? כבר אמרתו לך כיום בואו איתי כדוף ה' בעת וכדעונה הזאת ואם תאמר לו אם ידעה כן למה באת אלו? ע"ז השלים דבריו ואמר "גם אל מלאכך אשר שלחת אלו דברתי לאמר, וכו' לא אוכל לעבור את פי ה'" וכו', והוא כמו שאמר אל תאמר לו אם ידעת שאתה כדוף ה' למה באת אלו? אמרו למלאכך אשר שלחת אלו שכבר ידעו הסוד הזה שלא הכדדוהו תחת לשוני, ולמה הדגונו לעלות? ולמה לא גילו את אונק מקידם כדיו ותלו הקרחון בו כדאמר "מאן כלעם הלך עמנו" כלי טעם וקברא? אחר, שאני השמעני לזונם לאמר "מאן ה' לתתי להלך עמכם" וכדאכו לשנך למה לא היו שלוחים כדאמנו לאמר לך, כה אמר כלעם, מאן ה' לתתי להלך עמכם? ואם אני אמרתו "מאן ה' לתתי להלך עמכם" בלאן מיהון מעני כי הין כי כח לדעת דרכו על מה הדנהו הטעמו. כונכחו דרכו מדרכו. אבל הם השלוחים היה להם להיות כדאמנו ולא לתלות המיהון בו וממלא כשארית כדומה והרגותני לעלות על אדני ועל חמזי, וסיף דבר תאמר אלו 'ועתה כדחך לך מקומך' ככדיון - מכהול! לא פצעו ולא תמאטי, כי אם מתעזות מלאכך?

והוא האמת בתעלם!

החכמים

ר"צ

כמה ארכן אתה? בא אל הכונה ופה שעה אחת קודם! כי יש לט עריון מה להוכיך.

הסוד

רע"א

הנני! כי אוננו טרוך עוד אורך דברים לכדודו פרשת יכום ותלוה שמנמאנו עליה! דהנה אחרי שדובר כשמע כחאי השמים, כי למות יכום הין לה שום פיעור כט גנת תאונית לא מנחלות ולא מכל דבר שמתמון ולא משום טעם חלוני אל קומר היכמה כי אם דרוק ה' צנה' האלומתא והוא מניעת טעמו ומנו ואלוה מהיות לכשר אחר. וחוץ מטעם זה לא יקובל לפני כות דין כדום אופן שבעולם

שבעול. וען וביען דהרי הוא כמבעל רגון הכורף משני רגונו זה לא יחכן נגד ה' יתורו שחציה
 חתרו שכל התורה כולה היא בנויה מצווים אשר הם באמת אינם נגד טבעו ושלטו. עכ"פ הוא
 למעלה מהם ממנה הלא קומת בלורות והם באים ב"ע לאסור רגונו הנשמו והטלמו ככבלי
 כרז ולבעלו נגד רגונו ותבדק בעפרה דהר גא, ואחרי דבר זה הוא כלל גדול בתורה. ע"ז גם כל
 בית דין ובית דין אצמור להם לזרזל בכל זמן וזמן מצוים ועומדים שלא לחלוק אם לא מתבדר
 לצינקה. כיום מניעה טבעית גמורה. יראה כי היום ועצו הצינקה או התחזקת אין לו שום
 חפץ טובמה זאת, כלומר שלא יתעורר טבעו עליה להזיף פגולתיו מן הסד באום חופן, וע"ז
 שציר התקנה הכתוב להשמיטו דקית זה ואמר. ואם לא יתפת, היום לקחת את יבמתו כלומר
 שהוכס כבר השמיט כצד עד שהגיע לאזני הוכמה כי אין לו חפץ בה כלומר מלך טבעי לא יוכל
 להתקרב היום בפרטותה. ועכ"פ א"כ א"כ אינם יכולים לתת רשות לחלוק אם לא עד שיהיו בפניהם הוכס
 והיכמה גם שניהם, כי מניעת היכוס הוא מניעה טבעית לא רגונית, אפי' בטעמים מספיקים
 רגוניים וכ"פ בל"ש כי אין טעם ברגון! ואף וקיים זה"א לא יתחזקת ח"ו הוכמה התובעת
 פטור זיקה זאת. לדרך שתצלה לפניו ב"ד הזמן לתבוע אותו לדין ולחזר לו או לחלוק או יכס, בדרך כל
 התובעים בדיני ממונות ונפשות שהתובע הוא הצומד לפניו ב"ד רשון, וע"ז א"כ אינם יכולים
 לתת רשות לחלוק אם לא בהתבדר לפניו שום מניעה טבעית באמצע, וידע הכורף כי דבר זה ח"ו
 להתבדר. כי הוא דבר המקור ללב ולחם קצרים! לזה עשה והללנו טקן הצורה, לנחזק פתח לב"ד
 אשר בעד וקדם ואין בידם לרון רכרוס שכל, והוא, לבלול דיו תביעה זאת בכלל שאר דיו
 תביעות המדוניות, שבעול ומכללם הוא הכלל הגדול "הודאת בעל דין כמאה ערוס דמו, וע"ז
 התורה האלדית שמה כפי היכמה בשעת תביעתה לפניו ב"ד כיו לפטור עצמה מוויקוק זה לאמר
 "מתן וכמו להקום לאחיו שם בזה"ל לא אבה וכמו, כמו שאומרת ומעורה על עצם תביעתה זאת
 שמה בומתן ובמתה, אינו מתאון במשמעו בעברו, שהיא קצות עורף ונחיתת כחף סודרת גם בלא
 טעם, כי אם שכבר נתן טעם ואומר שבוטל ממנו כח האכונה בכללות כל הנשים שבעולס חון
 מאשת חון והוא "לא אבה ויבמו, כלומר בוטל ממנו כח תאוף כללית הנשים שבעולס ומטעם זה אותו
 מיבס אותו, וכיון שהלשון המושלמת העברית הזאת היתה נדברת באומה כפי עוללים וזונקים, ובזופיה
 והדרת ובמלוגותיהם ובקדוקיהם, כאשר ראינו משורת דבורה ותפלת תנה, ודברו חרודים בהשכל
 ודעת והסתר נפלא של אבוגיל עם דוד, ובאלה רבות כמות נאום שהננות, אשר בלשון הזהב והאדרת
 הזאת היו משוררות ומשבתות, ומענות ומטפחות. ה"כ בהכרח ידעי בעלו הלשון הזאת למאוס
 ועד אשה באותה הזמנים, ההפך הגדול שיש בין מי שאומר "לא חשתי" למי שאומר "לא אביתו",
 שלא חשתי ויכול על בוטל כח החפץ הטבעי מהשפטי ההוא משני שקור בעינו לדבר נתעב ונאלץ
 כמו "ועתודים לא חשתי" משני כי זכר רשעים הרעבה כפרש"י הנו"ל, ולא אביתו ויכול על בוטל
 הכח הטבעי מהכלל כולו. ה"כ ה"כ אפטר שההורה האלדית תחייב להוכמה הצניטה הזאת לאמר
 בפומבי עמוס "לא חפץ וכמו, שהוא כמו שתאמר מאוס ומאכזי עד שחזרתי בעיניו נתעבת ונאלצת
 זה דבר בלא יקבלהו הכלל לחייב לאוס מאושו הכל טובה עלמו בפרסום רב! כ"ש וק"ו שאלו טווו
 כוח מתורת ה"לדו"ם חיים ומלך עולם! שיהיה דבר שא"ל להתקיים הלילה! וכבר ראינו כמה נאום
 שאם לא יתקדם היום ותלו לעולם הקרחון באום לאמר, בוטל ממנו כח נבדרא! והאמת כי הוא מאוסה
 או שגרה בעינו, ועכ"פ כך הוא טבעו של עולם! ומי ואמר על יינו שהוא קומץ בן יון? ועכ"פ
 התורה האלדית שמה כפי הוכמה שתאמר לפניו ב"ד "לא אבה וכמו, כלומר שבוטל ממנו כח נבדרא
 בכללות להזכר נאום נוספות על אשתו והוא הוכמה מכללותו. והוא ממז מה שצדק הנכזף ישעיה
 הנו"ל דמרוכ חקקם בזמרו ע"ז ובחוקקה בוטל מהם כח התאוף לשמיט אל כלל טויו ותבדק! וע"ז
 ופה אמר "ולא אבי בטעם, ובנו"ל באורך, כוח ממש הוא ביאור "לא אבה וכמו, אין נכרע אפי' כמלא
 נימא. לכל הנשים עם שהיא נקחה את עצמה, כי אין מניעת היכוס כח מקובץ מואקו ב"ז בפרטות
 עכ"פ ה"כ"פ פטר שמיט הודאת כנ"ד -- הוא הוכמה טעם שום מניעה טבעית באמצע, ומה להם

לירב דברים שכסתר הם המניעה הזאת הוא בזה מסיבה פשוטה או כללית ? תכלית מלאכתם
מלאכת שמים היא לשמוע הוראת בע"ד שיש מניעה טבעית באמצע שבאופן כזה דוקא הוא שפטר
הורה מן היבוס, ואחר שישמעו הב"ד ענה זאת מפי היבוסה. עכ"ז חייבה תורה להביא היבוס
לפניהם ולשמוע טעם מניעה זאת גם מפיו. וזה על ידי שהב"ד יתחילו עמו בדברי מוסר ותוכחה
שמה ח"י יש מניעה רגונית תלונית אל טבע חיבור זה, כי אם יהיה זה הוא איסור חמור אשרך האיש
הישראלי לכפות כל מינו רטון הבותיים והמדניים והשכליים נגד רטונו ויחברך ! והוא אומר, וקראו לו
זקנו עירו ודבריו הלו, שכלול כל האומר לא נוכל דבר, כלומר שמבקשים לרצותו בדברים קשה לתוך
רבה על היבוס ולא על החלילה העדיין לא ידענו שיש חלילה בעולם. ואח"ך הוא טוען טענותיו
לפני ב"ד בעמודה כדון כל בעלי דונים דעלמא, ואומר בפירוש שמניעתו זאת אינה מניעה רגונית
חלילה ! הלא כו הין טבעו מקבל לשכב חלילה להיות עמה לבשר אחר, ואינו יכול לשלוט על טבעו -
שיחבב דבר שלא חפץ בפשוטו ועו"פ "לא הפלתי לקחתה" לא יכול לומר "לא רציתי" כי הוא מרד
במלכות שמים חלילה ! ולא יאמר "לא חביתו" שאינו רוצה לחייב נפשו לפני ב"ד שבוטל ממנו כח
האבוינה להרוב נאים זולת אשתו בכללות. שלמחר ושחרו רוח החשק וירצה לקחת אשה על אשתו
ונמלא שקרן ! ע"ז ויש פשו כחלמוש ויאמר בפומבי עטום האמת כמה שהוא והוא, "לא הפלתי
לקחתה" כלומר טבעו נחש אשה זאת בפשוטו ! ואינו יכול לכפותו בשום אופן, אמרו לו רבותי !
אם יהיה באיש שבר וד לאמה תקטן, הוכתוב ודו את המנולה ? לא ! ואיש כהו עונותו מראות כס עור
או תבלולוס, אם אמור יאמר הני ראיתי בליונה דנושפנקא ברחוק מעלה ? לא ! או הוי כו יהיה כו
שבר רגל הידלג כאול פסח, ואם יעלה במעלות מעלה ע"ב מעלה ? לא ! או מרות אשך וכה הין
ללודה אם בשו נחוש כו יבעל בחור בתולה ? לא ! כן הדבר הזה מי שמא אשה מואוס טבעו ומת
חפלו כה בקרבו הקרב אליה ובעלה ? לא ! ולזה שפיר בפומבי עטום אומר "לא הפלתי לקחתה"
שיכלול כל האומר. וע"ז שפיר אמרו במשנה (ויבמות דק"ז ע"ב) שפוקוס הלו "לא חבתי" "לא הפלתי"
אריך שיאמרו אותם היבוס והיבוסה בלשון הקדש, שבאמת ההפגשים הדקים האלו בין אורש חבה
לאורש חפץ ואורש רזה ומאן. לא ימלאו בלשונות העמוס בדקדוקס. ואנו לריכוס שבדבור קטן
יכולו גם שניהם הטענה הנלרכת הזאת, והוא מניעת הטבע הנמור, כי הוא הנהיגת כח לעשות
חיל לב"ד שיתנו רשות לחלוץ עם הביוון הנפלא לתת לה רשות לרוק בפניו (ר"ל לפניו כמו שהיא
אדון דאלו בפניו ממש היה לו לומר על פניו) דמזה ג"כ הוכחה גמורה שמטות יבוס קודמת בכל
עת ובכל זמן והיא. תורתנו הקדושה נלחית ולא תשתנה בשום זמן חלילה ! וע"ז אומרים ככה
יעשה לאיש אשר לא יבנה, לא לשון לא חבה, ולא לשון לא חפץ. שכל הלשונות הם דברים שכלב
והב"ד אינם יודעים כי אם מה שעניניהם רואות והוא שלא בנה בית חסוי (*)

רע"ב

החכמים

הרחב פיק הסותר והאריך מדרבותיך, והמתק מלכותך, עד מקום שיר לשונך מבעת ! ואכתנו כמו
פתן חרש מאטס אוננו, אחרי כו הין בעון באנו לגזוז ונמטנו גזוזים, באנו לשמוע מפיק דבר
בחיווק קבלתינו הנאמנה מעומק פשטי המקראות וסוף דבר לא די כו הושעת זרוע ללא עז חלא
עוד זאת כו בודון גמור אתה מחליט החלטות גדולות נגד תלמוד ערוך שבירינו בכמה מקומות,
הסודר

רע"ג

לאנו תמק כפי האומר דבר נגד קבלתינו הנאמנה, ויתקטע ודא הם יעלהו על ספר ובריו,
וכפרט

(*) וכשהיינו בוויין יע"א בחרט"ב והתעלסתי עם אהובי יקירי הגאון שלשלת, יוחסין מוהר"א הורוץ נר"ו כענין
נשאר ונותר המוכח לקמן והוא טראה לו ס' הכתב והקבלם כמו שיכא, הנח שבקניתי הספר ראיתי שם בפרשתינו שהביא
משם רש"י ז"ל (כמדומה לי שהוא בעל יריעות שלמה אשר לא ראיתי עד הנה) אינני דברים נוטס ללי הארוך הזה
גם בלא ראיות כי אם משיקול דעתו מבלי הרבות חברים כנאות, ולא עוד חלא שפגורש חכה ושורש מאן לא כוון יפה
וכתב דברים בלי טעם וסבא ונגד האמת והכרם אל שורש רטון השכלי המחפיים, וע"כ הנחתי הדברים גם כאן גם
לקמן כמו שיאזו מקולמוסי, וחמלתי על מעשה ודי המתחקוס על שורשי האמת.

רפיעו ככל דבר שהוא ניגע בפירושו דונו המצות אשר בית וזהל ככין עלותם ! חלילה לי תלד'ו !
למחות מעלי ומצל זרעי מטבב הישראלי הנמור והזלם ! ומטבב זה לא יוטבב כודע מי שעמדו
רגלי הכותיו על ה' קונו אם ח'ו יפקפק או יפרש בפשטו המקראות דבר נגד הקבלה מורשה קהלת
ועקב . חלילה לי ! עוד הפעם ! הורגו רבותי ! איזה אמרו חכמי ישראל בתלמוד לעמין הלכה
נגד דברי , והם לדקו דברום הקרא בקול גדול דברים שאמרתיו איכם טעות הם כודי , כי לא טוב
למי מרבא מזירה דתלמודא ,

החכמים

רע"ד

אחה אמרת , שכל הטעות חטונות אל טבב חיבור מלית יכום , הם טעות הכל ורוק , והוא נגד
הטון ההלד'י , ה'כ גם טעות קטנות ומריכות , לפי דברך הם חטונות אל טבב גוף החיבור הזה ,
רע"ה

הסדר

ורדו ופשוט ! ימי וכחשני ?

החכמים

רע"ד

והרי ברותא סזמית היבחה בזמנות (דמ"ד ע"ף ורק"א ע"ב) ובהכרח היה מתנייה כי ר"ח ור"פ
וכפתחי ש צריס אמריה תאמר הפך דברך ! שהרי אצרו "ורכרו אליו מלמד שמאזין לו עלה הונגה לו
שאם הוא ילד והוא זקנה . הוא זקן . והוא ילדה הומרין לו מה לך אלל ילדה ? מה לך אלל זקנה ? כלך
אלל שזמנתך ! והל תדים קטנה בביתך" ע"כ . הרי שני דברים ברורים הפך דברך האחד , שהתה
אמרה שמה שזוה הכתוב להביאו ולדבר אותו משפט היינו להשמיצ כזונו , שאם המניעה היא מניעת
לטון ולא מניעת חפץ שיבטל רטוב מפני רטוב ותבדך ויקוים מלית יכום . והשני שהרי מבלל הענות
היא , שאומרים לו שאל יאס קטנה ככותו , ומלבד שדברים אלו סותרים כל בנינוך , אלא הדרכה
הם רחיה לדבריו החכם המפורסם החוכמו . השד"ל כר"ו , שהלטיט שאפי' יש מריבה בין היבחה ובין
אשתו רחשונה אין ראוי שיבוא לרה לביתו לרור אשתו . כי בזה יבוא קטנה בתוך ביתו , ומה תרלה
עוד מבורר מזה הסודר המרבה דברים ?

הסדר

רע"ד

הדביק ידיו על חלטו ופה יפה כי מהשחוק הגדול מלאו מתנו ולא יוכל לו . ורק הוא לבדו נשאר
הולך ומשחק בערך רביע שעה קטנה , והיה אם חוילוס וגבר לאחזו בכנפו הדיבור והתשובות , עודינו
הדיבור בון שפתיו , תבואהו השחוק המופלג לא ידע , ותחיל לפטת פה בשחוק יפול בו ,

החכמים

רע"ה

כעסו עליו בחמת רוח וכזעם גדול כה דברו אהו קשות ! חסד מאונעוס אנו ? כי כזת חלוט
להשחגע בשחוק המכאיב הלזה ! זה דרך הרמאים כדמותו כללנו ! שאם לא ומלאו מענה להשיב
על טעות נלכות מולוים הענין לעורכא פרח ולשחוק וקלות ראש ! תמהים אנו עלוך הסודר !
שזנו . בקוים כך וכזטשויתך ויראת תטאך איך נלפתת משמוס ? איך כדמית להוללוס לא דאו אור
השכל ומשפטי החברה הנעומה ? כלך מדרך זו , כי לא זו הדרך ! ולא זו הנימוס המדיני !

הסדר

רע"ו

במענה רך השיב חמת החכמוס וכה ענם ! אל נא רבותי ! ל תתנו לעבדכם הנאמן לבן , בלועל
אל השימו חלקי עם יושבי — קרנות המלעיכות במלאכי אלהים , חלילה לי ! לא שחקתו כי אם
מתוך שמח השלימה , כי אני מחבוק דבר פלה הנמלא בכס חכמי ישראל ! איך כלבוש תחלוש הסברות
ובשיכס וחלוש ? איך וורעים מלאכי השרת כמוכס להכנס במקום היותר מקטרנ אשר חרבות כפיו
וכשפתיו להכרוע כל העולם כולו לכף חובה שקולה ומכרעת , והכל בפניס של זעם בשולו נעלים או
כשולו קרה , ואף גם זאת תדעו להביא הדבר אשר יטב בעינטוכס , והדבר אשר יעמוד נגדכם
תעלימו עינטכם בי ותבסיתו בשמוכה , ונראתו ולא מראת , באופן שהלמדתם דרך המתעקשים
החדשים במרזיה וגוונות , ממש באותי אופן של גניבת דעת ולביעות , אישר כחכם ! כי זהו
הדרך האמיתי לגוול חטות מרס ולהצית ביאורהם ופירושהם מכה של חלל ! כי על כל הרעיונים

חלל

שלא אשר עלו וורדו בו בעת דכ"כס ל עבדכס, חטעני השזוק השזונה אשר רחמס, ארחה כנחמה
חס כמרד ואס במעל !

החכמים

ר"פ

מנר אחר נחמתנו הסודר ! במקלט דכ"יך, שבע שעריון לא רחמס הספר המתועב כחונת הקבלה
של הול"ר הרע שהוא כנוי על משקל שאמרת ולא כדרך גומא. עם כל זה בשקויותך כוננת אל
האמת כדרכס ובעלילות. וזאת באמת חלו נחמה שנס איש קוהר כמוך כבר הרגשת כלכוננה
ובעקבה אשר וסתמשו בהנה החדשס ! אבל מנר אחר לר לנו מאד כי רחובית דכ"יך חלה, היו
לחוקס למקום אחר. שבאמת העצטפנו בעלות הפסול הזה, כדי להכרית כחורוס, פסילים ודוס.
בכלי זונס של המכארוס, לא עתה כי דכ"יך הס כרורוס וככונס, ומ מיהס נאמנס. כי מתנחלה
ערוכה העליו כודינו !

הסדר

רפ"א

שחק עוד השעס ! וכקול עלו ענה ואמר. כך ! כך ! זה ג"כ ראש חומנתס שאפו' וראוס חאמת
עומדת באיכות ועושה פרו למעלה, וחונו לומר לא רחובית ולא עצמרט על תולה ! ויש כחכלאוס
חוננה, ובככס חוננה, להארות עזמס תמומס וכרי לכב ! וירכו התמוחות והעלילות על סכנגדו
בלכל רעתו ! יהוס ה"ך שיהיה, יש לכס עוד רחיות נגד דכ"י מהתלמוד ? שומו לשני ! ואטפל להשיב
עליהס כסקירה אחת.

החכמים

רפ"ב

וא שחרי אמרו ככתובות (רס"ד ע"א) אמר ר' פדת אמר ריו"ח תכע הובס לחלון נזקקין לו
תכע ליכס חון נזקקין לו, חרו דכ"י כרורוס כזמלה הכל הפך דכ"יך ! שאדרכא חב"ד נטעלון
לחלון ולא ליכס. נראה ח"כ מה יהיו תלומותך ?

הסדר

רפ"ג

כאשר אמרתו כפה וכשפתוס, מלאתיהו בכפלוס, אפריון נמטווה חכמו וירשלוס ! על התחכמות
החדש הלוח ! כי מנר אחר הוא נזקך למנר, כי חן בעון מלכר המעוקאוס רכו אשר כזס תלמודוס
וכנו והס עמנו הארץ גמורוס אשר לא יכונו דכ"י התלמוד על מתכונתס ור"ך להרחוב הריבוי
עממס כותר שאת, וכאיב וכאמר — כבר היה בידי וכולת להוליא המנגל מלפני כרתיה אחת והיא
שכל ב' חוגיות הללו הס חלובא דמשנה אחרונה דמלות חלובה קודמת הכנויה על סכרת חבא
שאול, וא"כ יודאחה היא ואכן קו"ל הלכה כרבוס וכאשר הארכתו לא ככור יותר מכרי וכלתי (עיון
לעול סו' רל"ז) וגס הז דר' פדת כזס רי"ח דנזקקין לחלובה ולא ליכוס חיינו וכולס לפרשה דהיה
כמשנה אחרונה, וכאשר לפיס ריהטא כך אוקמנה סס תלמודא סס באחרונה, וכזה הייתי פוער
עלמי מדקדוקי עניות באלו, אבל הטול על עלמי מוס חסרון העיון והשקידה ולא מן השס הוא,
אעוקרא הז דר' פדת כזס ריו"ח דנזקקין לחלון ולא ליכוס היינו חס היכס טיען שיכתבו לו חגרת
מנר כשהיכמה לא תתראה להתובס כדו שע"י חגרת מנר זאת הפסוד כתובתה. ואס הגענו לפרט
זה הז ודחו הדיו דין חמת שלא לתת חרב כואת כוד היכס, והשכל והסכרה השירה גורוס כן ! דבאוויה
גח כחייב לשוס חשה שכעולס לשכב עם גוף שוכענה חינו מקבלו ? ואס ליכס דעליו הטול
הכתוב מזה חת, עכ"ז לא כיופונן ליה ליכס חס יטעון "לא חפלת" כלומר מניעת הטבע החומרי
ובאמור ומדובר, כ"ס לאשה דלא מפקדה, וגס היא מחומר עכור קורנה, ויכולה לטעון כפומכי
ענוס לחיו הייתי ויכל לסי-לו אפי' כורסי ואפו' נושא זבל וחול הדק, בשער האשפות ובכתי המחראות
ורחו עליו ההכה כרוח שרה, ולזה עם כל ראשו בשמו ורוח כגדיו כרוח לכנון דמו עליו חור
מוכל מאש ורוחו נודך וכו' וכו' ! ואחר שכן מי הוא זה הריון אשר יוכל לכפות חשה להיות תחת
אשה ואפו' חס לקחה לו ככתובה וקידושין, חס טענה מאוס עלו טענתה טענה וכופין לגרשה
כ"ס כמנות וכוס דהייתה כתקנת חלובה ועדיון לא עשה כה מאמר, שודחו הדיו נותן שלא לכפות
לא לזה ולא לזה, וכמו שפסק רב מאריו דתלמודא (יבמות דט"ל) וכיון שאין טפין כ"ס דאין
נזקקין

נוקקין לכתוב ליבם אגרת מרד, ואדרבא כזה התחוק וסודינו חיוק שאין אחריו כמותו. והוא
 שהכל תלוי במניעת הטוב מב' הדרים, ואפשר לייבמה אפי' מניעת הדין די לה כיון דהוא לא
 מפקדה, בשלמא הדין עליה ק"ף מזהר רחמנא ומוכחה לבעל רטונו מפני רטונו יתברך לא כן באשה
 ובאמר, וכלאחר יד ונא לנו ברור עטום דהאי משנה אחרונה דמטות חלוטה קודמת שזיר מתפרשה
 על זמן שהיבמה ממאנת להתקובם, והוא שאל אגרת מרד להפסידה כתובתה על זה אין נוקקין לו
 דהנו אומרים לו זיל נסיב אחריתי, ויפה פירש"י ז"ל אין נוקקין לו לפי שאין מתכוונין לשם מזה
 ובמשנה אחרונה, ואמרינן ליה זיל נסיב אחריתי עכ"ד, ושפתים יפק משיב רברים נכוחים!
 דבשנתברר הדבר דאין רטון שניהם שזה שבאופן כזה סילקא תורה מטות יבום והחזירה לחלוטה, והגד
 האחר רוטה לכפות לשבגגורו ליבום. הא ודאי באופן כזה הוי ממש משנה אחרונה דכל שאינו כושא
 לשם מטות קרוב הדבר להיות הולך ממזר לא באשא שזול אלא ככ"ע, דבשלמא אם רטון שניהם שזה
 להתקובם, הא ודאי הוין אנו יכולים לערער בדבר אפי' אם אנו רואים דאינו לשם מטות, אחר
 דהתורה אמרה "ובמה יבא עליה", ככל אופן שיהיה, ואין לנו להבטח בדברים שכלב ושהתורה לא
 חילקה בהם. אבל אם ישאד מניעת חפץ מאווייה דר שיהיה הא ודאי הוכרר שהוא שלא לשם מטות
 כלומר שלא כדעת נותן התורה, ומלבד שאין כתבין אגרת מרד. אלא אדרבא עשין אופנים להטעתו
 עד שיתן חלוטה והוא ברור בכונת הסוגיא דכתובת דס"ד. וכל זה מלבד התשובה הנלמדת שכל אותה
 סוגיא היירי בדיוני ממונות, וכד"מ קו"ל המנע"ה וכמו שהאריך רבינו שירא גאון ז"ל הבאתיה לעיל
 סי' רל"ז. ולרעתו הוא כפתור ופרח!

הדוכמים

אל תרבה הסוחר! לדבר גבוהה גבוהה! להשתבח עלמך על השקפה ראשונה אשר עלתה על דעתך
 כביאור סוגית כתובת הנ' באופן קדש ומחודש! כי לריבה רבה לבארה על אופן זה, שהרי לפי
 המשנה ראשונה הוין כופין אותה ליבם לפי פשט הסוגיא, דוק עליה היטוב הסוחר, כי אין אנו בבית
 המסחר כי שם תבזים על משרתך ועל המוכרים וקונים הגומות ושכועות שאם תסור האין מהם
 ישארו כועות גדולות על חלל לכן אל חכמו ושרא. רב לך! לרלב כאייל על כותלי וארנו בית המדרש!
 שטח הסוגיא הינה מוכנת על פי דרכי הטוב עינים והטעמועים. אשר פתחת! כי במשנה ראשונה הוין
 כופין אותה ונוקקין לו לכתוב לו אגרת מרד. על כל פנים אלא חללת עלמך ודאי, בכמה טענות
 שטענת, מה תאמר על כריתא האחרת כי העטות הוין כרוי שלא יבוא קטטה לתוך ביתו והוא רחיה
 לוסודו של החכם שד"ל כר"ר?

הסוחר

אשומה יד לפה בכל התוכחות, באר"ש נכוחות, אשר הרחבתם עליו פיוכם. וצריך לקבלם בשמחה,
 והטעם למוסר אנו! כי החכמים בדורינו ככבואוס בזמנם, ואם לא נטה און למוסרם, נהיה לחזק
 ולח לפנים עד בלתי שמים וקונו רח"ל! אבל על שאר דרכים לא אוכל לשוק, דמלבד שכבר אמרתי
 דכל אותה סוגיא הוין לדיוני ממונות, ואין מביאין שום רחיה ממנה וכמ"ש רב שירא גאון וככו"ל.
 עוד זאת דעב"פ אפי' למשנה ראשונה לא הוין כופין ליבמה וללחמים נגד טבעה לשכב אלא להיות
 עמו, חלוטה! לומר אל עם קדוש שנתנונו משפט כזה בשום זמן! אלא שבאותם הימים הוין רחיה לשקוק
 הדיון או לתקן לדון דיון יבמה באשת איש גמורה המורדת דמפסידה כתובתה, והם לפי זמנם הוין
 יכולים לדון דיוני ממונות בכלהו לפי דורם, ואפשר דטעמם הוין, דכיון דהאשה מזר טבעה הוין
 קרקע עולם ונפעלת ולה פועלת כאשר הוא האיש להשך בהשך, ושע"ז נקוסר הוסוד הודוע "טוב
 למותב טן דו מלמנותב ארמלו, וגם במקום אחר הסכימו שכל אשה עם כל מין כועל נאמר עליה
 "תחולתה באונס וקופה ברעון", ואחר שעל יסודות לא הושתת טבע כנין האשה מיום ברוא לדין אדם
 א"כ הוכרר דאין מניעת חפץ באשה בשום אופן כי אם מניעת רטון וכיון דהגענו לזה שזיר הוין כופין
 אותה בהפסד כתובתה עד שתאמר רוטה אנו, כדון כל המטות דעלמא, ואם הפסידה כתובתה
 ויטאה, זה סימן שדבר נכרל משאר נשים ארבע בה, ואין מביאין רחיה מפרט טבע אשה אחת לשנת

הדין המיוחד על פני תרו רוב מטובען של כל נאום דעלמא, כל זה לפי משנה ראשונה דאין כופין ע"י הפחד כתובתה, והמשנה אחרונה היא לכל דשטר מניעה מחד מב' תאריס אין כופין לא לזה ולא לזה. ל"ז דרזמנא פטריה באס לא יספין, ולאזה מטבס דלא מקשה ולא בד דבר זה מפורס בכתיב באס לא תתעון היא או לא תתנה. א"כ מאין הוידס לכופה וכפרט לכל דבר שבממון וע"ז הסכימו דמ"ח קודמת כלומר ואין כופין אותה ואין כותבין אגרת מרד, ולדעתו הפרס גדול בון המשנה סתמית הזאת לס' אבא שאול דאמר כל הטעא אשה וכו', וגם לסברת בר קפרא דאמר לעולם ודבק אדם בחלולה, והיינו דהמשנה סתמית היירי דוקא אס הגוע הדבר לכ"ד שהאשה אינה רואה להתיבס לזה פסקה המשנה דהזרו לומר מ"ח קודמת כלומר דאין כ"ד כופין אותה, אבל לא מפני זה ס"ל לרבי כשכול דסתם מתני' על אופן זה. דגם אס נתרטו שניהס ליבוס דעכ"ז מ"ס קודמת חלולה לו לפסוק נגד פלט הכתיב! ומ"ש בגמ' כאבא שאול ר"ל בפרט זה דהוא תמאן! לא מראה על פרטותס כאבא שאול ובר קפרא, ודוק היעב דביאור זה בסתם מתני' לא רחוק הוא והבותר יבחר ברר הצולה דבאס זמן הונחב בישראל לכפות הטבב ע'פוי מהאזה! כי תורתו היא תורת אלריס חיים! בכל עת ובכל זמן ולא נראה בה כל מאוס נגד משפטי השכל הישר הנטוע בנו כי חקה חקקה לאמר, ויטו ה' אלרינו את כל החקוס האלה לטוב לנו כל הימים להיותינו כיום הזה, הרי ענה"ז וענה"ב אמורים כאן וא"ל להיות באופן זולתו.

והענין

הזה עלמנו וביאנו למלכות פיטו תהלות ה' על חכמת והנהגת חכמי ישראל הראשונים תלמודו מרע"ה שלא זוו עפי' זיו קטון מדרכי תורתו הקדושה דבר להפליא! ובראש חכמי הבריתא הסתמית אשר אמרתס שהיא רחיה לרבי השכם הד"ל נר"ו, דהנה לפוס ריהטא אס הדברים כפשטן, אין מי שיוכל להכחיש דיש תמיהה רבה על הבריתא שהיא מבארת הכתיב הפך משמעותו האמיתו מן הקלה אל הקשה או כמו שיאמר האומר מן הלכין אל השחור ולא בדרך נזומא! ובוה ח"ו פותחת פה דובר כלהל למיני"ס שונים, שהיו אחרי שתעלה יבמתו האערה אל הזקנים ומתערעמת לפני כ"ד בלשון הקדש "מאין ובמנו וכו'" על זה מראה הכתיב באומרו "וקראו לו זקני עירו ודברו אליו, ועמד ואמר (בלה"ק) לא חפנתו לקחתה, ה"כ פשטוה דקרא ואין לו פשט אחר הוא שהכ"ד אחר ששמעו הביעת היבמה ותרעומת שלה שאינו רואה ליבמה, כ"ד מביאין אותו לפניס ויודברים עמו אס דברים של טעם ושל פיוס ואס קשה לתוך רכה, שהכל במשמעות לאון "דבור, שכולל דברים בחכמה וטעם בטענותהס, כמואלהס למסעסהס ובהכרח כל מתוכב בטעם מספיק דבורו קשה וחזק ותקיף על פי טענותיו המספיקות, שוכלל דבורו החרוך או הקטר, כלל העולה שדבור הזקנים אליו הוא דוקא לחייבו ליבס בטענות מספיקות והוא משיב לא חפנתו לקחתה, נמלא שדבור הב"ד הוא על שייכס אותה, והוא מאין ומאן ונתן טעם למאנו שטבעו לא חפן בה ואחר שמקרה זה בון מטענת היבמה, בון מתשובת היבס מוכח להרוח עפי' "ודברו אליו, אינו אלא לחייבו ליבס מאין המלט, מעתה הוך יהינו חכמי הבריתא לברש מקרא זה על נתינת עצות הגורמות בוטול היבוס מן האירס? זה פי' בפסוק הפך הפשט הנמור כאשר אמרנו ולא עוד אלא לומר "ודברו אליו מלמד שאס הוא יולד וכו'" מהיכן מלמדנו ענה לכוטול היבוס? **ל** כד דייקונן שפיר בנוף העצות הנמרטות שמה הבריתא כפי הב"ד באזווה זמן מועטס שלא ליבס מהס ממש לא לכד שובארו כל הדברים על מתכותס, אלא עוד זאת תא רחיה גדולה המתנית ותקופה ליסודינו החוק אשר עולם כל ימוט, שהרי כל העצות היענות האלה, אינן אלא בזמן שהיבס והיבמה לא יהיו קרוב לשווי ומו שני חיותס, והאחד מהס בא בימים, ושכנגדו לעיר לומיס וחלב אמו עדיון אותה מתוך פיו דבאופן כזה לא מבעוא אס היבס טען טענה זאת, דודאי לא נשאר עוד מענה לכ"ד ואס טענה מספקת לחייבו ליבס, כדי לקיים מומרה דרזמנא "ודברו אליו, (שלא נשאר מקום לחול לשווי הלה לא להפך כי רזמנא אמר "ודברו לו, כלומר יטענו לפניו טענות מספיקות ומוטבלות לחייבו ליבס וכאן מלבד דאין להס מקום אלא אדרבא מחוייבס לסייע ליבס סיוע שיש בו ממש) אלא עוד זאת דחס הגע עצמך דמפני נקותס אינן רואים את הנולד ושניהס מתרטיס ביבוס, חוכה על חכמי ישראל

הרוחם את הנולד למנעם מחיבור זה כי יודעו מלאכי השרת, הם הב"ד כי בעת יהיו לאחדים
לכפר אחד, נפש הרך בשנים מהם, תקוץ ברעהו ולא תוכל לקיבלו מרוב כבודת טבעו וקדירות עגביו
ועורקיו, כי אחרי כי עבר זמנו, לא יקריב אותו לרטו, וע"ז מרעה אל רעה ומקפידה לקפידה
יעלו בתומו ויאכרו, עד כי הבא קטטה תמידית בחוק ביתם, כי לא יטחו על משכבותם. והוא
הסיבה הראשונה במתאוס הטבע — בקריבה זאת, אשר תסבך כמה מוני קטעות, הו יכרחו לידו
גרשוש, או לידו כהב הלב לבית חללו, וכיון שדרכם של חכמי ישראל מאז היו לשומרי חומות התורה
והמורה, זה דרכם להחזיק במעוזים ולעשות ע"כ פרט ופרט ממנה כמה גרדים וסיונים כדי שלא
תפול משערת טוויי התורה אשר כחוט השערה הרטה, הנה גם כזה עשו והלחימו בתת עלה הוננת
כזאת ולבטל מלות יבוס. וזה ילא להם ממומרא דרחמנא עלמם בפרט זה, דהנה מלבד מה שראו
דנותן התורה תלה היבוס בחפץ הטבעי, והשפך המסופך הנמור המבואר באורש חפץ שנשמתם
בו ולא כולתו, ור"כ ממולא כשאונם באווי השנים ואחד זקן ואחד ילד, הט"ע גור שלא יתקבלו
תפלהם באום אופן, וממולא אין כאן רוח מלה, ושאר הרשות נתונה ביד ב"ד לו עלם כדי למנוע
חבורם, ומלבד כל זה מגופיה דקרא מתלמד החיוב הזה לב"ד, ד"ד ד"ה בהיותו המלות עשה
הזאת המועלת על בית דין באומרו, "ודברו הלוי, שהוא כמו שאומר מלה עליוש שואו
ויהנו עם היבוס ויתוכחו עמו בפרטות חיבור זה, ומלה זאת היא כזה לב"ד בסתמות עלומה באומרו
"ודברו הלוי, ולא שמה פני ב"ד הפי' רמו להשמיע להם מה ידברו ומה יתוכחו עמו באום אופן,
ואם הדיבור הלזה היה דוקא לחיוב היבוס מהין המלט, מה היה חסר המקרא אם ואלום ויאמר ככה
ודברו הלוי לאמר לו, "כה אל אשת אחיך ויבס אותה והקס ורע לאחיק" וממלא דחיוב הכתוב לבד
הדיבור היתוכחו בסתמות נמורה, מזה מלמד אותנו, שעל כל פנים בכל אופן שזרמן הענין לפני ב"ד
א"ל להם לב"ד לשחק, הלא מלה עליהם שיתוכחו עם היבוס בטענות מספיקות, הנקראות בעברי
דיבור על אופנו, ואחר שזה אמת מופתו בששטיה דקרא מהין תחבולה אחרת בפירושו, ה"כ אם
הגע עלמך שהוא זקן והוא ולדה, איך יוכלו הב"ד לטעון ליבס "כה אל אשת אחיך ויבס אותה" ומה
טענה מספקת ווכלו למלה בחיוב זה, אחרי דבעלמא הב"ד עלמם מלוויס למנוע חיבור זה מקרא
דאל תתן את בתך לחזנותה, ובה הביאור מרז"ל "זה המשא בתו לזקן" וכן אם הוא זקנה והוא ילד
הא הפסקה הלכתא (הרמב"ם פט"ו מה' אישות) לא יא' דרם זקנה וכו' שזינה הרויה לילד, ומנאות
שקלת מעלמא שהיבוס הולד הזה אין לו בנים, ואם אין לו בנים איך יתייבחו לזא' אשה זקנה, ואם
אמת שהב"ד אינם נעשלים למנוע כשהין כהלו (הריב"ש פ"ו ט"ו ש"ע אה"ע סו' א') עכ"פ אינו מן
הדין שהם יהיו נעשלים בקיומם הכך השכל והדת? והתורה אמרה "ודברו הלוי, בסתם, כלומר בכל
אופן שזרמן יבס ויבמה לפנייהם מוכרחים הם עכ"פ שלא לשחק ולהכנס עמו בטענות מספיקות
אל השכל הישר הנטוע בהם, ומה טענות מספיקות יוכלו למלה בקיום זיווג זה כל שהשכל והדת
עלמם מחייבים במנועתו וכבוטלו, וס"ו שומא' בתורה מלה המגדלת השכל וקותרת עלמה מינה
ובה ועם כל זה טוהה "ודברו הלוי" שמשמעותו מכל מקום כנודע, מכל זה מלמדנו, שלא
סוף דבר אמור כאן שהדיבור יהיה בחיוב הזיווג, חלילה! הלא מלנקיט ליה סתמא "ודברו הלוי"
ותו לא, הדרכא מלמדנו שאם הגע עלמך אחת מינו הלא יזמנו לפני ב"ד יבס ויבמה בערך
א"ב זקן וכת קטנה או להשך בהשך, בו בפרק ג"כ לא נשחקו הב"ד הלא דרביא מלה עליהם שידברו
איתם בשער דברים מושכלים ועלות נמרזות כדי למנועם מיבוס זה, וע"ז כתב התורה יתעלה שמו!
סודר הכתוב הזה בחכמה עלומה! והיינו חייב לב"ד שידברו עם היבוס דבור של חכמה במשא ומתן
שיש בו טענות מספיקות והוא אמרו, "ודברו הלוי" וכיון שעל הרוב תרי רובי כנוהג שבעולם
היבוס והיבמה, הם קרובים לימי שני הויהם. ועל הרוב דיבור הב"ד יסוב לחיוב היבוס ביבוס ולא
דחלילה, ע"ז כהב מלות "ודברו הלוי" כיון טענת היבמה שזילה ביבוס, וכיון תאובת היבוס "לא תפלתו
לקחתה" כלומר שאפי' שהם ראוים מלד טבע שוויו השנים טבעו בפרטותו לא יתפזר בה. ור"כ אם
יהיו על אופן זה שהוא ההוא, וראוי שהדיבור של הב"ד יסוב לפיוסו אייבם ושלא יחלזן. ועל לך שיוכל
להזרמן

להודמן על המנועוט שהיו היבס ויבמה זקן וילדה. וע"ז לא יזיה ה' לפיוס אל היבס הלז ארבע
למונעס, ע"ז ג"כ עשה והללית לכתוב 'ורכבו הליו' סתם. כלומר אלס מחוייבס לדבר ולהחוכך,
הכל כפי מה שזודמן הענין, אלס לקרב אלס לרחק, וזהו כונת הדבריו אל 'ורכבו הליו' כלומר ממה שחייב
הכתוב בסתם לעצון טענות מספיקות וזו אפשר שזכרו להצד אלס יהיו זקן וילדה, מזה מלמד
לימוד המינוי אלס הוא זקן והיא ולדה או להפך, ארבעה יהיו נטפלים למנועס כחת עלות הננות
בראיות הטור, שלא יבוא הקטטה הטבעית בתוך ביתו והוא הזמת שתעלה! והדברים הרובס אבל
קדוהיס והולכוס לתומס שכן הוא עימק פשטו המקר זות הללו מאין המלט! ואין ענין קטטות אשרו
ראשונה לזה כלל, כי הוא הכל ורק להצוב שז שז אלס בעולם שתחנה כורך חכירתה. ושעליו
הוא שנותה התורה ליבס, הם כי לא להזכיר! והרי ראינו שתי הזמות כמין שתי טופי מרגלוות וכן
שרה ורחל וע"ז והן בעלמן הביאו לרות לתוך ביתן, מפני טוביות מזנתן. עד להשליח! ועכ"ז
ראינו מה עלה בזחרונה גם להגר גם ללחה? והדברים גלוים וידועס דכשזותה התורה 'יבמה יבא
עליה, ונפקה ההלכה "מכל מקום" מזה הרב בהיר כשקיס לז חשה לקטטות ומריכות שבין
יך אלס לחכירתה, כי ידעה התורה האלר'ת אל' אלס בלחם. ועכ"ז ליותה מה שנותה לתכלית הקדוש
הלא הוא כמס עמו מתוס באזרותיו, וקטר שכלנו מהשינו.

החכמים

רפ"ד

הן החלטנו עד כה לדברך. הקצבנו אזינו עד תכונותך, ועתה הקצב הסוחר! שמע לנו, החרש
וכאלפך כי פשט המקרא עומד בפרשת רכוס בדרך רר, נלב לטען לבוארך הארוך הזה! מה רבו
תעלמות חכמת לשוניו הקדושה! כי פלים לתושה וכריכור קטן בן ארבע אותיות עופת כמו
אופל אורך ביאורך! החשך עליו ככבי נפאו! הוא שורש "יחרו" הנלב פתח שער הכתובס הזמרו
"כי ישבו אחיס יחרו" אל כל לב עלו מקרא לאמר. "למה כאמר יחרו? והיך יתכן שלא ישבו אחיס
יחרו. מנחר שנחלתס זו אלל זו?" הלא הם יורוך ואמרו לך שתוכת יחרו, בפתחי שערס המריהתאמר
דמנות יבוס לא תחול כי אלס דוקא אלס ישבו יחרו כנחלה אחת, אבל אלס האחיס התפררו מפני אזויה
סיבה שתהיה, אלס מטעם כי לקח לו לאשה בת וורשת נחלה, ואלס מטעם כי מעיקרא היו נשים לרות
ולא וכלה נחלת רבי בעלתן לאחת אותס כי התעסקו אל על הנל ההוא. או אופנים אחרים, ככל
המאורעות הלה פטור ועטור היבס מליבס, ואל תזיכנו הקיחר! ממה שאמר רב וזודה אמר רב
(וגמות דו"ז ע"ב) "כי ישבו אחיס יחרו שתותה להס ויוכה אחת בעולם. פרט לאשת אחיו שלא היה
בעולמו" שכל זה הוא על דרך השיר כאשר בורר דבריו החכם שר"ל גר"ו (עיון דבריו לעול סו' קל"ו)
אבל פשט לשון יחרו ר"ל מיוחדס כנחלה כאשר סוים רב אלס כוכמות.

הסוחר

רפ"ה

הטוב. חכמו ושראל! כי פ'ולובנו הזמן יתקרו אחכס, וימלאוכס נעדרים מודיעת שרשו הלשון?
ואולם אני עם מבוני לשוניו ארבר והוכח אליהס אחפון, ואלס דרכו הלשון אל פניהס אוכות, הנס
לי לישועת! כי לא עטו עלה כדף וערוץ, ולא קש וכש ירדוף! כי על חוקי שרשו לשוניו הקדמונית
אחקה, ועל כנפורח רעיוניה ארכב! אודיע בעמים ופיה ועולם עושרה לבני אדם! ארוכה מארץ
מדה ורחבה מניו ים! וכל לשון תקום אתה, ועל חוג השמים תהלך. לאמר אני אמלך, שחוק לכל
מבין מדע תהיה, ולעגו עליה באין מכלים! גבהו שמים דרכיה מה תפעל? עמוקה מתהום מה
תדע? לכן חכמים שמעו מלי! ופקחי ישראל, האזינו לי, כי אין מילין תבחן ודעת לכבון נקל!

החכמים

רפ"ו

עד הן תונה כפשונו במילין, ותדכא תחת לשונך וידעני בונה? ישוב אפך ותכלומנו, לא תבוש כדברך
נפלאות! האף אמנס שנינו כדוהה. אזור נא כנכר חללך. הגד נא אלס היך ידעת כלה? איך כללת
כנכבי ים העבריה ובחקר תהומה החלכת? שומה לפנינו כל אשר תדע! ואלס הודעת בעמים כורב
חילך! נודה את שמך סלה. כי לך נגלו תעלומות הפ'ולובניה העבריה!

הסוחר

הסדרה

רפ"ט

הל יקח לבכם חכמי זיון! עליו, והל תשימו את נפאי למחשאת לכל לראש! מה ידעתי ולא קדעו אבין
 ולא התבסס המנס מתקה לשוני בחכי, והדבר ממנה נפלאות! אשר חכמים יגידו. והנחנו
 בעקבותיהם הור חדש ינה עלינו! לנלות מעמוניה כי רבו. מלפני דרכיה כי מתקו עד להשליח! כי
 יוד הללו ד עשתה זאת, בהון תקומות חוללה. והרס הון לבטא בשפתיו. על כן בההבחה השנה תמיד,
 ותהי הללו להומנת, הוא שעשועו יום ויום, ועתה חכמים, פנו לי, ותקח אונכס חדשות אשר אגיד
 ואדבר את דברו כאשר ידבר איש את רעהו בתהלכות בני אדם, או כעובר לפני התוכה לבשר לרק
 בקהל רב! לא ישקול דבריו במהזני הלשון, דבר ידבר ככל היוצא מפיו, ואומר,

יְשׁוּרְשֵׁי דָו הוא מורכב משנים, כאשר רוב לשונינו על אדנוס הלו הטבעה, והוא כאלו
 ואמר האומר "יחדה" — הוא, ובפרט למי שבקי בהכרת הווי (ויותר הם כחה
 כסוף תוכה) כאשר יבטוה העכריים והערביים השומע ושמע הכרת הוא מקשקשת באזניו מאזין זולתה
 וטעם הדברים. לכיון דהווי יבטו הותה קרוב להכרת גוהו כנקודות שורק ופתח (והוא דבר שלא
 ניתן להכתב כי הון הכרת שטויה תבחן, על כן לא נוכל להשקיע הזינוי הזה. לפני הלימוד דברים
 שככתב, כי הם לומר שהכרת העברי הגמור והערבי באת "ווי" היא ממומלעת בין הכרת גוהו להכרת
 הלוו כנקודת שורק ופתח כאשר אמרתי) וא"כ בהכרת מו שזומע תבת יחדו, מפי מו שמבטא אות
 ווי על אופן הנזכר, לא ידמה לו כי אם ששמע שתי תוכות מחוברות יחד והתוכה האחרונה וחטופה
 "יחדה" — הוא. ואחר שזה האמת מופתו באורשי המולאות העבריות והערביות, נחנו נעלה מזה
 ונבקר ביקור החר ביקור למען דעת על מה השתמש העברי בשורש יחדו ולא בשורש אחר. ונמלאנו
 כי נדרשנו בכל הת"ך. והוא, כי התנ"ך לא השתמש בשורש זה כי אם דוקא על שנים ההולכים בעצה
 אחת ובדעת אחד שחם שהנו רוחים אותם גופים מופלקים ופעולות מוחלקות. זה פונה בדרך ווס
 פה וזה פונה בדרך ווס כה, אבל כיון שניהם להבוא דבר אחד לודי גמר טוב משתללים ומתאמנים
 איש איש לפעולו ולעבודתו. עלוהם והמר "יחדו" כלומר בענין זה הרי לפנינו שני גופים מופלקים
 בנשמה אחת. כלומר בדעת אחת מבלי הפרש הפי' כמלה נומה — וראש כית חכ להאיש כלבנו
 האורש הזה. שכן משמעותו בעברי מאזין זולתו. הוא הנביא עמוס (סי' ב') "הילפו שניהם יחדו כלתו
 הם נועדו?" ומה זו תמונה? וכי מולוהה שקלת מעלמה שילכו שניהם יחד בדרך אחד הפי' כמהלך
 ימוס כמספר ירחים, ושבתם וקומתם. ומתכלס ומשתם, ורכיבתם ונסיעתם, כאיש אחד חברים.
 וסוף סוף זה ולא לתומו מביתו, וחבירו כולוה בו. ובדרך אחד נתלוו והולכום יחד לחומס, וכל הרוחה
 אותם יחליטו והמר כי האנשים הללו כהחד הולכום? והיך יתפלא הנביא ויהמר "הילכו שניהם יחדו בלתי
 הם נועדו" הרי שניים שניים הולכים כהחד שנים ויובלות ולא נועדו מעיקרה, הם לא שהנביא חד
 מאכיהן של לה"ק ויודע דויק משפטו הלשון ושרשיה ועמודיה והדניה עד הוסוד כס. וא"כ ידע כי
 תיבת "יחדו" לא הטבעו אדניה כי אם על ההולכים בעלה אחת, ודעת אחת, גם הם זה יפנה למורח
 וזה למערב. וע"ז שפיר התמוהו קח מתמה, כמו שיהמר, התוכל לומר "יחדו" — כלומר בעלה
 אחת — הם לא נועדו מקודם והוא ברור. ועכ"כ פירושו של רש"י ז"ל עדיין לרובין הנו לבואורו של
 רחב"ע למען יקווים בו מקרה שכתוב חכן מהסו הכוונס היתה לראש פונה (עיון כרס חמד ח"ז ל"ו)
 שפירש "היתכן שילכו שני הנשים ברנע אחד למקום אחד — כעבור דבר אחד — הם לא נועדו זה
 עם זה?" ומה שהוסוף "כעבור דבר אחד" ביהר הכל, ועכ"ז נבא ולא ידע מאזי נבא, וכבר יתכן
 גם זה בדרך רחוק ולא נועדו הכל האמת הוא שלא יפול לשון "יחדו" אם לא על ההולכים מעיקרה
 ובראשונה בדעת אחד על דבר אחד. וזה בהמת לה יתכן הם לא נועדו מקודם והוא ברור. והאחי
 היות הגר הזה דלוק בידכם רבותי! חפצו כל התנ"ך חיפוש מחיפוש, וכל מקום שתמלאו שורש "יחדו",
 לא יבואר לכס כיה עפ"י משקל זה: וחבריו רבים, "יחדו למשפט נקרבה" "העננו נבא יחדו במשפט,
 שבהמת הון שנים עומדים לדון כאיש אחד בלתי הם נועדו כפרט זה מקודם. שהאחד אומר לחבירו
 עם שהנו חלוקים בטענותינו. עכ"ז נשוה עלמינו בדעת אחד והיינו לעמוד לדון בטוב רטונינו ואת

השר

אשר יגזור הדיון הזה או הכרזתו הזה בן יקום וכן כל לשון "ומרו" שבמקרה. שאפי' שיש חלוקים רבים
 בין שני הגושים, עכ"ז משתוים בדעת אחד וגוזרים אומר לעשותו כאלו כולם איש אחד אפי' שכתותהם
 ודעותיהם אינם שוות. וכן מבורר הדבר בירמיה ס' ג' "ביום ההמה ולכו בית יהודה על בית ישראל
 ויבואו יחדו מהרץ לפון וכו' אמחי יהיה זה באיכויוס כל האומר בפסוקים הקודמים. שיקום ה' להם
 רועים כלבבו. ורעו אותם דעה והשכל. וכיון שמה עליהם רוח דעת ויראת ה'. בהכרח ומורו יחדו
 בדעת אחד לעבוד את ה'. אפילו שמעולם היו חלוקים בית יהודה מעל בית ישראל, וכן גם בירמיה
 מזה הזמן "הרה ויולדת יחדו בחורים וזקנים ומרו" שאפי' שהם חלוקים בכחם שההרה קלה
 מהיולדת. וכן הבחור קל לשמות, והזקן דרך עולב בו. כי כל ראשי בשמו כבדו מוזקן עכ"ז כל כך
 יהיו שמחים לחזור על הארץ הטובה ולשמות, אשר בדעת אחד ובהשואה גמורה ולכו ולא יעפו ושמתו
 ולא ידחנו, וכן גם (ס' מ"ז) "עגלה ופיפיה מזרים קרן מפסין בא בא. גם שכוריה בקרבה כעגלי
 מרבץ כי גם המה נפנו נפו יחדו, לא עמדו, כלומר שכשזעב כל יוצאי מזרים הקרן מפסין (שהוא כבל)
 העתיד לבא, לא די שהגדולים ינוסו, כי בודאי פחד יקראם ורעה. הלא גם השכורים שאין להם
 מה להתפחד "דאי מר מלכא הנה עבדא וכו' עכ"ז מקול פחדים הלזה ירעידו כל הלכבות כאחד
 וינוסו בענה אחת. כלל העולה כל יחדו במין המדבר הוא מבורר הידיעה בתחילת מעשה אם בכללות
 ככל האמורים באוב ה' את שיבת ליון וזולתם ושכל פרטיו שבכללות יסכים לעשות מעשה אחד בכללות
 מפני אותה הידיעה הקודמת. ואם פרטית בין שני גושים כמו יחדו למשפט נקרה ובאמר. וכבר
 רבותינו ז"ל חכמו לשון הקדש האמתיים פעם בדיונה פעם בדרשותהם ובהורו לנו מסתרי לה"ק ובפרט
 באורש יחדו שאנו בו כך סבירא להו בדקדוק עלום. שהרי בענין העקידה הנאמר בה "ולכו שניהם
 יחדו" פי' על פי וקוד זה "ומרו זה לעקוד זה ליעקד. זה לשחוט זה לישחט" (כ"ר פנ"ו) ומאין בא
 להם בואור זה? אם לא מעומק פשט הלשון דידעו דאורש יחדו לא ישמש כי אם על שני גופים כשמה
 אחת כלומר בדעת אחד וגם הפסוק הקודם הלזה "ויקח אברהם וכו' ולכו שניהם יחדו" דשם עדין
 לא הרגיש ולאק מעקידתו, עכ"ז פירש"י וז"ל "ומרו אברהם שהיה יודע שהיה הולך לשחוט את בנו
 היה הולך ברצון ושמחה כולתק שלא היה מרגיש בדבר, נמלא דומרו מורה התקוות ברצון וכשמחה
 לגבי אברהם שהיה יודע הנה. וזה ראייה על פסוק כי ישבו אחים יחדו. דהאחד יודע שיש לו אח
 בעולם והב' קטון ולא ידע ועכ"ז נאמר בהם יחדו מפני שיש התקוות הידיעה ורוק הטוב. וכן בכל
 דבר שאין בו רוח חיים וכאמר בו "ומרו למרו רז"ל מזה בין להקל בין לחמיר עד שיהא נראה כאחד
 וכן אמרו בשבת (רכ"ד ע"א) התובק תביפה אחת אינה חיבור, ופרש"י אינו חיבור דכתיב למר ופשתים
 יחדו. לא אסרה תורה אלא חיבור יפה המתקיים ע"כ. ואם אינו יפה אינו נראה שנים אחד עד
 שיקרא עליהם יחדו, וכן לענין לת' בשור ובחמור יחדו עד שיהיו קשורים הזוגים כאחד לעבוד עבודה
 אחת. אם עבודה חרושה או משא וכל זה מתוכת. ומרו דקפידו רחמנא כלומר יחדו. ומי יודע אם לא
 הארמי נשתבש מזה וקרא לכל שנים "דו" שכיון שראה בעברו "ומרו" אחד והם שנים לענין דעת אחת
 והשואה אחת מזה השתבש ולכל שני גושים אפי' חלוקים בעצתם ובדעותם, ובמהלכם ושבתם וקמתם
 קראם "דו" במקום שנים. (ובמ"א הארכתו להראות שכל מקום שהמרו ז"ל "שכן בלשון וכו' שכן בכרכו
 הים" וכלה רבים כונתם לומר דאוחו שורש הוקבע בעברו על פרטות דבר אחד המבאר עיומו
 ותכליתו ולשונות העמוס השתבשו בשורש ההוא וקראו בו כמה דברים הדומים קלם בלי השקפה נאותה)
 וזהו ש"ס תולדות אלהים אותנו את כל זאת, מה נהאו על הרי התורה האלר"ת רגלו בעלו הקבלה
 לפרש פסוק "כי ישבו אחים יחדו" על אחים שהיה להם ושיבה אחת בעולם ולא זולת
 פירוש זה. וכיון דידעו רז"ל עומק שורשי הלשון וידעו דלשון יחדו במדבר לא יכתב ולא יאמר כי
 אם דוקא על השואת שני הגושים בדעת אחד או בידיעה אחת. ואמר שזה אמנת מופתית במשפט
 הלשון, איך נוכל לחייב את, ליכס או אפי' לחלוץ אשת אחיו שלא היה בעולמו ולא לבד שלא הכירו
 זה ז', הלא שגם חד משניהם לא חלם שיהיה לו אח, בזמן שהיה חי, והב' עדיין לא נטרר בבטן אמו?
 זה דבר הפך פירוש "ומרו" מן הקלה אל הקלה. דבשלמא אם נולד האח ה"ב והראשון עדיין היה חי,

בעולם

בעולם הפי' שעה אחת, הרי המלוואות מחוייב, שהאחד ויכל לירע מליתת אחיו וחרו ושבו וחרו כירועה אחת - כלומר שהראשון ירע מה"כ ויפיל לשון יחרו במקלט מוכנסה ורחיו להחמיר שתהא זקוקה אשתו ליכוס לוכס הקטן שגולד שעה אחת קודם פטירתו מן העולם, אבל אם מת קודם שגולד או קודם שנתעברה (ללא הזמרה הגדולה כנודע) שלא היתה רוח ידועה לאחיו המת שאשתו תשול לפניו וכס מפני שעדיין לא נולד בבטן אמו. איך נוכל להזקיקה אשת המת הזאת ליכוס ומילת יחרו. שנשתמש ממנה הכתוב עומדת בפרשת דרכים. להכרית מפירושי המקראות כל עופלי שא, אשר לא ידעו ולא יבינו ערך שורש "יחרו", גל מה אדניו הטבעו! שלכל הפחות לא ישול שורש יחרו אם לא שנתה שום בפעולה אחת. ולפחות האחד בעת פעולתו זאת, יודע פעולת השני כמו "כאלו יחרו אשכבה וראשון", עיון פי' ראב"ע ולקשר חני לריך.

ר"ץ

החכמים

הולעת חביבנו! לתת הפרש בון תיבת יחרו שדליו לריך להיות?

רצ"א

הסדרה

החכם החוקר השד"ל כר"ו בכבורי העתים תקפ"ט עמוד קי"ח עמד בזה. ותכלית ההבדל שהבדיל בין שתי המלות הוא, דוחרו מורה שוויו בין שני הדברים ויבא לאורות שנתה שום, או שהם באותו ענין שהם מדברים בו כאלו הם שום ותיבת יחרו מורה חלוק בין ב' הדברים ויבא יחרו עשיר ואכיון ח"ד בקיבור. ואין נפשו נוחה בהבדל זה. שהרי כבר שמעתה רבותי! שגם בתיבת יחרו וש' הפרש בין שני הדברים, כמו "הרה ויולדת יחרו", "בחורים וזקנים יחרו", "גם שכיריה נכו יחרו", והרבה כמוהם וכבר נפל בזה החכם הגדול והבליעו כנעומה ח"כ הרי הוא כאלו לא נתן הפרש, ואם ידחוק עלמנו לבאר יותר דבריו הכתובים על פי משקלו גם לא יבאר ולא יחדש שום דבר שיש בו כדי שביעה, אבל ההבדל הנראה על פני כל התנ"ך. הוא יודע ונגלה למומונים כי, דלעולם תיבת "יחרו" משמעת על פני רוב המקרא כשהתוודו האיש מהדלח"ס במקרה רע או טוב. באין הבדל הפי' כמלא רימא והמקרה או הגזירה על הרוב באו או יבואו שלא ברטון האיש ההם, ויבאין מקיבוים לוסוד זה רבים "יחרו עשיר ואכיון", "יחרו כסול וכער ואכרו", "יחרו על עפר ושכבו", ויודע שאודע להם מקרה אחר בעל כרחם ולא הועיל להם כיום אחר המעלה אשר התעלה האיש האחר מזולתו. ועל הרוב מפני שהשמה מילת "יחרו" לשמש רעיון זה. תבא מילה זאת סמוכה לאחת. כי מרגות ומעוררת יותר מרוב הענין המופלג אשר אירע, והם דברים דקי הרעיון והחכם ובין מדעתו כשיעבור במלך זה כל המקרא. האחד הגנו! "ופלו במכמורו רשעים, יחרו אנכי עד לעבור. שמלת רשעים היא בטעם מספק גמור והוא האתנח. ועכ"ז היא סמוכה במשמעותה עם תיבת "יחרו אנכי עד לעבור" והכונה שאל דבר מופלג מבעל הכולות כולם שפלו במכמורו הרשעים יחרו כולם ושיהיה ענין זה ג"כ יחר עמו. אבל הם ופלו והוא יעבור קרוב לפי' ר"מ הכהן שהביא ראב"ע ויותר פירושו מתחקה כפי' הכתוב ודוק הטוב. **ולא** נשאר לבאר על פי יסוד זה כי אם מקרא אחר והוא. "ויהי בישורין מלך כהתאסף ראשי עם יחרו שבעי ישראל, ואיך אפשר שלא יהיה ברטון כולם מינוי המלך? אבל כד דייקנין שפור כך הוא, וכך טבעו של עולם, ראש נתאספו גדולי הדור ושמו עליהם מלך ושבו על כסף כבודו. שוב כל העם יהיו לאחדים ברטונם ושלא ברטונם באין הבדל, כי מי יעניו פניו לאמר לא אכבדנו ולא אכנע מפניו. ואפי' אם יהיו חלק מהמון העם ברעת זה, לא יהיו שום אחד מהם להוליו מן הכח אל הפועל. כאשר יאמר מלך הדיוט "מי הוא זה העכבר אשר יהיו ראשונה לתלות הפעמון על טארי החתול. וכשמע קולו בכואו לטרפס? כן הדבר הזה! לא נפל דבר, והוא פשוטו של מקרא, "ויהי בישורין מלך" מפני שנתאספו ראשי עם למנותו וזהו. "בהתאסף ראשי עם" בו בפרק אל תחשו על שאר המון העם. כי ברטונם ושלא ברטונם לא ימלא פולחן ומלפף, וכולם יהיו באגודה אחת "יחרו שבעי ישראל". והוא ממש כונת נבו"י אומר. "מח טוב ומה נעים שבת אחים" **גם יחרו**, כלומר, לבד שיאוו לאחדים הפי' "גם יחרו" ירטה גם אם יהיה האחדות שלא ברטון ורעת כולם, ויש מהם כי כלבם האחדות הוא הוא בעל כרחם והוא ברור. ומילת "יחרו" כבר בוררתו

ביררתי כמה שקדם, כי הוא לא תזמש בו אם כשהענין הפרטו או הכללו נעשה ברטון שני הנושאים או יותר, הכל לפי מה שהוא הענין, ונשתמש על הדימה. ועל החי אפי' שאין להם מלך עלמם דעת ורטון. כמו "למר ופזתום יחדו". "באר ובחמור יחדו" הוינו לתראות לא לבד השואה הנמורה אשר באה ונקיחה בהם. אלא כי יש רטון וכונה מיוחדת כמו שחפץ להשוותם. וכן ברטון ה' יתן במדבר ארו שטוה והדם ועץ שמן, וברטוה הפשוט ואם בערבה ברוש תדהר ותאזור יחדו וכ"ז יהיה עשוי ברטון הבורא ות"ש למען יראו וידעו וישכלו יחדו כי יד ה' עשתה זאת (ישעיה מ"א י"ט ד') וקרוב לזה המנין הוא בואר פסקיו (ורמיה מ"ו) "והיום הוא לאדני ה' לבאות וים נקמה להנקם מלריו וכו' וכו' כי גבור בגבור כאלו יחדיו נפלו שניהם, כלומר שאפי' שהם שוים בגבורה ויוכלו לעזור איש את אחיו. עכ"ז ברטון ה' יחדיו נפלו שניהם. הרי השואה והרטון כמו שחפץ לעשות כן, ולא נשאר בו הם פסקו אחר והוא כושעיה (ס"ו ו"ז) המתקדשים והמנוהרים אל הגנות וכו' יחדו יספו נאם ה' הכל גם פה מלבד רהוא ברטון ה' לעשות זאת וכמו שקיים "נאם ה' עוד זאת דיש השואה בניהם וכמתירים עלמם לאכרון כולם כדעת אחד שכמו שהם היו מתקדשים ומזדמנים זה לזה והולכים כדעת אחד לעבוד אותה ע"ז תוך הגונה (עון פרש") הרי כאלו בלב שלם מוקדים עלמם למות יחדו על דרך שיהמר הערבו "מי שיהכל הכולות אלו, יודע כי ימות מיתות מאונות אלו. ולזה שפור אמר יחדו יספו נאם ה' ה' יולנו!

רצ"ב

החכמים

מתי הרוחנו בכל הריכות זה וכלל חיפושים אלו בחוריו ובקדקו התנ"ך?

רצ"ג

הסוד

הרוחנו כי מה שפירשו רז"ל בקבלתם הנאמנה. "כי ישבו אחים יחדו שהיה להם ישיבה אחת בעולם" שר"ל שידע לפחות אחד מאחוס שיש לו אח בעולם. הוא פשטות המקרא. דאם לא היה אומר יחדו היינו אומרים דתהיה זקוקה אשת אח אפי' לחמי המת שלא היה בעולם כי סוף סוף באחות תלוף רחמנא. לא כן עתה וכמוכן.

רצ"ד

החכמים

מכל אורך דבריך אנו מבינים שאתה טועה טעות גדול כאלו רז"ל הולאו דין זה דיהיה להם ישיבה אחת בעולם מתוכת יחדו. וע"ז הארכת והבאת אלק דמיונותי' במבואר ככל אורך בואורך. והאחנו עשנו אופינו כאלו אונה שומעת הטעות הנגלה הזה. כיון דאנב טעותך השמעתנו חדשות בבואר כמה שרשום על תלם. ואמרנו אל לבנו. אם לא יועילו למקום זה יועילו להבין כמה מקראות על כוריים. ועתה אם נשתוק וקרנו עון! ומנוה להעירך מתדרמה גדולר שנפלה עליך!

רצ"ה

הסוד

אם יש להסתפק מי נפל בשגגה זאת. הינו אלא החכם אשר ל' נר"ו שהחליט כי הייה אחת בעולם לא תקרא ושיב"ה כי אם על דרך השיר. וע"ז השלים דבריו ואמר. "א"כ למנה נאמר יחדו? דמנה נראה דמילת יחדו הוא דחיקא ליה. וע"ז השואה לדבר אחר כיעוויין בדבריו (לעיל סי' קל"ז)

רצ"ו

החכמים

המדות המגונות, על מחל"ת לענו"ת. שנלכדת בהם. הקוסר! ה' יולנו מהם ומתמהם! מה לנו ולאכסים אחרים, הבמחנים אם במבלרים? האם יתקון מעוות אחד אם יתעוותו בו רבבות אלפי איש? תעוה הקוסר! או לא טעוה? אותה אנו מבקשים לדעת, כדי שיתבררו לנו כל דבריך מראשם לסופם באין נפתל ועקש.

רצ"ז

הסוד

אין טעוה. ואין נפתל ועקש בדבריו. ועל כל אורך בואוריו וכותו בקופתי. רכיון שראיתי, מה שלא דימתו רעם שאמר קרא להדיא "כיושבו" דהוא ממש ושיבה אחת בעולם מאין המלט. עכ"ז החכם הכ"ז שונה הלשון משיבה לקוויה כדי שזמלא מקום לומר דשיבה אחת בעולם. הוא רעיון שריוו ולא נדחק בו אם על לשון "יחדו" כטוענו. "א"כ למנה נאמר יחדו" כלומר בכאן נתנו הקולות בבית המדרש ולרוך

ולריך בראור וע"ז השאלו לדבר אחר. ועל זה גם הני באתי כפרט זה בעקופיו כדי להביא בראור בתוך. דהנה חזן מי שיוכל להכחיש לדרך לנו כתיב מפורש להו"א אחיו שלה היה בעולמו כיון דבאחיה תלוא רחמנה. וכפרט למי שמפרש כי ישבו יחדו על הנחלה! ורו"ל קבלו המקרה דבי ישבו הוא ב"א לחיוב דוקא לחיוב שהיה להם ישיבה אחת בעולם. ולא שכונת הכתוב באומרו כי ישבו הוא כאלו אמר כי ידורו חלילה? וכיון דההוא מה שלה דומיתו דוש מי שהיו בלי משען ומשענה להחליט דהאי כי ישבו הוא כאלו יאמר כי ידורו וישיבה אחת בעולם הוא על דרך השיר. אזי הוכרחו כמעשי להראות ליעני השמש והירח. שורש יחדו כמה שיה בכל התנ"ך כולו ועלמה הדגו הטבעו. והאחר שהראתי דחזן פורשו כי הם דעת אחד לשניהם. ה"כ כי ישבו אחיב רחמנה בזה בהכרח לא ופורש כי הם דוש להם ישיבה אחת — בעולם. דהלו פי' "כי ישבו" ר"ל כי ידורו. ה"כ יחדו דכתיב בתריה חזן לו שום מוכן שלא כל מי שדר בשכונה אחת עם אחיו הולכים בענה אחת וברעת אחד. והרי זה דומה לב' שולחו ללכת הוש הוש לדרטו והולכים יחד ולא יקרה עליהם יחדו לפי משפט הלשון כי אינם בידיעה אחת אבל הם ופורש ישיבה אחת בעולם הרי יחדו מתפרש במקלט מוכנו וכאשר הארכתו יותר מכדי וכלתי — כלל העולה רבותי! אני הדל בחלפי השתדלתי להראות במופת חותך שאין דבר בקבלת רז"ל שאינו כמעט עומק פשט המקרא. והגב פתחתי לבעלי הלשון כמה פתחים שהיו סגורים עד עתה. האם לא טוב עשיתי בעמני?

החכמים

רצ"ה

טוב אתה ומעוב להחריס בלי ספק. ועם שהארכת יותר מדי. עכ"פ הטבת לראות ולחפש בחדרי חדרים, אישר חולך! אבל רז"ל-דרשו שם בובמות (ד"ז) "יחדו מיוחדים בנחלה" וחזן בדכריהם ז' ל' ריח מכל מה שהארכת בביאור שורש זה.

הסוחר

רצ"ג

כל מה שהארכתו בשורש יחדו. הוא לקיים מאוי דאמור רבנן "כי ישבו דהיה להם ישיבה אחת בעולם" אשר במונח זה יבא שורש "יחדו" כמין חומר כלומר שלא יתנגד. ורו"ל כל דבורו "ישיבה אחת בעולם" מבי וישבו, תו מולת יחדו. עם שאינה מתנגדת כמו על בראור. כי ישבו, כי ידורו, עכ"פ הוא מיותרת. וע"ז דרשו "יחדו מיוחדים בנחלה" כלומר אחוס מן האב הורשין כאחד עזובו אחיבם ולא אחוס מן האם שאינם מיוחדים בנחלה שהיא עוקר מטריה דהאי פרשתה להקיס לאחיו וכו' וכזה יולא גם כן אח מן האם ובן אח בענין לוע והבדלה הו בני שני אחים כענין מחלון וכליון וכו'.

סוף

דבר הדברים נתבררו כשמלה ללשון יחדו שנסתמש ממנו הכתיב בפרשת יבוס, כל המשמעויות של הוקוד הגמור בו. ה"ה דהיה להם ידיעה אחת — שעל יסוד זה נבנה שורש יחדו. כמ"ש עמוס "הילכו שניהם יחדו בלתי הם נועדו — הרי היה בעולמו והאח האחד ידע מהב' הב' דיהיה להם השואה גמורה בהחוקים כענין "צמר ופשתים יחדו" וחכריו, חזן לך השואה גמורה כאחוס מן האב — הפי' מאמות מוחלקות — יעני דומים לאחי השדה כאשר השמעתינו רבותי (לעיל סי קב"ב) וגם שוים מפני שהתפשטו משאור אחד — הוא שאר האב — אשר כל ה"ג סגולות השאור בו. ולזה האחוס מהב' — הפי' מאמות מוחלקות — דומים זה לזה כנוי ובכח ובחכמה ובשנים. ובן ככל הכחות הנוריות והנפשויות שמקורם בעלמות ובגודים שזרשם כמות, המתהוים מהשאור. הוא שאר האב, ושעל זה משפחת האב קרויה משפחה. וגם כל סתם אחוס במקרה הם מן האב הפי' מאמות מוחלקות. כאשר בירדתם לויפה ויפה רבותי! בכל מה שקדם (לעיל סי' קכ"ד) ואחר כל חלה השוארות שנמלאו באחוס מן האב, שפור נאמר בהם "יחדו" בפרשת יבוס. ומן הדיון היה שנוסף בהם עוד השואה ויחדו גמור. והיינו שהיו גם מהם אחת. הלא דמולת אחוס סתם דקדמה והתיה למולת יחדו. הולא מן הכלל אחוס גם מהם אחת מן האם יעני דהלו אינם נקראים אחוס בעלם חלה בדרך שאלה, (לעיל סי' קב"ב) והיבוס שורשו הוא בא להקיס שם במשפחת האב, וה"כמה יחס לאחוס מן האם כפרט זה? וע"ז תובת יחדו דכתיבה אחר מילת אחוס, חזן חנו וכולם לבארה כי הם על השואת הידיעה והשואת הכחות הנוריות והנפשויות, אשר בהם שייך הרמיון והשואה, ולא

ולא בכחות החומריות, הנפעלות ולא פועלות, כמו שהם הכחות החומריות שינקו האחים מאמנם
 וא"כ הם נמלאו אחים מן האב אפי' שאינם מאם אחת ורלו מיבמנים דשפיר כאמר בהם יחדו .
ואין ספק רבותו! וזהו כונת התלמוד (יבמות ד"ז ע"ב) "ואלטרויך למכתב אחים, ואלטרויך
 למכתב יחדו, דאי כתב רחמנא אחים" (ולא כתב יחדו) "הוא אמינא לילף אחיה
 אחוה מלוג" (כלומר ושם כתוב כי אנשים אחים הנחמו ולא היו כי הם חרובן אח) "כתב רחמנא יחדו
 המיו חדים בנחלה" (כלומר אחים שחולקים כאחד נחלת אביהם, א"כ היו השואה גמורה והיחוד הגמור)
 ואי כתב רחמנא יחדו" (כלומר ולא כתב כי ישבו אחים אלא כי ישבו אנשים רעים יחדו. ואפי' דלא
 היה מפרש אחים להדיא. היותי מבין רבא אחים משתעו קרא מדרתיב "יחדו" ולשון יחדו כבר מורה
 פאחדות בדיעות ובמושכלות ובנפשות ואין שיבת יחדו כי אם לאחים בני איש אחד) "הוא אמינא
 דמיוחדו באבא ואמא לריבא" (הכוונה דכיון דאורש "יחדו" בכל המקרא פשוטו הוא השואה גמורה
 בכל אופן שיוכל להמנא בלי אום פירוד כלל. לא בשכליות ולא בנפשויות, ולא בחימרות. כל דבר
 במה דשייך לו. א"כ הם לא כתב אחים יחדו וכתב אנשים יחדו הוא אמינא דכל שאינם גם מאם אחת
 דיש בהם השואה ויחוד גם בחומריות אשר ינקו בבטן אמה, אינם נקראים אחים ליבום מפני דהיו
 איבא פירוד ביניהם מפני שהם מאמות מוחלקות ולא שייך למקרי עליהם "יחדו" על פי משמעות
 פשיטותו. לזה כתב רחמנא כי ישבו אחים סתם כראשונה. ואחים סתם הם דוקא מן האב מפני
 בהם דמיון אחי השרה שכל הכוחות הטוריות והנפשויות ינקו משורש אחד, הוא שאר האב, א"כ יחדו
 דאמר רחמנא בתריה בהכרח לה יורש גם בחומריות שינקו מבטן אמה. אלא יחדו בטוריות ובנפשויות
 אשר ינקו כאחד משאר אביהם ומטעם זה הם מיוחדים בנחלה וחולקים כאחד נחלת אביהם. מפני
 שהם משפחה אחת ומסובבים מקיבה אחת הוא שאר שממנו התפשטו כל האחים אפי' מעוסות
 מוחלקות ר"ל מאמות מוחלקות, וע"ז הקצה סת"ד) "הוא מהיבא תתי? יבום בנחלה תלא רחמנא
 ונחלה מן האב ולא מן האם היא? (הכוונה דלא היינו יכולים לפרש "יחדו" גם בהשואה הכיחית החומריות
 כלומר ועד שיהיו אחים גם מאם אחת אחרי דעיקר מלות יבום בנחלה תליא דבפירושא קאמר
 יקום על שם אחיו וילפינן לקמן דכ"ד דהוא על שם אחיו לנחלה כמו על שם אחיהם וקראו בנחלתם
 דלא שקורין להם יוסף כשם אחיהם וכיוצא, אלא פשוטו של מקרא הוא כך כלומר דבך דרך לשון הקדש
 דבמקום לומר וכנסו במקום אחיהם לנחלה. דרך הלשון הוא להשתמש מקריהת שם המת והוא
 בונת רבא לקמן שם "התא ג"ש ואפוקתיה לפשוטו של מקרא, כלומר לפשוטו שאנו מבינים בו מפני
 שאנו רגילים בלשונות החרות שאין להם דרך לחות זה. ודוק היטב כי לקרא לנו ריך ומחוי"ר מכבוד
 רש"י שפי' דהכי גמר לה מריבא, ואחרי דידענו דמלות יבום תליא בירושה, והירושה היא לזרע
 האב. כיון דכל מסובבכח סיבתו בו לעולם ועד, א"כ איך נוכל לטעות שאנו לריבום שיהיו גם אחים
 מן האם, אחרי דענין אחות האם אינה ענין כלל לירושה וכיון דאינה לירושה אינה גם ליבום?
 וע"ז השיב סת"ד) "אלטרויך סלקא דעתך אמינא הואיל ומודוש הוא דקא משתרי ערוה גביה, אימא
 עד דמיוחדו באבא ובאמא, לריבא" (הכוונה, אמת! לא היה לנו מקום לטעות ולדמות ענין אחות
 האם לענין ירושה מהטעמים שאמרת. אבל כיון דהכלל בדינו דשורש יחדו נבנה להורות השואה
 הגמורה בכל פינות חלקי המיוחדים, ובאין מלבד ענין הירושה יש לנו התר איסור עדות אשת אח
 ולזה היינו אומרים דאדרבא מפני זה כתב רחמנא תיבת יחדו בקום עשה. להודיע לנו דלא תבא מלות
 יבום שהוא התר ערוה אלא עד שיהיו "יחדו" כלומר אחים מיוחדים בטוריות ובנפשויות ובחומריות
 ר"ל אחים גם מאם אחת. ובאופן כזה דוקא הוא דהותרה הערוה. והיינו יכולים לתת טעם
 מספיק לומר זה דכיון דהשוו כ"כ האחים ר"ל המת והחי בטוריות ובנפשויות ובחומריות כלומר
 מיוחדים באב אחד ואם אחת הו"ל כגוף אחד ממש, דאותם הכוחות שהיו מתערכות עם שאר
 אשה זאת הנובעות מפעלה הא' גם עכשיו יתערכו עם כעלה הב' באין הפרש אפי' כמלא נימא
 לא אותן הכוחות הבאות מכאן שאר האב ולא אותן הכוחות הבאות מכאן שאר האם. כי היו אחים
 מאב אחד ואם אחת גם שניהם. וע"ז הותרה הערוה. לא כן אסוה הפרש בכחות החומריות כלומר

שלא היו החמים גם מזהם אחת. אימנא תהיה אחת אחיו מן האב ערוה גמורה לחקו הפ' ביון דהוא בה מאם מוחלפת, לזה כתב רחמנא כי ישבו אחים סתם, דאין לה מוכן אחר בכל המקרה בו הם מאב אחר באחות בני יעקב דהיו מאמות מוחלפות, וא"כ אחר דזה הוא יסוד מוסד בהבדלת פי' תובת "יחדו" הבאה אחר תובת "אחים" לא תתפרש כי הם יסוד והשואה בלוריות וכנפשות דכהם שייך שפיר דמיון והשואה ומפני זה יורשים כאחד נחלת הבית הפי' שבאים מאמות מוחלפות האם לא נוכל לפרש רבותי! פשט סוגיא זאת על פי אמות אלו? אמרו לי ואפנה על ימין או על שמאל ש' החכמים

היינו דאמרו אונשו הו' סויפא לאו שפירא זה גורל כל הפושטים ודס בעיונים אשר לא הורגלו בהם, כי בקהרית דיבורם באותו לימוד או ענין. הא' שלא יתראה בהם מוס קיטור מכונתם בכל לודי לודי הענין ההוא. הרי מופת חותך לפנינו! — וכי יש פירוש אחר בסוגיא זאת? ער שאתה שאלנו שנתיה דעתינו הם להימין הם להשמאל? והלא כל מה שהארכת האומר! בכיור ריהעא דשמעתתא, אינו אלא ראה מופתית ומסגרת זהב מופו לכל הרשויות שנתמשת מהן, לזוק ביור מילת "יחדו" בעברי באמיתת מראה וגוונתה ועומק פשוותה, שסוף דבר ביאור "יחדו" ר"ל השואה גמורה ויסוד גמור בכל פיות לודי המתקומדים אחד אל אחד בכל הישם מהדלמ"מ כל דבר ודבר במה ששייך כאשר הארכת. ומי לא יראה סתמא דתלמודא אשר יהיו לפרש שורש "יחדו" (גם בלתי תובת אחים) על אחים מן האב המיוחדים בנחלה? שהרי הוא אומר. וכי תימנא לא מפני, לאו הפנוי מפני מדה"ל למכתב רעים וכתב אחים שמע מינה לאפנוי" (כלומר וכלומר מאחים הנאמר בלוגו הפי' שהם אח וכן אח לזה) "כתב רחמנא יחדו המיוחדים בנחלה" ואם לאו דקי"ל דמילת יחדו הין אנו יכולים לפרשה כי הם השואה גמורה בין שני האזנים איך שיהיו. ובכל מה דשיך, איך היינו יכולים להיין שכתוב האומר "כי ישבו אנשים יחדו" כונתו על אחים בני איש אחד? והלא יוכל המקשה להקשות ולומר, וכי ממילת אנשים אנו יכולים להבין אחים בני איש אחד? אם לא שורע סתמא דתלמודא. שאין שום בקו כדרכי הלשון העברית וכל להקשות לו קרואה כזאת דאחר דכתב "אנשים יחדו" מילת "יחדו" כבר מבארת ההתאחדות הטבעי בין ב' הרעים הו' האזנים ומי הם הם לא אחים בני אב אחד. הא לאו הכי לא שייך לשון יחדו בפירע זה ר"ל בהקמת שם דמשעתו הו' פרשתא. וראיה לרבר שגם הגר הב' דהאו לריכותא לא לוי שלא נתעורר מפאה זאת הלא הרבה הפך בלו ויינו והשמו חרבו עם הוסוד ההמיתו הוה עלמנו בהרשות שעדיין מילת אחים הונה מופנית ואמר. "דאין כתב רחמנא יחדו הוה המונח דמיוחדו כהבא ובאמנא, לריבא". כלומר דאי כתב רחמנא כי "ישבו רעים יחדו" הונו לריכוס לבקש היסוד הגמור ר"ל שהיו שוים ומיוחדים גם באם אחת (מהטעם האדיר דאיסור ערוה שיקמר תלמודא עור, שיפה בארת אחת) לזה הלטרובא תובת אחים סתם דקדמא ואתיה דמשמעותה בלאו הכי בכל התק"ך הוא על אחים מן האב הפי', מאמות מוחלפות באחות בני יעקב. ואחר שכן ה"א שיבואו ב' מלות זו אחר זו וסותרות משמעותן ההדדי, כמלא מבורר לעינו השמש דגם להלך הב' דהאו לריכותא לא רי דהיה לו כדבר פשוט דמילת "יחדו" הין לה פירוש אחר במקרה. אלא עור זאת הרהה לדעת, כי חילולי תובת אחים (שר"ל אחים מן האב) הוה מן הדיון לחפש בחורים ובסדקים ולמנא אזנים שיתקומו ויתר ויתר כמו אחים מאב אחד והם אחת (שהם בגוף אחד ממש בלוריות וכנפשות וכתומריות) כרי שפירש תובת "יחדו" עפ"י משמעותה האמיתיות אשר יש לה בעברי

דא"כ כל הדברים הכרויים בשמלה האלה בשם וקראו ביאור או פירוש אחר בסוגיא, ולא ראה חתוכה, חותכת ופוסקת טענות כל מפעטת וכל מפסקת על ביאורו הקבלה הנאמנה שהינה אלא בקיאות לשון העברי בשרשו ועמודו והדנו דבר להפלות? ומי שלא יאמר כן הין זה אלא רשיון העיון בכל לודי השכלת הסוגיא הנחמדת הזאת!

ש"א
באמת אמרו 'מעולם לא נלחני הלא בעל מלאכה אחת' המת! לעיונים התלמודיים לריכוס אנו לחזשים שתרחתם אומנותם. קבל שהיו מפלפלים ומישחים בפלפילס ארחוקתם. ריזנו לומר שאם כל שקידתם תהיה

תהיה בתלמוד הקדוש בפלפול חד וחלק כשר ומקושר, וכידם מאזני לרק של חכמת הלשון הנשבעת הזאת. הא ודאי הם הראויים לשבת ראשונה על כס התורה בלי שום רוח ספק.

רבות! אחר שהאל עזרנו לבאר מקצוע פרשת יכוס וחלטה מתחזקת על שורשי הלשון והקבלה הנאמנה ועל מה שהעלו רוב גדולי הפוסקים אשר בית ישראל נכון עליהם. הטובו חסדכם עזר עמו וכיארנו לי הרק הוטב הכלל החדש שוסדתם (לעיל סי' ק"ח) בהבדלת שני הנדרפים נשאר ונותר, ואנה נפסאוי לא רטיתו להפסיק החוטג של חסד בחדשות אשר הייתו שומע (לעיל סי' קס"ה) והנחתו חוקרתו זאת בגמר מקצוע זה. וכבר הנעטו לפרק נגמר הדיון, ולכו פקדו השקט לא יוכל, וכבר ראיתו באיזה ספרים חדשים שנעטלו להבדיל ביניהם ולא תרוו כל למאזני!

החכמים

הלא החכם המפורסם מר שד"ל נר"ו נעטל (בכוריהעתיים תקפ"ח עמוד קמ"ח) והבדיל בין הנשאר לבין הנותר ודאי ראית דבריו שאין כל דבר ממ"ש החכם המפואר הזה בעברו ובאטלקי, נעלם ממך האם לא ערבו לחכך הבדלותיו בפרט זה?

הסודור

ש"ג

מה הוא ההבדל שהבדיל? ועל מה הדני ראיותיו הטובעו? במתו"ר מכבודו, ולא כלום! הרי הוא אומר בזה הלשון, נשאר היתה כונתו לכלותו ומלט. והנותר לא רדפו אחריו כלל, הלו תורף דבריו והרי מקרא מלא אומרו "וגם מקננו ולך עמנו לא תשאר פרסה, וכי פיעה היה רוחך אחר מקנה ישראל לכלותם כי אם שינוהם לערבון על חזרתם? וכן מקרא אחר לא "נשאר איש אשר לא בא (מלכוס ב' ו"ד בא") הם מן רדף אחרים לכלותם קודם בואם שמה. אחרו, כי באו בולם מעוב רטונס והשלמת דעתם קריאיו מועד. ולהתך בנותר נמלאו אף פסקים ולא בדרך גומא שרדפו אחרים לכלותם ומלטו וכאמר עליהם הו נותר הו לא נותר. ולא נותר מהם איש (במדבר כה' ס"ה) וכו' את כל הנפש וכו' לא נותר כל נשמה (והשוע י"א ו"ה) ויכרת את הענקים וכו' ולא נותר ענקים (שם) כי אם נותר לכלל משתין בקור (שמואל ה' ב' לד') הבה אבאלום את כל בני המלך ולא נותר מהם אחד (שם ב' ו"ג לו) ויכסו מים לריות אחד מהם לא נותר (תהלים ק"ו ו"ה) ורבים בואם באלה לבו ראו ספר מאיר נתיב מלא ע"כ גדותיו. ומה לנו ונותר ראית ממקרא מלא (ויקרא יו"ד) וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים ואמרו רימא (דפ"ז) "הרבה בניס היו לו להאחין הראויים לשדוף שנאמר הנותרים הלא זכות אביהם עמדה להם, וקרוב לזה אמר רח' בתורת כהנים "למה נאמר הנותרים? רח' אומר קרובים היו לשעף, הלא שריתם המקום על אהרן ע"כ, וכל דרשות לו הם מקרא מפירש (דברים ט') ובאחרן התאכף ה' מאד להשמדו, ופירש"י זה כילו בניס וכו' והתפלל גם בעד אהרן והועילה תפלתו לכפר מחטת ומתו שנים ונשאר שנים ע"כ. נמלא דקיס להו לחבותיו חכמי לה"ק דאורש נותר לא יאמר כו"אם כשהיתה עליהם רדיפה ומלטו ונותרו. וע"ז שפיר פירשו מולת הנותרים הנאמרה בבני אהרן שהיתה עליהם רדיפת אהרן ח"ה ונותרו ע"ז תפלת משה. ויש ראיה מופתות ממקרא הנ"ז ובאחרן התאכף ה' להשמדו וחבירו והשמדו פרו ממעל ושרשו מתחת כפרש"י שם כלומר שהרודף היה מבקש שלא ישאר שם זכר ושארית כלל וע"ז שפיר החיובים נותרים כלפי הרודף דעתו היה שלא ישאר שארית, וחבירו ממש הוא אומרו (מלכות ה' ות') "ויאמר הלויה אל העם הני נותרו נכיה לה" שאחר רדיפת איזבל להכרית כל נכויי ה'. והלויה הנכיה ברח וימלט אך שפיר לומר "ונותרו", הכלל העולה שכל אורש נותר המוכא בתנ"ך הוא מבוחר שורש נותר ואמר על דבר שהיתה עליו רדיפה שלא להניח שם זכר ושארית ממנו ונותר, כלומר שלגבי הרודף הוא נותר כיון שדעתו היה ברדיפתו שלא יעשה פרו אותו המין או אותו האיש. ומכ"ש שאמר על מי שמתור דבר אחד מפני שאין דעתו עליו שישאר אם לקיום מניו אם לקיום אחרים, וממנו כל נותר ויתרון הכתוב בקריבות פיגול הוא לא ירטה, וכיון שאינו מועיל לאותו רוח נוחת לא שייך בו לשון שאר כי אם נותר. אפי' דיש נותר דאובלים אותו הכהנים כמו והנותרת מן המנחה ודוק, וכל מה הם ראיות המתנוות להכלל האמיתו אשר הולעתם לי שהאל הוא מגזרת השאר אם בכחית ג' סגולתו כשאר האב אם בכחית

הנחתו

הנחתו לקיום, ככל מזון ושאר, אם בכחונת כח המתערב שבו כשאר אמו של העובר והדברים הרוכס ומקרה אחר אומרו "וישאר אך נח" הוא מגזרת כל ג' סגולות שבשאר דמשורין אותן לקיום העולם וכל דמנו לשאר האב המבורר, ולא הוה שייך עליו שם נותר אפי' בדרך רדיפה אחר שהמבול דרף אחרי כל אשר בארץ, דהקב"ה השאירו בק"ע ובכונה מכוננת בדמות השאור ולא עליו היתה הגשם ולא הוא נמלט כי הקב"ה הסתירו כדי לשום שארית בארץ והוא האמת שתתעלה :

לא נשאר לי רבותי כי אם שתבארו המקומות שהשתמשה בהם המקרה בב' הארשים עצמם על עצמם דבר אחד. כי יעקב אמר על בנימין "והוא לבדו נשאר" ויהודה אמר עליו לפני יוסף "ויותר הוא לבדו" וכן על הארבה כשהתרה הקב"ה עליו להביאו אחר שיאכל "כל אשר השאיר הברד" ובקיפור המעשה שהיה. כתוב "אשר הותיר הברד" ואיך יבארו דברים אלו על פי וסודם הנאמן ש"ד

ולמה תקצת עיקר תמהותיך על אלה המקראות ולא על שנים אחרים שהוכחו בדברי החכם השד"ל נר"ו והם "ועקב רועה את לאץ לבן הנותרות" וכן "ויותר יעקב לבדו" וכי לאץ לבן הנותרות לא היו עתידים לשום שארית? כי תא ודאי היו פרים רבים וכמעשה שהיה. גם את השני "ויותר יעקב לבדו" מיוזמו לן שעל יעקב, שהוא עוקר קיום והעמדת אומנותו ואומות רבות כמאמר הכתוב והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים, ואמר עליו בדרך נותר ולא בדרך שאר קיום ולומר וישאר יעקב לבדו כמו וישאר אך נח?

ש"ה הסודות
אחרי שזם מדרשים מפורשים בביאור ב' מקראות הללו עוד שנתמש בהם רש"י בפ' החומש לא ודעתו איך תבואו עליו בכח? השכחה מה שפי' ריש לקיש במ"ר "מנחון בושין מנחון עקרון" ופי' בעל ופ"ת שלבן לא הניח ביד יעקב אלא החוליס וכו' ועוד שהחוליס היו דרכן ללדת ע"כ וכן פירש"י עו"ש. וכן מקרא אחר אומרו "ויותר יעקב לבדו" הלא אמרו בחולין (דל"א ע"א) "שחזר על פכוס קטנים" שר"ל שאחרי שהעיד הכתוב לאמר "ויעבר את כל אשר לו" כבר נראה כחוש הראות שלא נשתייר כלום ולמה התעכב יעקב לבדו? אלא מוכרח שהתעכב על דבר של מה בכך ראית בהו משום נותר כמו שהם באמת פכוס קטנים.

ש"ד
על פירוש עומק פשטו המקראות שאלטוך ולא על דומקי הפירושים והדרושים! רב לך הסוד! אל תוסף דבר בפני החדשים שבזמנינו, כי אם בעומק פשטו המקראות הבנויים על חכמת הלשון, הלא ודעת כי בדור לא אמנו ושאינו רחוקי נוחה בדרש הוליד אותנו הזמן? (עיין מבוא האפל לבן זאב ובס"ק חיי הים סי' קפ"ז דל"ט פ"ב הפלגוהו למשואות בעורת העור) למה לא תשאוף בעין חכמתך בביאור כתובות השלום שבהגיעו לביאור ב' מקראות הללו עזה עצמו כאלו לא ודע מפירושי רש"י הללו ולא הזכירם בדרכו שאם רש"י ופירש עפ"י הפשט וביאור פי' בביאורו. ואם ישאורו רוח הדרש גם הביאור יעלים עיניו בו כלומר גם קב לא תקבנו גם כך לא תברכנו.

ש"ה הסודות
יתן ה' את שונאי דרש רז"ל נפוס לפני יראי ה' ומושבי שמו ולא תהיה להם תקומה בעבור שמו הגדול אחרי שאין רוחם נוחה בדרש. ואין החכם שד"ל נר"ו ואין מחברי ביאור כתה"ש מבללם חלילה! כי הם אם שהובים הפשט האמיתי חלילה להם לשנוא את הדרשה ואדרבה לא זוו מחבבה ולהאמיכה בחוט עומק הפשט. ובפרט מביאר ס' ויקרא תנוח נפשו בעדן גן אלדו'ם כי בביאורו.
הנחמד הוא קודש ש"ס והרהיב בחכמת הגיונו עו קבלת רז"ל בביאור המקראות ההם שבאמת כל התורה כהניס אינו אלא חכמת הלשון העמוקה למימינים בו ושוב ראיתי באגרת רבינו שרירא גאון הובאה בספר יחסין דפוס אמטורדס דף כ"ו ע"א וז"ל. "וספרא וספרי דרשה דקראו אינון, והובא דמנוח הלכתא בקראי ומעקרא במקדש שני בומוי דרכן קמאי לפוס הדין אורחא היו תגלהו. (כ"א תגנהו ר"ל לומרם חופש מטמונים ה' דף כ"ה) קרו דברים ברורים ואלאוס

והואים לפי תומם מפני גאונו ז"ל, וברו לי! וברו לי! שאם ההבדל האמתו שהבדלתם רבותי בין
 כאשר לנותר היה מגיע ליד מבארו נתוכות השלום וראוי ופשוט שהיו מביאים אותו חיל בית נכוחתם
 ויעצמו עמו פי' רש"י בב' מקראות אשר לנו עשוקים בהם. (אשר הם לקוחים מדרש רז"ל) כי הוא
 ביאור על פי חכמת הלשון כדרכם הטובה ואף לא! אחרי שצנן ויותר יעקב לבדו, הן לו פי' אחר
 ולמה התעכב אחרי שכבר העביר מעבר לנחלתה כל אשר לו? וראוי ללא ספק לא התעכב לבדו.
 ומכרח שהתעכב על דבר של מה בכך ולא כלום וע"ז שפיר השתמש בלשון נותר ולא בלשון כאשר
 להשמיענו דהתעכבו לבדו היה הך ליותר, וכן ביאור את לאן לבן הנותרות למה יקשה בעיני שגאי
 הדרג שהוא על החולות והעקרות? אחרי שראינו שיעקב מתמרמר על לבן שהחליף את משכורתו
 עשרת מונים ויפה פי' רבנן כמ"ר שבערת מונים פי' עשרת מונים של עשרה פעמים מה פעמים
 והף הם נניח אותם כפשוטם לעולם הן לפחות מעשרה, ואיזה הם העשרה פעמים שהחליף את
 משכורתו? הם לא שטוקו ג"כ האמור שהניח לו הלאן הנותרות ר"ל אשר היו הך ליותר. כי היו חולות
 ועקרות ולא יעשו לו פרו ולא יסומו לו שארות. והם תקיטונו רבותי! אני ארבה ולא אסור מלבן כל
 מני רמאות שאוכל למלא זכר וראיה כפשוטו המקראות וגדול שבכולם אותו השת שזן השורח בין
 שפתי מותר"ם הלשון ז"ל כי ערוך הן לופיו ולאמיתת כונתו. כי הגה הן ספק כי יעקב הבינו ע"ה
 ראה שהם יסור לבן הנושים הגדולים והעוזם הנקבות הגדולות אשר בהן נקוד וטלוא וגם הקשנים
 והבנונים ה"כ לא יאחר מה שיכינו הלאן להתעבר כזאת עקודים וטלואים, וכן בכבשום הם ווסרו גדולים
 וקטנים כל אשר חוס בו לא ילדו חוס בכבשום. על כן נתנו היו דברי יעקב הבינו להמר "הסר משם כל
 שה" ר"ל הבנונים הנקראים שה. והטעם כי אמר בלעתו שבין הנולדים שנה שעברה להנולדים בשנה
 זו יש מקום לעשות וע"כ אמר הסר משם כל שהוכו' כדי שלא נעשה לשנה הבאה כשתבא על שדרי
 הכל מעולם התנה שוסר הנושים הגדולים והעוזם הנקודות והטלואות המולדות וע"ז התנה בפיו'
 הסר משם כל שה וכן בכבשים אמר בפיו' כל שה חוס בכבשים כלומר. הגדולים ישארו כדי שיעשו פרו
 הך לבן הרמאי עקר את הכל ווסר ביום ההוא את הנושים העקודים והטלואים ואת כל העוזם הנקודות
 והטלואות, וכל חוס בכבשים לא השאור זכר ושארות כדי שוכלו להתעבר מהמין אשר התנה שיהיה
 שבר עבודת יעקב, היש חילוף המשכורת בוד רמה גדול מזה? וראוי לא. ועפ"י ביאור האמתו הלה
 לא יתחמן לכב האנוש בראות מרמת יעקב בהמלאתו להגן המקלות אשר פלל ברהמים כשקתות המים
 כי הוא בדינה ובדיינה וכן ראוי להתחכם עם בעלי זרוע להלל עשוקו מוד עשוקו! ולזה הסכים הקב"ה
 ע"י כאשר אמר לו בחלומו ונתן טעם "כי ראיתו את כל אשר לבן עושה לך" ר"ל שהחליף את משכורתך
 עשרת מונים ומלבד שנתן לך העקרות והחולות עוד ואת שגם מאלו לא הניח מהעקודים והטלואים
 וכל חוס בכבשים כל עיקר. ולא נתן בידך כי אם הנותרות ר"ל אותם ש"א שיעשו לך פריהם מלד
 שהם חולות ועקרות ואם מלד שה"א שילדו עקודים נקודים מפני שלא הניח זכר מהגוונים הללו ואף
 יעשו פרו? וע"ז שפיר השתמש הכתוב בלשון לאן לבן הנותרות, ולא הנשארות שכל בנות לבן הארמי
 להניח בוד יעקב לאן שלא ושארו לו עוללות. קלרן של דברים רבותי! שההבדל האמתו שזכותם לחדש
 אותו התחוק עד להפליא עפ"י מקראות הללו ויתחוק בכל כמו בעוכריו כל ספרי הכ"ד, כי כל מקום
 שאמר ולא נותר ראה הכתוב להפליג ולהודיענו כי לא לבד שלא כאשר דבר הראוי לשום שארות אלא
 שלא נותר בס דבר שמלד עלמו הוא הך ליותר. וכמה מרוקדק מקרא מלא חומרו. לא נותר ענקים
 בארץ בני ישראל, רק בעזה ובאשדור נשארו (והושע ח"ו"א כ"ב) שאחר שהפרש גדול בין נותר לנשא
 ע"ז הבדיל הפסוק בקום עשה להשמיענו שבארץ ישראל החרימם יהושע עד שלא נותר שום ענק
 אפי' זקן וחולה ועקר שלא יש להתפחד שיזרוע זרע בדומין לו גם אלו החרימם ולא נותר זכר מכל
 מין ענק רק בעזה ובאשדור נשארו ר"ל. נשארו בכחם ועפם ונשיהם להפרות ולהרבות ולשום
 שארות ממין הענקים בארץ ההוא. וסופר הדורות הוכיח כי עד זמן דוד שהכרית את ילודי הרפה,
 ובראשם גלות הפלשתים מנת גבהו שש אמות וורת. היו ערין ענקים. ולדעתו הוכררו הדברים
 בשמלה. ומי יתן שמעלת כבוד תורתכם תבארו לי כאור נכון באותם הב' מקראות (עיון סוף סי' ש"ג)

אשר

אשר נשארו מוקדשים ועומדים נגד ההכלל המוגדר הזה. וקויתו קורא בנרון כי אתם העם וכל סתום
לא יעוים אתכם.

החכמים

ש"ה
אחרי שקדמה לך הידיעה שמעפתי-האב קרויה מעפה ולא מעפתי האם. א"פ כל פרו בטנה של אם
היט לא כי אם חוטרה לרה ומרה לק-זרה. ואחרי מותה אבד כל זכר ושארית לה ואפי' במיוחדו כהונה
אין בודקוס כי אם עד ר' אמנותן (עיון לעול סו' קפ"ו) ולמעלה מזה שם האם נמחה מקרב זרעה
מכל וכל לא כן בזרע האב ובמובן. ואחר בוורו דבר זה כמה הוא מדוקדק מאמר יאורה ליוסף
ויוותר הוא לבדו לאמו. שבערך האם לא שייך זכרן ושארית. כי כל השארית על שם האב יקרה
ובאמור. לא כן בדבר יעקב אל ראובן ששם מתמרמר וממאן שורר בטמון עמסה. שם גולה דעתו
שרונה גם בשארית זה והוא בנימין הנשאר לו מן אמו לבדו. ומאדו ודאי שייך לשון שארית ולא לשון
נותר. והוא שהשלוס יהודה בלברו אל יוסף ויוותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו. כלומר אמת שלבני
המו ללא כלום יחשב. דכלאו הכי הוא לה למותר שבין יחיה ובין ומות אבד כל זכר ושארית לה.
הכל לבני אביו אם יחיה הנה הוא לו עוד שארית בארץ. והוא "ואביו אהבו" קוהב גם השארית
הנשאר לו מבנימין.

הסוחר

ש"ב
כמין חומר פרשתם הדברים רבותי! ואין ספק שזהו כונת טוב"ע והביאו בעל נתיב"ש והוא לבדו
נשאר "מן אמיה" הנגרש למת יאמר יעקב "לבדו נשאר" שנאמר על זכר ושארית אחרי שכבר היו לו
עשרה שבטיו "ס בכפו? האם טוב לו בנימין מעשרה בניס, טובים ומתוקנים? לזה הזיב "מן אמיה"
ולא "לאמיה" רבאמת השארית הוא שארית יעקב אבל הוא שאריתו מן אם פלונית ולא שייך לומר
שארית לאמיה. רהאם אין לה שארית כי כל פרו בטנה אך למותר לה לשמה כאשר אמר יאורה ויוותר
הוא לבדו לאמו. ושפתים נאק. והואיל והזכרתי רבותי ענין השארית השארית הזה בחד או ב' מסגולות
השאור, אומר, שם"ש רז"ל על פסוק לא נשאר רבנה חזק בכל גבול מצרים. שאמרו ח"ק המלכות
שמלחו מהם והביאו רש"י שם בפיו המומש. ל"עתי הוא מדוקדק הרבה רהיל"ל לא נותר הרבה אחר
כי אחר הכליון המרוץ שעה בהם הרות קרום לתוקעם ומה סוף היה ראוי לומר "לא נותר" מלד רדיפת
הרות עליהם. ובו שייך לשון נותר וכנ"ל אבל באמת רנה הכתיב להשמיענו שכל השרבה אשר היה
וולא ממנו שארית בין לקיום מינו בין לקיום בהם אחרים בהכנת שר ומזון לבטן המצריים כגון
אלו המלכות, כל אלה נשא אותם הרות בדרך נס אבל אותם שהיו מתים או קיים מוטלים באשפה
אשר לא ילוחו לבשות פרי נותרו וילברו אותם חמרים חמרים ותבאש הארץ - לא נשאר לי עמוס כי
אם מקראות אשר השאור הכר אשר הותיר הכר, ועינו אל התרת הקשר הדוק הזה!

החכמים

ש"י
אחר שאתה תבאר כל זה באר הטוב איך נתקצית בענין השראס הללו ששמו באחד בענין הכר
והדבר פזעו לפניו ולאחריו. שמעוקרא כונת מכה הכר היתה להשמות את אשר השאור הכר לקיום
ולא שהגורה היתה שילחבו הכל כלחוק השור את ירק השדה, כימה בלע? אבל כיון שניתנה רשות
למשהית לחבל ובא הארבה בתגבורת עצום כבד מאד אשר אחריו לא יהיה כן. אוי הארבה לא הבחין
בין למחי השדה העושים פרו וקיים ושארית לעצמם ולאחרים. לבין למחי השדה הועררום אשר לא
יועילו ולא יולו. וע"ז סיפר "ויעל הארבה וכו' כבד מאד וכו' ויבא את עין כל הארץ ותחשך הארץ
(מרוכ ריבוי) ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרו העץ אשר הותיר הכר, "הותיר הכר" ר"ל
הפיו דבר שלא היה בו טורח גם זה לא נותר. ולזה ופה השלוס וכואר הרעיון הזה הדק העוב והאמר "ולא
נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה" ולזה שפיר פרש"י ירק בעץ וירדורה בלעו וכונתו מבוארת כמ"ש
בנתיב"ש להודיע שלא תפרש "ירק" מן ירק ולא מן חילן. שזה אינו מופל על העץ, רק פיו מרזה
ורוקה שהיא בעץ ובעשב השדה, וכפי זה שפיר השתמש בלשון נותר, שבאמת הארבה לא הותיר הפיו

מראה ורוקה שהוא אך למותר ולא יולל לכל * טוב אל כונתך הקוחר לכרר חלק הלוך ממעל
משורשי השלשן כי הגיע עתך לומר שירה.

הסדר

שי"א
אכל העת לכוז קדמא וחתוף וכבר עבר עלינו חנות לילה, שעות דרבנן, ועינינו התקשרו בעיני
תנומה וחבלי שונה עד להפליא ועדיין זה השלשן מעוטר ומקורר, ופריו מתוק איש לא נעדר.
והאשדות. מלאות וגדושות. עמדות לפנינו בבחולתן. ובאמת לא נבראו להן ללא מלאות גרוגן
של תלמודי חכמים. הכנויים מחומר עבור וזרה אלדית ועליהם אמר הנביא וקויה' ותלופו בח
יעזו אבר כנשאים, ובאיוזה דבר ותלופו כח אש לא בדבר הנכבד תמורת הנותן? והן ובמה יעלה
שכלם אבר כנשאים. ויעשו ולא יגעו בחכמת אלדיות תרנויות, שכליות, אש לא עש יין וזן שרעת
וקני תורה נוחה הימנו? כי הוא באמת שליח השמחות ומבריות הנחות. והוא הוא נבחרת חלום
ורפואת אנשים, ומשמח אלד'ים ואנשים? ובדבור החד כללו רז'ל כל זה, באמרת "תמרחווי לשיסרבנן"

החכמים

האמת איתך בלי ספק. ועיושנו מאד מה שלא רמינו ולא עלתה על לבנו. אבל אין לנו מבקשים
ממך לפי שעה אלה — שתבאר לנו בקיטור מולין מהות הסוד אשר אתה יסדת עילמך מקדם.
רמנונו לומר קודם דברנו עמך ככל פרטי הקדמות שארית הנחלה ועל מה נשענת להנחלה השלשן
הנ' משורשי לה"ק. אשר גם אנחנו הודינו לך (לעול סו' ק"ה) שהשלשן הזה יפרד והיה לב' ראשים
חלק רוחני שכלו וחלק רוחני אלד'י, ועל כן שאלתינו ובקשתינו שתודיענו על דגל החד. אש הכול
על מה חלנו הטובעו יסודך החד הזה אש על מאמרי הכתובים, או על הקורות והדרשות. זו בלבד
תעדיף מטובך להודיע לנו בקיטור, ובשלים יחדו נשכבה ונושן.

הסדר

שי"ג
היסוד יסוד אחד ממש! השכתהם רבותי! כי אחת נשבעתי בקדוש ישראל! שכל דברכם בתקדמות
הרחכות לבא לביאור שארית הנחלה. אשר היו בעיני מקורם שלא בעניין. דשוב הוכרר לי שהן
הנה היו כמערכה אל הדרוש למה שאנו הויתו בעלמנו כי להשתמש מראיות מופתיות מפשטי
המקראות לביגין שהויתו בו? (עיון לעול סו' ק"ה) כן הדבר! ולא בדרך השלמה! הנה אתם רבותי
נטעלתם לכאר שכל שמושי שמות ותארו המדבר נלחן מהדומם והטומא והחו ככל אשר ידמה
אלוהים. וכמו יסוד בנינוס זה הושתת על פשט הכתיב הויתו "וייגר ה' אלד'ים את האדם עשר מן
האדמה. וכן מקרה אחר "תולא הרץ כפש חיה למנוח" ומזה וזה לבס שבהכרח כל מה שזוה המדבר
לדומם ולטומא ולחי לקח לו שמושי שמותם בדקדוקם הן נגרע אפי' כמלא נימא אחרי דהטובע

טובע

* ובהיותו כוויין שנת תר"טכ והתעלתי עם יודי ויקורי הגאון המפורסם מגוע היחס והמעלה וך וישר פעולו
כמור"א הורוויך נר"ו. ועל דרך אל יספר אדם מחבירו אמר"ה, למדתי לפניו כל האמור ומדובר בשורש שאר שמקורו
השאר ככל אורך הדברים מרוב ועד כען. ומרוב חשן בדברי אלה קם כויהרר והביא לי ס' התב' והקבלה ספר שלא
ראיתו כי אש אותו ווס (עיון לעול סו' ק"ה) רע"א בהערה) וזחר שלמד לפני כל מ"ש כפ' ב' ע"פ דשלקינן מיניה
כה אמר הגאון הנ"ר "אמת! מחבר הספר הזה ניבא ולא ידע מאי ניבא למה חלק האזר שחוב עליו וזהו בעיני
כמו החלק הראשון" אבל עם דברי מר! דהאזר גזרתו מהשאר דמיניחם אותו לקיום, שפיר פשיאזר נשאר ר"ל חשיב
עליו מפני דגריד אותו לקיום. ואלו ירד לעומק הקדמתו המפורסם הכנויה על יסודי התורה ומשפט השלשן, לא היה
כותב דיעקב אמר על בנימין "נשאר" מפני דהוא חשיב עליו. ויהודה קראו נשאר מפני כי היה לו לפוקס ולמכשול, כי
באמת לגבי ישק גם בנימין יולא ממנו זכר ושארית לדורות טולם. ויהודה דקדק ואמר "ויתר לזמן דכאמ' לגבי
אמו הוא נותר דמשפחת האב קרויה משפחה ולא משפחת האם. וחי'! כי משום שהיה לפוקס ולמכשול בענין הנביא
והדומת. קראו נשאר! חלילה! גם מה שנסחתיים רוב המחבר האם. וחי'! כי פסוק וישקב רופה את לאן לבן כחותרות.
שר"ל החולות והגרופות, לא כחתייע מלשון ריש לקיש דאמר מנהון בושין מנהון עקין שאינן מולידות ומ"ש הרב
היפ"ז"ל גם על החולות שאינן מולידות. וכיון שכן יחד כולן לא היו לשארית כי אש לנותר. וכל זה מפני שלא ירד
אל התמקות השורש "שאר" שר"ל המשייר קיום בארץ מגורת השאר. וגם מפני זה ביאורו בפסוקים "אשר השאר הברד,
"אשר הותיר הברד, שאר דקו וטפל מבלי מלח אל' הגאון יג' נר"ו עשו הן חסד הן יתר ובויתו לוי אישר!

טבע אחד וכמו שבכולכם נטפלתם בכל פרטיו חומר המדבר ובשמושו תארו. כן אני נטפלתיו ואטפל
 בנורתי ובכל שמושו תארו, וגם וקודי זה וסדרתי הן הושחתו על סוף הפסוק' עלמו. "ויוזר ה'
 אלדים את האדם עפר מן האדמה ומסוים ואומר. "ויפח באפיו נשמת חיים והיה האדם לנפש חיה
 ותרגם אונקלוס "לרוח ממללא" ויוזע דהלשון קולמוס הלב, הוא השכל, או כמו שאמר הפלוסוף
 "הדיבור הפנימי והדיבור הפנימי הזה או כמו שאמר הנורה המחודשת במין המשוכח הזה. הוא
 המדבר יש לה ר"ל לנורה הזאת. כמה וכמה אלפים ורבות עניינים חדשים ומחודשים אשר אינם
 נמצאים הפי" בחלום במוינס שלמטה הימנו הם הרל"ח. וכל הלה העניינים הנפלאים והנוראים
 שנחמדו במין המדבר יש להם שמושו שמותם כמואלהם למסעיהם ובפרט בעברי המלא על כל
 גדוהו מהבדלים דקיס. נחמדים מזהב ומתקוס. עניין עניין על שמו ועל תארו. דרך משל. אם
 בכחות השכליות חכמה וכונה דעה והשכל. עלה גבורה ענוה ויראת הרוממות. ורכוס כיואל בהם
 ואם בנפשות ההבה, שגלה בקימה ונטורה. חנוה וקמלה ורחמנות והרכוס ארוכים ומאין לה כל
 הכבוד הזה? והל מו ותדמיון וושוו הן חסר הן יתר? כל שאין בחימרו העבור אשר ממנו קורץ אפי'
 חוץ דמיון לכל הנפלאות האלה. אם לא שבעל כרחינו מוכרחים הנו לומר שכמו בכל עניינינו גשמותו
 לקח לו שמושו שמותו מהד"ל כי מהם קורץ, כן נמו כל החידושים האלה עם שמושו שמותם אשר
 נחמדו במינו מסוכת נורתי החדשה אשר באה ונהייתה משמי שמוס העליונים ובמאמר הכתוב
 "ויפח באפיו נשמת חיים, הן כל אלה הבואם עמה הכלה הכלולה הנשמה העוהה. משכח בית אבות
 מלכו של עולם. ועל ידם הן דיוק בארץ ושולס, בכל מינו קשועין ותארוס ושמושו שמות לטוב ולמוטב
 הם רוחניים שכלוים. (שבהם השוו כל האדם אשר נשמה באפו) והם רוחניים הלה"ים אשר חלק ה' לעם
 סגולתו והם העומדים ומשמים לאנשים אשר בשם נקראו "אנשים בשחוף השם, והם הנבואים ובעלי
 רוח"ק ורדמי לחו. ובהם זכו ישראל מירושת ברכת אברהם אבינו"ע"ה אשר היתה מורשה קהלת
 ועקב. ומפני זה נמצאו באומותינו מווס העיר ממזרח לרקתו של ארבע"ה עד זמן חרבן שני ועוד
 ימוס ושנים, עניינים רכוס נבואיים פלאיים, אשר לא נמצאו ולא ומלאו באומות אחרות. וכן
 בלשונו נמצאו שורשי שמות ותארוס רוחניים אשר או אפשר להעתיקם בחד מלשונות בניופת כי אינם
 (ענין לעיל סי' ק"ב)

שי"ד

החכמים

הידעת הסותר! מה אתה מוואף מפוך? הידעת שעל פי סווס דכריך אלה אתה כמעט קורא כגרון
 שאתה מהמנין שהאל יתעלה רנה והדביק בנו עניין אלהי מופשט מהחומר יתר על שאר העמוס?
 הידעת כי זו הדרך מביאה להאמין כמה שהסכימו כל המקובלים, שככל איש וראש יש נפש חיה
 נוספת על שאר העמוס!

שב"ד

הסוחר

ידעתו! החשו!

שי"ר

החכמים

ולמה נחשה? חודה חידתך וכשמענת. ומני אתה ירא?

שי"ך

הסוחר

ירא הנוכי מן האדיב את כפשכס נפש הופה בשמעכס כי אהובכס האמין החכס השד"ל נ"ו גם בפרט
 זה פלט קולמוסו דברים שאינם לפי כבודו. ולא זו הדרך!

שי"ח

החכמים

ראינו כל דבריו והנס כחוכים בווכחו ע! הקבלה (עמוד כ"ד) עד שכבב "שאת תוספת שהוקיפו
 המקובלים על הפלוסופים. לתת כבוד לבני ישראל ולהתנוף לעמי הארץ שלא יסקלוס. ומסוים ושאל
 בזה הלשון "הכל מה תאמר כמו שיחשוב שאין נפש חיה אלא לבני עמו בלבד? החכס יהיה או סבל?
 א"ד. אבל חיי נפשך הוקרה! שתניה מהמניו הארסוים הללו ללד אחר. כי רתומות דס קולמוסו, פלטתן
 באשר אמרת, וגם הדיון אותו לכך זכות כי לבו התמוס באהבת החברה של כל בני האדם באין הבדל
 בין ישראל לאוה"ע כאשר החיוב מוטל על ישראל ועל רבין כאשר אתה ידעת. הוא הגורס הגדול
 לדברים

שארית הנחלה

ק"ג

לדברים קשים אלו, ולא במרד ולא במעל! ואם הוא לא ירד להבדיל בין עמונים רחמים שאין נזק לשאר האומות אם לא זכו בהם. עכ"פ אתה מחויב לברר הדברים כתינתן מסונו, ואם יש כוודק להשביע לכל חי, רטון שבני סנה בראיות מופתות על פונה אמתית זאת אנתנו נכרך את שמך ברכות לראש בשעת רחמים שאנו בה ובעת ק"ש שעל המיטה. אבל בבקשה ממך שיהיו כל ראיותיך מן התורה ומן הנביאים ולפחות מקשרים מוזקקים, שחברו מאנשים פלוסופים כולם לדיקים.

הסדר

היש ספר מלוכין ומזורין, ולא חנים ליה כל רז, ודבריו בהשכל ודעת, נכנסים אל און שומעת. בפשטות נפלאה. ואמונה נוראה. ויראת ה' טהורה עומדת. וחדרי בטון יורדת. כמו הספר. הנותן אמרי שפר, הוא ח' הכוזרי אשר שמו לא ימנ מקרב ישראל?

החכמים

וראוי לא! וכבר בא עליו האוויר מרבתינו שקדמנו במלוכה אכה לאמר. "האמר לך" פן תעזוב את הלוי" (עיון לעיל ס' ל') ועוד הפליאו לתת כוודינו כור מלך הקשרים. והנחילו לנו גזרה יקרה ואמרו. "דברי הנרשנו (לכ"ג) רובם שקר ומייעוט אמת, ודבריו המימוני, רובם אמת ומייעוט שקר, ודבריו החכר הששטני. כולם אמת ואמונה" ועוד הוסיפו לומר "שכל דבריו סולת. ואין בהם פסולת, ואהובינו החכם השד"ל נר"ו הוא עלמנו הביח הדברים האחרונים האלה בוכוחו על הקבלה הנ"ז (עמוד ח"י) וגם תארו (ש) "החכם הנכבד הקדמון מכל המקובלים" וגם ברוש הקדמתו לקונטרס שירי הדיווחן קראו בתולת כת יאודה כתב החכם שד"ל נר"ו ו"ל. ויאודה הלוי! השם הקדוש הזה! המו מעי לו. רש"י ובעל הכוזרי המה הנאהבים והנעמוס לך, והוקרים והנכבדים בעיני מכל חכמי ישראל אשר קמו אחריו התלמוד. רש"י וכו' ורבי יאודה הלוי הוא החביב וכבד בעיני, בין כל החכמים, אשר הגו בקשרי העמים הוא לכד למד חכמה וזנית ושמעאלית, ולבו לא נפתה אחריה ומה מאד נשגב בכחו זה. ונעלה בנבורת שכלו על הראש"ע. והרמב"ם וכל השעורים אשר הלכו בעקבותם. הוא קרה הרבה בקשרי ושמעאלים ובשיריהם, ועשה והלליח במלכת השיר על פי התכונות השמעותיות ועם כל זה דבקוהו באל"ו ובעצמו לא נגרעה דבר עכ"ד המסולתוס ממנ! ואחר כל זה אם תראה לנו הסוחר! מדברי החכם הטוב ז"ל שכן הוא דעתו בהבדל הרחמי הזה שיש בין ישראל לאוה"ע. אנו ערבים גמורים שגם אהובינו החכם המפורסם הזה נר"ו ישו נפשה הדרנא ויקרא בקול גדול נלמנו הסוחר! חבר טוב לחכמי טון אוהבי, נלמנו בראיותיו המברחות שכן היא אמונת ישראל פשוטה באומה מהו עמרו רגליה במעמד הגדול והטורח.

הסדר

שכ"א

ומה וענה החכם המושלם הזה כיוס שדובר בו דברי החכם הטוב זע"ה החביב עליו עד לאחת! במה שבקש ממלך הכוזר (מאמר ח' ס' ע"ל) שוראה לו מעלה תפריד בין המדברים עלמם, פרידה עלמית. כהפדר האדם מן הבהמה, ולא מלא המלך ידיו ורגליו להמלוכה. ועין לא מלא מעלה כמורגשים יותר ממעלת האדם, והחכם הטוב אור כנבר תליו (שם מסו' מ"א ער ס' מ"ז) וקראה לו במופת חותך שכל בני האדם הם כקליפות. ולא התחבר בהם העניין האל"ו. ושכנו יח בני יעקב בחורו הם לכד לב האדם וסגולתי. וכלם ראויים שיתחבר בהם העניין האל"ו. ועוד (שם ס' קט"ו) הוסיף להפליא באומרו "כי כלבן נכר הכלוה"ה הוירבק ברכי ישראל ממנ יהיה לו חלק גדול מן הקורבה אל האל ותכרך. ועם כל ההתברקות הזה לא ישתוה הוא הנר הנכנס בתורתו. עם האזרח. כי האזרחים לברם ראויים לנבואה" א"ד בקיטר גדול. ועוד כתב שם (מ"ב ס' ל') "כי העלמות היבשות אשר נשאר טבע מטבע הקיים וכבר היו כלום לראש ללב ורוח ונפש ושכל, טובים מהנפשות המלוויות מהכן וסוד בראש ועינים וכו' ולא הלה בהם מעולם רוח חיה וא"ה שיקול בהם. אך המה טרות דומות לטרות. אדם ואינס אדם ע"כ ועינין לו עור משם ואולך עד ס' כ"ז דברים נפלאים יותר מאלו א"כ מה הפרש רבותי! בין מי שיאמר שאין נפש חיה אלא לבני עמו בלבד, למי שמינס ויתרון מעלה עלמית לבני עמו על שאר העמים כמעלה תפריד האדם מן הבהמה? וראוי שזו קשה מן הראשונה

באלף

ב"ט

באלף אלפי ידות. והדבר מוסכם וכמו ל שכל דברי החבר קולת חין בהם פסולת ואין יתקיימו שתי הנזרות? וכ"ש שאין ראוי אפי' להצלות במחשבה על המזוזה ככל עניינוו בהחבר הטוב הזה שכל מה שהצריך בשבח ישראל ככל מאמריו הקדושים. היה "לתת כבוד לבני ישראל ולהחזיק לעמי הארץ שלא יסקלוהו", כאשר כתב החכם הגדול נר"ו על המקובלים וז"ל ע"ה. כי בזמנת טבע ויכוח החבר הטוב הזה עם המלך המתייהר (אשר היה בפועל כאשר גם החכם גדול נר"ו בס' כות הזוהר שלו (רו"ע כ"ב) קורא בגרון שכל עניוין זה היה וכברא ולא משל היה) אינו מניח שכל זה עשה להחזיק, כי עם מלך עובד חלילים ודבר להחזירו להמונת אברהם ואחזק ויעקב: ע"ה, ולא עם בני עמי, והיו לומר ג"כ כי כל זה עשה להלהיב את המלך הבזרי כדי שיעזוב אמונת אביתו, שהיו מתקן ויכוחו להחזירו לתורת משה מבליע לו ככעומה. כי לא יאחזו לעולם הגר עם הזורח לעניוין הכבויה והדברים הרחמיים. וזה שלא עבטו ומופת חותק בנושא אחד שכל דעתו מאמון החבר הן כלי שמרים באמונתו ודעותיו מעלת ישראל הוצת על שאר העמים, ונ"ו שנוכל לומר גם על החבר הנחמד וז"ל כי מי שנותן הפרט מעלה חלד'ת בואת בין בני עמי לשאר העמים הוא סכל! ח"ו! ותלולה! אלא בעל כרחינו לקיים תאר החבר ז"ל אשר קנה מימי עולם שכל דבריו סולת ואין בהם פסולת בהכרח לריכוס חנו לומר, והוא האמת, שהחבר הטוב הוא ככל מה שהצריך כלפי מקימית כפרט מעלה זאת לא חידש שום דבר מדעתו, כי אם בואר הסגולות הנפלאות אשר נראו ונראים בכל יום בעמינו יותר מאשר העמים. הן בנסים שנעשו ונעשום לנו שלא כדרך טבע. הן באמונות ודעות ושרות אשר היו מורשה קהלת ועקב. אשר חינו שוכל להכחיש שכל יום ויום מתקדמים שאר האומות חלוקה ומעולם הושראליים לא הפשיטו טבע האמונתם ותורתם. אלא כדמות בגור שגורה המורע בארץ. שגרה לפי שעה מפשיט טבעו. וסיף כל סוף הוא הוא המפשיט טבע וטורת הארץ סביבותיו ומלכזה בטבעו וטורתו יותר הדברים המעולים שנמצאו וכמלאים באומותיו יותר מאשר האומות. ובהם יתשרשו ויתבארו כמה מקראו קדש הם המדברים בקול גדול ולא יסף על מעלה עלמות זאת של ישראל לעיני כל העמים באמנם, "ואתם תהיו לו ממלכת כהנים וגוי קדוש", "והייתם לו סניגה מכל העמים", "ישראל אשר בך התפאר", "ומי כעמך כישרא", "כימי הזמנם על הארץ כן בני ישראל לפני", וכלה לאלפים אשר ספרו הכ"ד מלאים פה לפה ולא בדרך גזומה וכל מה התארים הם למעלות עלמות אשר לא נמצאו בשאר האומות ואלה המעלות הן הגה אשר בואר החבר הטוב ככל אורך ויכותו ויחד כולם קראם החבר ז"ל ענין האר"י הדבק בנו יותר מכל האומות. וא"כ מה לי אם נקרא ענין הזה "ענין חלד'ו" או אם נקראו "נפש חיה" וכדומה ממלות שורשיות רוחניות אשר אמרנו אשר חלק ה' לעם סגולתו (לעול סו' שו"ג)? אחרי אשר כולם לא יורו ח"ו! בויון לאומות אשר אינם זרע ועקב חלולה ומס! לא דוקא יתרון רוחניות אמותי הגרהה בנו יותר מאשר העמים אשר לא הכחשוהו גם מגדולי חכמי האומות. וא"כ מי שאמין בפסוק הכ"ז מימי הזמנם על הארץ כן בני ישראל לפני, בהכרח לרין שיאמין במ"ש החבר (מאמר ג' סו' יו"ד) "שש לחלדונו זה סוד חלד'ו בהשאר אותנו", ובהכרח שיאמין שלפי יסודות אמתיים חלו אינו רחוק שיש לנו נפש חיה שאינה מקבלת הכליון ובהכרח לריכוס חנו לכל הענינים האלה יום הללו הדברים בנו, שרשי מולת לר"ו ת מיוחדות להשתמש בהם ולהויתאמן בהם השועל את כל הכבוד הזה שב"ב

החכמים

חין ספק שכל דברי החבר הטוב ככל מאמריו הקדושים מסכומים ומתאומים מאד לרברוך בענין חלד'ו הדבק בישרא. ולא נשאר עוד רוח ספק בדבר אבל דע מה למעלה ממך שכלאחר יד אתה מוסר וסוד חדש. שכל מה התארים הרחמיים הם חלק לר' ממעל כלומר שהם תארים עלמניים שאינם נלקחים הרבה מהם מהפעלויות הכרואים כלומר שהנבואה שמה אותם בפיו. ועלם הכונה במה שלמעלה ממנו עין לא ראתה חלד'ו זולתו. ואם כך תהיה כונתך. ח"כ לא תתמלט הסודר משתים לה, או ברטונך לחלוק על החבר ז"ל במ"ש במאמר הכ' סו' ב' בתאר "קדוש וברוך", ולמ"ש רבינו הרמב"ם קרוב לסוף הקדמתו לס' טהרות. או שתראה להכנס בעובי הזורה לפרש דבריהם עפ"י הנחתך ובין כך ובין כך הרי חדשות אתה מגדלנו, ומוכה עלך לשרט הדברים ולבארם ולהקיפם ולבארם. הסודר

הסוחר

שב"ג

כמתואר מעיונית ויכחו. וראשו והבריו ככדים עלונו כי עפפיו כברו ונתקשרו כחבלי שנה, קס והכה הפעמון כבהלה עטומה לקרוא לבעל הסוחר

בעל הפינדק

שב"ד

נכנס בחפז, מרוב כהלת הכאת השצמון. וירא וישל, מה קול השצמון כחפזון הזה? נבהלתי משמוע

הסוחר

שב"ה

ולא כלום! הזמן לי מטתי בחדר מיוחד תקף! כי לא אוכל עוד! כי אם להתפלל תפילת ערבית ולישן

בעל חפונדק

שב"ז

והלא כבר מזומנת מבעוריום בחדר הגדולה והרחבה אשר בה ישכבו החכמים! כי אמרנו כך רטון נכירינו נר"ו שלא להתפחד מהם גם בעת שינתו,

הסוחר

שב"ח

אמת! כך היה רטוני! אבל מיגבר אברופיו ויכל להשתקף שיתוף תמידיו עם החכמים הקרוזים חכמי

ח' הללו?

שב"ח

בעל חפונדק

ולמה?

הסוחר

שב"ט

הלא ידעת כי החכמים הלא הע"ז הם מלומדים להיות לעורים לילות שלומות בבית מועדס בקומטס שינה מעיוניהם עד אילת השחר. ואללס נקרא עול כרול זה תקון ברת ומנו ויכל לסבול זה?

ואם אלך לישן עמהם בחדר אחד לא יכחוני עד בלעני רקי. ולא

תנומה ולא מן השם הוא כיוס מחר אהה נגוע כל היום ודעתיו כל עמו! ויהפוך פניו כלפי החכמים

ויאמר. מחילה רבותי! לא אוכל לעבור עוד. ידעתי מדברו החבר והרמב"ס ז"ל ועליהם אכנה דיוק

הכל לא עת האסף, ויתאחו עם בעל הפונדק מתחת זרועות. ויהפוך פניו עוד הפעם אל החכמים

ויאמר. בטוב תלינו או תקוטו מורי! כי אני לא אוכל עוד כי אפסו בחותי! קראו ק'ש על המנוה

ותקון חלות וברכתם גם אותי כאשר נדר גדול נדרתם. (עיון לעול סי' שו"ח)

החכמים

ש"ל

תלון ותקין כשועה ורחמים! גם כרוך תקוה!

ת"ו ש"ל ב"ע

על ירו מסדר האותיותי הבחור ומשוב זרע קדש כה"ר אברהם אשכנזי נר"ו בן להרב

המובהק כמוה"ר יהודה שמואל אשכנזי

בית עובר, ובית מנוחה, ובית השואבה, וישא ברכה, וגזע ישי.

לוח התקונים

עמוד - שיטה - תיקון

עמוד - שיטה - תיקון

כ"ב ו' א' ב' כ"ב
 ו' א' ב' כ"ב
 — ז' א' ב' כ"ב
 י"ד ל"ג א' ב' כ"ב
 ט"ז ה' א' ב' כ"ב
 י"ז ל"ב א' ב' כ"ב
 כ"א ז' א' ב' כ"ב
 כ"ב מ' א' ב' כ"ב
 כ"ד י"ד א' ב' כ"ב
 כ"ט מ"ג א' ב' כ"ב
 ל"ב ג' א' ב' כ"ב
 מ"א לה' א' ב' כ"ב
 מ"ג כ' א' ב' כ"ב
 מ"ה כ"ב א' ב' כ"ב
 — ל"ח א' ב' כ"ב
 מ"ז כ"ב א' ב' כ"ב
 — לו א' ב' כ"ב
 כ' ל"ד א' ב' כ"ב
 ס"ג ז' א' ב' כ"ב
 ע"ז א' א' ב' כ"ב
 — ל' א' ב' כ"ב
 — מ"א א' ב' כ"ב
 ע"ה י' א' ב' כ"ב
 פ' ג' א' ב' כ"ב

כשכח המולדות אה"ע והדומה] כ"ב
 ואפשר דשם זכר ר"ל זה-כר, זה ארון
 ושלוט אחר אביו ולא הבת. והאמת
 דשם זכר נמלא לעולם הפך הנקבה,
 "זכר ונקבה בראש" וכיון דהנקבה
 לקחה דמיון תארה מנקיפו הסלע
 (ע"ל או"ן) כן הזכר לקח דמיון תארו
 מהדומם וכר נרחב] וא"כ ר"ל זה-כר,
 כלומר כר בולט מהבקעה וכך דרך
 העבריים וחפירו עיון סהגרהין דסו'
 ע"כ ועיון תשו' הגאונים דפוס ברלין
 סו' ק"י דגריס מעשה הרורים ודי בזה
 כלומר יערב לו

ע"ב

ומשחית - בו
 (על סו' רכ"ג)
 ע"ד להפליא כ"ב ולזה נקראת חוה
 "אס כל חו" כו כל אשר בו רוח חיים
 מהלומתו והחיו. יתורו בולס פגרים
 מתוס בלתה כו על ידה מזון ואיות
 ושלימות תכל ומלואה ועיון ס' הכתב
 והקבלה ע"פ זה וע"י ביגורינו יתרחב
 ויתחקה ויתר ביאורו עי"ש

תשנה
 מקודשת
 תלמידהס
 ממנה
 שבר יד
 המתחקים
 איך נפלת משמוס
 אתס מחוייבוס
 ככבו נשפו
 בטעם מספיק
 פולה פה
 מן האס נמחק

פ"ו ט'
 — ו"ז
 פ"ח כ"א
 — כ"ב
 ל"ג ז'
 — מ"ג
 ל"ד ל"א
 ל"ט ב'
 — י"ט
 ק"ב כ"ב
 — ל"ט
 ק"ד ל"ט

אור-כה, גב-גב-בו
 כספרא כנודע שבת
 (דק"ה) כ"ב וכן פי'
 רשכס בפ' שמות אכן
 נודע הדבר אך כן
 מולה מורכבת משתוס
 ע"ז נזכר הנכוח
 רעיון שריו
 למס' כולה

SUCCESSIONE PER ISRAEL

VOTO

Dell' Eccellentissimo Signore

I. M. HAZAN

Membro del Tribunale Superiore
di GERUSALEMME

Attuale Rabbino Maggiore dell'Università Israelitica
di ALESSANDRIA

Con Appendice

SCEERIT ANAKALA

(Residuo alla Successione)

TIPOGR. OTTOLENGHI

Alessandria D'Egitto

Sono lieto che la presente Opera sia stampata coi primi Tipi Ebraici che adopransi in questa Città e ciò in onore dell'intera mia Comunità Indigeni ed Europei, che Dio conservi Amen.

L' AUTORE

Le due Lettere che precedono quest' Opera furono tradotte in Ebraico dall'Autore, e stampate in Vienna. Questa è la prima volta che vengono pubblicate in Italiano, lingua in cui furono primitivamente compilate.

Ho letto il voto di I. M. Hazan intitolato **SUCCESSIONE PER ISRAELE**; e dimandato del mio parere, dirò senza pretensione e con sincerità quanto mi è accaduto di osservarvi.

Premetto che io Cristiano e Cattolico, interloquisco in una discussione Israelitica, la cui essenza poggia su fondamenti, alcuni dei quali sebbene io li trovi assai plausibili, e conforme a ragione e natura, non sono però dommatici e irrefragabili per me egualmente che per lo scrittore del Voto, e suoi connazionali. Nondimeno adattandom un istante alle persone; e però supponendo viva ancora e vigente la Legge Mosaica, come crede l'Israelita, sono condotto ad affermare, che non può egli, secondo questa sua Fede, rifiutarsi di uniformare la sua condotta si pubblica che privata, si domestica che civile, alle prescrizioni della legge suddetta, che si occupò minutamente e saviamente di tutta intera la vita dell'individuo ad essa sottoposto.

E scendendo al caso particolare di successione del quale si tratta mi sembra di poter dire che non poteva con maggior forza di dialettica, copia di erudizione, e lume di evidenza, difendersi il diritto di successione all'eredità del celibe Giacomo Gallico nei discendenti per linea femminile di Samuel suo padre.

Veramente il testo della legge Biblica Numeri Cap. 27 preso assolutamente nella sua stretta concisione potrebbe sembrar loro contrario: ne però dovrebbe far meraviglia se qualche espositore Cattolico affermasse che non avendosi affatto figli ne fratelli da succedere, escludendo le sorelle dovessero immediatamente chiamarsi i fratelli del Padre. Il Cattolico si attiene al Testo e alla Tradizione ed ai Commentatori Cattolici, ne può essere astretto ad ammettere altre dottrine non accettate dalla sua Chiesa. Ma nel caso presente in cui si tratta d'Israeliti, alla breviloquenza della Bibbia subentra naturalmente e debitamente ad esporla la Tradizione nazionale, co' suoi codici, Dottori, e commentatori: e tanti qui sono, e tanto chiari e decisivi i raffronti degli analoghi testi biblici, dei connessi e relativi casi e disposizioni legali, gli esempi, le iuduzioni, le avvertenze, e fino le distinzioni filologiche dei varj termini adoperati dal

Legislatore : e finalmente le Sentenze, e le decisioni dei Rabbini, e dei Tribunali della nazione al proposito, che la prima sezione di questo voto, secondo il mio debole parere, oltre al porgere una persuasiva e chiara esposizione del Testo e dei principj, regolatori della Successione Israelitica, assicura vittoriosamente le ragioni della linea femminile di Samuel Gallico alla successione di Giacomo suo figlio, a preferenza de' suoi collaterali maschili, i quali convinti di nulla profittare colle disposizioni della legge Mosaica, insistono onde essere giudicati dalle leggi, e dai Tribunali dello stato, piuttostochè dai Giudici nazionali. Questo mi sembra il caso in cui l'Autorità Israelitica dovesse fare a costoro ben più acerbo rimprovero che già non faceva S. Paolo ai Cristiani di Corinto, i quali ricorrevano ai Tribunali de' Gentili nelle loro questioni.

Niuna speciale disposizione Evangelica sottraeva i Fedeli in fatto di giudizj all'autorità della nazione in cui dimoravano. Nondimeno S. Paolo servirsi di quei Tribunali, sostiene essere una vergogna . . . « Non avete pure un savio tra voi che possa giudicare tra fratelli? Anzi è delitto l'aver fra voi cagione di Giudizj: ad ogni modo, perchè non piuttosto sopportare un'ingiuria che ricorrere ai Tribunali Gentili? » (Lettera 1.ma ai Corinti Cap: 6) Bisogna bene in un Israelita o non conoscere la propria legge, o volerla conculcare insieme alle Autorità nazionali; bisogna non udire che la propria passione per appellarsi del proprio e necessario a' Tribunale diverso.

Ne ciò dico perchè a mè Cristiano debba dispiacere la scelta di un Codice, e d'un Giudice della mia religione e del mio stato: ma perchè non veggio come si voglia essere Israelita e rinnegare dai fondamenti la propria legge: implorare il Codice e non la Religione dello Stato. Poi che aspetta in questo caso dallo stato l'Israelita?

Forse sarà rifiutata la sua domanda: e più certamente o sarà rimandato a' suoi statuti, e giudizj nazionali, o accolto pure in un Tribunale dello Stato, vi sarà giudicato secondo la legge ch'egli professa ed in cui lo Stato ha decretato di lasciarlo liberamente in simili casi.

Egli vorrà sforzarsi di sostenere che qui si tratta di causa meramente civile. Ma egli che non sito può credere per se, non giungerà certo a persuaderne un Cristiano: la Bibbia è nelle nostre mani e nel nostro cuore forse più che nel suo. Toccherebbe forse a un Cristiano insegnare all'Israelita che la successione è causa eminentemente religiosa secondo la sua legge? Anzi, che nulla è secolare o civile in una legislazione che ha Dio per immediato autore; a cui una nazione si è obbligata con patto sacro, d'onde a lei l'appellazione di NAZIONE SANTA, di REGNO SACERDOTALE; Legislazione, che fortunatamente per la Nazione si è occupata di tutto provvedere e disporre chiudendo ogni via agli errori, o all'arbitrio dell'umane prudenza? Tutti i nostri Commentatori senza che io li trascriva, hanno riconosciuto questa indole sacra della Legislazione Mosaica. E finalmente dato un'istante, che potesse dagli

avversarj sperarsi di correre migliori acque in un Tribunale diverso dal proprio; si opporrebbe poi sempre a ciò fare una barriera insuperabile cioè, che non può essere lecito ad alcuno tentare di sfuggire gli effetti di una sentenza contraria ma giusta appellando altro Tribunale. Così dichiara S. Tommaso nella somma teologica 22.ma parte. Questione 49 articolo 3.

Del resto la seconda Sezione del Voto strappa quest'arme di mano agli avversarj e pone nel suo vero aspetto e colore la loro presunzione.

Ne poi nulla guadagnano i pretendenti invocando a sostegno della loro causa il favore eccezionale della Legge che è detta Magistrale fra gl'Israeliti. Essa non potrebbe esser da loro implorato pure a sproposito, in questo caso. La natura e le condizioni di questa Legge spiegate all'evidenza nella terza Sezione troviamo che non può essa affatto venire applicata nella quetsione presente: essendo che i Sommi Pontefici hanno sempre permesso, tollerato, e guarentito alle Università Israelitiche dello Stato l'uso e l'esercizio pacifico delle loro Leggi, Statuti consuetudini e cerimonie come può ampiamente vedersi nella Bolla di Sisto V. CHRISTIANA PIETAS: nè il caso presente di successione ha mai formato materia di eccezione alla Bolla suddetta, che è tuttora in pieno vigore. Quindi l'immunità accordata alle loro Sinagoghe; la disciplina del matrimonio del Leviato del divorzio è assicurata; qualche privilegio in materia commerciale cadente in giorno festivo è concesso. Qual meraviglia che in fatto poi di giudizj, i Papi, nulla abbiamo voluto annullare, materia in cui meno si affacciava loro di difficoltà? (Vedi S. Tommaso nella Somma Teologica 1.ª e 2.ª Parte Questione 104 articolo 3).

E così il complesso di questi falliti espedienti de' collaterali maschili pretendenti all'eredità di Giacomo Gallico, non fa che manifestare vieppiù chiaramente la nullità de' loro diritti. Nondimeno non tacerò che a me piacerebbe pure lasciare loro qualche via di soddisfazione, senza che perciò rimanessero lese le ragioni della giustizia a qualunque delle parti competessero. Consiglierei di rimettere la causa in un Tribunale dello Stato: ma siccome non si potrebbe impugnare che la questione è Religiosa così la vorrei esaminata e giudicata da un Tribunale Ecclesiastico, nel quale avevano degli elementi necessarj alle più coscenziose e sicure deliberazioni sarebbe a desiderarsi.

Finalmente la quarta Sezione si occupa a dimostrare come le pubbliche e tollerate trasgressioni della Legge Mosaica sono delitti dell'intera nazione, responsabile perciò tutta dinanzi a Dio, e tutta partecipe della taccia di ribellione, e d'Eresia. Ciò risulta primieramente dal modo di costituzione della Nazione suddetta, e dalla natura della Legge che si presenta come un patto, un'alleanza, e più chiaramente un vero e formale contratto in cui interviene Dio per una parte, per l'altra il Popolo come individuo Dalla 2.º pratica osservata in antieo nella nazione e dagli esempi relativi più famosi estratti dalla Bibbia; ai quali molti altri si potreb-

IV.

bero aggiungere comprovanti l'obbligo che pesa conseguentemente su ciascuno Israelita d'armarsi di zelo, a riparo o a vendetta degli oltraggi fatti alla Divinità colle infrazioni della Legge, (Num. Cap. 25. 4 Macca- bei Cap. 44) e dallo stretto e formale ufficio imposto ai Pastori di scrutare correggere, e punire; e dagli speciali castighi ad essi intimati se il delitto passi senza animavversione e per loro osecitanza debolezza o malvagità, sia manomessa la Legge e condotto il popolo in rovina (Daniel 23 Ezechiel 30. 34 ec) 3° Dalla Tradizione e dalle dottrine concorde e sentenze de' Rabbini, Dottori e Tribunali Israeliti d'ogni età Da tutta la quale dimostrazione, irrepugnabile a qualunque fedele Israelita resta per tutti i lati provata ingiusta, temeraria, eretica, e rovinosa la pretensione di chi contro il disposto della Legge Mosaica e del corpo delle Tradizioni e Dottrine Israelitiche, si attenta di usurpare l'eredità di Giacomo Gallico: come altresì, non può a meno un verace figlio di Giacobbe di applaudire alla sapienza e allo zelo dello scrittore del Voto, che ognuno leggerà certamente con diletto e soddisfazione.

Viterbo 20 Ottobre 1854

C.° LUCA CECCOTTI

Professore di S. Scrittura e Storia Ecclesiastica
Prefetto degli studj nel Seminario Vescovile di
Viterbo.

Richiesto il mio parere sopra il Voto di Israel Mosè Hazan che riguarda LA SUCCESSIONE D' ISRAEL dopo averne attentamente lette le quattro Sezioni, che lo compongono, per amore della verità ho creduto doverne formare i seguenti giudizj.

Sulla 1.ª Sezione — Lo Zelante e dotto Rabbino I. M. Hazan ha veramente esposta la vera Successione Mosaica come sempre si è intesa dai Cattolici Espositori del senso letterale ch' egli adduce del libro dei Numeri, quale Successione milita perciò a favore dei difesi dal suddetto. Convieni notare che ad eludere l'artificio dell'avversario fa duopo ben valutare le ottime riflessioni di I. M. Hazan sulla Legge del Levirato, riflessioni concordi coi Dottori Cattolici specialmente del Dottor Massimo S.ⁿ Gerolamo, e che distruggono del tutto la strana interpretazione all'avversario. Le autorità addotte dei Dottori Israeliti concordemente spiegano la vera successione Mosaica, e ciò giustamente.

Sulla 2.ª Sezione — Tenendo per fermo gl' Israeliti che la Legge Mosaica è ancora in vigore e che è la sola, che li obbliga in coscienza, niuno dei contendenti può o deve in coscienza pretendere che la questione venga decisa con altro Codice all'infuori del Mosaico al quale per coscienza devono rimettersi. In ciò unanimamente convengono tutti i Moralisti e dottori Cristiani Cattolici. Sulla 3.ª Sezione. — Quindi il Sig. I. M. Hazan a tutto buon diritto conchiude che la Successione Mosaica essendo un articolo della loro Legge, relativamente alla coscienza degl' Israeliti, esclude la così detta legge Magistrale. Sulla 4.ª Sezione — Tenendo come sopra gl' Israeliti che la legge Mosaica è in vigore non poteva a meno il Sig. I. Hazan di conchiudere legittimamente che chi rigetta la Successione Mosaica è Scismatico dalla comunione Israelitica, e perciò possono i Pastori Israeliti procedere contro di esso con le pene loro note. Le osservazioni del Sig. I. M. Hazan sulle trasgressioni legali, che tollerate, si considerano di tutta la nazione, sono conformi al senso dell' antica Legge, ed alla pratica del popolo Ebreo prima del Vangelo. Il perchè protestando, che nulla dimeno con ciò per nulla m'ingerisco sulle vigenti leggi dello stato Pontefico nella successione degl' Israeliti, ho trovato il Voto del Sig. I. M. Hazan conforme al senso della S.^a Scrittura riguardante l'antico Testamento ed alla pratica del Popolo Israelitico prima del Vangelo, E in fede,

Dal Collegio di St Tommaso presso S. M. sopra
Minerva questo dì 26 Giugno 1854.

Dottor F. FILIPPO MARIA GUIDI

Dell' ordine de' Pred.^e Maestro dei Studj nel
Collegio di S.ⁿ Tommaso d' Aquino ed espositore
della Santa Scrittura.